1980
Ocak - Şubat - Mart
1 - 2 - 3 (61-62-63)

TÜRKİYE' DE GİDEREK NETLEŞEN BİR SINIFSAL MEVZİLENME YAŞANMAKTADIR.

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İSCİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

DİSK

1980
Ocak - Şubat - Mart
1 - 2 - 3 (61-62-63)

İçindekiler

disk'e üye sendikalar

ASİS 49 31 49
Taksim Cad. No:91
Kat 4.
TAKSİM-İSTANBUL

ASTER-İŞ 49 73 51
Beyoğlu Tonton Mah.
Eski Çiçekçi Sok.No:5/7
Kat: 2
GALATASARAY-İST.

BASIN-İŞ 26 30 25
Divanyolu,Klodfarer Cd.N.
12 Cağaloğlu-İSTANBUL

BAYSEN 26 09 34
29 37 13
Necatibey Cad. Sezenler
Sok.No: 1/10
YENİŞEHİR-ANKARA

BANKSEN 46 10 05-08
Abide-i Hürriyet Cad.
No:122
ŞİŞLİ-İSTANBUL

DEV MADEN-SEN 29 39 40
29 47 92
Necatibey Cad.Sezenler Sok.
Lozan Ap.2/9
YENİŞEHİR-ANKARA

D.SAĞLIK-İŞ 23 20 50
İnebey Mh. Valide
Camii Sok. No: 34/5
AKSARAY-İSTANBUL

D.YAPI-İŞ 75 14 31
Merter Gündoğdu Sok.
No: 19/1
BAYRAMPAŞA-İST.

Fındık-İş
Gazi Caddesi No: 65 Kat: 4
GİRESUN

GENEL-İŞ 17 54 59
17 52 67
18 79 14
Süleyman Sırrı Sok.
2/4 SIHHIYE_ANKARA

GIDA-İŞ 75 15 40
Merter A.Kutsi
Tecer Cad. No: 10/3
BAYRAMPAŞA-İST.

HÜRCAM-İŞ 27 84 02
Divan Yolu Klodfarer
Cad.No: 12/4
CAĞALOĞLU-İST.

KERAMİK-İŞ 26 49 28
Divanyolu, Klodfarer
Cad.No: 12/3
CAĞALOĞLU-İST.

İLERİCİ DERİ-İŞ 28 26 40
Ordu Cad. No: 300
Kat: 3
AKSARAY-İST.

LASTİK-İŞ 75 15 65-66
Merter A.Kutsi Tecer
Cad.No: 10/2
BAYRAMPAŞA-İST.

LİMTER-İŞ
Ordu Cad. NO.300 Kat: 3
LALELİ-İSTANBUL

MADEN-İŞ 60 23 54-55
Barbaros Bul.
No: 58/2
BEŞİKTAŞ-İST.

NAKLİYAT-İŞ 44 53 84
Tünel, İlkbelediye Cad.
Küçük Tünel Apt. No: 5/6
BEYOĞLU-İST.

OLEYİS 30 12 15-16-17
18-19
29 41 81-82
Necatibey Cad. No: 96
Kat: 1
YENİŞEHİR-ANKARA

SİNE-SEN 45 43 33
Turnacıbaşı Sok.
Ressam Ap. 36/3
BEYOĞLU-İSTANBUL

SOSYAL-İŞ 29 19 59
29 46 38
Necatibey Cad.Sezenler
Sok.Lozan Apt.No:2/14
YENİŞEHİR-ANKARA

PETKİM-İŞ 30 08 61
Izmir Cad.Fevzi Çakmakk
Sok.No: 17/13
ANKARA

T.İ.S 29 34 52-29 46 76
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok.
No: 7/17-18-19-20
YENİŞEHİR-ANKARA

TEKGES-İŞ 25 31 93
18 89 99
Izmir Cad. Yaprak Ap.
No: 24/11 Kat: 6
KIZILAY-ANKARA

TEKSTİL İŞÇİLERİ
SENDİKASI 26 85 90
Babıali Cad.Sıhhıye Ap.
No: 19/3
CAĞALOĞLU-İST.

TÜMKA-İŞ 75 08 43
Merter Gündoğdu Sk. No.
19/3
Bayrampaşa-İSTANBUL

YENİ HABER-İŞ 29 71 16
29 63 48
Gazi Mustafa Kemal
Bul. Dağdelen Ap.No:
92/2
MALTEPE-ANKARA

YERALTI
MADEN-İŞ 18 68 47
Selanik Cad. No: 50/14
YENİŞEHİR-ANKARA

DİSK

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları konfederasyonu adına Abdullah Baştürk, Yazı İşleri Müdürü: Tevfik Bilgin, Merter Sitesi Topkapı, İstanbul Tel: 75 47 93, Dizgi: DİSK Compugrafhic Servisi. Basım: EM-AŞ Ofset. Kapak ve Karikatür: Tan Oral, Son Baskı Tarihi: 22/3/1980

TÜRKİYE'DE GİDEREK NETLEŞEN BİR SINIFSAL MEVZİLENME YAŞANMAKTADIR

Türkiye'nin yaşadığı bunalım toplumsal yaşamın hergün yeni bir alanına daha sıçrıyor. Yani ağırlaşarak sürüyor. Bulunması mümkün olmayan bir mal. piyasa'a görülmeye başlanırken bir diğeri kayboluyor. Ancak Demirel iktidarının aldığı son önlemlerden sonra yeni bir olgunun etkisi yavaş yavaş görülmeye başladı. Alıcı bulamayan mallar. Örneğin et. Bir işçinin bir günlük asgari ücreti, reklamı fazlasıyla yapılan yeni vergi yasasına göre vergi dışı kalsa 180 TL. Yani yarım kilo kemiksiz et. Ev kirası, çocukların okulu, hastaların ilacı, odun, kömür vb. Türkiye emekçi sınıfları güç günlerden geçiyor. Ekonomik baskılar ciddi bir açlık tehlikesini gündeme getirmiş durumdadır. Ekonomik baskının yanında TARİŞ'te, ANTBİRLİK'te, görüldüğü gibi saldırıların hedefi canlara yönelmiş, devlet terörü resmileştirilmiştir.

Türkiye'de giderek netleşen bir sınıfsal mevzilenme yaşanmaktadır. Egemen sınıflar toplumdaki kararsız unsurların kendilerinden yana tavır almaları için olağanüstü bir çaba harcamaktadırlar. İşçilere, emekçilere, bilim adamlarına, savcılara, avukatlara, polis ve erlere yönelik cinayetler, bir yandan toplumun belli kesimlerinde "otoriter bir yönetim özlemi" uyandırmak için kullanılırken diğer yandan da cinayetlere hedef olan kesimlerin tavır almalarını zorlamaktadır.

DEMİREL İKTİDARININ 100 GÜNLÜK PROGRAMI

Demirel iktidarının işbaşına gelmesiyle uygulamaya başladığı program önemli aksamalar göstermiştir. Demirel'in 100 günlük programı hesapta olmayan ölçüde güç engellerle karşılaşmıştır. Örneğin, Demirel 100 günlük programını yaparken tarım satış kooperatiflerinin faşist çetelerin üssü haline getirilmesinde büyük bir engelle karşılaşacağını hesap etmemişti. 1.MC dönemindeki rahatlıkla işyerlerini, devlet kademelerini, eğitim kuruluşlarını

işgal edeceklerini umuyorlardı. TRT'yi ele geçirmekle, sermayeyle özdeşleşmiş basın organlarını da yanına almakla toplumu bir çobanın sürüsünü kavalıyla güttüğü gibi yönlendirebileceklerini sanıyorlardı. TARİŞ işçilerinin yasalardan, toplu sözleşmelerden doğan haklarını açıkca çiğneyerek hem işyerini faşistlerin eline teslim etmeyi, hem de kamuoyunda işçilere karşı tavır alınmasını sağlamayı amaçlıyorlardı. Her iki hesap da beklenilmedik ölçüde bozuldu. Ne TARİŞ'li işçilerin hak ve özgürlüklerine sahip çıkışlarını kırabildiler, ne de emzikli çocuğuyla işini, ekmeğini savunan TARİŞ işçilerini kamuoyuna "ideolojik, militan, tahrikçi unsurlar, kökü dışarda akımlar" vb. çağırışımlarla haksız taraf olarak sunabildiler.

Ekonomi felce uğramış, kan dolaşımı durmuş, borç paraya oksijen maskesi gibi sarılan burjuvazi yönetici sınıf olmanın işlevini yapamaz duruma gelmiştir. Bu çaresizlik içinde saldırganlaşmıştır.

Demirel iktidarının 100.günü nedeniyle yaptığı 3 basın toplantısıyla bu dönemin hesabını vermeye çalışmıştır. TV ekranlarını saatlerce işgal ederek yaptığı açıklamalar, toplumun hiçbir kesimini tatmin edememiştir. Batılı ülkelerin beklenen kredilere bel bağlanarak alınan ekonomik önlemler, bu arada büyük ölçekli devalüasyon, beklenen krediler gelmeyince ekonomik bunalımı daha da ağırlaştıran bir etki yapmıştır. Devalüasyon kararı ile karaborsada 54-57 TL.dan olan dolar 70 TL.ye yükseltilmiş ancak özellikle yabancı ülkelerde çalışan Türkiyeli işçi dövizlerinde beklenen artış sağlanamamıştır. Eğitim kurumları işlevlerini yerine getiremez hale getirilmiştir. 10 binden fazla TÖB-DER üyesi öğretmene işten el çektirilmiş, ancak orta öğretim bu yoğun sürgünler nedeniyle tarihinin en uzun ara tatilini yapmak zorunda bırakılmıştır. Yakıt yokluğu gerekçesi ile verilen bu uzun ara tatiline rağmen okulların açılmasıyla birlikte öğretmensizlik sorunu belirgin biçimde ortaya çıkmıştır. Yunanistan ile Türkiye arasında Ege hava sahası ve kıta sahanlığı gibi konular NATO ve özellikle de ABD'nin dayatmaları doğrultusunda çözümlenmiştir. İktidarın NOTAM 714'ün kaldırılmasının ulusal çıkarlardan ödün vermek anlamına gelmediğini iddia etmesine rağmen, Kıbrıs Türk kesimi, Anadolu ile hava bağlantısının kesilme tehlikesi ile karşı karşıya bulunduğunu açıklamıştır.

TOPLUM, KÜLTÜREL YAPISIYLA SİYASAL BAKIŞIYLA İŞÇİ SINIFINDAN DÖNMEKTEDİR

Diğer yandan toplum, kültür yapısıyla, siyasal bakışıyla işçi sınıfından yana dönmektedir. İşçiler ise diğer sınıf ve katmanların böylesi bir yönelişin içine girmelerini sağlayabilen, güven verici ve kararlı bir mücadele vermektedirler. İşte IMF'sinden, OECD'sine, ABD'sinde NATO'suna kadar emperyalist dünyanın Türkiye'deki uzantıları aracılığıyla saldırısı karşısında direnen işçi sınıfımız, bu mücadelesiyle Ortadoğu'da yeni bir anti-emperyalist yükselişi temsil etmektedir.

Bunalımın aşılmasıyla işçi sınıfının ezilmesi emperyalizm ve işbirlikçileri açısından aynı anlama gelmektedir. Demirel iktidarının çaresizliğini ve hırçınlığını bu koşullardan ayrı düşünmek mümkün değildir. Çaresizliğin en somut alanı toplumsal dengedir. Şiirde, edebiyatta, tiyatroda, sinemada, heykelde, güzel sanatların diğer tüm kollarında işçi sınıfının dünyaya bakışı giderek yaygınlaşmaktadır. Yönetici sınıflar korkunç bir kültürel yozluğu yaşarken işçi sınıfı kültürüyle birlikte yükselmektedir. Toplumun değişik sınıf ve tabakalarındaki bu tavır alış belli koşullarda kolaylıkla beklenilmedik alanlara yayılabilecek bir dinamizme sahip bulunmaktadır. İşçi sınıfının siyasal ve toplumsal davranışı gerçekçilik temeline oturmuş, hızlı bir ideolojik netleşme sürecini yaşamaktadır. Türkiye'nin

demokrasiden yana kişi ve örgütleri, işçi sınıfının bilimsel gücü etrafında giderek netleşen olumlu bir davranışa yönelmektedir. Bu safta toplumsal davranış süreci demokrasi güçlerinden yana dönüşürken, sistem olarak kapitalist-emperyalist dünyanın bunalımını yaşayan Türkiye'deki egemen sermayeci sınıf, elinde tuttuğu "sadaka kutusu"na para ve kredi atılmasının yalvarışını sürdürmektedir. Dıştan boyuna borç ve bağış toplama ezikliğini yaşayanlardan yararlananlar yurt içinde iktidar kalabilmek için saldırı ve terörü, silahlı baskın ve cinayetleri yoğunlaştırmaktadır.

İKTİDARIN BAŞARISIZLIĞI, TOPLUMSAL GELİŞME KARŞISINDA TEMSİL ETTİĞİ SINIFIN ÇARESİZLİĞİNİ YANSITMAKTADIR.

Bu ortamda bazı basın organlarında "Endonezya katliamı"ndan söz edilmesi çökmekte olan bir toplumsal sistemin savunucularının karşıtlarına fikir ve örgütlenme özgürlüğü tanımayışta direnmelerinden kaynaklanmaktadır.Ne varki Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgede yıkılmakta olan egemenliğini korumak isteyen kapitalist-emperyalist sistem temsilcilerinin, başka toplumların koşullarını Türkiye'yi dayatmaları ve uygulamaları olanaksızdır. Böyle bir macera ancak toplu katliamlara bel bağlıyanların kendi mezarlarını kazmaları sonucunu doğurabilir. Zira emperyalizmin Ortadoğu halkları arasında savaş kışkırtıcılığı yaparak, halkları birbirine kırdırarak kendi çıkarlarını koruması dönemi çok gerilerde kalmıştır. Özellikle Ortadoğu'nun jandarması sayılan İran Şahı, bugün sığınacak bir ülke aramakta, İran'da ise İslâm Cumhuriyeti yeni bir yaşamanı kurallarını koymakta, diplomaside yeni bir dönem, emperyalizme kafa tutan yeni bir halkçı hareket yaşanmaktadır. Afganistan da ise şu ya da bu tür eleştirilere açık olsa bile yeni bir oluşum Sürmekte ve Türkiye'de işçi sınıfı bilincinin mücadele yollarında bereketli ürünler toplanmaktadır. İktidarın başarısızlığı, böyle bir toplumsal gelişme karşısında temsil ettiği sınıfın çaresizliğini yansıtmaktadır.

DİSK'İN ÜZERİNE DÜŞEN GÖREVLER

DİSK yaşamakta olduğumuz bu çok duyarlı ve kritik ortamda, işçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü olmasından öte görevlerin sorumluluğunu da üstlenmiş durumdadır. Başta TÖB-DER olmak üzere birçok demokratik kitle ve meslek örgütü kapatılmıştır. Parlamentonun gündeminde hak ve özgürlükleri yok edebilecek nitelikte yasa tasarıları bulunmaktadır. Bu tasarıların bazıları yürürlüğe girmiştir. İşçilere, emekçilere yönelik somut bir saldırı vardır. Bütün bunlar DİSK'in mücadelesinde dikkate alınması gereken olgulardır. DİSK karar organlarının Demirel iktidarının kurulmasından önce başlattığı çalışmalar, toplumsal-siyasal yönelişin ileri görüşlülükle tespit edilmesinin sağladığı avantajları değerlendirmiştir. Tarım Satış Kooperatif Birliklerinde örgütlü DİSK üyesi ve bağımsız sendikalar arasında 'DİSK'in oluşturduğu ortak davranış, sonbahar aylarından beri çalışmalarını koşulların zorunlu kıldığı bu tür bir çalışma başlangıçta bazı eksiklikler ve yetersizlikler göstermesine rağmen, azımsanmayacak bir görev yapmıştır. DİSK karar organları, Bölge Temsilciler Meclislerinde tabanın dile getirdiği görüş ve önerileri değerlendiren ve örgütün sağlıklı kararlar almasını sağlayan bir demokratik işleyişi gerçekleştirmiştir. Örgütsel birliğin ilkeli bir 'biçimde pekiştirilmesi yoluna girilmiştir. Ören'de alınan tarihi kararlar bu olumlulukları yansıtmaktadır. DİSK'in İzmir, Antalya ve Ordu'da düzenlediği mitinglerdeki işçi katılımı, duyarlılık ve kararlılık işçi sınıfının dinamizmini gösteren önemli kitlesel eylemler olarak görülmelidir.

İşçi sınıfı ve diğer emekçi sınıflar bugün temel hak ve özgürlüklerini savunmaktadırlar. Öncelikle bu savunmanın varolan zaaflarının giderilmesi gerekmektedir. Bu başarıldığında emekçi sınıfların iktidarına giden yol önemli ölçüde aydınlanmış olacaktır.

DİSK BÖLGE TEMSİLCİLER MECLİSİ TOPLANDI

15-16 ve 22-23 Aralık tarihlerinde yapılan Bölge Temsilciler Meclislerinde temel hak ve özgürlüklere yönelik saldırının göğüslenmesi için verilen mücadelenin daha sağlam temellere oturtulması amacıyla örgüt içinde geniş bir durum değerlendirilmesi yapıldı.

13.14.15. ve 5. Bölge Temsilciler Meclisleri İstanbul'da Ortak Olarak Toplandı.

Aralık ve Ocak ayları hem ülkede hem de Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölgede ilginç gelişmelere sahne olmuştur. İçte temel hak ve özgürlükleri budamayı amaçlayan girişimler hız kazanırken, dışta İran olaylarının ABD'nin askeri müdahalesine yol açıp açmayacağı tartışması, Afganistan'daki gelişmeler ve Hindistan seçim sonuçlarıyla birlikte yeni boyutlar kazandı.

İç ve dış koşulların böylesine zorlandığı bir dönemde Türkiye işçi sınıfının devrimci sendikal örgütü DİSK, temel hak ve özgürlüklere yönelik saldırının göğüslenmesi için verilen mücadelenin daha sağlam temellere oturtulması amacıyla örgüt içinde geniş bir durum değerlendirmesi yaptı. Aralık ayının ikinci yarısında ayrı ayrı yapılan Bölge Temsilciler Meclislerini, Ocak ayı başında Yönetim Kurulu, Başkanlar Konseyi ve Bölge Temsilcilerinin ortak toplantısı izledi.

DİSK tabanının görüş ve önerileri bu toplantılarda en geniş biçimde dile getirildi. Yönetim Kurulu, Başkanlar Konseyi ve Bölge Temsilcilerinin ortak toplantısından sonra yapılan açıklama, bu görüş ve önerileri en genel çizgisiyle ve açık biçimde ifade etmektedir.

Gerek DİSK Bölge Temsilciler Meclisi toplantılarında ve gerekse de Yönetim Kurulu Başkanlar Konseyi ve Bölge Temsilcilerinin ortak toplantısında Genel Başkan Abdullah Baştürk ülke ve dünya sorunlarını geniş biçimde değerlendiren önemli konuşmalar yaptı. Genel Başkanın konuşmaları örgütümüz açısından önümüzdeki mücadele günlerinin neler getirebileceği konusunda da açıklık getirici bir öze sahiptir.

15 ve 16 Aralık'ta yapılan ve Adana, Mersin, Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş illerindeki işyeri temsilcilerinin katıldığı 2. Bölge ve İzmir, Denizli, Aydın, Uşak, Muğla, Manisa illerinin temsilcilerinin katıldığı 3. Bölge Temsilciler Meclislerini açarken yaptığı konuşmalarda Genel Başkan Abdullah Baştürk 14 Ekim seçimleri sonrasındaki gelişmeleri değerlendirdi. A.Baştürk ve diğer Yürütme Kurulu Üyeleri 22-23 Aralık'ta yapılan diğer Bölge Temsilciler Meclislerinde de Temsilciler Meclislerinin tartışma çerçevesini belirleyen sorunlar üzerinde durdular.

15-16 Aralık toplantılarındaki konuları da içeren Ankara'daki 1. Bölge Temsilciler Meclisinde Genel Başkan Abdullah Baştürk şunları söyledi:

Değerli konuklar,

Değerli basın emekçileri,

Türkiye işçi sınıfının yiğit üyeleri, DİSK'i DİSK yapan bilinçli tabanımızın değerli temsilcileri,

Hepinizi DİSK adına coşkuyla selâmlarım,

İşçi ve emekçilerin çetin sınavlara hazırlandığı bir dönemde toplanmış bulunuyoruz. Hızla değişen dünyanın en dikkat çekici bölgelerinden birinin içinde ve en önemli yerinde olan ülkemizde uzunca bir süreden beri ağırlaşarak devam eden ekonomik, toplumsal bunalım emekçi sınıflarla sömürücü sınıflar arasındaki hesaplaşmayı hızla gündeme getirmektedir.

1971 12 Mart döneminden beri giderek ağırlaşan bunalım, tahammül edilmez bir noktaya ulaşmıştır. İşsizlerin sayısı 4 milyona ulaşmış, hayat pahalılığı karşısında ücretler anlamsız bir hale

> “Sermaye sınıfı varolan ve gün geçtikçe yetersizleşen sınırlı hak ve özgürlüklerimizi daha da budamak sevdasındadır.”

düşmüş, toplu işten çıkartmalar, lokavtlar yaygınlaşmış, işçi ve emekçiler için yaşam çekilmez olmuştur. İşçi ve emekçilerin sağlık, beslenme, konut, eğitim, gibi temel gereksinimleri dev boyutlu sorunlar olarak karşımızda durmaktadır. Ve de giderek büyümektedir.

İŞÇİ VE EMEKÇİLERİN DURUM

Diğer yandan azgınlaşan faşist çeteler işçi ve emekçilere yönelik saldırılarını sürdürmekte, hergün gençlerimizi, aydınlarımızi aramızdan almaktadır. İşçi ve emekçiler bir yandan, bu bunalımın bir sonucu olan ve sömürücü sınıflarca yönlendirilip halkımızın üzerine salınan faşist cinayet şebekelerine karşı can güvenliklerini koruma çabası içine girmişlerdir.

İşte arkadaşlarım, işçilerin, yoksul ve orta köylülerin, memurların öğretmenlerin, teknik elemanların, esnaf ve zanaatkârların, bilim adamlarının, kısacası çalışanların, üretilen herşeyde, her hizmette alınteri olanların durumu özetle böyle.

YA PATRONLAR, ONLARIN DURUMU NE?

Peki ya patronlar, büyük toprak sahipleri, bankerler, ithalâtçılar, karaborsacılar, onların durumu ne?

Onlar da işçilerin, emekçilerin sıkıntılarını yaşıyorlar mı? Yani ekonomik bunalımdan etkileniyor-mı? Çocukları et yiyememekten, süt içememekten yeterli gıda alamamaktan hastalıklara yakalanıyorlar mı? Ya da çocuklarını küçücük yaşlarda ilk okul yerine aileye yardımcı olsun diye tarlaya, izbe imalâthanelere çırak diye veriyorlar mı?

Kapitalizmin doğasında bulunan çelişkiler, dünyayı genel bir buhranın içine itmiştir. Kuşkusuz sanayileşmiş kapitalist ülkeler, başka ülkelerin halklarını sömürerek kendi bunalımlarını ve sıkıntılarını hafifletme yollarını bulmaktadır. Ne var ki, geri bıraktırılmış ve göbeğinden kapitalizme bağlı tutulmuş ülkeler, kapitalizmin genel buhranında daha çok ezilme, daha çok sömürülme ve sıkıntılara uğratılma durumlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Türkiye şimdi böyle bir tablo içindedir.

Uluslararası tekellerin tezgaha koydukları bir çerçeve içinde kalan ülkemizde, her bunalımdan zenginler daha çok kârla çıkıyorlar. İşsizlik, enflasyon, yokluk ve pahalılık içinde bunaltılanlar ise işçi sınıfımız ve emekçi halkımız oluyor.

Yıllardan beri, işçiler, emekçiler, emperyalist tekellerin ülkemizdeki siyasal iktidarlar eliyle uygulaya geldikleri ekonomik politikaya karşı çıkmışlardır. Boyalı gazoz, şampuan ve kolonya imalâthanelerine ve otomotiv sanayii diye yutturulmaya çalışılan montajhanelere karşı olmuşuzdur. Ancak, Uluslararası Tekellerin distribütör ağına girdikçe ulusal niteliğini yitiren burjuvazi, ülke çıkarlarını ve ulusun yarınlarını değil kendi patronlarıyla birlikte sahneledikleri yağmalamaya devam etti. Kendi denetimleri altında bulunan siyasal iktidarlar, sanayi burjuvazisinin montajhanelerine, sermaye sınıflarının ticaret vurgunlarına, vergi iadeleriyle, muafiyetlerle, kredi musluklarıyla yardımcı olmuşlardır. Şimdi tekrar ve altıncı kez, başbakan olan zat, yıllarca, iktidarda bulunmuş ve emekçi halkımızı “kalkınıyoruz”, “kalkındık” nutuklarıyla oyalamış bir kişidir. Kolonya ve gazoz imalâthanelerini, büyük Türkiye'nin sanayi hamlesi diye, kurdeleler keserek açmıştır. Şimdi de, içinde bulunduğumuz dargeçitten bizi bunlar kurtaracaklarmış. Bu oyun, burjuvazinin zaman kazanmak ve işçi sınıfımızla, emekçi halkımızın gerilimini azaltmak için uydurulmuş bir örtülemedir.

Şu anda, emekçilerimiz can ve ekmek derdine düşmüşken, kapitalist sınıf ve onların siyasal iktidarları, her gün yeni yeni çiklet, gazoz, deterjan fabrikaları açarak, tüketim teşvikçiliğine, böylece, dışa bağımlı ekonomi politikasına devam etmektedir. Sayılı yağ üreticisi ülkelerden birisi olan Türkiye'de, halk tenceresine koyacak yağ bulamaz. Sobasına atacak kömür bulamaz. Sabun bulamaz, et bulamaz, meyva bulamaz. Bunların hepsi Türkiye'de üretilir, fakat, karaborsa ve vurgun ekonomisi bütün kuralları ile işletildiği için, temel ihtiyaç maddeleri halkın ciğerini söken bir açıklıkla evlere ulaşabilir. Spekülasyon, kapitalizmin zaman zaman başvurduğu vurgun yöntemlerinden biridir. Geçen yıl, Türkiye'deki montajcılar kapasitelerinin en düşük oranıyla çalıştılar. Fakat, son 5 yılın en yüksek kârlarını kazandılar. Az üretip çok kazanmak Türkiye'deki kapitalistlerin başlıca marifetlerindendir.

Burada, bilimsel, siyasal, sosyal tüm gerçekleri konuşturarak ilân ediyorum ki, bugünün sorumluları, ekonomimizi Tekellere teslim eden siyasal iktidarlardır. Dünkü ve bugünkü iktidarlardır. İşçi sınıfı bu nedenle, bugünkü sıkıntıların hesaplaşma saati gelince, iddia makamında oturacak ve gelmiş geçmiş siyasal iktidarları sorguya çekecektir. Halkımıza karşı suçludurlar ve hesap vereceklerdir.

İŞÇİ VE EMEKÇİLERİN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ BUDANMAK İSTENİYOR

İşçiler, emekçiler sendikal haklarının, demokratik haklarının, düşünce, inanç ve örgütlenme özgürlüklerinin üzerindeki sınırlama ve yasakların kaldırılmasını isterken, sermaye sınıfı var olan ve gün geçtikçe yetersizleşen sınırlı hak ve özgürlüklerimizi daha da budama sevdasındadırlar.

“Tabanın Söz ve Karar Sahibi Olma İlkesi”nin somutlandığı 7. Bölge Temsilciler Meclisinde işçiler önümüzdeki zorlu mücadele döneminde üzerlerine düşen görevleri tartıştılar

Bu noktada yakın geçmişimize kısaca gözatmakta yarar vardır. Toplumumuz 1973 ve 1977 seçimlerinde nasıl bir siyasal yönetim arzuladığını ortaya koymuştur. Hak ve özgürlükleri genişleteceğini, bozuk düzenin yerine insanca hakça bir düzen kuracağını ilân eden ve de, ülkenin bağımsızlığı için mücadele edeceğini sözünü veren CHP, DİSK'in, geniş işçi ve emekçi kitlelerin desteğini almıştır.

İşçiler, emekçiler bu partiyi 1973 ve 1977 seçimlerinde kara kaşı, kara gözü için değil programındaki bu vaatler ve işçi ve emekçilerden yana yapılması öngörülen değişiklikler için desteklemişlerdir. Üzerine basa basa tekrarlamakta yarar var: Halkımız sınırlı, yetersiz hak ve özgürlüklerin daraltılmasını değil genişletilmesini istemektedir.

Arkadaşlarım,

Aslında 22 aylık CHP iktidar döneminin ayrıntılı bir eleştirisini yapmak, bugün ulaşılan noktada CHP ağırlıklı iktidarının sorumluluğunu ortaya koymak gerekmektedir. Bu dönem için özetle söylenebilecek olan şey şudur:

CHP, ağırlıklı iktidar eşine ender rastlanan bir tutarsızlık içinde olmuştur. Asgari siyasi dürüstlüğün ölçüsü olan parti programına, seçim meydanlarında verdiği sözlere taban tabana zıt bir politika izlemiştir. Bağımsızlıkçı bir politika izleyeceğini vaad eden CHP iktidara gelince emperyalist-kapitalist sistemin dayatmalarına teslim olmuş, IMF reçetelerine uygun ekonomik ve toplumsal önlemlerin hazırlığına girişmiştir.

“SAĞA DA SOLA DA KARŞIYIM” MANTIĞINDAN KAHRAMANMARAŞ'A

Yüzlerce gencimizin, aydınımızın, işçi ve emekçi kardeşimizin kanına giren faşistlerden hesap soracağını söylemiş, ancak iktidara gelince “sağa da karşıyım, sola da karşıyım” gibi garip bir tarafsızlık mantığı içinde faşist cinayet odaklarının üzerine gitmede ikircikli davranmıştır. Daha da ötesi, yöneticileri, destekçileri halkımızın önüne bütün çıplaklığıyla çıkan binalarında bombalar imal edilen, birçok cinayette kullanıldığı saptanan silahlarla elegeçirilen faşist parti, sendika ve dernekleri zaman zaman ismen belirleyerek kamuya açıklamış olmasına rağmen uygulamada bırakın yasaların gereğini yapmayı, bunlara, anarşiyi birlikte önleme çağrıları dahi çıkartmıştır.

Değerli arkadaşlarım,

Bugün, Kahramanmaraş'ta faşistlerin giriştiği soykırımın 1. yıldönümü. O günleri anımsayın. O günleri, karnındaki bebesiyle birlikte öldürülen gencecik kadınlarımızı, kardeşlerimizi, baltalarla doğranan kundaklı bebeleri, anımsayın, yakılan yıkılan evleri, yağmalanan işyerlerini anımsayın, kimler, nasıl gerçekleştirdiler, böylesine insanlık dışı bir katliamı? Kimler? Malatya'da, Sivas'ta, Elâzığ'da girişilen katliamlar Kahramanmaraş'ta olanların habercisiydi.

SOSYALİZMİ KURACAĞIZ

Kahramanmaraş'ta, Sivas'ta, Elâzığ'da, Malatya'da alevi kardeşlerimize karşı, bu bölgedeki emekçi kardeşlerimize karşı faşistlerin giriştiği katliamı unutmadık, unutmadık işçi sınıfının sömürü ve baskıya karşı mücadelesinde faşist namlulara hedef olan yüzlerce sınıf daşımızı, onların kanlarını yerde bırakmayacağız. Kinimiz kişisel duygusal bir kin değildir. Asla değildir. Kinimiz sınıfsaldır. Sömürücülere karşı duyduğumuz sınıf kinidir. Kinimiz insanlık düşmanı, emeğin düşmanı, düşünce ve inançların düşmanı faşistlere, sömürücülere duyduğumuz kindir.

Antalya bölge Temsilciler Meclisi Toplantısında temsilciler saygı duruşunda.

Ölülerimizin anılarını yaşatacağız. Onların düşürmediği mücadele bayrağını, emekçi halkımızı yokluğa, açlığa, köleliğe mahkum etmek isteyen bir avuç sömürücüye onların eli kanlı uşaklarına teslim etmeyeceğiz.

Biz ki, üretilen herşeye alınterimizi canımızı, kanımızı katan emekçileriz. Biz ki, insanlık tarihinin en onurlu görevininin sahibi, yeryüzünden sömürü ve baskıyı kaldıracak işçileriz, emekçileriz, o bir avuç insanlık düşmanı, emeğin düşmanı sömürü düzenini mutlaka tarihin çöplüğüne atacağız. Sömürünün olmadığı, işçilerin, emekçilerin iktidarını kuracağız. Sosyalizmi kuracağız.

Arkadaşlarım,

14 Ekim'de yapılan ara seçimlerini izleyen gelişmeler sermaye sınıfının emekçi sınıflara yönelik saldırısının boyutlarını bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur.

14 Ekim sonuçları, Türkiye toplumunun siyasal tercihini yapmakta hızla bilinçlendiğini ortaya koymuştur. Seçim sonuçları parlamenter transferlerine boş vaatlere dayalı anlayışın iflasının kanıtı olmuştur. Seçim sonuçları ne sağcı partilerin ve yayın organlarının seçim sonrasında çığırtanlığını yaptığı gibi toplumun sağa yönelmesi ile sonuçlanmıştır. Ne de soyut vaatler ile kitleleri peşinden sürükleyebileceklerini sananları doğrulamıştır.

Seçim sonuçları, geniş emekçi kitlelerin programları benzer, uygulamaları benzer partiler arasında tercih yapmak zorunda bırakılmasına karşı gösterdiği bilinçli tepkiyi de yansıtmaktadır. Siyasal yapının iki büyük parti arasındaki tahtaravalli oyunu görünümünden çıkartılması, halkımızın birbirine benzer ekonomik programları olan partiler arasında seçim yapmak durumunda kalmasından kurtarılması sosyalist hareketin gündemindeki en başta gelen konudur.

İşçi sınıfı hareketinin siyasal bölünmüşlüğü ve bu bölünmüşlükte temelsiz israr, bugüne değin izlenen yol ve politikalar, gerici ve faşist partilerin gerilemesini ve giderek kesin yenilgilerini geciktirmiştir.

PROPOGANDA BEKLENİLENİ VERMEDİ

Ortaya çıkan bu tablo, egemen sınıfları daha da telâşlandırmıştır. Yaz ayları boyunca çeşitli gazetelerde, çocuklarla, yaşlı ninelerle öpüşürken çekilmiş boy boy fotoğrafları çıkan Demirel halkımıza egemen sınıfların elindeki bütün propoganda araçlarıyla "çare" olarak sunulmak istenmiştir. Bütün bu propogandalara rağmen sağ partilerin oylarında meydana gelen küçük artış, buna karşılık CHP'nin çok büyük oy kaybı egemen sınıfları panik diye de değerlendirilebilecek bir telâşın içine itmiştir.

CHP ağırlıklı hükümetin seçim sonrasında istifasını, 11 yıl süreyle bu ülkeye başbakanlık etmiş ve bugünkü ekonomik yıkıntının, faşist saldırı ve cinayetlerin baş sorumlusu, sermaye sınıfının güvendiği Demirel'in hükümeti kurmakla görevlendirilmesi izlemiştir.

Demirel'in hükümeti kurmakla görevlendirilmesiyle birlikte çeşitli işveren örgütleri istemlerini açıklamaya başlamışlardır. Bu arada eski MC ortaklarıyla görüşmeler yapan Demirel özellikle MHP'nin koşullarına teslim olmuş ve ismi azınlık hükümeti olan ancak gerçekte yeni bir MC'ye benzer hükümetini kurmuştur.

TİSK' İN AÇIKLAMASI BURJUVAZİNİN ÖZLEMLERİNİN İFADESİ OLDU

Bu arada Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu 7 sayfalık bir rapor halinde yeni hükümete adeta emir verircesine alınması gereken ekonomik ve toplumsal önlemleri açıklamıştır. İşverenler Konfederasyonunun açıklamasın da iki şey eksiktir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin ve Anayasanın tümüyle yerle bir edilmesi ve parlamento yerine kendilerinin ülkeyi bizzat yönetmesi. İşverenler kendi açıkladıkları rakamlara göre geçtiğimiz yıl enerji kısıntısı ve hammadde yokluğu iddialarına rağmen yüzde yüz olan kârlarını az bularak, sömürü ve tahakkümü artırmak için kanlı bir reçete sunmuşlardır. İşverenler Konfederasyonu anarşiyi önleme sözü ardında yeniden DGM'lerin kurulmasını, TCK'nın 141, 142 ve 163 ncü maddelerinin daha etkin bir biçimde işletilmesini, sendikaların, derneklerin birer tabela örgütü haline getirilmesini, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yasaklanmasını istemişlerdir. Bütün bu talepleriyle işverenler aslında 1930 ların faşist Almanya'sına benzer bir toplum özlemi içinde olduklarını ortaya koymuşlardır.

İşverenlerin bütün bu istem ve arzuları Demirel hükümetinin programında aynen yer almıştır.

Demirel hükümeti daha güvenoyu almadan, görevi teslim aldığı gün, yetkili sendikanın belirlenmesinde tek ve gerçekçi çözüm olan "referandum" yolunda atılmış eksik bir adım sayılabilecek durum saptaması uygulanmasını yürürlükten kaldırmıştır. Böylelikle yeni iktidar daha ilk gününde işçi sınıfının kazanılmış haklarını ortadan kaldırmayı amaçlayan bir hükümet olduğunu ortaya koymuştur.

Yeni başbakan hergün çeşitli vesilelerle televizyona çıkıp, "anarşiye meydan okuyorum", "devlet gücünü egemen kılacağız" yollu demeçler vermiş, DGM'leri, Olağanüstü hal yasalarını çıkartacaklarını söylemeye başlamıştır.

ANARŞİ VE "ANARŞİYE MEYDAN OKUYAN"

Bu arada gözden kaçırılmaması gereken bir başka olaylar zinciri de hızlanarak gelişme göstermiştir. Bir yanda yeni başbakan "anarşiye meydan okuyorum" diyerek yeni baskı yasalarını gündeme getirirken, diğer yandan faşist cinayetler sürüp gitmektedir.

Ülkemizde işlenen dizi cinayetler sanki Demirel'in baskı yasalarını çıkartmasını haklı kılmaya çalışan bir çizgi izlemektedir. Kitle iletişim araçlarında bu olayların yansıması anarşinin ancak yeni baskı yasalarının çıkartılması ile önlenebileceği kanısını kitleler içinde yayma amacına yönelmiştir.

DİSK'in onur üyesi eğitim emekçilerinin örgütü TÖB-DER'in aktif üyelerinden, eski İstanbul Şube Başkanı Talip Öztürk sokak ortasında faşist katillerce öldürülmüştür. Ertesi günü MHP'nin yarı resmi yayın organı sayılan bir gazetenin başyazarı, daha ertesi gün de Prof. Ümit Doğanay öldürülmüştür. Şimdi bütün bu öldürme olayları kamuoyuna öyle bir yansıtılmıştır ki, sağcılar bir solcuyu, solcular intikam duygusuyla bir sağcıyı, bunun üzerine de sağcılar ilerici demokrat bir bilim adamını öldürmüşler gibi bir izlenim kamuoyuna benimsetilmeye çalışılmıştır. Bilim adamlarına yönelik cinayetler durmamış, Doğanay'ın öldürülmesini bir hafta sonra Prof. Tütengil'in öldürülmesi izlemiştir. Cinayet örgütleri sanki planlı bir biçimde topluma baskı yasalarının çıkartılmasını bir kurtuluş olarak göstermenin çabası içindeler.

Abdi İpekçi'nin katilinin askeri hapishaneden kaçırılış olayı da aynı çerçeve içinde görülmelidir. Faşistlerin örgütlülük düzeyi bu kaçırma olayı ile daha da açığa çıkmıştır.

Yeni hükümetin güvenoyu almasıyla birlikte, devlet kadrolarında eşi görülmedik bir kıyım başlatılmıştır. 67 ilin valisi bir günde değiştirilmiş, emniyet müdürleri değiştirilmiş, odacılara kadar varan bir kıyım makinası işletilmeye başlanmıştır. Görevden alınanların yerine yapılan atamalar, AP azınlık hükümetine MHP'nin nasıl bir kayıtsız koşulsuz destek verdiğini de ortaya koymuştur. İşlenen siyasal cinayetlerle olan bağı sıkıyönetim mahkemelerinde ortaya çıkan, bir çok savcının Cumhuriyet başsavcılığına hakkında suç duyurusu çıkarttığı bu partiye bağlı kadrolar hızla devlet aygıtının önemli kademelerine yerleştirilmeye başlanmıştır. Geçtiğmiz günlerde Gümrük ve Tekel Bakanlığına faşistlerin yaptığı saldırı, Gümrük Bakanının olayın sorumlusu olarak devrimcileri göstermesi bu yargımızı doğrulayan bir örnek olmuştur.

Arkadaşlarım,

Türkiye emekçi sınıfları yoğun bir saldırı ile karşı karşıya, saldırganların bir ucu CIA'ya uzanırken bir ucu da yine devlet kademelerine yuvalanmaktadır.

BASKI YASALARININ HEDEFİ

Getirilmek istenen baskı yasaları ne uygulayıcıları, uygulatıcıları bilenen, koruyucuları bilinen faşist cinayet şebekelerini yargılamak için yasaların yetersizliğini gidermeye ne de iddia edildiği gibi ülkede huzuru sukünu sağlamaya yöneliktir.

Konuşmamın başından beri anlatmaya çalıştığım, egemen sınıfların ve genel olarak emperyalist-kapitalist sistemin bunalımını kanla, zorla aşmak için işçi ve emekçileri sömürü boyunduruğu altına sokmaya yöneliktir.

Grev hakkını daha kısıtlamak için, toplu sözleşmelerin kapsamını daraltmak için, işçi eylemlerine katılanları, grevci işçileri yargılamak için, toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkımızı yok etmek için hazırlanan baskı yasaları egemen sınıfların ve onların siyasal temsilcilerinin bütün feryatlarına "anarşiye meydan okuma" laflarına rağmen gözlerimizin önündedir. Bu yasalar işçilere emekçilere yönelik saldırı programının araçlarıdır. Bu gerçeği hiçbir demogoji gözlerimizden kaçıramaz ve de kaçırmamalıdır.

Bu saldırı karşısında işçi sınıfımız başta olmak üzere tüm emekçiler, demokrasiden yana tam örgüt ve kişilere tarihsel görevler düşmektedir. Demokratik hak ve özgürlüklerimizi koruma ve genişletme mücadelesi sürecektir. Hiçbir güç bizi bu mücadeleden alıkoymaz.

ÇALIŞANLAR KURULTAYI

Tüm emekçilerin hak ve özgürlüklerimize yönelik bu saldırıya karşı uzun soluklu direncini örgütle-

“Tezgah başındaki, üretimin içindeki işçilerin birliğinin sağlanması için çaba harcamalıyız.”

mekte işçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü olarak DİSK'in üzerindeki görevler daha da büyüktür. Demokrasi güçlerinin güç ve eylem birliğini sağlamak acil bir zorunluluk olarak önümüzde durmaktadır.

Bu anlamda DİSK çalışmalarını hızla sürdürmektedir.

Sendikalaşma hakları ellerinden alındığı için derneklerde örgütlenen ve bu dernekler kanalıyla sorunlarını kamuoyuna duyuran bir milyonun üzerindeki kamu çalışanına sendikalaşma hakkı tanınacağı yerde, onların dernek kurma özgürlüklerine büyük bir ket vurulmaya çalışılmaktadır.

14 Ekim seçimi sonrasında, demokratik hak ve özgürlüklerimize saldırıldığı böylesine bir dönemde demokratik kitle örgütleri arasında güç ve eylem birliği istemi daha da derinleşmiştir. DİSK, TMMOB TÖB-DER, TÜTED, TÜM-DER ve TÜS-DER ile birlikte tüm çalışanların toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkının elde edilmesi için ÇALIŞANLAR KURULTAYI hazırlıklarına başlamıştır.

Demokratik meslek örgütleri arasında başlatılan bu çalışmalar yakın günlerin işleyen bir demokratik platformunun başarılı bir ön hazırlığı olabilecek niteliktedir.

Temel demokratik hak ve özgürlüklerimize saldırıya geçildiği, işçi ve emekçilerin örgütlerinin dağıtılmak, dikensiz gül bahçesi yaratılmak istenen bu dönemde tüm çalışanların işyerleri temelinde oluşturacakları birliğin büyük bir anlamı vardır. ÇALIŞANLAR KURULTAYI hazırlıkları, içinde DİSK'in eylem ve güçbirliği yaptığı bu örgütlerin üyeleri ile işyerlerinde saldırıları omuz omuza göğüsleyeceğiz.

Diğer yandan tarım satış kooperatifleri birliklerinde örgütlü DİSK üyesi ve bağımsız sendikaların işten atılmaları, faşist baskı ve saldırılara karşı ortak davranış içinde olmaları amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir. Çalışmalarda şu anda varılmış olan aşamada ortak davranış komiteleri kurulmuş çalışmalara başlamışlardır.

TÜRK-İŞ, YENİ HÜKÜMET VE EYLEM BİRLİĞİ

Diğer yandan işçi sınıfımızın önemli bir bölümünü çatısı altında tutan TÜRK-İŞ'in yeni hükümetin kurulması ve sonrasında izlediği politika gerçekten utanç verici bir görünümdedir. Tabanını oluşturan binlerce bilinçli, sınıf mücadelesine inanmış işçinin aksine, TÜRK-İŞ yönetimi işveren sendikaları konfederasyonu ile birlikte, baskı yasalarının çıkartılmasına alkış tutar bir tutum içindedir.

Bu durum bizim işçi sınıfının ve tüm demokrasi güçlerinin güç ve eylem birliğini sağlamaya yönelik çalışmalarımıza engel değildir. Aksine, biz TÜRK-İŞ tabanını oluşturan sınıfdaşlarımızla birlikte hak ve özgürlüklerimize yönelik saldırıyı göğüsleyeceğimize inanmaktayız. Onları bu mücadelemizde saflarımızda görmek için sizlere ve tüm DİSK üyesi işçilere önemli görevler düşmektedir. Biz tepede sağlanan ilkesiz, etkisiz, birlikler için değil, tezgah başındaki, üretimin içindeki işçilerin birliğinin sağlanması için çaba harcamalıyız. Bu noktada son günlerde bazı çevrelerce sıkça sözü edilen "kafa kasa birliği" adı altındaki girişimlere kısaca değinmek istiyorum.

Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi ülkemizde siyasal iktidar olan zihniyetlerde şöyle bir anlayış oldukça yaygındır. Bir devlet büyüğünün geçmişte söylediği "bu memlekete komünizm gelecekse onu da biz getiririz" sözleri bu mantığın en güzel ifadesidir. Türkiye'de yürürlükteki sendikalar, toplu sözleşme ve grev yasaları büyük ölçüde Amerikan tipi sendikacılık örnek alınarak hazırlanmış yasalardır. Bu Amerikan tipi sendikacılık ülkemizde en somut ifadesini TÜRK-İŞ'te bulmuştur. "Partilerüstü politika" adı altında işçileri siyasetin dışında bırakmayı amaçlayan, sınıf uzlaşmacısı bir sendikal anlayış ürünü olan TÜRK-İŞ yıllardan beri işçi sınıfımızın yükselen devrimci mücadelesinin önüne egemen sınıflarla birlikte çıkan bir engel haline gelmiştir. Hele bu konfederasyona bağlı bazı sendikalar vardır ki, bunlara işçi sendikası demek oldukça güçtür. DİSK üyesi birçok sendikanın yayın organlarında bu sendikaların nitelikleri çok somut olarak gözler önüne serilmiştir. Bazı sendikalarımız bu sendikaların yöneticilerini "burjuvazinin işçi sınıfının arasına soktuğu ajanlar" olarak değerlendirilmiştir, bazılarını "işçi sınıfı hainleri" olarak nitelemişlerdir. Şimdi bakıyoruz, hain dediğimiz, burjuvazinin ajanları dediğimiz sendika yöneticileri ile işveren sendikalarına karşı toplu sözleşme görüşmelerinde eylem birliği yapılması yolunda çaba harcanıyor. Yani biz, burjuvazinin ajanlarıyla eylem birliği yapıp burjuvaziyi toplu sözleşme görüşmelerinde dize getirmek istiyoruz. Bu mümkün değildir. Ya bizim daha önce yaptığımız tespitlerde bir yanlışlık vardır, bu sarı sendikaların yöneticileri hain, ajan değillerdir, biz üyelerimizi yanlış bilgilendirmişizdir, ya da bu türden sendika yöneticileri ile eylem birliği içinde olmamız mükün değildir; bunlardan biri doğrudur.

Demin de söyledim. Biz işçilerin birliğini savunuyoruz, bunun için çaba harcıyoruz. Yalnız işçilerin değil, tüm emekçilerin, tüm çalışanların birliğini sağlamaya çalışıyoruz. Ancak bu birlik işçi sınıfı biliminin gösterdiği, ilkeli, sınıfsal çıkarlarımıza ters düşmeyen bir birliktir. Bir eylem birliğidir. Fabrikalardaki, işyerlerimizdeki, tarlalardaki birliktir.

Genel Başkan Abdullah Baştürk 3. Bölge Temsilciler Meclisi Toplantısında konuşurken

1 MAYIS 1980

Öte yandan geçen yıl yasadışı yollarla yaptırılmak istenmeyen 1 Mayıs'a bu yıl şimdiden hazırlanmalıyız. 1 Mayısları geçen yılki gibi burjuvazinin istediği biçimde, onların istediği alanlarda kutlayanlara, sendikal mücadelede gedikler verenlere şimdiden sesleniyorum: 1 Mayıs 1980'e DİSK'in merkezi örgütlenmesi ile hazırlanılacaktır. 1 Mayıs 1980 bu yılın koşulları içinde, bu yılın özüyle yeniden görkemli bir biçimde kutlanacaktır.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

Bugün Türkiye'de tüm anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-şovenist güçlerin güç ve eylem birliği yine her zamankinden daha büyük önem taşıyor. Sosyalistlerin birliği gündemimizin yine en can alıcı sorunudur.

DİSK VE PARTİ

14 Ekim seçimlerinin değerlendirmesinden hareketle Yönetim Kurulu DİSK'in işçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü olduğunu unutmaksızın, işçi sınıfının siyasal hareketinin birliğinin sağlanması yolunda etkin çaba harcamak yolunda karar almıştır.

Ne var ki, Yönetim Kurulumuzun aldığı bu karar bazı çevrelerce bilinçli olarak tahrif edilmiş ve işçi sınıfının siyasal birliğinin sağlanmasından korkanlarca eleştirilmiştir. Yönetim Kurulumuzu aldığı kararda:

"İşçi sınıfı hareketinin siyasal birliğinin sağlanması sorunu sınıfımızın tek devrimci sendikal örgütü DİSK'in gündemindeki birinci sorunudur. Ancak, bu birlik sadece DİSK'in çözümleyebileceği bir sorun değildir. Bu sorunun çeşitli sıyasi örgüt, eğilim ve kişilerle birlikte ele alınması gerekli görülmüştür" demiş ve bu konuda somut adımlar atılması sonucuna varmıştır.

Görüldüğü gibi DİSK, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin aydınlattığı yoldan ne anarko-sendikalist eğilimler gibi sendikalara parti işlevi yükletmek biçimindeki bir sapmaya, ne de sarı sendikaların partiler üstü sendikacılık ilkesi gibi çarpıtmalara yer vermeyen bir açıklık içinde üzerine düşen sınıfsal görevini eksiksiz yapmayı amaçlamıştır.

İşte böylesi bir zamanda toplanan Bölge Temsilciler Meclislerinin karşı karşıya bulunduğumuz güçlüklerin üstesinden gelecek kararlar üreterek mücadelemize büyük katkılarda bulunacağına içtenlikle inanıyorum.

Türkiye işçi sınıfının devrimci sendikal örgütü DİSK, demokratik hak ve özgürlüklerin korunmasında ve genişletilmesinde yine sarsılmaz bir kale olmaya devam edecektir.

Türkiye işçi sınıfı, içinde bulunduğumuz ortamda saldırıya geçen burjuvaziye karşı mücadeleci geleneğine uygun davranacaktır.

Zafer mutlaka işçi sınıfının ve emekçi halkımızın olacaktır.

Yaşasın tüm demokrasi güçlerinin güç ve eylem birliği,
Yaşasın faşizme emperyalizme, şovenizme karşı,
Bağımsızlık demokrasi ve sosyalizm kavgamız.

Genel Başkan A.Baştürk'ün bu konuşmasında değindiği konulardan baskı yasaları, Kahramanmaraş soykırımı, eylem birliği ve siyasal birlik sorunları Bölge Temsilciler Meclislerinde temsilcilerin tartıştıkları konuların başında yer almıştır.

Bu tartışmalar sonunda Temsilciler Meclislerinde bölgesel ve genel sorunlarla ilgili bir dizi kararlar alınmıştır. Bilindiği gibi DİSK Anatüzüğüne göre Bölge Temsilciler Meclisi bir danışma organıdır. Ancak tabanın eğilimlerini doğrudan yansıtmaya elverişli yapısıyla da DİSK organları içinde önemli bir işlevi bulunmaktadır. Bu nitelikleriyle Bölge Temsilciler Meclislerinde alınan kararlar Genel Başkan A.Baştürk'ün Yönetim Kurulu, Başkanlar Konseyi ve Bölge Temsilcilerinin ortak toplantısını açarken de vurguladığı gibi "güçlüklerin aşılmasında birçok önemli ipucunu bize vermiştir."

BÖLGE TEMSİLCİLER MECLİSİNDE ALINAN KARARLAR

15-16 ve 22-23 Aralık tarihlerinde yapılan 1,2,3,4,5,6,7,13,14,15. Bölge Temsilciler Meclislerimizde alınan kararların birleştirilmiş özeti Bölge Temsilciler Meclislerinin genel tartışma ortamını gösteren ve önümüzdeki mücadele dönemine ışık tutan niteliktedir.

1- Bölge Temsilciler Meclisi, başta kapitalistler olmak üzere egemen sınıfların ekonomik, politik ve ideolojik saldırılarına karşı durmak, bu tür saldırıları püskürtmek, demokratik hak ve özgürlükleri korumak ve genişletmek göreviyle yüklü olan DİSK'in tüm birimleriyle;

- Sıkıyönetimin kaldırılması için,
- Demokratik hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik olarak sendikalar, toplu sözleşme ve grev, dernekler, toplantı ve gösteri yürüyüşleri gibi yasaların değiştirilmesi, Olağanüstü Hal, DGM Yasası gibi yasaların çıkartılması çabalarına karşı, temel hak ve özgürlükleri savunmak için,
- Genel grev hakkının kazanılması için,
- İşçi Sınıfının düşünme ve örgütlenme özgürlüğü önünde engel olarak duran TCK'nın 141. ve 142. maddelerinin kaldırılması için,
- Sıkıyönetimin ardına gizlenerek, tüm demokratik hak ve özgürlüklere karşı saldırı emellerini gerçekleştirmek istiyen Demirel iktidarına karşı,
- Faşizme, emperyalizme, şövenizme karşı,

Yeni koşullara uygun, yeni yöntemleriyle mücadelesini daha etkin bir biçimde sürdürmesini tarihsel bir görev kabul eder.

2- Bölge temsilciler Meclisi, DİSK in demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı işlevini yürüten bir Konfederasyon olduğu gerçeğini gözardı etmeden, tüm anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-şövenist güçlerin sürekli ve kalıcı eylem birliğinin sağlanmasını ve Türkiye sosyalist hareketin birliğinin sağlanmasına yönelik DİSK GYK'nca alınan kararın yeni bir sosyalist parti kurmak anlamına gelmediğini değerlendirerek sosyalist hareketin birliği için yoğun bir çaba harcanmasını tarihsel bir görev kabul eder.

3- Bölge Temsilciler Meclisi içinde bulunduğumuz Dünya ve Türkiye koşullarında devrimci sendikalarda birlik sorununun en can alıcı bir sorun olduğunu kabul ederek;

- DİSK üyesi sendikaların çeşitli kademelerinde görünüşte sol bir biçim taşıyan, özde sağ eğilimli, örgütlü mücadeleyi inkar eden her türlü anarko-sendikalist, birlik ve disiplin bozucu eğilimlerin daha kısa bir zamanda kitleler arasında mahkûm edilmesi için,
- DİSK'in verdiği devrimci sendikal mücadeleyi ve işçilerin DİSK e bağlı sendikalarda örgütlenmesini önleyecek, sınıf uzlaşmacı sendikaları kapsamına alan ve özünde sınıf işbirliği anlamına gelecek birlik çağrılarının sakıncalarını gözeten Bölge Temsilciler Meclisi,
- DİSK içinde Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığı ilkeleri temelinde devrimci sendikal birliğin her kademede sağlanması için,
- Türkiye çapında baskılarını giderek arttıran kapitalist sınıfa karşı tüm işçiler arasında başlangıçta tabanda eylem birliği giderek Türkiye İşçi Sınıfının sendikal birliğinin DİSK'te sağlanması ve bu amaca yönelik belli ekonomik-demokratik hedefler etrafında tüm ilerici demokrat sendika yönetimleri ile ortak eylem olanaklarının sağlanması için her türlü çabanın harcanmasını gerekli görür.

4- Bölge Temsilciler Meclisi, işçi sınıfının uluslararası birlik-mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak yasalaşmasını sağlamak ve 1980 1 Mayıs'ını yurt düzeyinde kutlamak amacıyla DİSK Genel Merkezinde kurulan Merkezi Komiteye bağlı olarak tüm demokratik kitle örgütleriyle birlikte bölgesel düzeyde ve işyerleri düzeyinde "1 Mayıs Komiteleri"nin en geç bir ay içinde örgütlenmesinin tamamlanmasını kabul eder.

5- Bölge Temsilciler Meclisi, KİT lerde ve Kooperatif birliklerinde üyelerimize yönelik saldırıları ve de baskıları ortak göğüsleyebilmek ve püskürtebilmek amacıyla ilgili sendikalar arasında oluşturulan Ortak Davranış Komitesi ve bu Komitenin altında oluşturulan Bölgesel Ortak Davranış Komitesi ve bu komitenin altında oluşturulan Bölgesel Ortak Davranış Komitelerine bağlı olarak işyerlerinde tüm birim ve üniteleri kapsayacak alt birimlerin oluşturulmasını görev kabul eder.

6- Bölge Temsilciler Meclisi DİSK ve Demokratik Meslek Örgütleri arasında toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkının elde edilmesi amacına yönelik oluşturulan Çalışanlar Kurultayı hazırlıklarına, bu örgütlerin üyeleri ile saldırıya geçildiği, işçi ve emekçilerin örgütlenmelerinin dağıtılarak suskunluğa itilmek istendiği bu dönemde işyerlerinde somutlaşacak baskı ve saldırılara karşı tek güvencenin işçi ve emekçilerin işyerlerinden başlayarak oluşturacakları güç ve eylem birliğinin olduğunu vurgulayarak, işyerlerinde saldırıları meslek örgütlerinin bu işyerlerinde çalışan, meslek üyeleri ile birlikte göğüslemeyi görev kabul eder.

DİSK 13, 14, 15 ve 5. Bölge Temsilciler Meclislerinin 23/12/1979 tarihinde aldığı ek kararlar.

1. İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI VE TASFİYECİLİĞİN ÖNLENMESİ:

İşçi sınıfının birliğinin sağlanması en yakıcı bir biçimde gündemdedir. Ancak, birliğin sağlanması yolunda önemli çalışmalar yapılması gerekirken DİSK ilke ve kararları bir tarafa bırakılarak birliğin bozulmasından yana tavırlar alınmış, tasfiyeler hızlandırılmıştır.

Birliğin öncelikle işyerlerinde sağlanması gerekirken, birçok işçi sendika yönetimleri tarafından ya siyasi görüşünden dolayı veya sendika yönetimine mahalefet edişinden kaynaklanarak işyerlerinden attırılmış, sendika Onur Kurullarına verilerek ihraç edilmiştir. DİSK'te her anlamda birliğin sağlanmasını ve bu nedenle, etkin mücadele verilmesi gereğine inanmaktayız. Bu nedenle, sendikalardan sudan nedenlerle ihraç edilmiş olan çok sayıda işçinin tekrar DİSK üyesi olmalarının sağlanabilmesi amacıyla DİSK organlarının bu konuda görevlendirilmesini,

2. DİSK'İN HAZIRLAMIŞ OLDUĞU DEMOKRATİK TEK TİP TÜZÜĞÜN HAYATA GEÇİRİLMESİ:

3.'ncı Genel Kurul Kararı doğrultusunda hazırlanmış bulunan Demokratik Tek Tip Tüzük hala hayata geçirilmemiştir. Birçok sendika yeni tek tip tüzüğü hayata geçirmezken, yine tek tip tüzüğü kabul ettiğini belirten bazı sendikalar ise kendi anlayışlarına uygun bir biçimde tüzüğü yorumlayarak demokratik tek tip tüzüğün dışında hükümleri içeren tüzüğü benimsemektedir. Sendikalarda içe dönük demokrasinin sağlanmasında ve uygulanmasında Demokratik Tek Tip Tüzük önemli bir yer almaktadır. DGM'lere karşı ve baskıcı Yasalara karşı mücadeleye hazırlandığımız bu dönemde öncelikle sendikalarda varolan anti-demokratik uygulamalar ve tüzükler ortadan kalkmadıkça, sendikalarda içe dönük demokrasi sağlanmadıkça ileriye dönük vermeyi düşündüğümüz mücadeleler büyük ölçüde zaafa uğrayacaktır.

Bu nedenle, Demokratik Tek Tip Tüzüğün tüm DİSK'e bağlı Sendikalarda harfiyen hayata geçirilmesinin sağlanmasını, yine tüm sendikaların Demokratik Tek Tip Tüzüğe göre Genel Kurullara giderek organlarını belirlemesini, bu konuda da DİSK organlarının karar almasını,

3. DAYANIŞMA VE KÜLTÜR FONU'NUN KURULMASI:

6. Genel Kurulumuzda alınan "Grev Dayanışma Fonu"na ilişkin 9 sayılı karar ışığında,

sömürücü sınıfların yoğunlaşan ekonomik, politik ve ideolojik saldırılarına karşı Toplu iş Sözleşmeleriyle ve eğitim yoluyla daha kalıcı hakların elde edilmesi, grev silahının etkin bir biçimde kullanılabilmesi için greve giden işçilere yada lokavta uğrayan işçilere doğrudan yardını yapmak ve daha yaygın ve daha yoğun sendikal eğitim harcamalarında kullanılmak üzere üye başına 2 50.-TL.kesilmesine.biriken Fon'un ayrı bir yönetmelikle DİSK Yürütme Kurulun'ca yukarıdaki amaca uygun bir biçimde kullanılmasını karar altına alır.

4. Bölge Temsilciler Meclislerimiz, emperyalizmin askersel ve ekonomik örgütlerinin dayatmalarına karşı çıkar. Komşularımızla dostluk ilişkilerine zarar veren, Avrupa'da ve ülkemizde savaş odaklarının varlığını sürdürmesine ve yeni ölüm füzelerinin yerleştirilmesine yol açan NATO'cu, savaş kışkırtıcısı politikaları mahkum eder.

   Olüm araçlarına, silahlanmaya harcanan milyarların emekçi halkın çıkarları doğrultusunda kullanılmasını, genel ve tam bir silahsızlanma için çaba gösterilmesini ister ve bu yolda kararlı bir savaşım yürütülmesinin gerekliliğini vurgular. IMF'nin emperyalist çıkarları ve tekelci sermayenin isteklerini kollayan isteklerine işçi sınıfımızın boyun eğmeyeceğini vurgular.

5. Bölge Temsilciler Meclislerimiz, kapatılan gençlik ve kadın örgütlerinin açılmasını, tutuklu bulunan TÖB-DER Yöneticilerinin ve diğer kuruluşların yöneticilerinin salıverilmesini, ve bunlarla dayanışmanın yükseltilmesini sağlamak için etkin çaba gösterilmesinin gerekliliğini belirtir.

6. Kahramanmaraş soykırımının yıldönümü olan 24 Aralık tarihinde Bölge temsilciliğine bağlı tüm işyerlerinde bu faşist soykırımı protesto amacıyla süresi ve ne zaman başlayacağı işyerlerinde saptanmak üzere saygı duruşu yapılmasını kararlaştırır.

Bölge Temsilciler Meclislerinin ertesinde İstanbul'da DİSK Yönetim Kurulu, Başkanlar Konseyi ve Bölge Temsilcileri ortak olarak toplanmışlardır. 11-14 Ocak tarihleri arasında yapılan toplantıyı Genel Başkan Abdullah Baştürk, dünyanın ve Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu değerlendiren bir konuşmayla açmıştır.

BAŞKANLAR KONSEYİ TOPLANDI

Genel Başkan Abdullah Baştürk'ün bu önemli konuşmasını aynen yayınlıyoruz.

Değerli Basın-Yayın Emekçileri,
Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

Dünyanın ve ülkemizin çok önemli bir döneme girdiği ve dünyanın çehresinin hızla değişmekte olduğu 1980'lerin başında toplanmış bulunuyoruz.

İşçi sınıfımızı ve emekçi halkımızı tehdit eden saldırıların yoğunlaştığı, temel hak ve özgürlüklerimizin budanmak istendiği bir ortamdayız. İçinde bulunduğumuz durumu değerlendirerek önümüzdeki güçlüklerin nasıl aşılabileceğini tartışacağız. Bu tartışmamızda geçtiğimiz ay toplanan bölge temsilciler meclislerinde tabanımızda dile getirilen görüş ve önerilerini dikkate alacağız.

İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın karşı karşıya bulunduğu tehlikelerle, emperyalist-kapitalist sistemin kısa ve uzun vadeli çıkar hesapları arasında doğrudan bir bağ bulunmaktadır.

Bilindiği gibi dünya 1973 yılında büyük bir enerji bunalımı ile karşılaşmıştır. Aslında bunalım uzun yılların birikimi, kapitalizmin üretim anarşisi içindeki gelişiminin kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Petrol bunalımı emperyalist - kapitalist sistemin yapısını temellerinden sarsmaya yetimiştir. ABD ve Batı Avrupa ülkeleri bu beklenilmedik ölçüdeki şiddetli bunalım karşısında kurtuluşu bunalımı bağımlılıkları altındaki az gelişmiş ülkelere ihraç etmekte bulmuşlardır. Bunalım emperyalist-kapitalist ülkelerin politikalarında önemli değişiklikleri de gündeme getirmiştir.

ABD, dünyanın en önemli petrol rezervlerinin bulunduğu Ortadoğu da denetimini güçlendirici girişimlere hız vermiştir. Bir yandan ekonomik bunalım ihracı karşısında zaten dengesiz ve yetersiz ekonomilere sahip az gelişmiş ülkelerdeki toplumsal gerilim hızla yükselmiş, diğer yanda yeraltı zenginliklerine sahip çıkan Ortadoğu halkları ile ABD arasındaki çekişme giderek sertleşmiştir. Böylelikle dünya özellikle sosyalist sistemin geliştirdiği yumuşama sürecinden uzaklaşıp yeniden soğuk savaş dönemini anımsatan bir gerginliğin içine itilmiştir.

Arkadaşlarım,

Emperyalizmin 1973 bunalımı ile birlikte sertleştirdiği politika önce Hindiçininde, ardından Afrika'da ve son olarak Nikaragua ve İran'da önemli darbeler yemiştir. Ne var ki İran ve Nikaragua'daki gelişmeler bunalımı hafifletici değil daha da keskinleştirici bir etki yapmışlardır. Hele İran'da Humeyni yönetiminin ABD ile ilişkileri kopma noktasına getiren politikası, emperyalizmin Ortadoğu'da gerginliği daha da artırmasına neden olmuştur. İran'daki konumunu yitiren ABD, İran'a askeri müdahalede bulunma tehdidini hâlâ sürdürmektedir.

Mısır'ın Arap dünyasından koparılarak ABD'nin Ortadoğu'daki özel karakolu haline gelişi İran'da Şah öncesi dönemden başlayarak süregiden karışıklık, Lübnan'ın parçalanması, Kıbrıs ve Filistin sorunlarının durumu bölgenin barut fıçısına dönmüş halini göstermek için yeterli örneklerdir.

Bölgenin bu duruma gelmesinde ABD'nin gizli örgütleri aracılığıyla oynadığı rolü bugün ABD yetkilileri bile gizleyemiyorlar. Başka bir deyişle, yeniden Ortadoğu'yu patlamaya hazır bir bomba haline getirirken kapitalist sistemin içine girdiği bunalımı aşmakta ne kadar gözü kara militarist ve saldırgan bir politika izlediğini de göstermiştir.

Sosyalist ülkelerin genel silahsızlanma, uluslararası yumuşama ve barış içinde birarada yaşama politikalarını üçüncü dünya ülkelerinin çoğundan aldıkları güçle önemli bir baskı aracı olarak ileri sürmeleri, emperyalist-kapitalist sistemi, bunalımı aşmakta elinde bulundurduğu askeri güçleri kullanamaz bir konuma itmiştir.

Bu noktada Çin'deki siyasal gelişmeler, Çin yöneticilerinin emperyalist sistemle iç içe giren politikaları yumuşama politikası karşısında çaresizlik içinde bulunan ABD için yeni olanakların başlangıcını oluşturmuştur.

O nedenle dünya kamuoyunu son günlerde en çok ilgilendiren konuların başında gelen Afganistan'daki olaylar bütün bu gelişmelerden soyutlanarak değerlendirilemez.

Emperyalizmin dünyada yumuşamayı yok edici, halkları birbirine kırdırıcı, savaş kışkırtıcısı politikası, Afganistan yönetiminin çağrısı üzerine Sovyet askerlerinin Afganistan'a girmesinin, Afganistan'daki son gelişmelerin temel nedenidir. Ancak temel nedenin bu olmasına rağmen sonuçları açısından bu olay, dünya çapında barışı olumsuz yönde etkilemiştir.

Yine de bu soyut genelleme bizi olayların sorumlusunu görmekten alıkoyamaz. Hele hele suçlularla birlikte, aynı demagojik koroya katılmaya hiç götüremez.

Şili'de, Vietnam'da, Kamboçya'da, Laos'da, Tayland'da, Güney Kore'de, Mısır'da, Endonezya'da, Filipinler'de, Formoza'da ABD'nin yaptıkları henüz belleklerimizdedir. Ortadoğu'da özellikle Türkiye'nin doğusu İran ve Irak'ta halkları birbirine kırdırmayı amaçlayan provokasyonların, kıştırtmaların sahibi ABD'dir. İran'da Şah sonrası dönemde halk devrimini sabote etmek için binlerce İranlının ölümüne neden olan CİA kaynaklı oyunlar kamuoyunca bilinmektedir. Eritre'de, Somali'de, Moritanya'da, Güney Afrika'da halkların ulusal kurtuluş mücadelelerinin önünde hep ABD vardır.

> **“Biz dünya olaylarını çelişkilerin bütünlüğü içinde işçi sınıfının ulusal ve evrensel çıkarları doğrultusunda değerlendirmek durumundayız”**

Biz dünya olaylarını çelişkilerin bütünlüğü içinde işçi sınıfının ulusal ve evrensel çıkarları doğrultusunda değerlendirmek durumundayız.

Arkadaşlarım,

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü OPEC'de Cezayir, Libya, Irak, Nijerya gibi ülkelere İran'ın da katılması bu örgütteki dengeyi emperyalist-kapitalist sistem aleyhine değiştirmiştir. Petrol fiyatlarının çok kısa bir süre içinde büyük bir artış göstermesi bunun yanısıra önde gelen petrol üreticisi ülkelerin üretimi dondurma kararları emperyalizmin bunalımını ağırlaştırmıştır.

Bu durum öncelikle Türkiye gibi ekonomisi çok uluslu tekellere bağımlı ve enerji ithal ederek ekonomisini çalıştırabilen ülkeleri etkilemiştir.

Çokuluslu tekellerin ve onların işbirlikçilerinin kısa dönemli çıkarlarına uygun bir ekonomik yapıya sahip olan ülkemiz bunalımı çok ağır biçimde hala yaşamaktadır. İhracatı belli tarım ürünlerinden ibaret sayılabilecek Türkiye artan ithalat giderlerini karşılayamaz duruma gelmiştir. Bir yandan büyük ölçüde artan petrol ithalat giderleri, diğer yandan emperyalist ülkelerin petrol fiyatlarını fazlasıyla yansıttığı sanayii girdileri, genel ithalat giderlerindeki önemli artış, yaşamakta olduğumuz bunalımın maddi temellerini oluşturmuştur.

Ancak emperyalist-kapitalist sistemin bir ürünü olan bunalımın yükleri ne uluslararası düzeyde, ne de ulusal düzeyde egemen sınıfları sıkıntı içine sokmuştur. Çok uluslu tekellerin karları ile birlikte Türkiye burjuvazisinin de karları bunalım döneminde artmaya devam etmiştir. Bunalımın yükünün işçi ve emekçi kitlelerin sırtına vurulmasında araç olarak kullanılan enflasyonist politika bir avuç sömürücünün zenginliğine zenginlik katarken, emekçi halkımızın karşı karşıya bulunduğu güçlükler daha da ağırlaşmıştır.

Emperyalizmin özellikle ABD'nin Ortadoğu'daki çıkarlarının etkin bir biçimde korunmasında yıllardır önemli işlevi olan İran'da Şah'ın diktatörlüğünün yıkılması, ardından Afganistan'daki gelişmelere, sürmekte olan Kıbrıs ve Filistin sorunlarının eklenmesiyle bölgemizdeki siyasi bunalımı iyice yoğunlaştırmıştır. Böyle bir ortamda Türkiye emperyalizm açısından hayati bir önem kazanmıştır. Emperyalizm, Mısır, İsrail siyonist gerici ittifakı ve Suudi Arabistan'a ek olarak Türkiye'ye daha ileri bir misyon yükleme durumundadır.

Arkadaşlarım,

Bugün emperyalizmin isteği Türkiye'yi daha etkin ileri bir saldırı karakolu haline getirmektir. Ancak böylesi bir görevi yapacak olan Türkiye'de istikrarın ve huzurun sağlanması gereklidir. Onlara göre bunun da yolu ülkedeki devrimci halk muhalefetini ezmektir. İşte bu noktada emperyalistler ile Türkiye burjuvazisinin çıkarları tam anlamıyla uyuşmaktadır.

Emperyalist-kapitalist sisteme olan bağımlılık ilişkilerinin pekiştirilmesi yabancı sermayeye özel sektöre ayakbağı olan engellerin temizlenmesi, ücretlerin dondurulması, temel hak ve özgürlüklerin yok edilmesi bu amaçla gündeme getirilmiştir.

Bu amaçları emperyalizmin mali örgütü IMF ve Türkiye burjuvazisi birkaç yıldır açıkça ortaya koymuştur.

Geçen yıl yüzde yüz kar ettiğini açıklayan tekelci sermaye paralı ilanlarla ve hergün TRT ve basında yer alan açıklamalarıyla dikensiz bir gül bahçesi istediğini 1930'ların faşist Almanyasının özlemi içinde olduğunu çekinmeden açıklamış ve buyrukları son hükümet programında yer almıştır.

Öte yandan özellikle mali kıskacını darlaştıran, Ecevit hükümetini tam anlamıyla teslim alan ancak işçi ve emekçi halkımızı tam bir sefalete iten ekonomik önlemleri yeterli bulmayan IMF'nin ekonomik dayatmaları, Demirel döneminde daha da yoğunlaşmıştır. ABD yetkilileriyle Türkiye'deki üs ve tesisler üzerine sürdürülen pazarlık sona ermiş, emperyalizme teslimiyet belgesi olan Savunma İşbirliği Anlaşması (SİA) kabul edilmiştir. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü OECD Genel Sekreteri hükümet yetkililerine emperyalizmin yeni isteklerini iletmiştir.

Dünyada IMF'nin önerilerine boyun eğerek kurtulan tek bir ülke yoktur.

İçinde bulunduğumuz emperyalist - kapitalist sistemin en önemli ekonomik, siyasi ve askeri temsilcilerinin Ankara'ya doluşması bir raslantı değildir.

Toplumsal anlaşma girişimiyle başlayan, sıkıyönetimle süren, baskı yasa tasarısı ve değişikliklerinin hazırlanması ile devam eden, bugün bir AP-CHP koalisyonunun kotarılması noktasına gelen ve dekorun da hep tek merkezden yönetildiği bilinen faşist saldırı ve cinayetlerin bulunduğu gelişme, bu noktaya kendiliğinden gelmemiştir. Bu yıllardır sürdürülen emperyalizme bağımlılık ilişkilerinin emperyalistlerce belli doğrultuda yönlendirilmesinin ürünüdür.

Bütün bu olgular birlikte değerlendirilirse emperyalist-kapitalist sistemde ve tekelci sermayenin nasıl bir Türkiye tasarladığı daha açık biçimde görülür. Bu ulusal bağımsızlığın tam anlamıyla çiğnendiği, sömürü ve baskının alabildiğine yoğun olduğu, temel hak ve özgürlüklerin yok edildiği, Güney Amerika'daki askeri diktatörlüklere benzer yapısıyla, ABD'nin çıkarlarını saldırgan, savaşçı bir politikayla savunacak bir Türkiye'dir.

Bölge halklarının bağımsızlık mücadelelerini bastırmak için bir saldırı üssü durumuna getirilecek bir Türkiye, aynı zamanda bölge halklarının çıkarlarına ters konumuyla bir hedef haline de gelmiş olacaktır. Görüldüğü gibi işçi sınıfımız ve emekçi halkımız son derece tehlikeli bir ortamın içine itilmektedir.

Değerli Arkadaşlarım,

Türkiye emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı kalkınma çabaları içinde tam bir ekonomik iflasın eşiğine gelmiştir. Dış borçlar giderek artmaktadır. Yalnız geçen yıl içinde hayat pahalılığı yüzde yüzün üzerine çıkmıştır. Sendikalı işçilerin eline geçen paranın satın alma gücü 1970'e oranla üçte birden fazla azalmıştır.

18 milyonu aşan çalışabilir nüfus içinde yaklaşık 5 milyonu işsizdir. İnsanlarımız açlıktan, doktorsuzluktan, ilaçsızlıktan, soğuktan kırılmaktadır.

Fuel-oil, mazot yoktur. Taşıtlar, fabrikalar çalışmamakta, insanlar soğuktan iş yapamamaktadır. Yakın bir zamanda temel gıda maddesi ekmek pişirmek bile ciddi bir sorun olacaktır.

Öte yandan kapitalistler kârlarına kâr katmaktadır. Vurgunculuk, karaborsacılık sürmektedir. Terörün tırmanmasında payı olan silah kaçakçılığını önlemek şöyle dursun, dolaylı olarak teşvik edilmektedir.

Emperyalist ve kapitalist sistemin ve ona bağımlı olarak Türkiye'nin ekonomik, toplumsal ve politik bunalımının giderek arttığı günümüzde egemen sınıflar, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilere karşı sürdürdükleri saldırıyı iyice arttırmışlardır.

Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin desteklediği faşist odakların saldırı ve cinayetleri sürmektedir. İşçi, köylü, esnaf, zanaatkar, genç, bilim adamı, eczacı, doktor, mühendis, avukat... ayrımı yapmadan bireysel ve toplu öldürmeler toplumun tüm güçlerine yönelmiş durumdadır. Terörden medet umanlar, "anarşi" ortamının sömürü ve baskı düzenini pekiştirmede yararlı olacağını bekleyenler çeşitli

> **“Emperyalizmin isteği Türkiye'yi daha etkin ileri bir saldırı karakolu haline getirmektir”**

biçimlerdeki provokasyonlarını sürdürmektedirler. Görülen odur ki, temel hak ve özgürlükler yok edilinceye kadar, bu tür saldırı ve cinayetler sürecektir.

"Anarşi ve terörü" önleme bahanesiyle temel hak ve özgürlüklere saldıran Demirel iktidarı koşulsuz desteğini aldığı faşistlere teslim olmuştur. Af vaadi ile hapishanelerde bekleyen faşistler buralardan kaçırılmakta, dışarıdakiler ise artan bir hızla devlet kademelerine doldurulmaktadır.

AP iktidar olur olmaz en yakın müttefiki MHP ile birlikte MC dönemini aratmayacak uygulamaların içine girmiştir. 67 ilin vali ve emniyet müdürünün değiştirilmesiyle başlayan uygulama bugün en alt kadrodaki memurlara kadar uzanmış durumdadır. MC iktidarları sırasında faşist çetelerin üssü haline getirilen Eğitim Enstitüleri yeniden eski haline getirilmek amacıyla programda olmayan bir tatile sokulmuştur. Bakanlıklarda çalışan emekçilere yönelik faşist saldırılar Bakanların himayesinde sürmektedir. Tarım satış kooperatifleri birliklerinde, KİT'lerde faşist kadroların egemen kılınması için girişimler, kıyımlar sürgünler birbirini izlemektedir. Sanata, edebiyata ve tüm kitle iletişim araçlarının üzerinde giderek ağırlaşan bir sansür uygulanmaktadır.

"DİSK, 14 Ekim seçim sonuçları ne olursa olsun siyasal iktidarlar baskıcı bir uygulamaya yönelecektir, demişti. Şimdi bu yöneliş kaynaklarıyla birlikte ortaya çıkmıştır."

Bağımsız olması gereken TRT "halkı sevindirecek haberler vereceğiz" gerekçesiyle Türkiye'yi güllük gülistanlık göstermek çabasıyla devlet sansürü uygulamaktadır. Haberlerde DİSK'e ve üye sendikalara, emekçi örgütlerine tam bir engelleme gerçekleştirilirken, işçi sınıfımız ve emekçi halkımıza ve onların örgütlerine sürekli saldırılmaktadır. Ancak kapitalistlerin en büyük temsilcilerinden birinin incilerine ya da Yassıada'da mahkum edilmiş geçtiğimiz yıl Türkiye'ye komünizmin geleceğini büyük bir ileri görüşlülükle dile getiren eski bir siyasinin kehanetlerine rahatlıkla yer ayrılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl faşistlerin Kahramanmaraş'ta giriştiği soykırımının kınanması amacıyla yapılan protestolar bahane edilerek demokratik örgütlere yurtseverlere, ilericilere karşı yoğun bir saldırı başlatılmıştır. Kahramanmaraş soykırımının tasarlayıcıları, yönlendiricileri, uygulatıcıları TRT ekranlarını, parlamento kürsülerini işgal etmeye devam ederken bu insanlık dışı olayı protesto eden binlerce genç, eğitim emekçisi zindanlara atılmıştır. Kitle iletişim araçları protesto eylemlerini çarpıtarak ve demokrasi güçlerine karşı tasarlanan saldırıya gerekçe yapacak biçimde kamuoyuna sunmuşlardır. Bu arada sağ basının uzun bir süreden beri hedef seçtiği TÖB-DER hukuksal dayanaklardan yoksun gerekçelerle kapatılmıştır. Böylelikle eğitim emekçilerinin grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklar için verdikleri mücadelede ellerindeki en güçlü araç etkisiz duruma getirilmiş, aynı konumdaki diğer emekçi örgütlerine de gözdağı verilmiştir.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

İşte böyle bir ortamla "Türk Silahlı Kuvvetlerinin Görüşü" adı altındaki mektup açıklanmıştır. Muhataplarının birbirinin üzerine attıkları mektubun yarattığı siyasi etkilerin sonuçları henüz belirginleşmiş değildir. Ancak bu mektubun kısa ve uzun sürede neler getirebileceğini kestirmek güç değildir.

DİSK Yürütme Kurulu mektuba ilişkin görüşünü açıkça ortaya koymuştur. Mektup temelde siyasi partileri muhatap almakla birlikte, kısa vadede temel hak ve özgürlüklerimize yöneliktir. Mektubun açıklanmasından sonra, Meclis gündemindeki baskı yasa tasarılarının hızlı bir biçimde görüşülmeye başlanması bu kanımızı doğrulamaktadır.

Son Yönetim Kurulu toplantımızı açarken de belirttiğim gibi iç politikadaki gelişmeler, 14 Ekim seçimlerinin çok öncesinden başlayarak ısrarla vurguladığımız bir doğrultuda olmaktadır. DİSK, "14 Ekim seçim sonuçları ne olursa olsun, siyasal iktidarlar baskıcı bir uygulamaya yönelecektir," demişti. Şimdi yaşamakta olduğumuz gelişmeler bu yönelişi kaynakları ile birlikte daha görülür biçimde ortaya çıkarmıştır.

Silahlı Kuvvetlerin mektubu ile birlikte CHP'nin AP'ye yönelttiği işbirliği ve hatta koalisyon çağrıları hız kazınmıştır. CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in mektup olayını, gelişmeleri bu işbirliği doğrultusunda bir tırmandırma aracı olarak kullanan tutumu, nihayet AP saflarında yankılanmış ve CHP-AP işbirliği tek yanlı bir istek olmaktan çıkıp gerekçeleşme yoluna girmiştir.

Ancak bu işbirliğinin hangi zemin üzerinde sağlanacağı konusu özenle kamuoyunun gözlerinden kaçırılmak istenmektedir. Ecevit iktidarı döneminde hazırlanan Dernekler, Polis Hak ve Selahiyetleri, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri yasalarındaki değişiklikler gündeme getirilmiş, Olağanüstü Haller Yasası ile Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasası taslakları ise parlamento gündemine getirilmek üzere hazırlanmıştır.

Öte yandan ceza ve usul yasalarındaki değişiklik hazırlıkları açıklanırken T.C.K'nun 141. ve 142. maddelerinin daha da ağırlaştırılarak değiştirileceği belirtilmiştir. Anayasal kuruluşlardan Yargıtay'ın da karşı olduğu bu değişiklikler emekçi halkımızı tam bir baskıcı yönetim ile yönetme niyetinden başka bir şey değildir.

AP ile CHP arasında 14 Ekim seçimlerinden sonra başlayan baskı yasalarının bazı maddeleriyle ilgili görüş ayrılığı bugün yeni bir uzlaşma noktasına gelmiş durumdadır. CHP yönetimi, başlangıçta baskı yasa taslaklarında ve değişiklik önerilerinde AP tarafından yapılmak istenen bazı değişikliklere demokratik hak ve özgürlükleri yok edici olduğu gerekçesiyle karşı çıkmıştı. CHP parlamento grubunun Polis Hak ve Selahiyetleri yasa değişikliğinde, daha önceden alınan karara aykırı olarak AP'lilerce getirilen değişiklik önergeleriyle birlikte yasalaşmasını engellemeye çalışan CHP'li parlamenterler Disiplin Kuruluna sevkedilmiştir. Buna karşılık oturuma katılmayarak yasa değişikliğinin CHP grup kararı doğrultusunda çıkmasını engelleyen CHP'li 40-50 parlamenter hakkında hiçbir işlem yapılmamıştır. Sadece bu durum bile emperyalist-kapitalist sistemin dayatmaları doğrultusunda iki büyük siyasal partinin içinde bulunduğu yaklaşımı göstermeye yeterlidir.

CHP yönetimi işçi sınıfımız ve emekçi halkımız açısından son derece tehlikeli sonuçlar verecek bir siyasi manevranın peşindedir. CHP yönetimi emperyalist-kapitalist sistemin ve tekelci sermayenin tasarladıkları Türkiye'yi AP-CHP koalisyonunda mı somutlamak istemektedir?

Aynı zaman süreci içinde hükümet yetkilileri ile ABD heyeti arasında Türkiye'deki emperyalist üslere ilişkin pazarlık sona ermiş ve ekonomik, politik bunalım sayesinde dikkatlerden kaçırılan Savunma İşbirliği Anlaşması adlı emperyalizme teslimiyet belgesi 45 günlük bir ara düzenlemeyle parafe edilmiştir. Bu tavır bağımsızlıkçı bir tavır değil, Amerikancılığın sürdürülmesidir.

Böylece 1950'lerden sonra başa gelen tüm iktidarların emperyalist kapitalist sisteme olan bağımlılık politikalarını pekiştirme çabaları yeni bir aşamaya ulaşmıştır.

Türkiye'deki üsler ve Şah'ın devrilmesinden sonra Türkiye'ye taşındığı söylenen ileri elektronik dinleme tesisleri NATO ve emperyalist ABD için hayati önem taşımaktadır. Ve bunlar, ülkemizin savunulması için değil, emperyalizmin Türkiye'ye dayattığı yeni karakol görevi işlevi için, emperyalistlerin çıkarları için kullanılacaktır. Bunlar, yarattıkları ve ileride yaratacakları askeri durumlar nedeniyle daha faal ileri jandarma karakolu haline getirilmek istenen Türkiye halkı için tehdit ve felaket kaynaklarıdır.

Demirel muhalefette iken Ecevit iktidarının üsleri yeniden açması üzerine üs ve tesislerin hukuksal dayanağı olmadığını, Ecevit hükümetinin taviz verdiğini ve Anayasayı ihlal ettiğini söylemiştir. Bugün aynı Demirel ABD' de ve NATO karargahında varılan sözlü anlaşmalara uygun bir biçimde daha yüksek bir fiyatla Savunma İşbirliği anlaşmasını imzalamayı kabul etmiştir.

Savunma İşbirliği Anlaşması bir boyunduruk anlaşmasıdır. Savunma İşbirliği Anlaşması Amerikancılığın belgelenmesidir. Savunma İşbirliği Anlaşması emperyalist kapitalist sisteme teslim olmanın ifadesidir.

Ulusal bağımsızlık ve Atatürk milliyetçiliği konusunda sürekli ahkam kesen Demirel bir zamanlar Meclise bile danışmadan binlerce Mehmetçiği Kore'ye ölüme gönderenlerin Türkiye'yi küçük Amerika yapmak isteyenlerin yolundan gittiğini bir kez daha kanıtlamıştır

Savunma İşbirliği Anlaşması sahte bağımsızlık anlayışını yeniden gözönüne sermiştir. Demirel milliyetçilik anlayışının Türkiye'nin kaderini emperyalistlerin ellerine terk etmek demek olduğunu bir kez daha sergilemiştir.

Türkiye topraklarının bir bölümünü daha yüksek fiyatla ABD'ye kiralamaya çabalayan Demirel halkımıza karşı en ufak bir sorumluluk duyuyorsa Savunma İşbirliği Anlaşmasını tam metin olarak halka açıklamalıdır.

Bir kez daha Savunma İşbirliği Anlaşmasına hayır diyoruz.

Mustafa Kemal'in ulusal bağımsızlık ilkesinden yana olduklarını ileri süren tüm parlamenterler SİA konusundaki tavırlarını açıklamalıdırlar. Ulusal bağımsızlıktan yana hiçbir parlamenter SİA'ya karşı çıkmamazlık edemez ve oy veremez.

Başta işçi sınıfı olmak üzere emekçiler, gençlik üslere ve ikili anlaşmalara karşı kararlı ve yiğit mücadele vermiştir. İşçi sınıfının devrimci sendikal örgütü DİSK, ulusal bağımsızlığın demokrasi ve barışın yılmaz izleyicisi olmaya devam edecek ve ikili anlaşmaların SİA'nın yırtılması, üslerin ve tesislerin kapatılması için sonuna kadar mücadele edecektir.

Ulusal bağımsızlığın böylesine çiğnendiği bir ortamda Maliye Bakanı özel sektöre daha geniş olanaklar verileceğini, yabancı sermayeyi teşvik edici önlemlerin hızla alınacağını, özel sektöre sigara yapımı konusunda olanaklar sağlanabileceğini açıklamaktadır. Özel TV ve Radyo istasyonlarının kurulması, petrolün özel sektörce aranması da gündeme getirilmektedir. Devlet Planlama Teşkilatının başına getirilen eski MESS Başkanı, OECD ve IMF uzmanlarıyla birlikte 4. Beş Yıllık Kalkınma Planını emperyalistlerin buyurduğu biçimde değiştirmek için çalışmaktadır.

İşte CHP yönetimi böyle bir yönelişe ortak olmak istemektedir.

İçinde bulunduğumuz koşullar kaba çizgileriyle bu çerçeve içinde değerlendirilebilir. Bu kaba çerçeve bize konuşmanın başında belirttiğim dünyanın içinde bulunduğu durumda emperyalist-kapitalist sistemin görmeyi arzuladığı Türkiye'yi çizmektedir.

Arkadaşlarım,

İşçi sınıfımız ve emekçi halkımızın karşı karşıya bulunduğu böylesi güç koşullar DİSK'e büyük ve tarihi görevler yüklemektedir. İşçi sınıfımızın tek devrimci sendikal örgütü olarak bizlerin omuzlarındaki bu görevlerin eksiksiz yerine getirilmesinde görevden kaçma anlamına gelecek hiçbir mazerete

"Tarih göstermiştir ki zorluklar başarıları da yaratır. Hem işçi sınıfının devrimci birliğini sağlamak, hem de demokrasi güçleriyle olan dayanışmamızı güçlendirmek için gerçek bir seferberliğe girdiğimizi Türkiye'nin tüm devrimci ve demokratlarına duyurmalıyız."

yer yoktur. Bu bütün açıklık ve kesinliği ile iyice bilinmelidir.

Demokrasi güçlerinin içinde bulunduğu dağınıklık bilinen bir gerçekliktir. Bunun yanı sıra örgütsel bütünlüğümüze ilişkin zaaflarımızı da gerçekçi bir gözle değerlendirmek zorundayız. Bu olumsuzlukları aşma konusunda önümüzde çok geniş bir zaman olmadığı artık herkesce teslim edilmektedir. Geçtiğimiz ayın ikinci yarısında toplanan Bölge Temsilciler Meclislerinde tabanımızın istem ve görüşleri güçlüklerin aşılmasında birçok önemli ipucunu bize vermiştir. Bu toplantılardan çıkarılabilecek genel eğilimlerin başında işçi sınıfının bağımsız hareketi etrafında ilkeli birliğin sağlanması gelmektedir. Yine aynı nitelikte ortaya cıkan bir diğer istem de ilkesiz faydacı, dar grup çıkarlarına hizmeti amaçlayan ve değişik amaçlı yapılan biraraya toplamaya çalışan sakat birlik anlayışlarının mahkum edilmesidir.

Sadece bu iki temel istem hangi yolda yürüyeceğimizi belirlemeye yeterlidir. Birliği mutlak bir amaç haline getiren anlayışlar egemen sınıfların saldırısına çanak tutmaktan başka bir yarar sağlayamaz.

O nedenle "birlik için birlik" değil, daha güçlü bir mücadele için ilkeli birlik hedefimiz olmalıdır. Mücadeleyi geliştirici olmak yerine geriletici, saptırıcı birlikler yarardan çok zarar getirecektir.

Bu anlamda öncelikle örgütümüz çatısı altında farklı siyasal görüşlerin birlikte çalışmasını iyi değerlendirmeliyiz. Bu yolda bazıları oldukça acı olmakla birlikte yeterli deneye sahibiz.

Diğer yandan tüm çalışanların birlikte mücadelesini gerçekleştirmekte önemli bir adım saydığımız çalışanlar kurultayı ile ilgili çalışmalar hızla sürdürülmektedir. Altında Türkiye'nin de imzası bulunan Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü kararlarına aykırı olarak grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklardan yoksun bulunan memur, öğretmen, teknik eleman, üniversite öğretim üyeleri, KİT'lerde ve diğer kamu kuruluşlarında memur statüsündeki binlerce işçinin bu haklarını elde etmesinde DİSK Çalışanlar Kurultayı ile yeni bir aşamaya ulaşmayı amaçlamaktadır.

Böylelikle tüm demokrasi güçlerinin egemen sınıfların hak ve özgürlüklerimize yönelik saldırısının püskürtülmesinde önemli engeller aşılmış olacaktır. Çalışanlar Kurultayı ile ılgili çalışmalarımızda son yıllarda çok olumlu bir gelişme gösteren dış ilişkilerimizin de uluslararası dayanışma alanında zengin ürünler vermesini bekliyoruz.

Arkadaşlarım,

Demirel hükümeti ile birlikte kamu kuruluşlarında başlayan kıyım bu işyerlerinde örgütlü sendikalarımızın gündeminin birinci maddesine gelecek boyutlara ulaşmıştır. Konfederasyon olarak Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinde ve diğer kamu kuruluşlarında örgütlü bağımsız ve DİSK üyesi sendikalar arasında oluşturduğumuz Ortak Davranış Komitelerinin önemi giderek artmaktadır. Bu komitelerin başarıları işyerleri ile sınırlı kalmayacaktır. Ülke genelinde verilmekte olan mücadelenin bir parçasını oluşturacaktır.

Diğer yandan ücretlerin dondurulmasına asla izin vermeyeceğiz. Toplu işten çıkarmalar, yaygınlaşan lokavt uygulamaları karşısında olanca gücümüzle mücadele etmeye devam edeceğiz.

İçinde bulunduğumuz güç koşullarda DİSK, devrimci, demokrat örgüt ve kişilerle olan dayanışmasını en üst noktaya ulaştırmalıdır. Temel hak ve özgürlüklere yönelik saldırıların göğüslenmesi böyle sağlanabilir. Ancak bu konuda da bazı güçlüklerle karşı karşıya bulunmaktayız.

Dağınıklığı, bölünmüşlüğü nasıl aşacağız?

Bir sonu gelmez tartışmaya yol açmaktansa bu gerçeği vurgulayarak 1980 yılında ve böylesine tarihsel bir dönüm noktasında hiçbir demokratın hiçbir devrimcinin, hiçbir sosyalistin ekonomik, demokratik ve siyasal mücadelede bölünmüşlüğe prim sağlayacak tutum alamayacağını söylemek yeterlidir. Ne pahasına olursa olsun en kısa sürede işçi sınıfının ve emekçi halkımızın gücünü ülkede gerçek ağırlığıyla duyuracak bir yöntem bulmak içinde yaşadığımız bunalımda zorunlu olmuştur. Bu görevden kaçmak veya bu görevi üstlenenleri baltalamak hiçbir özür tanımayan bir sorumsuzluk olacaktır.

İşçi sınıfımızın yüz yılı aşkın bir mücadele geçmişi vardır. Bu geçmişin birikimi günümüze yansımıştır. Tarih göstermiştir ki, zorluklar başarıları da yaratır. En güç koşullar alında hem işçi sınıfının devrimci birliğini sağlamak, hem de demokrasi güçleri ile olan dayanışmamızı güçlendirmek için gerçek bir seferberliğe girdiğimizi Türkiye'nin tüm devrimci ve demokratlarına duyurmalıyız.

Arkadaşlarım,

İşçi sınıfımızın bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin bütün bu güçlükleri biliminden aldığı güçle aşacağına, baskısız, sömürüsüz ve savaşsız, tam bağımsız bir Türkiye'nin kurulmasını gerçekleştireceğine olan inancımla hepinize saygılar sunarım, başarılar dilerim.

İŞÇİ SINIFIMIZ VE ONUN DEVRİMCİ SENDİKAL ÖRGÜTÜ BURJUVAZİNİN İLAN ETTİĞİ SAVAŞI TÜM GÜCÜYLE GÖĞÜSLEYECEKTİR.

DİSK Yönetim Kurulu, Başkanlar Konseyi ve Bölge Temsilcilerinin 11,12,13 Ocak'ta yaptıkları ortak toplantıdan sonra aşağıdaki açıklama yapılmıştır:

11,12,13,14 Ocak 1980 tarihlerinde ortak olarak toplanan DİSK Yönetim Kurulu, Başkanlar Konseyi ve Bölge Temsilcileri, Dünya ve Ülkemizin içinde bulunduğu koşulları görüşmüş, işçi sınıfının ve emekçi halkımızın karşı karşıya bulunduğu sorunları değerlendirerek, bu sorunların çözümünde DİSK'e düşen görevleri belirlemiştir;

Ülkemiz derin ekonomik, toplumsal ve politik bir bunalımın içinde düşürülmüştür.

Hayat her geçen gün biraz daha pahalılanmış, kiralar ödenemez hale gelmiş, açık işsizlerin sayısı 4 milyonu aşmış, açlık ve sefalet artmış, kıtlık ülkeyi sarmıştır.

Temel ihtiyaç maddeleri gaz, tuz, odun, kömür, yağ artık kuyruklarda beklense bile bulunamaz hale gelmiştir.Kara kışın bastırdığı şu günlerde halkımız soğuktan donmaktadır. İnsanlarımız bu sefalet içinde kıvranırken, hergün kurşunlanma tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadır. Sıkıyönetimlerce konulmayan şokağa çıkma yasağı, faşist saldırı nedeni ile can güvenliği derdine düşen halkımız tarafından kendiliğinden uygulanmaktadır. Çalışan işçi ve emekçilerin, iş güvenliği kalmamıştır. En büyük memurdan en küçüğüne kadar herkes, bu kara kışta "ne zaman sürüleceğim", "ne zaman işten atılacağım" diye kaygu içindedir.

Siyasal iktidarın istediği gibi keyfi uygulamalara girişebildiği, Türkiye ihracatının % 80'ini gerçekleştiren Ticaret Bakanlığına bağlı Kooperatif birliklerinde, KİT'lerde, genelinde tüm kamu işyerlerinde ve son günlerde belirgin bir biçimde Tekel işyerlerinde işçilere yönelik yoğun bir baskı ve kıyıma girişilmiştir. Özel sektörde de yaygınlaşan lokavtları enerji yokluğu gerekçesiyle toplu işten çıkartmalar izlemektedir. Ancak öncelikle enerji darlığı, hammadde yokluğu gibi gerekçelerin arkasına gizlenerek yapılan bu, uygulamalar, gerekçelerin tersine işyerlerine faşist militanların yerleştirilmesini amaçlamaktadır.

Çıkartılmak istenen baskı yasaları, özellikle kamu işyerlerine doldurulmak istenen faşist militanlarla desteklenmekte, işçiler faşist militanlar aracılığıyla yılgınlığa ve suskunluğa itilmek istenmektedir.

Amerika ile yapılan gizli anlaşmalar verilen üsler ülkemizi barut fıçısına çevirmiş, çıkacak bir dünya savaşında saldırının ilk hedefi haline getirmiştir. Yüzbinlerce insanımızın kanı, canı pahasına kazanılan bağımsızlığımız bu tür anlaşmalarla emperyalizmin boyunduruğu altına sokulmaktadır.

Bu kötü gidişe karşı duran işçi sınıfı ve diğer emekçiler ile örgütlerine görülmedik biçimde baskı ve zulüm uygulanmaktadır. Yükselen her yurtsever ses susturulmak istenmekte, örgütler kapatılmakta, yöneticileri ve üyeleri zindanlara atılmaktadır.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi "anarşi ve terörü önleme" bahanesiyle anayasaya aykırılığı önceden belli ve Anayasa Mahkemesince hükümlü olan baskı yasaları bir oldu bitti ile çıkartılmak istenmektedir.

Bu politikanın uygulayıcıları ekonomimizi enkaz haline getirmişler, ülkemizi yangın yerine çevirmişlerdir. Bugün de işbaşında olan bu durumun sorumluları enkazın altında işçi sınıfımız ve emekçi halkımız kalsın diye, yangında işçi sınıfımız ve emekçi halkımız yansın diye saldırıya geçmiş, işçi sınıfımız ve demokrasi güçlerine karşı savaş ilân etmişlerdir.

İşçi sınıfımız ve onun devrimci sendikal örgütü ilân edilen bu savaşı tüm gücüyle göğüsleyecektir. İşçi sınıfımız ve onun devrimci sendikal örgütü DİSK'in mücadelesinin dayanağı Anayasa'dır. İnsanların yaşama hakkını sağlamayı tüm yasaların üzerinde kabul eden doğa yasasıdır.

Tüm yurtseverler, bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olan tüm emekçiler, işçi sınıfımızın ve DİSK'in bu kararlı mücadelesinde saf tutmalıdırlar.

Böylesine tarihsel bir dönüm noktasında hiçbir demokratın hiçbir devrimcinin ve hiçbir sosyalistin bölünmüşlüğe prim sağlayacak tutum içine girmeye hakkı yoktur. Bu mücadeleden kaçanlar veya bu mücadeleyi üslenenlere engel olanlar tarihin vuracağı ihanet damgasını silemezler.

Yılgınlığa ve kararsızlığa yer yoktur. Üretimi ellerinde tutan işçi sınıfımız 15-16 Haziran, DGM Direnişleri, 1 Mayıs'lar ve 20 Mart'lardan süzülerek gelen mücadele geleneğine uygun olarak bu saldırıya karşı koyacaktır.

EGEMEN SINIFLARIN SALDIRISINA İLK DARBEYİ TARİŞ VE ANTBİRLİK İŞÇİLERİ VURDU

Tariş ve Antbirlik işyerlerine siyasal iktidarın faşistleri yerleştirmek amacıyla başlattığı saldırılar karşısında Tariş ve Antbirlik işçilerinin direnişi tüm ülkede demokrasi güçlerinin aktif desteğini sağladı. DİSK'in İzmir ve Antalya'da düzenlediği mitingler, uygulanan bölgesel dayanışma grevleri işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın hak ve özgürlerini çiğnetmeme kararlılığının somutlandığı eylemler oldu.

İşçiler kararlı İşçiler işlerine, ekmeklerine kimlerin göz koyduğunu biliyor. Onları nasıl yeneceklerini de.

Demirel iktidarının işbaşına gelmesiyle birlikte işçi ve emekçilere yönelik, onların temel hak ve özgürlüklerine yönelik saldırı yoğunluk kazanmıştır. Bu saldırıların öncelikle devlet memurlarına ve kamuya ait işyerlerine yöneltilmiş olması siyasal iktidarın devlet aygıtını ve kamu işyerlerini faşist militanların denetimi altına sokmak isteğinden kaynaklanmaktadır. Siyasal iktidar bir yandan parlamento gündemindeki baskı yasalarını geçirtmek için çaba harcarken, diğer yandan da işçi ve emekçileri faşist militanlar aracılığıyla sindirmek, susturmak yoluna girmiştir.

TARİŞ'teki gelişmeler siyasal iktidarın bu yönelişinin çok açık biçimde gözler önüne serildiği bir olaylar dizisidir.

Bilindiği gibi TARİŞ Ege bölgesinde 80 bin kadar üretici ailenin ortak olduğu ve ülkenin tarımsal ürünlerinin değerlendirilmesinde önemli bir yer tutan ve 11 bin kadar işçinin çalıştığı fabrikalardan oluşmaktadır. 1. ve 2. MC iktidarları sırasında TARİŞ'in faşistlerin üssü haline getirildiği, çeşitli cinayet ve saldırılarda bulunan faşist çetelerin bu fabrikalarda üslendiği bilinmektedir. CHP iktidarı döneminde fabrikaların bu niteliği değişmiş üretim birimlerinde çalışma ortamı yeniden düzenlenmiştir.

TARİŞ olayları Demirel iktidarının işbaşına gelmesiyle birlikte TARİŞ Genel Müdürünün ve Genel Müdürlükteki bazı yöneticilerin değiştirilerek yerlerine siyasal iktidarın güdümündeki ve MHP eğilimli kişilerin atanması ile başlamıştır.

Yeni Genel Müdür İ. Hakkı Gürün ve Personel Müdürlüğüne tedvirle görevli Tuncay Sezgin 28.12.1979 tarihinde İşletmeler Müdürlerine bir yazı çıkartarak "1.10.1979 **tarihinden sonra işyerinizce işe alınan personelin hizmet akitlerinin en geç 31.12.1979 tarihine kadar fesh edilmesini**" istemişlerdir. Böylelikle bu yazının çıkartılmasından 3 gün sonra toplu sözleşmeye, iş yasasına aykırı olarak yüzlerce işçinin işten atılması isteniyordu. Pamukyağı kom binası İdare Müdürü ve Teknik Müdür 29.12.1979 tarihinde Genel Müdürlüğün bu talebini yazılı olarak yanıtlamışlardır. Yanıtlarında İdare Müdürü ve Teknik Müdür, **"DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası ile TARİŞ yönetimi arasında bağıtlanan ve 1.1.1979 tarihinden geçerli olarak yürürlüğe giren 5. dönem Toplu İş Sözleşmesinin 19, 20 ve 73 (Ek.3,4 ve 5), 1475 sayılı İş Yasasının 8 ve 12. (Ek 6 ve 7.) maddeleri uyarınca 1 aylık deneme süresini tamamlamamış işçi statüsünde hiçbir çalışanımız olmadığından, gerek anılan maddeler uyarınca da gerek toplu işçi çıkartılması ve gerekse disiplin komitesi kararı alınmadan bu yola gidilmesi olanaksızdır**" demişlerdir.

İdare Müdürü ve Teknik Müdür, Genel Müdürlüğe yazdıkları bu yazılarında ayrıca, toplu sözleşmeye ve iş yasasına aykırı olan böyle bir uygulamaya girilmesi halinde doğabilecek olumsuzlukları da belirtmişlerdir. Mektup şöyle sona ermektedir: "**Genel Müdürlüğünüzün bu konuda ısrarlı olması karşısında, Kombina İdare ve Teknik Müdürleri olarak bu sorumluluğu taşımadığımızı ve kesinlikle paylaşmadığımızı... bilgilerinize sunarız.**"

Ancak Genel Müdür, Ticaret Bakanlığına ve siyasal iktidarın istekleri doğrultusunda Tariş'i ne pahasına olursa olsun faşistleştirmek kararındadır. İzmir'de yayınlanan bir bölge gazetesine verilen ilânla Genel Müdürlük uzun bir liste halinde iş akitleri 17. madde uyarınca fesh edilen işçilerin listesini yayınlamıştır. Bu yasaları ve toplu sözleşme hükümlerini açıkça çiğneyen karar, başta TARİŞ işçilerinin örgütlü tepkisi olmak üzere ülkedeki tüm demokrat güçlerin protestolarıyla karşılanıyordu. DİSK'in Demirel hükümetinin kurulması ile birlikte kamu işyerlerinde büyük işçi kıyımlarına girişeceğini ileri görüşlülükle saptayan değerlendirmesi üzerine tüm

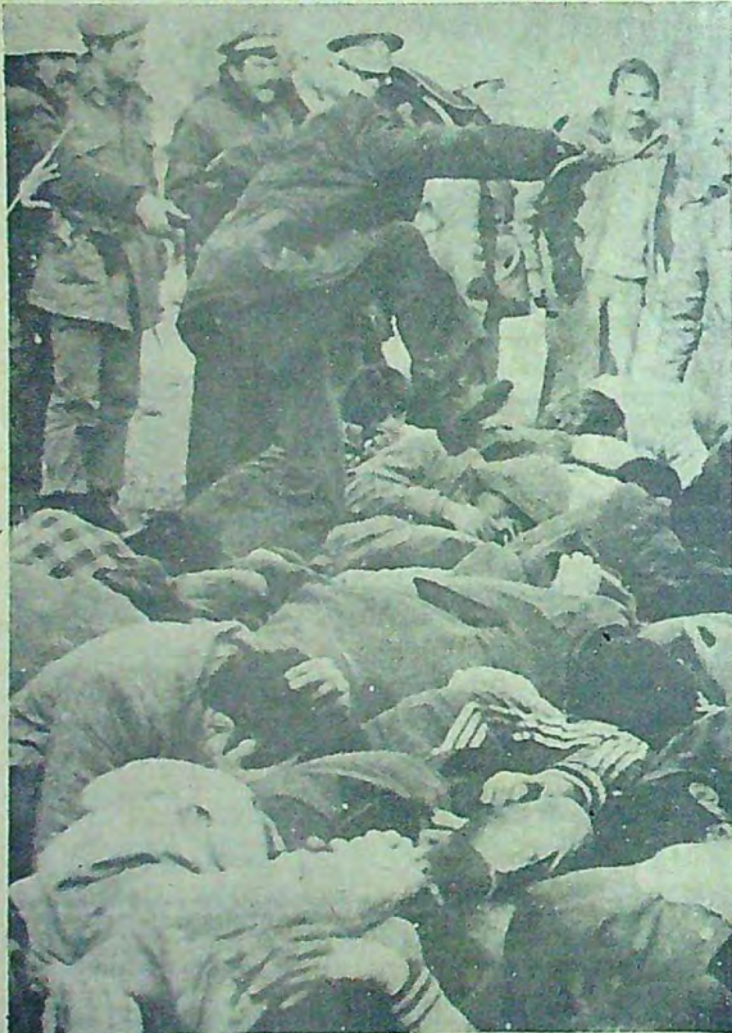
Tarım Satış Kooperatif Birliklerinde örgütlü DİSK üyesi ve bağımsız sendikalar arasında oluşturduğu Ortak Davranış Komiteleri bu saldırı karşısında çalışmalarını hızlandırmışlardır. DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar 3.1.1980 tarihinde yaptığı açıklamada şöyle diyordu:

"14 Ekim seçimleri sonrasında kurulan yeni hükümet devlet kadrolarında ve siyasal iktidarın çiftliği gibi gördüğü Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinde görülmedik bir kıyım başlatmıştır. Devletin en önemli kademelerine faşist kadrolar yerleştirilirken, diğer yandan işçiler arasında da büyük tasfiyelerin yapılmasının hazırlıkları yapılmaktadır.

"Bütün bu gelişmeleri dikkatle izleyen Tariş işçileri, örgütleri aracılığıyla çalışma haklarına yönelik bu saldırı karşısında örgütlü birliklerinden aldıkları güçle haklarını savunmaya kararlıdırlar.

"Tariş işçilerine yönelik saldırılar nereden gelirse gelsin karşısında işçilerin örgütlü birliğini bulacaktır.

"Tarım Satış Kooperatif Birlikleri ne yönelecek saldırılara karşı bu işyerlerinde DİSK üyesi ve bağımsız sendikaların oluşturduğu ORTAK DAVRANIŞ KOMİTELERİ görev başındadır. DİSK, gelişmeleri yakından ve titizlikle izlemektedir."

TARİŞ işçileri işlerine, ekmeklerine yönelik yasadışı saldırı karşısında bir yandan örgütsel birliklerini pekiştirirken, biryandan da TARİŞ'in gerçek sahipleri olan üreticilerle görüşmeler yapıyor, onlara siyasi iktidarın saldırısının hangi amaca yönelik olduğunu anlatıyorlardı. Üreticiler, işletmelerde üretimin aksamasının ürünlerinin bozulmasına neden olacağını da gözönünde tutarak Genel Müdürün siyasal iktidardan kaynaklanan tutum ve davranışlarına karşı bir konum alıyorlardı.

İktidar Ocak ayı boyunca sürekli olarak işyerlerinde huzursuzluk yaratıcı bir tavır içinde olmuştur. Bazı doğu illerinden getirtilen çok sayıda faşist militanın yine toplu sözleşme ve yasa hükümlerine aykırı olarak işe alınmasını sürdüren Genel Müdürlük 22 Ocak tarihinde tüm TARİŞ işyerlerinde geniş bir polis operasyonunun gerçekleştirilmesi için hazırlanıyordu.

22 Ocak Salı günü sabahın erken saatlerinde polis TARİŞ işyerlerine yönelik panzerli, gaz bombalı büyük bir operasyona girişmiştir. İşyerlerinde arama yapacağız adı altında gerçekleştirilen bu operasyon aslında işyerlerini boşaltarak 11 bin TARİŞ işçisini sokağa atma ve yerlerine faşist militanları yerleştirme plânın bir parçasından başka bir şey değildi.

Ancak TARİŞ işçileri bu saldırı karşısında Türkiye işçi sınıfının Türkiye genelinde vermekte olduğu ve temel hak ve özgürlükleri çiğnetmemeyi amaçlayan mücadeleye uygun bir davranışla karşı çıkıyorlardı.

22 Ocak'ta polisin Tariş işyerlerine yönelik olarak giriştiği operasyon işyerlerinde önemli ölçüde hasara yol açmıştır. Bazı İşletme Müdürlerinin DİSK'in 23.1.1980 tarihli yazısına verdikleri yanıt yazılarında polis operasyonunun nereden kaynaklandığı ve ne amaca yönelik olduğu açıkça görülmektedir.

TARİŞ'te işçilerin güvenlik kuvvetlerinin saldırısına karşı çıkışlarını işçilerin yasalardan, yürürlükteki toplu sözleşme hükümlerinden ayrı görmek mümkün değildir.

TARİŞ işyerlerine yönelik saldırının tepkileri öncelikle İzmir'de daha sonra da tüm ülke düzeyinde görülmüştür. 23 Ocak'ta Ege Üniversitesi öğretim üyeleri, öğrencileri ve çalışanları, 24 Ocak'ta İstanbul ve diğer illerdeki yüksek okullarda olayları protesto eden gösteriler yapılmıştır.

DİSK, TARİŞ'teki gelişmeler üzerine 25 Ocak Cuma günü İzmir'de işçilerin TARİŞ işçileriyle dayanışmasını somutlamak ve yasadışı saldırıları protesto etmek amacıyla 2 saatlik iş bırakma kararı almıştır. DİSK'in bu kararı bölgedeki tüm işyerlerinde hiçbir olaya meydan vermeden disiplin içinde gerçekleştirilmiştir.

TARİŞ işçilerinin haklı direnişi kararlılıkla sürerken 26 Ocak'ta İzmir'de DİSK'in düzenliği **"İşçi Kıyımına, Sürgünlere, Faşist Saldırılara, Anti-demokratik Baskılara Karşı Demokrasi Mitingi ve Yürüyüşü"**, işçi sınıfımızın kararlığını dosta düşmana gösteren, büyük bir anti-faşist anti-emperyalist ve anti-şovenist gösteri olmuştur.

"TARİŞ'te faşistlere yer yok", "Faşizme karşı omuz omuza", "Yaşasın TARİŞ direnişimiz" sloganlarının tüm İzmir'de yankılanırcasına birlikte atıldığı bu büyük mitingde DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk bir konuşma yapmıştır.

Genel Başkan A.Baştürk konuşmasında özetle şunları söylemiştir:

"Bugün ülkede 5 milyona yakın işsiz var. İşsizliğin gırtlağımızı sıktığı böylesine yaygın olduğu bir ortamda eski MC'lerin devamı yeni hükümet Kooperatif Birliklerinde ve KİT'lerde çalışan işçilere karşı korkunç bir saldırıya geçti. Tekel'de, Fiskobirlik'te, Çukobirlik'te, Antbirlik'te ve Tariş'te her türlü kışkırtmaya girişerek plânladıkları büyük işçi kıyımını gerçekleştirmek istiyorlar. Salı günü Tariş'e bağlı işyerleri savaş yöntemleriyle basılmıştır. İşçiler süngü ve coplarla dağıtılmak istenmiş, işyerleri işgal edilmeye çalışılmıştır.

TRT'nin ve burjuva basınının "birkaç zorbanın" direnişi olarak göstermeye çalıştığı Tariş'te işçiler çocuklarıyla birlikte işleri, ekmekleri için direndiler.

"Anarşi ve teröre karşı" mücadele bahanesiyle Demirel iktidarı işyerlerinde anarşi ve terör yaratmıştır.

"Amaçları bellidir. Bu işyerlerine yine faşist militanları dolduracaklardır. İşçiler bu faşist militanların baskısıyla yılgınlığa ve sömürüye boyun eğmeye itilmek istenecektir.

"Türkiye'yi Ortadoğu halklarının bağımsızlık mücadelelerine karşı bir saldırı üssü haline getirmek isteyen emperyalistler Türkiyede huzur ve istikrar istiyorlar. İşte bu noktada Türkiye egemen sınıflarının isteği ile emperyalistlerin isteği çakışıyor.

"İkisinin de istediği zorbalığın, baskının ucundaki istikrardır.

"İşte şimdi bu hedeflere varmak için, emperyalizme bağımlılığı artırmak için, yabancı sermayenin önündeki tüm engelleri temizlemek için, ücretlerimizi dondurabilmek için, temel hak ve özgürlüklerimizi yok etmek için ekonomik saldırıya geçmişlerdir, siyasal saldırıya geçmişlerdir.

"Önceki gün açıklanan çok büyük miktardaki devalüasyon ve ithalât, ihracat uygulamaları ile ilgili yeni düzenlemeler, bu plânın ekonomik yanını göstermektedir.

"Bugünkü siyasi iktidarı herşeye çare olarak "anarşi ve terörü" göstermektedir. Ceza yasaları ağırlaştırılırsa, yani temel hak ve özgürlüklerimiz askıya alınırsa, "Anarşi ve terörün" yok olacağını söylemektedirler. Oysa bugün burjuvazinin istediği devrimci mücadelemizin yok edilmesidir. Halkımızın susturulmasıdır.

"Bugün çeşitli işyerlerinde çalışan on binlerce işçinin işten atılması için listeler hazırlanıyor. Bunun için milyonluk tazminatlar ayrılıyor.

"Bugün onbinlerce öğretmen, teknik eleman, memur kıyım makinasının altına sokulmak isteniyor. Öğretmen, memur aileleri parçalanıyor. Analar, babalar birbirini göremez hale sokulmak isteniyor.

"Gençlik örgütleri, kadın örgütleri, demokratik kitle örgütleri, emekçi örgütleri kapatılıyor.

"İlericiler, demokratlar, sosyalistler, mücadele arkadaşlarım,

"Burjuvazi bizi açlığa, yokluğa, işsizliğe, sefalete boyun eğmeye çağırdı. Bizi teslim olmaya çağırdı.

"Ya teslimiyet, ya da mücadele.

"Teslim olacak mıyız? Hayır. Elbetteki hayır. Bin kere hayır.

Tariş'e yönelik saldırı, iktidarın yasadışı yüzünü, bu işyerlerini faşistlerin üssü haline getirme amacını gözler önüne sermiştir.

Önümüzde iki yol var: Birincisi bir avuç zorba asalağın bizi daha fazla sömürmesine boyun eğmek.

"Diğeri ise mücadele etmek.

"Yani fabrika fabrika, işyeri işyeri haksızlıklara karşı, kıyımlara karşı, Anayasaya dayanarak direnme hakkını kullanmak.

"Ekmeğimiz, aşımız, geleceğimiz için direnmek, mücadele etmek."

TARİŞ'te girişilen yasadışı saldırıya karşı işçi sınıfımızın ve tüm demokrasi güçlerinin gösterdiği büyük tepki siyasal iktidarın planını bozmuştur. İşçiler Ortak Davranış Komiteleri aracılığıyla, yeni durumda izleyecekleri yolu tartışmış ve saptamışlardır. DİSK in yönlendiriliciliğinde alınan karar gereğince işyerlerinde panzerlerin, güvenlik kuvvetlerinin neden olduğu hasar giderilmeye ve işletmeler peşpeşe üretime sokulmaya başlanmıştır. TARİŞ işçileri işten atılmalara,siyasal iktidarın işyerlerini faşistlerin üssü haline getirme planlarına karşı uyanıklık içinde üretimi sürdürmüşlerdir.

Bu durum siyasal iktidarın ve onun Genel Müdürünün hareket alanını daraltıcı ve geriletici olmuştur. Ancak ne pahasına olursa olsun TARİŞ'i ele geçirmek isteyenler, üretimi sürdüren tüm fabrikalarda üretime ara verildiğini açıklamışlardır. Genel Müdürlük yine bir gazete ilânı aracılığıyla 5 Şubat'ta işyerlerinde üretime ara verileceğini duyurmuştur. Bunun üzerine bir açıklama yapan DİSK Yürütme Kurulu üyesi ve Ortak Davranış Komiteleri Başkanı Tuncer Kocamanoğlu "İşçiler üretimi sürdürmek için direneceklerdir" demiştir. T.Kocamanoğlunun açıklaması şöyledir:

"Demirel iktidarının Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinde çalışan işçilere yönelik saldırgan uygulamalarına dün bir yenisi eklenmiştir. Tariş'te işyerlerine 22 Ocak'ta kolluk kuvvetlerinin saldırısı ile meydana gelen hasar ve üretim aksaması işçilerin özverili çalışmaları ile yeni giderilmiş durumdayken, Genel Müdürün işyerlerinde üretime ara verileceğini açıklaması, siyasal iktidarın Tariş'i üretim yapmayan ancak faşist cinayet şebekelerine saldırı üssü olan bir kuruluş haline getirme isteğinin tartışılmayacak açıklıkta ortaya konmasından başka bir anlam taşımamaktadır.

"Siyasal iktidarın hizmetindeki Genel Müdür bu amaca ulaşamayacaktır. Tariş'in faşistleştirilmesine asla izin verilmeyecektir.

"Tariş'e bağlı çeşitli fabrikaların Müdürlükleri işyerlerinde üretimin sürdürülmesine hiçbir engel bulunmadığını,işyerlerinde işçi fazlası olmadığını DİSK'e yazılı olarak bildirmişlerdir.

"Bu durumda DİSK, Tariş işyerlerinde örgütlü DİSK üyesi ve bağımsız sendikaların yer aldığı ortak davranış komitelerine üretimi sürdürme talimatı vermiştir.

"İşçiler, aslında işyerini faşistleştirmenin bir aracı olarak uygulanmak istenen bu karara uymayacak ve üretimi artırarak sürdürmekte direneceklerdir.

"Genel Müdürlüğün ve siyasal iktidarın uygulamaları işyerlerindeki işçiler kadar Tariş'i oluşturan, Tariş'in gerçek sahipleri olan 85 bin üreticiye de karşıdır.

"Genel Müdürlüğün ve siyasal iktidarın işyerlerine yönelik olarak kolluk kuvvetleri aracılığıyla yaptıkları saldırıda işçilerden aldıkları cevabı yeterince anlamadıkları görülmektedir.

"Ancak şu çok iyi bilinmelidir ki,

Düşmana karşı değil, yasalardan doğan haklarını savunanlara karşı saldırılıyor.

Tariş işçileri oynanmak istenen bu oyuna izin vermeyecekler, Tariş'i üretim yapan ve işçilerin çalışma ve iş güvenliği olan bir işletme haline getireceklerdir.

"Türkiye'yi bu duruma getirenlerin bu işi nasıl becerdikleri Tariş'te ki Antbirlik'deki son bir aylık uygulamalara bakarak anlaşılabilir. Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkımız bu gözü dönmüş işçi düşmanlarına gereken cevabı en sert biçimde mutlaka verecekler-dir."

TARİŞ'te siyasal iktidarın istediği plânın uygulanmasına işçilerin izin vermemesi, öncelikle tarım Satış Kooperatif Birliklerini giderek de tüm kamu işyerlerini ele geçirmek isteyenleri diğer kooperatif birliklerinde benzer saldırılar başlatmaya yöneltmiştir. ANTBİRLİK'te güvenlik kuvvetlerinin TARİŞ'tekine benzer bir saldırıyla Genel Müdürlük binasını tahrip ederek ele geçirmesi üzerine ANT BİRLİK işçileri de TARİŞ'te olduğu gibi işlerini ve ekmeklerini korumak amacıyla işyerlerini savunma eylemine başlamışlardır. ANTBİRLİK'te de DİSK'in yönetim ve yönlendiriciliğinde görev yapan Ortak Davranış Komiteleri TARİŞ'te gerçekleştirilmek istenen plânın aynısının ANTBİRLİK te uygulanmasına izin verilmemesini kararlaştırmıştır. Antalya'da 8 Şubat'ta DİSK'in çağrısı üzerine gerçekleştirilen 2 saatlik iş bırakma eylemini 9 Şubat'ta yine Antalya'da DİSK'in örgütlediği büyük miting izlemiştir. Mitingde DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk bir konuşma yaparak siyasi iktidarın aldığı ekonomik önlemlerle, yeni yasa değişiklikleri ve yasalarla nasıl bir toplum biçimine ulaşmak istediğini anlatmış ve bu amaca ulaşmakta tarım satış kooperatif birliklerinin ne kadar önemli bir yer tuttuğunu vurgulamıştır.

İzmir'deki gibi Antalya'da da DİSK'in mitingi işçi sınıfımızın sömürü ve baskıya karşı mücadelede kararlılığını gösteren büyük bir anti-faşist gösteri olmuştur.

Tarım Satış Kooperatif Birliklerinde meydana gelen olaylar siyasal iktidarın ağzından ve TRT ile belli basın organlarınca alabildiğince çarpıtılarak kamuoyuna yansıtılmıştır.

Türkiye işçi sınıfının ve yandaşı emekçi kitlelerin burjuvazinin saldırılarına karşı gösterdiği kararlı direnç Türkiye'yi Ortadoğu halklarına karşı emperyalizmin saldırı üssü haline getirmek isteyenlerin, Türkiye toplumunu sessiz, sömürülmeyi kabullenmiş bir koyun sürüsüne çevirmek isteyenlerin önündeki en büyük ve güçlü engeldir. O nedenle ellerindeki kitle iletişim araçlarıyla kamuoyunu ve özellikle çıkarları işçi sınıfının mücadelesine bağlı olan emekçi kitleleri işçilere karşı bir tavır içine sokmak burjuvazi açısından hayati bir öneme sahiptir. TRT'nin ve belli basın organlarının TARİŞ ve ANTBİRLİK olaylarını yansıtışlarındaki tahrifin altında bu gerçek yatmaktadır. DİSK'in ve diğer tüm emekçi örgütlerin açıklamalarına tam bir sansür uygulanırken açıkca işçi düşmanlığı yapan yayınların amacını başka bir biçimde açıklamak mümkün değildir. Ne var ki, güneşin balçıkla sıvanamayacağı gibi, gerçekler de gizlenemez. "TARİŞ'te eli silahlı militanlar teslim alındı" başlığı altında elinde bebesiyle yürüyen ve çevresi tanklarla, toplarla kuşatılmış kadın işçilerin fotoğrafı bulunan gazeteler kendi kendilerini ele veren yayınları ile burjuvaziye hizmetlerini eksiksiz yerine getirmek çabası içindedir.

Türkiye işçi sınıfını ve onun devrimci sendikal örgütü DİSK'i diğer emekçi sınıf ve tabakalardan kopartma amacına yönelik bu propoganda kampanyası amacına ulaşmayacaktır.

Binlerce TARİŞ işçisinin iş ve ekmeklerine yönelik saldırı karşısında gösterdiği direnç Türkiye genelinde tüm işçi ve emekçilerin hak ve özgürlüklerine sahip çıkma kararlığının en somut ifadesidir. Tariş olayları şunu çok açık göstermiştir:

Türkiye burjuvazinin istediği gibi at oynattığı bir ülke değildir. Türkiye'nin emekçileri hak ve özgürlüklerini çiğnetmemeye ve sömürü ve baskıya karşı verdikleri bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini zafere ulaştırmaya kararlıdırlar.

BUGÜNKÜ BUNALIMDAN SORUMLU OLMAYAN İŞÇİ SINIFI VE EMEKÇİ HALKIMIZIN VERECEĞİ ÖDÜN YOKTUR

Genel Kurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanının "Türk Silahlı Kuvvetlerinin Görüşü" başlığı altında Cumhurbaşkanlığına verdikleri ve tüm Anayasal kuruluşları, özellikle de siyasal partileri muhatap alan mektubu ve bu mektubun kamuoyuna açıklamasıyla ortaya çıkan durumu değerlendiren DİSK Yürütme Kurulu aşağıdaki görüşleri kamuoyuna açıklamaya karar vermiştir:

Mektupta konumları bakımından açık seçik muhatap olarak belirlenen siyasi partiler mektubun muhatabı olmadıklarını, ülkenin içinde bulunduğu durumdan (kendi açıklamalarıyla enkaz ya da yangın durumundan) kendilerinin sorumlu tutulamayacağını öne sürmektedirler. Oysa Türkiye'yi bu duruma getirenler Atatürk'ün tam bağımsızlık ilkesine sırt çevirenler, ülkemizi ekonomik, politik ve askeri alanlarda emperyalizme bağımlı kılanlar, yıllardır sömürücü egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda hükümet edip politika izleyenlerdir, yani kendileridir.

1. Muhatabı siyasi partiler ve Anayasal kuruluşlar olan, ülkemizde sık sık rastlanan ancak demokrasilerin geleneğinde yeri olmayan bir muhtıra verilmiştir.

2. Mektupda yer alan, demokratik hak ve özgürlükleri daha da kısıtlayacak olan yasa çalışmalarının hızlandırılması isteği mektubun bir hedefinin de işçi ve emekçi kitleleri ve onların örgütleri olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır.

3. Milli Güvenliği doğrudan ilgilendiren "anarşi ve terör"ün gerçek kaynağı, terörün koruyucuları, silah kaçakçıları, karaborsacılar, vurguncular, ekonomik alandaki anarşi gibi konular üzerinde durulmayan mektupta baskı yasalarının çıkartılması ön plana alınmıştır. Ve mektup bu niteliğiyle siyasal partileri muhatap almasına rağmen sonuç olarak işçi ve emekçi kitlelerin hak ve özgürlüklerini hedeflemektedir.

4. Anayasaya aykırılığı ülkemizin önde gelen hukukçularınca teslim edilen, daha fazla sömürü ve baskı getirecek, anti-demokratik yasa tasarılarının mektubun açıklanmasından sonra hızla yasalaştırılmaya başlanması bu kanımızı doğrulamaktadır.

5. Emperyalizmin ekonomik, siyasi ve askeri dayatmalarına, emperyalizmin IMF, OECD gibi örgütlerinin direktiflerine yıllardır boyun eğilerek, mazlum ülkelere örnek olan ve ilk başarılı kurtuluş mücadelesini veren Mustafa Kemal'in ulusal bağımsızlık ilkesi açıkca çiğnenmiştir.

6. Ülkemizin giderek önem kazanan jeopolitik konumunun, emperyalist-kapitalist sistemin ülkemiz üzerindeki çıkar hesaplarının siyasal yaşamımıza çok net bir biçimde yansıdığı gerçeğini kimse inkâr edemez.

7. Ülkemiz üzerindeki emperyalist hesaplar belli iken, emperyalistlerin ve tekelci sermayenin ülkemizde Güney Amerika'daki diktatörlüklere benzer bir yönetimi işbaşına getirme özlemleri ortada iken, ulusal bağımsızlığın ve demokrasinin gerçek güvencesi olan işçi ve emekçi halkımızın demokratik hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasının yaratacağı tehlikeler ülke çıkarlarını savunan herkesce mutlaka gözönünde tutulmalıdır.

8. Türkiye'de "anarşi ve terör" odaklarını ortadan kaldırılabilecek yeterince yasa vardır. Buna rağmen bir yılı aşkın bir süredir uygulanan sıkıyönetim faşist saldırı ve cinayetleri önleyememiş, silah kaçakçılığını durdurmamıştır. Öte yandan sıkıyönetim süresince grev ertelemeleri, lokavtlar, grev engellemeleri ve ekonomik anarşi sürmüştür.

9. "Anarşi ve terörü" ortadan kaldırmaya yönelik ekonomik, toplumsal ve siyasal önlemlerin ne olduğu ortada iken, kısa vadede yapılması gerekenler belli iken, en basitinden anarşinin tırmanmasında payı olan silah kaçakçılığı ile mücadele edilecek yerde, Anayasa'nın özü ile çelişen baskı yasalarını çıkartmak çözüm değildir.

10. "Anarşi, terör ve bölücülüğü önlemek" gerekçesiyle ve "demokrasiyi kurtarmak" adına demokratik hak ve özgürlükler yok edilemez. Düşünce ve inançlar baskı yasalarının ağırlaştırılmasıyla ortadan kaldırılamaz.

11. Bireysel terörü ve cinayetleri her fırsatta mahkum eden ve bugünkü bunalımdan hiçbir biçimde sorumlu olmayan Türkiye işçi sınıfının ve tüm emekçi halkımızın bu bunalımdan çıkış için ekonomik ve demokratik haklarından vereceği ödün yoktur.

12. Anayasal kuruluşlar arasında önemli yeri ve sorumluluğu olan DİSK, ulusal bağımsızlığımızın sağlanması, demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi mücadelesini, tüm ulusal bağımsızlıktan ve demokrasiden yana güçlerle birlikte sonuna kadar sürdürmeye kararlıdır.

TÜM ÇALIŞANLARIN SENDİKALAŞMA HAKKI MUTLAKA KAZANILACAKTIR

DİSK'in 13. Kuruluş Yıldönümü nedeniyle 12 Şubat'ta yapılan "Temel Hak ve Özgürlüklere Yönelik Saldırılar, Yaşamın Her Alanındaki Anti-Demokratik Baskılar ve Tüm Çalışanlara Sendikalaşma Hakkı" konulu toplantıya TYS Genel Başkanı Aziz Nesin, İstanbul Barosu Başkanı Av. Orhan Apaydın, Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek, Halkevleri Genel Başkanı Ahmet Yıldız, TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk, Köy-Koop Genel Başkanı Nedim Tarhan, TÜMOD İst. Şube Başkanı Prof. Dr. Nuri Karacan, TÜM-DER Genel Başkanı Nizamettin Barış, TÜMAS İst. Şb Yönetim Kurulu üyesi Dr. Tülây Arın konuşmacı olarak katılmışlardır.

DİSK'in 13. Kuruluş Yıldönümü bu yıl da 12 ve 13 Şubat'ta yapılan iki ayrı toplantıyla kutlanmıştır. 12 Şubat'ta DİSK Konferans Salonunda yapılan toplantıda ülkenin önde gelen demokratik kitle ve meslek örgütlerinin başkan ve yöneticilerinin katıldığı bir forum yapılmıştır. Üye sendikaların yönetici ve temsilcilerinin izleyici olarak katıldıkları toplantıya DİSK Genel Başkanvekili Kemal Nebioğlu, Türkiye Yazarlar Sendikası Genel Başkanı Aziz Nesin, İstanbul Barosu Başkanı Av. Orhan Apaydın, Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek, Halkevleri Genel Başkanı Ahmet Yıldız, TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk, Köy-Koop Genel Başkanı Nedim Tarhan, TÜMÖD İstanbul Şubesi Başkanı Prof. Dr. Nuri Karacan, TÜM-DER Genel Başkanı Nizamettin Barış, TÜMAS İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Dr. Tülây Arın birer konuşma yapmışlardır. Toplantının gündemini oluşturan "Temel Hak ve Özgürlüklere Yönelik Saldırılar ve Yaşamın Her alanındaki Anti-Demokratik Baskılar ve Tüm Çalışanlara Sendikalaşma Hakkı" konusu ayrıntılı olarak irdelenmiştir.

Genel Başkan Abdullah Baştürk, toplantıyı aşağıdaki konuşmayla açmıştır:

Tüm sendikal çalışmaların izne bağlı kılınmak istendiği, tüm çalışanlara karşı yoğun bir saldırıya geçildiği bu zor günlerde, çalışmalarımızın en önemli gündem maddesi "Temel Hak ve Özgürlüklere Yönelik Saldırılar ve Yaşamın Her Alanındaki Anti-Demokratik Baskılar ve Tüm Çalışanların Sendikalaşma Hakkı."

Bu amaçla çeşitli demokratik ve mesleki kitle örgüt yöneticilerinin de görüşlerinin yer aldığı bir çalışma içinde bu konuyu işlemek istedik.

Emperyalistler, egemen - sömürücü sınıflar bugün başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilere karşı yoğun bir ekonomik, politik ve ideolojik saldırıya geçmişlerdir.

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk toplantıyı bir konuşmayla açtı.

Sömürü düzenlerini sürdürüp sömürülerini daha da yoğunlaştırmak isterken, bu sömürüye kuzu kuzu boyun eğmeyecek olan emekçilerin susturulması, ezilmesi, halkın demokratik muhalefetinin yok edilmesi temel amaçlarıdır.

Ekonomik saldırılar son zamlarla, gerçek ücretleri düşürmeleriyle, kamu çalışanları dahil işçi kıyımıyla açıkça sergilenmiştir.

Politik saldırılarına son baskı yasaları değişiklikleri ve tasarıları eklenmiştir.

İdeolojik saldırılar işçi sınıfı düşmanlığını körükleme biçiminde geliştirilmektedir.

DİSK tabanının genel grev istemine yer vermeyen TRT, işçi sınıfının en temel hakkı olan genel greve saldıran sarı sendikacılara, siyasilere en geniş boyutlar da yer vermektedir.

Değerli Arkadaşlarım,

100 günde Türkiye'yi güllük gülistanlık yapacağını söyleyen Demirel, ülke topraklarını boyunduruk anlaşmaları ile emperyalistlere kiralayarak ekonomiyi tekelci sermayenin eline terkederek, her gün zam üstüne zam yaparak, ancak öte yandan bütün bunlara karşı çıkanları zorla susturarak yönetebileceğini sanmaktadır.

"Anarşi ve terörü" önleme bahanesiyle temel hak ve özgürlüklerimize saldıran Demirel iktidarı bugün yaşamın her alanında devlet terörü yaratmıştır.

Bir günde işten atılan binlerce işçi, bir kalemde ilden ile sürülen yüzlerce kamu çalışanı, işçi kıyımı ve sürgünler devlet terörü ile sürdürülmektedir.

Demirel iktidarı üretimi sürdürmekte direnen işçiler üzerine ancak düşmana karşı kullanılabilecek savaş yöntemleriyle gitmiş, panzer ve bombalarla fabrikalarda çalışan işçileri dışarı atmış, insanları Şili örneğinde olduğu gibi stadyumlara doldurmuştur.

"Anarşi ve terörü" önleme bahanesiyle temel hak ve özgürlüklerimize saldıran Demirel iktidarı, onun iktidarını destekleyen siyasi partiler ve onların temsil ettikleri egemen sömürücü sınıflar anarşi ve terörün gerçek kaynağıdır.

Tekrar ediyorum: İşçileri işlerinde atarak, emekçileri stadyumlara, hapishanelere doldurarak, ülkeyi hapishane haline getirerek ülkeyi yönetemezler.

TRT yalanları ile, ırkçı, faşist yazarların ihbarlarıyla, faşist partinin yönlendirmeleriyle ülkeyi yönetemezler.

Marifet "Anarşi ve terörü" önleme bahanesiyle temel hak ve özgürlükleri boğazlamak değildir.

Marifet varolan yeterli yasaları kullanarak faşist katilleri yakalamaktır, katilleri hapishanelerde tutmaktır, yargıç, avukat ve tanıkların can güvenliğini sağlamaktır. Silah kaçakçılığını önlemektir.

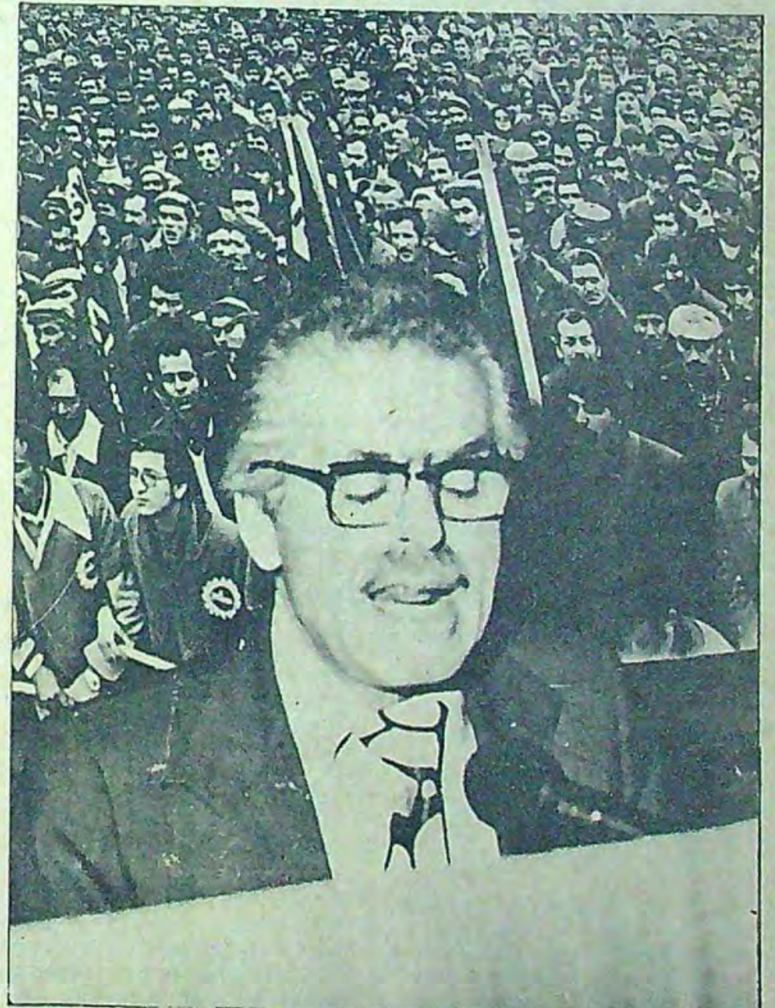
Daha fazla baskı talepleri ve uygulamaları içindeki Demirel onu yönlendirenlerin çaresizliğidir. Emekçilerden duydukları korkunun ifadesidir.

Ancak işçi sınıfımız ve emekçi halkımız temel hak ve özgürlüklerine saldıranları püskürtecek yeterli deneye, bilince ve kararlılığa sahiptir.

Anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şovenist güçlerin güç ve eylem birliği içinde bu günleri mutlaka aşacağız.

Bu inançla toplantıyı açar, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Toplantıda Genel Başkan Abdullah Baştürk'ün açış konuş-

"Ülkeyi hapishane haline getirerek yönetemezler"

masından sonra söz alan DİSK Genel Başkanvekili Kemal Nebioğlu aşağıdaki konuşmayı yapmıştır:

Bütün çalışanların sendikalaşma hakkı bütün işsizlerin iş, tüm halkın can güvenliği istediği toplumsal şartları Başbakan "bu günleri öpüpte başınıza koyun" diyerek iyiye yorumlamakta ve daha kötü günlerin "müjdesini" vermektedir.

Şu anda ülkemizin birçok yerinde işçiler aşlarını, işlerini ve işçilik onurlarını korumak için üzerlerine saldırtılan güçlere karşı direnmektedirler. Değil sendika seçme özgürlüğü iş ve yaşama güvencesi yok edilmiştir.

Kendisini devlet yerine koymaya niyetlenen bugünkü iktidar tüm halka korku salmaktadır.

O iktidar ki, onların canlarını korumak, onlara iş, okul, sağlık yardımları yapmakla yükümlüdür.

O iktidar ki, sosyal konumları zayıf olanları güçlü olanlar karşısında korumakla yükümlüdür.

O iktidar ki, özel hayatın gizliliğini taahhüt etmiştir.

O iktidar ki, örgütlenmeyi anayasal bir hak olarak kabul etmiştir.

O iktidar ki, uluslararası antlaşmalara imzalar atarak bütün bunları bir de uluslararası kamuoyu önünde teyit etmiştir.

Ama şimdi görüyoruz ki, kendini devlet yerine koyan bir iktidar çalışma, örgütlenme, yaşama, yargılama gibi asgari vatandaşlık haklarını bizzat kendisi önce fiilen sonra da hukuken lağvetmeye niyetlenmiştir.

Devlet, kendi varoluşunu yukarıda saydıklarımızı gerçekleştirme görevi ile açıklamaktadır. Bir devlet, kendisine sadece nizamı-intizamı sağlama göre-

K. Nebioğlu:

"Şu anda ülkemizin birçok yerinde işçiler aşlarını, işlerini ve işçilik onurlarını korumak için üzerlerine saldırtılan güçlere karşı direnmektedirler."

vi veremez. Her toplumda onun zorunlu sosyal görevleri de vardır. Zor'a dayanarak haklı istekler susturulursa, bu haklı istekler kendi seçtikleri mücadele biçimlerinin haklılıklarını da savunarak ve bin defa daha güçlü bir şekilde ortaya çıkarlar. Hele o devletin kuruluşu bağımsızlık ve özgürlükle belirlemiş bir kurtuluş savaşına dayalı ise.

Şu anda ülkede görünen nedir? Dünyanın hiçbir yerinde görülmedik ölçüye varan zamlar, kısa süreli yüksek devalüasyonlar, izlenemez hızda artan fiyatlar, işçi kıyımı ve büyüyen işsizler ordusu...

Defalarca söylediğimiz gibi burjuvazinin kendi doğurduğu bu illetlere karşı uygulamak istediği reçete ise ücretlerin dondurulması ve demokratik hak ve özgürlüklerin katledilmesidir.

12 Mart'tan sonra sendikal çalışma özgürlükleri ellerinden alınan kamu çalışanlarının dernek kurma ve kurulmuş bulunan derneklere üye olma hakları ise fiilen ellerinden alınmaktadır. Bir devlet memurunun üye olduğu derneğin kapatılması ise zorunlu hale getirilmek istenmektedir.

Olağanüstü haller, DGM yasa taslakları, Sıkıyönetim Yasasında yapılmak istenen değişikliklerin tümünü gözönünde tutarsak bu değişikliklerle Anayasa'nın "kuvvetler ayrılığı" ilkesinin kesinlikle çiğnendiğini görürüz.

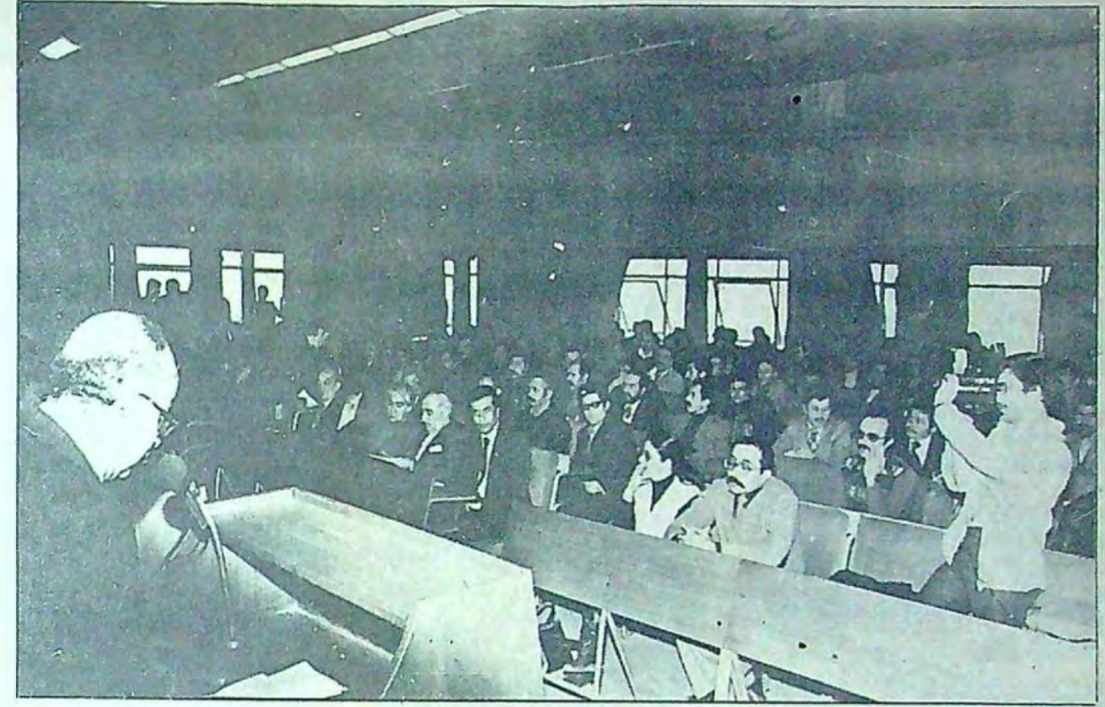
Yapılmak istenen değişikliklerle yargı güvencesi yıkılmakta, yürütme organı yargının yerini almaktadır.

Getirilen değişiklikler içinde Anayasa Mahkemesince daha önce iptal edilmiş hükümler yer almaktadır.

Demirel iktidarı anarşi ve terörden yakınmaktadır. Oysa kapitalizmin üretim anarşisini geliştirerek sürdüren Demirel iktidarıdır. İşyerlerini basarak, Tekel'de olduğu gibi işçiler üzerinde baskıya girişerek Tariş işyerlerinde olduğu gibi bir çırpıda 11 bin işçinin iş aktini feshedip ardından savaş yöntemleriyle, panzerlerle işyerlerine saldıran ve üretimi sürdürmekte direnen işçileri stadyumlara kapatan Demirel gerçekte terörün baş kaynağıdır.

Devlet kadrolarına faşistleri yerleştirmek, terörü yaygınlaştırmak ancak toplumsal sorunları artırarak patlamaların birikmesine sebep olabilir.

12 Mart'ta Anayasa'nın geriye dönük olarak değiştirilmesi, Anayasaya şal çekilmesi makaoiline şamil yasalar çıkarılmak istenmesi, ceza yasalarının ağırlaştırılması ülkede toplumsal sorunları çözmemiş, tam tersine daha da ağırlaştırmıştır.

12 Şubat toplantısına üye sendikaların yöneticileri ve temsilcilerinin yanısıra çok sayıda konuk da katıldı.

Egemen sınıfların sorunları eğer daha fazla baskı ve polisiye önlemlerle, böylesi işlerle çözülmüş olsaydı, diktatörlerin hiçbirini koltuğundan olamazdı.

Bugün 1980 sonuna kadar AET'nin tam üyeliğine talip olanlar öncelikle AET üyesi ülkelerdeki temel hak ve özgürlükleri kabullenmek durumundadırlar.

Siyasi iktidar anarşi ve terörü önleme bahanesiyle "daha fazla sömürü" için "daha fazla baskı" getirmektedir.

Terörün kaynağı temel hak ve özgürlükler değildir. Temel hak ve özgürlükleri budamada terörü önlemenin yolu değildir.

Varolan yasalar yeterince ağırdır. Suçluları yakalamayan, suç kanıtlarını toplayamayan, yargıç, avukat ve tanıkların can güvenliğini sağlamayan, suçluları hapiste tutamayan, silah kaçakçılığını önleyemeyen bir siyasal iktidar baskı yasalarını ağırlaştırma özlemi arkasına gizlenemez.

Geçmişte yargı yetkisini olağanüstü mahkemelere devretme girişimlerini DGM'yi etkisiz kılan işçi sınıfımız ve emekçi halkımız bugün de anti-demokratik baskı ve uygulamalar getirecek olan yasaları aşacak bilinç, güç ve kararlıktadır.

Temel hak ve özgürlüklerimizin gaspedilmesine yönelik girişimlerin başarıya ulaşamayacağı, işçi sınıfımızın DGM direnişindeki çizgisini Faşizme İhtar Eylemiyle sürdürmesiyle ve son somut eylemleriyle bir kez daha ortaya konmuştur.

Türkiye işçi sınıfı, en temel hakları gasbedilen yoksul köylülerle, küçük esnaf ve zanaatkârlarla toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkı tanınmayan kamu çalışanlarıyla, kısacası tüm emekçilerle, toplumumuzun tüm demokratik güçleriyle tekelci sermayenin, faşist güçlerin temel hak ve özgürlüklerimizi yok etme çabalarına izin vermeyecektir.

Bu DİSK'in kararlılıkla sürdürdüğü mücadele yoludur.

Halkevleri Genel Başkanı Ahmet Yıldız ise konuşmasında özetle şu görüşlere yer vermiştir:

DİSK'in adına ve niteliğine uyan girişimini, yaşadığımız olağandışı dönemin zorunlu bir gereği saymaktayım. Girişimin yerindeliğinin en açık kanıtı, amaçları ve zihniyetleri çok iyi bilinenlerin karşı çıkmalarıdır.

Konular, herhangi bir derneğin amaçlarını çok aştığı için ben, yalnız Halkevleri adına değil, bir senatör ve yapılmasına katıldığım anayasayı korumada görevli bir politikacı olarak, görüş ve düşüncelerimi belirtmek istiyorum.

Emperyalist güçlerin güdümünde, 19 yılda üç kez iflâs eden (4 Ağustos 1958, 12 Mart ve 17-2 1977) ve son iflâslara götüren tutuma karşı, yönelecek yurtseverce tepkileri sindi-

rip tekelci burjuvazinin tezgahladığı faşizme, tüm olanakları sağlayanların biricik sorumlusu bulundukları bugünkü karanlık gidişi daha da koyulâştırma düzenlemeleri karşısındayız.

Anarşiyi, terörü, ve bölücülüğü önleme gerekçesi ile "Temel hak ve özgürlükleri yok etme, dernek, meslek kuruluşları hatta işçi örgütlerini etkisizleştirme, tekelci burjuvazinin fiili egemenliğini yasalaştırma" politikasına yönelinmiştir.

TİSK'in her istediğine "Başüstüne" ve DİSK'in en haklı isteklerine ateş püsküren DİSK, TÖB-DER, POL-DER, HALKEVLERİ tabelâlarına bakınca, kırmızı çuha görmüşe dönenlerin etkisindeki bir gidişe karşı, DİSK, anlamsız bir gözlemci durumunda kalamaz kuşkusuz.

DİSK,anayasanın tekelci bir çerçeveye ve demokrasinin karşısında olduğu ideolojice hazırlanan bir modele sokulmasıyla, grevlerin önlenmesi, toplu sözleşmelerin engellenmesi, emekçilerin hak istemelerinin yasaklanması ve tüm yandaş kuruluşların canına okunmasına anayasanın "özel yaşamın gizliliği" konut dokunulmazlığı, yargı bağımsızlığı, yargıç güvencesi, kuvvetler ayrılığı, kısacası "Hukuk devleti" ilkelerinin tümden çiğnenmesi karşısında,kendisine düşen görevi yapmaktadır. Bu dehşet verici siyasal gidişe ve yaşamı cehenneme çeviren ekonomsal tutuma karşı, tüm ilerici-demokrat-halktan yana olanlar, DİSK'in yanında yer alarak, hep birlikte;"Yağma yok! Bu ülke, yalnız bir mutlu azınlığın çiftliği değildir! Budurum böyle gidemez!

Halkımızın dertlerini dert edinen, gerçek çözümleri öneren, toplumun en sağlam güçlerini sonuna değin, susturamayacağınızı artık anlayın ve aklınızı başınıza alın" diye haykırmaktadırlar.

Bu sese kulak tıkayanların, "Anarşizme komünizm" ve "Faşizme demokrasi" adı takma yutturmacasının da artık çakıldığını anlayarak, aymazlıklarına son vermeleri en içten dileğimdir.

Köy Koop Genel Başkanı Nedim Tarhan ise son ekonomik önlemlere değinerek başladığı konuşmasında şöyle demiştir:

Demirel Hükümetinin yaptığı son devalüasyon ve açıklanan zamlar, yurt içinde ve hatta yurt dışında önemli yankılar yapmıştır. Bunun nedeni ülkemizin bugün içinde yaşamakta olduğu tarihsel dönemdir. Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere emperyalist dünya sisteminin sömürü alanı içinde olan Türkiye'deki egemen sınıflar ülkeyi artık eskisi gibi yönetemez duruma gelmişlerdir. Bu durum, ülkemizde uygulanmak istenen dışa bağımlı kapitalist sistemden ileri gelmektedir. Yeterli sermaye birikimine sahip olamayan egemen sınıfların yabancı kredi kaynaklarına olan bağımlılığı bugün en üst düzeye ulaşmıştır. Ülkedeki sanayiinin işlenmesi için gerekli olan hammaddelerle ara yatırım malları alanında da dışa olan bağımlılık artan bir biçimde sürmektedir.

Yapılan zamların, alınan önlemlerin tek bir amacı vardır; ülkede iktidar sahibi olan işbirlikçi burjuvaziye olanak sağlayarak, kârlarının arttırılması ve böylece sermaye birikimi elde etmelerine yardımcı olmaktır. Çünkü, kapitalistler de enflasyondan şikayetçidirler, onlar rahatça yatırım yapıp kâr sağlayacak bir piyasa olsun isterler. Oysa, hem kendi egemenliklerini sürdürmek, hem de enflasyonun önünü alma olanakları yoktur. İktidardan da vazgeçemeyeceklerine göre, onlar için tek yol kalmıştır, yoğun bir baskı rejimi kurarak ekonomik bunalımı çalışan kitlelerin, yoksul üretici köylülerin omuzlarına yüklemek ve böylece "güvenlik ve huzur" ortamı sağlamak. Bunun adı "Faşizm"dir. Ne var ki, bugün Türkiye'de açık faşizmi rahatça uygulayabilmek burjuvazi için çok kolay bir iş değildir. Ülkede ve dünyadaki demokratik güçlerin sınıf bilinç düzeyi ve yükselen mücadelesi açık faşizm uygulaması karşısında en sağlam engeli oluşturmaktadır. Egemen sınıflar bunun yerine örtülü faşizm uygulamak istemektedirler. Bu bir yandan emperyalist merkezlere güvence vermek, öte yandan da ülkedeki toplumsal muhalefetin önüne geçebilmek için bugünkü siyasal yapı içinde başvurabilecekleri tek yoldur. Nitekim temel hak ve özgürlükleri yok edici, Meclislerden geçmesiyle ekonomik baskı yasalarının aynı günlerde çıkarılması raslantı değildir.

Ülkenin dört bir yanından devrimci ve ilerici güçlerin birlik haberleri gelmektedir. Başta DİSK olmak üzere TÜRK-İş içindeki bazı sendikalar; emekçi köylülerin kooperatif örgütü KÖY—KOOP, çalışanların örgütleri, öğrenci ve gençlik kuruluşları, sosyalist parti ve kuruluşlar, harekete geçmişlerdir.

Toplantıda söz alan Halkevleri G.Başkanı A.Yıldız ve Köy-Koop G.Başkanı N.Tarhan iktidarın çalışanlara yönelik saldırgan uygulamalarını eleştirmişlerdir.

Demokratik direniş komiteleri kurulmakta, eylem ve güçbirliği için ilişkiler yoğunlaşmaktadır. Bugün ister işçi sınıfı devrimcisi, ister CHP'li olsun, solun gündeminde tek bir neden vardır; faşist teröre ve emperyalist sömürüye karşı birlik. Burada tek ölçüt, emperyalizme ve faşizme karşı olmaktır.

Biz kırsal alanda yaşayan emekçi köylülerin ekonomik demokratik örgütü KÖY-KOOP olarak DİSK'in faşizme, emperyalizme, gericiliğe karşı, işbirlikçi tekellere karşı eylem ve güçbirliği çağrısını destekliyoruz. Onun doğal ittifakı olarak yanında yer alacağız. Bu aşamada yalnız varlığımızın korunması için bu görüşü benimsemeyip, aynı zamanda tarihsel bir zorunluluk görüyoruz. Emekçi sınıfların ve çalışanların, varolan göreli hak ve özgürlüklerini bile sindiremeyen burjuvazi, emekçilere yaşama hakkı tanımamak istemektedirler. Bu yaşamı onlar vermediler ki, onlar alabilsin. İnsanca ve çağdaş yaşama hakkı, yine kendimizce alınacak kendimizce korunacaktır.

İşçi sınıfımızın örgütü DİSK'in başlatacağı özgürlük ve bağımsızlık savaşına en geniş emekçi yığınların katılımını sağlayabilmek için, çalışanların grevli ve toplu sözleşmeli sendikal hakları doğrultusunda verdikleri mücadeleye katılmak zorundayız. Büyük balığın küçük balıkları yuttuğu doğru ama küçük balıkların da birleşip büyük balığı boğdukları da gerçektir. Artık kendini kurtaran kaptan anlayışı yok edilerek tüm demokrasi güçlerinin barışını sağlamak ve mücadeleyi ortak vermek zorundayız. Biz KÖY—KOOP olarak, bize düşeni yerine getireceğiz.

Gelecek güzel günlerin kurucularını bu inançla coşku ve sevgi ile selâmlıyorum.

Türkiye Yazarlar Sendikası Genel Başkanı Aziz Nesin özetle şu görüşleri dile getirmiştir:

Elliyedi yıllık Cumhuriyet tarihimizin en kötü, en zor günlerini yaşamaktayız. Bundan da daha kötüsü, ideolojisinin adı açıkça konulmak yürekliliği gösterilmemiş olan eski sosyal demokrat hükümet, sosyal demokrasilerin tarihsel aymazlığı içinde, seçmenlere yakın gelecek için umut kapılarını kapamış ve kendi seçmenlerini bile seçeneksiz bırakmıştır.

Türkiye'de, içerden ve dışardan oynanan oyun açıktır. Dünyanın pek çok yerinde oynanmıştır ve oynanmaktadır. Dekor değişiyor, sahne, oyuncular, kostümler değişiyor, ama oynanan oyun hep aynı oyundur: Faşizm oyunu ve halkın ezilişi...

Faşizmin her zaman, her yerde aynı kılık ve aynı biçimde görünmemiş olması da kimilerini yanıltıyor. Faşizm, koşullara göre biçim değiştiriyor. Türkiye'de bugün faşizm, yasallaştırılmak, yasal biçime sokulmak istenmektedir. Yani, açık faşizm gelince her ne yapacaksa, onun yapacaklarını bu iktidar, yasaları değiştirerek, sözde kargaşaya karşı önlemler yasal olarak yapmak istiyor ve yapıyor. Açık faşizmle bugünkü örtülü faşizm arasında, bu bakımdan kılık ve kılıf değiştirmiş olmaktan başka hiçbir ayrım yoktur.

Ekonomik sıkıntıları önleyemeyen iktidarların, bu ekonomik sıkıntıların toplumdaki kargaşa biçimindeki yansımaları sözde önlemek bahanesiyle baskı yollarına başvurdukları, başvurmak zorunda kaldıkları, açıkçası faşizmin uygulandığı ilk kez Türkiye'de görülmüyor.

Önlem adı altındaki yasal ve yasadışı baskıların gerekçesi olan kargaşanın sömürücü dış güçlerce dışardan ve onların işbirlikçisi egemen sınıf ve o egemen sınıfın görevli ve gönüllülerince içerden düzenlendiğine inanmaktayız. Halkımız, alttan bu kargaşanın, üstten de kargaşayı önleme bahanesiyle yaratılan baskının arasında sıkışıp kalmıştır.

Gökten imdat, egemen sınıflardan insaf gelmeyeceğine göre, iş başa düşüyor, iş bize düşüyor, iş işçi sınıfımıza düşüyor. Kafalarımıza ve ellerimize... Bugünkü koşullarda ne yapmalıyız?

12 Şubat toplantısı çalışanların sendikalaşma mücadelesine katkıları olan tartışma ortamı içinde gecmistir.

Bir- Gerek dış sömürücülerin, gerek içerdeki işbirlikçilerin bütün oyunlarını açığa vurarak, onların oyunlarını bozmalıyız. Yalanlarla beslenip kandırılmış kamuoyuna doğruları göstermeliyiz. Kargaşayı durdurmak, pahalılığı önlemek bahanesiyle alınan ve daha alınmakta olan bu önlemlerin, elimizden aldığı, almak istediği temel haklarımız, anayasal haklarımız, demokratik haklarımız ve özgürlüklerimiz, bizim dışımızda konulaç değildir. Bunlar kağıt üstünde kalmış sözler değildir. Bunlar süs, bunlar masal değildir. Bu önlemlerle elimizden alınmak istenen gerçekte, ekmeğimizdir, işimizdir. Haklarımızdır, evimizdir, cebimizdeki paramızdır, alınterimiz, elemeğimiz, göznurumuzdur. İşte son para değeri düşürülmesiyle fiyatlara yüzde ikiyüz, dörtyüz zam yapıldı; buna karşılık sözde pahalılığı önlemek için düşündükleri iyilik, işçi gündeliklerini dondurmak ya da sus payı olarak yem borusu çalmaktır. Tabancanın namlusuna susturucu koymakla kurşunun can alması önlenmez;tabancanın gürültüsü kesilir. İşçi gündeliklerine susturucu koyarak, yem borusu çalarak, gürültüyü, kargaşayı önlemek istiyorlar. İşte bunu anlatmalıyız halkımıza. Sınırlandırılmak, baskı altına alınmak istenen demokratik hak ve özgürlüklerimiz denilen şeyler, ekmeğimizdir, geçimimizdir, işimizdir, emeğimizdir...

İki- Bu savaşımın haklılığına kamuoyunu inandırmak ve ters yönlendirilmiş kamuoyunu doğrularla bilinçlendirmemiz gerekir. Yazıyla, sözle, yayınla, iletişim araçlarıyla, bütün olanaklarla, oynanmakta olan oyunun içyüzü anlatılıp açıklanarak kamuoyu yaratılmalı, kamuoyunu doğruya yönlendirilmelidir.

Üç- Bu savaşımda işbirliği yapılacak olanların iyi saptanması gerekir. Bu tarihsel görevin öncülüğü, işçi sınıfımızındır. İşçi sınıfımızsa,gerek ekonomik ve sosyal ve gerek politik olarak ayrı ayrı kuruluşlarda örgütlenmiştir. Bu örgütlerin

A.Nesin:

“Önlem adı altındaki yasal ve yasadışı baskıların gerekçesi olan kargaşanın sömürücü dış güçlerce dışardan ve onların işbirlikçisi egemen sınıf ve o sınıfın görevli ve gönüllerince içerden düzenlendiğine inanmaktayız.”

tek başlarına sınıf öncülüğünü temsil ettikleri iddiası, hiç değilse bu savaşında olsun bırakılarak, öncülük görevini bir tek örgütün değil, bütün işçi örgütlerinin birlikte ve ortaklaşa üstlenmelerine çalışılmalıdır. Yani, ilk işbirliği, işçi örgütleri arasında olmalıdır. Bundan sonuna dek vazgeçilemez. İşçi örgütleri, hiç değilse bu konuda birlikte ve ortaklaşa öncülükte birleşebilecekleri büyük bir güçtür. Bu birleşmede, örgütlerin kendilerine özgü-herbiri ayrı ayrı doğru olan sloganlarını kullanmaktan vazgeçilmelidir.

Türkiye Yazarlar Sendikası üyeleri, Türkiye İşçi Sınıfı bütününün bir parçası ve kafa işçileri olarak, bu savaşımda üstümüze düşen bütün görevleri ve sınıfımızın bize vereceği bütün hizmetleri sonuna dek yapmaya hazırız. Çok zor günlerin bizi beklediğini biliyoruz. Çok yakın günlerde olmasa da, sınıfımızın aydınlık günlerin sahibi olacağına da inanıyoruz.

TÜM-DER Genel Başkanı Nizamettin Barış'ın konuşması ve önerileri şöyledir:

Ülkemizde, burjuvazi bir yandan gizli antlaşmalarla emperyalizme bağımlılığı pekiştirirken diğer yandan da faşist baskı ve terörü hız kazandırmıştır. Burjuvazinin besleyip piyasaya sürdüğü faşist çeteler her gün onlarca işçiyi, bilim adamını ve diğer emekçileri katletmektedir. Bu yetmiyormuş gibi, bugünkü Demirel iktidarı, terörü resmileştirme çabasındadır. İşçilerin üzerine polis ve askerin saldırması bunun somut örneğidir. Devlet daireleri ve fabrikalarda çalışan ilericileri toptan işten atarak bu kurumlara faşist kadrolar yerleştirmek istenilmektedir. (TARİŞ, ANTBİRLİK ve BAKANLIKLAR v.s.) Son zamlardan sonra, yaşamanın emekçiler için bir kahramanlık haline geldiği bir dönemde,burjuvaziye daha rahat sömürme olanağı tanınıyor. Buna karşı olan ilerici, yurtsever, sosyalist kişi ve kuruluşlar ise öldürülüyor, örgütleri kapatılıyor ve hapishanelere atılıyor. Hem ekonomik hem de demokratik haklar tümü ile yok edilmek isteniyor. Emekçilerin hayatın her alanındaki etkinlikleri kırılmak isteniyor.

Böyle bir dönemde ekonomik demokratik haklarımız için kavga kendini dayatıyor. Taleplerimizi tüm kitlelere duyurma zorunluluğu ile karşı karşıyayız. Onun için hem ulusal ve hem de uluslararası düzeyde sesimizi gür bir şekilde çıkartmak zorundayız. Taleplerimiz tüm emekçilerin şiarı olmalıdır. Bu tespitten hareketle:

1- Faşist baskı ve teröre karşı, burjuvazinin gerici emellerini kursağında bırakmak için, tek bir demokratı dahi dışarıda bırakmayacak şekilde faşizme, emperyalizme ve şovenizme karşı DİSK'in öncülüğünde geniş eylem birlikleri yapılarak mücadele verilmelidir.

Prof. Dr. N.Karacan:

“Sermaye kesiminin gereken vergiyi ödememesi, devletten üretim karşılığı teşvik pirimi, ısrarla bol ve ucuz kredi istemesi sonuç olarak enflasyonu doğurmaktadır.”

2- Emperyalizme bağımlılığı ve köleliği pekiştiren tüm gizli antlaşmalar açığa çıkmalı ve açık antlaşmalar ile birlikte fesh olmalıdır. Saldırganlık paktı olan NATO'dan çıkmalı, soğuk savaş kıştırtıcılığı yapan emperyalizmin, dünya barışını tehlikeye sokacak girişimlerine ülkemizde geçit verilmemeli.

3- İşçi ve emekçileri birbirine düşürerek kışkırtmalara, insanlık suçu olan ırkçılığa ve şovenizme karşı mücadele edilmeli,

4- Fabrikalarda, devlet dairelerinde tüm faşistlerin temizlenmesi için işyerleri düzeyinde işçi ve emekçilerin birliği sağlanmalıdır.

5- Demokratik kitle örgütleri üzerindeki baskılar kaldırılmalıdır. Kapatılan Demokratik Kitle Örgütleri açılmalı, yöneticileri serbest bırakılmalıdır. Dernekler, sendikalar ve diğer yasalarda, geriye doğru değişikliklere son verilmelidir. İşçi ve emekçilerin mücadelesini etkisizleştiren yasa ve yasa maddeleri kaldırılmalıdır.

6- Fabrikalarda, devlet dairelerinde başvurulan, kıyım, sürgün işlemlerine son verilmelidir. Sıkıyönetim aracılığı ile yapılan baskılar son bulmalı ve sıkıyönetim kalkmalıdır.

7- Tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendikal hak tanınması konusunda kararlı mücadele verilmelidir. İşçi memur ayrımı bitmelidir. Memurlara politik hakları tanınmalıdır. Türkiye'nin de altında imzası bulunduğu uluslararası antlaşmalara ve özellikle uluslararası çalışma örgütü (ILO)'nun bağlayıcı kararlarına uyulmalıdır.

8- Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve Sosyal Sigortalar Kurumu birleştirilmeli. Birleşecek olan bu kurumların ve tüm işyerlerinin yönetim ve denetimde çalışanlar söz ve karar sahibi olmalıdır.

9- Hayat şartları altında ezilen, işsizler için, işsizlik sigortası kurulmalı,asgari ücret günün şartlarına ayarlanmalı ve vergi dışı bırakılmalıdır. Asgari ücretin tesbitinde, yalnız burjuvazi ve onun dümen suyundaki sendikalar değil, tüm çalışanların örgütleri de söz ve karar sahibi olmalıdır.

10- Tüm bu sayılanların hayata geçmesi için üretim ve hizmet alanlarında en etkili eylemler yapılmalı ve mutlaka yaşama hakkını, örgütlenme hakkını ortadan kaldırmak isteyen burjuvaziyi caydırmalı.

TÜMOD İstanbul Şubesi Başkanı Prof. Dr.Nuri Karacan özetle aşağıdaki konuşmayı yapmıştır:

İleri düzeyde kapitalist ülkeler 1973'ten bu yana şiddetlenen bir iktisadi buhranı yaşıyorlar.Bu ülkelerde işsizlik oranı yaklaşık %5, enflasyon oranı yaklaşık % 10'dur. Buna karşılık kapitalistleşme sürecinin daha başlarında olan Türkiye'de işsizlik oranı % 13, enflasyon oranı % 100, dış ticaret açığı ihracatın bir misli, iktisadi büyüme haddi % 0 dır. Bütün bunlar Türkiye'nin dışa bağımlılıktan doğan çarpık üretim yapısında ve egemen sınıfların bu üretim yapısına uygun çıkarlarından kaynaklanmaktadır.

Sermaye kesiminin gereken vergiyi ödememesi, devletten üretim karşılığı teşvik primi, ısrarla bol ve ucuz kredi istemesi para arzını ve sonuç olarak enflasyonu doğurmakta, sanayiin ara malı ve yatırım malı itibariyle dışa bağımlılığı dış ticaret açıklarını artırmakta teknolojik bağımlılık işsizliği artırmakta, dış ticaret açıkları ve yeni dış borç bulma güçlüğü yapısı itibariyle dışa bağımlı üretimin zaman içinde yeteri kadar artmasını önlemektedir.

Daha önceki iki MC döneminde iktisadi ihracatı ve hangi çıkar grubunun sözcülüğünü yaptığı iyice bilinen Demirel iktidarı Uluslararası Para Fonu'nunda zoruyla Türk Lirasını ABD dolarına oranla % 48 devalüe etti. Özellikle Kamu İktisadi Teşebbüslerinin ürettiği mal ve hizmetlere çok yüksek oranda zam yaptı, özel yabancı sermayeyi davet ederek ve AET'ye tam üyelik için başvurarak dışa bağımlılığı artırdı, ihracatçıya yabancı ülkede döviz bırakma ayrıcalığı tanıyarak ve menşe sormaksızın yeni kurdan döviz satınalmakla kaçakçılığı meşru hale getirdi ve baskı yasalarını yürürlüğe ,soktu. Amaç 234 milyon dolar IMF kredisi ve 906 milyon dolar değerinde OECD yardım paketi elde etmekti. Sonuç işçi, köylü ve memurların özgürlüklerini kaybetmesi, hızla yükselen fiyatlar karşısında yaşayamaz hale gelmesi, burjuvazinin hayli zamandır aradığı tam liberal rejime kavuşması oldu.

Demirel hükümetinin tek tavsiyesi, vergi yasalarında yapılacak değişikliğin, işçi, memur için yürürlüğe konacak eşel mobil sisteminin beklenmesidir. Gelir vergisinin, Demirel'in

defalarca iktidara geldiği 1963 den bu yana değiştirilmemesi, şimdiki siyasal iktidarın vergi kaçırma olanağı olmayan işçi ve memur karşısındaki tutumunu ortaya koymaktadır. Yürürlüğe girecek yeni gelir vergisi yasası işçi ve memurun ödediği vergiyi azaltsa da, KİT ürünlerindeki kazancın devlet bütçesini denk hale getirmesini beklemek hayal olur, çünkü zaten bütçe gelir tahminleri aşırı iyimser yapılmıştır ve bu yeni durumda devlet de her malı daha pahalı satın alacaktır. Sonuç yine para arzının artması, enflasyonun sürmesidir. Bu siyasal iktidarın dayandığı sınıfın niteliği nedeniyle enflasyonu daha da şiddetlendirecek bu önlemler, kapitalist sistemde işçi, köylü, memurun sınıfsal çıkarını beklemekle, ümit etmekle değil, kararlı şekilde talep etmekle gerçekleştirilebileceğini gösteriyor.

TÜMAS adına Dr. Tülây Arın özetle aşağıdaki konuşmayı yapmıştır:

Türkiye'de bunalım üretim yetersizlikleri, dengesizlikleri ve atıl kapasite, büyüme hızındaki düşme ve gelir dağılımındaki büyük dengesizlik, enflasyon, işsizlik ve dış ödemeler dar boğazı şeklinde kendini göstermektedir. Devlet sisteminin işleyişindeki krizler ve ciddi toplumsal huzursuzluklar bunalımın diğer boyutlarıdır. Aslında bu bunalımların temelinde yatan nedenler genel olarak kapitalizmin, özgül olarak da Türkiye-deki azgelişmiş kapitalizmin bunalımlarıdır. Bunalımın gerisinde üretim güçlerini geliştirememe, dışa bağımlılığın yarattığı üretim kesimleri arasındaki güçlerini geliştirememe, dışa bağımlılığın yarattığı üretim kesimleri arasındaki dengesizlik, üretim-gelir dağılımı dengesizliği, atıl kapasite ve verimsiz çalışmanın sonucunda kâr hadlerindeki düşme eğilimi yatmaktadır. Türkiye hakim sınıfları bunalımlar içindeki azgelişmiş kapitalist sistemin kendini yeniden üretememesi tehlikesiyle karşı karşıyadır.

T.Öztürk:

"En küçük üretim birimlerinden başlayarak her işyerinde devrimci, demokrat, yurtsever çalışanların ve örgütlerinin fiili birlikteliğini sağlayacak çalışma grupları oluşturulmalıdır."

Devletin işlevi kapitalist sistemin yeniden üretilmesine yardım etmektir. Bu da üretimin ön koşullarını sağlayarak sermaye birikiminin sürmesine yardım etmek ve üretim biçimi içinde sermaye birikiminin gereklerinin bütün toplum kesimleri gözünde meşruluğunu korumaya çalışmak suretiyle yapar. Sermaye birikiminin gereklerini yerine getirmedeki başarısızlık meşruluk için gerekli ödünlerin verilememesine yol açar. Meşruluğu korumadaki başarısızlık ise çeşitli baskı yöntemleri ile telâfi edilmek zorundadır.

Türkiye'de son aylarda alınan önlemler işe baskı yasaları çıkartmakla başlamıştır. Son ekonomik önlemler paketi üretimin ve sermaye birikiminin sürmesinin toplumsal ve teknik ön koşullarını sağlamayı amaçlamaktadır. Fa kat sağlayabilmek toplumun ekonomik yapısında ve devletin işleyişinde ciddi yeniden-örgütlenmeleri zorunlu kılmaktadır. Bu tür yeniden düzenlenmelerin ve devletin pekiştirilmesinin yükü emekçi kesimlere yüklenegelmiştir. Bu durumda, emekçi kesimlerin kendilerini korumaları ancak sahip oldukları demokratik hak ve kazanımları korumak ve genişletmeye çalışmakla olanaklıdır.

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek özetle aşağıdaki konuşmayı yapmıştır:

Bugün, ülkemizin yaşadığı bunalım; dünya emperyalist-kapitalist sistemine bağımlı azgelişmiş kapitalist sosyo-ekonomik yapının çıkmazlarıdır.

Bu bozuk yapının sürdürülmesi uğruna, demokratik haklar ve özgürlükler baskı altına alınmakta, emek üzerindeki sömürü artmakta, yoğunlaşmaktadır.

Güncel sorunlarımızın başında; demokrasiden yana tüm güçlerin demokratik haklara ve özgürlüklere sahip çıkması, baskı yasa tasarılarına ve baskı uygulamalarına karşı çıkması, demokratik özgürlüklerin sınırlarının genişletilmesidir.

Gene, güncel sorunlarımızın başında; halkı ezen, halkın emek gelirini azaltan, halk sağlığını ciddi biçimde tehdit eden pahalılığa, zamlara karşı çıkmak; tüm çalışanların toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkına sahip olmasını sağlamak gelmektedir.

TMMOB adına Genel Başkan Teoman Öztürk özetle aşağıdaki konuşmayı yapmıştır:

Bu gün, emperyalist-kapitalist sistemin yaşadığı bunalımın belirlediği dünya ve orta doğu politikaları ülkemizi de çok hızlı ve ağır bir biç imde etkilemekte, emekçi halkımıza yöneltilen sömürü, baskı ve zulüm uygulamaları giderek ağırlaştırılmaktadır.

Pahalılığın, işsizliğin, zamların, yoksulluğun, kıyımların, sürgünlerin, baskıların ve faşist saldırıların hergün biraz daha arttırıldığı, bu yollarla başta YAŞAMA hak ve özgürlüğü olmak üzere, emekçi halk için zaten sınırlı ve göstermelik olan, insan temel hak ve özgürlüklerinin tamamen ortadan kaldırılmak istendiği günler yaşanmaktadır.

Bütün bunlar o derece canlı, yaygın, hızlı ve şiddetli yaşanmaktadır ki;yeniden açmaya yeniden örnekler vererek anlatmaya ve böylelikle zaten kaybedilen saatlere yenilerini eklemeğe gerek görmediğimi belirtmek isterim.

Bu tür yasal toplantıları yapmanın bile iyice zorlaştığı bir ortamda bu anların doğru olarak değerlendirilmesi, saptanacak sade programların zaman yitirilmeden uygulanması gereğine inanıyorum.

Bu gidişe karşı yıllardır verilen mücadelelerle atılan adımlar ve bugün varılan düzeyin önemi küçümsenemez. Ancak bugün varolan potansiyele, güce ve kaynaklara oranla bakıldığında, alabildiğine dağınık, güçsüz ve yetersiz mücadelelerin sürdürülmeye çalışıldığı da gözlenen bir gerçektir.

Sömürü, baskı ve zulme karşı en etkin ve tutarlı mücadelelerin verilmesi gereken şu günler de hâlâ kavram kargaşaları içinde sürdürülen tartışmalarla, siyasi dayatma ve hesaplarla yitirilen şeyler düşündürücü olmalıdır.

Bu düşüncelerden hareketle bugünün koşullarını ve geleceğini daha zor geçeceğe benzeyen koşullarını değerlendirmeye çalışarak, emperyalizme ve faşizme karşı mücadele veriyoruz diyenlere sade bir program ve çalışma tarzı önerisini şöylece sunmak istiyorum:

1. En küçük üretim birimlerinden başlayarak her işyerinde devrimci - demokrat - yurtsever çalışanların ve örgütlerinin fiili birlikteliğini sağlayacak çalışma grupları oluşturulmalıdır.

2. Bu gruplarla (dolayısıyla kitlelerle) birlikte oluşturulacak merkezi bir program çerçevesinde gerek ekonomik-demokratik-siyasal haklar için, gerekse o alanın özgül sorunları için aktif bir çalışma başlatılmalı ve sürdürülmelidir.

3. Bu programın bir parçası olarak gerek bu çalışmaları, gerekse güncel gelişmeleri ve çözüm önerilerini geniş kitlelere iletecek bir yayın organı gerçekleştirilmeli; var olan yayın organlarının bu doğrultuda kullanılması sağlanmalı; kıyımlara, sürgünlere uğrayan, işten atılan onbinlerce emekçinin mali sorunlarını bir ölçüde de olsa çözümleyecek fonlar oluşturulmalı; yasal hak ve menfaatleri korumak üzere ortak hukuk büroları kurulmalıdır.

Bunları yaparken:

a- Hiçbir çalışma biçiminin tek leştirilmemesine özen gösterilmeli, hayatın gerçeklerini doğru biçimde programlayan değişik ve uygun çalışma biçimleri uygulanmalıdır.

b- Slogan yarışını bir yana bırakmalı; doğru devrimci esneklik ve insiyatifi kitlelerin somut sorun ve isteklerinin önüne koymalıdır.

c- Sağlanması, bunca yaşanan karşın, çok zor görünmekle birlikte; siyasi dayatma ve kısa vadeli çıkar hesaplarının bir yana bırakılması, kısa bir süre için de olsa sol iç mücadelenin aza indirgenmesi, bugün için acil bir görev olan faşizme karşı mücadelenin aktif bir biçimde sürdürülmesi öne çıkaran bir anlayışın kazanılması için çaba harcanmalıdır.

Bizler; yıllardır kendi alanında sömürü-baskı ve zulme karşı mücadele veren, grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklarını almak için çaba gösteren, sorunlarımızın ve kurtuluşun emekçi halkla birlikte olduğunu bilen, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi halkın verdiği ve vereceği mücadelelerle geleceğin aydınlık olacağına inanan mühendis ve mimarlarız. Bu yolda verilecek görevlere hazırız.

Saygılarımızla.

N.Barış:

"Böyle bir dönemde ekonomik-demokratik haklarımız için kavga kendini dayatıyor. Taleplerimizi tüm kitlelere duyurma zorunluğu ile karşı karşıyayız."

13 YIL, MÜCADELEMİZ, ÖRGÜTLÜ BİRLİĞİMİZ, DENEYLERİMİZ VE KARARLILIĞIMIZ ÜZERİNDE YÜKSELİYOR

DİSK'in 13. Kuruluş Yıldönümü "işçiler el ele genel greve" "faşizme karşı omuz omuza" sloganlarının hep bir ağızdan haykırıldığı, coşkulu Temsilciler Meclisi Toplantısında kutlandı.

13 Şubat günü Spor ve Sergi Sarayı'nda toplanan DİSK Temsilcileri büyük bir coşku içindeydiler. Salonu hınca hınç dolduran temsilciler, DİSK'in konukları olarak toplantıya katılan uluslararası işçi sınıfı hareketinin temsilcilerini büyük bir coşkuyla karşıladılar. DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar toplantıyı açmış ve tüm devrim şehitlerinin anısına yapılan saygı duruşundan sonra kürsüye Genel Başkan Abdullah Baştürk'ü davet etmiştir.

Genel Başkan A.Baştürk Türkiye'nin içinde bulunduğu koşulları değerlendiren, örgütün mücadele hedeflerini belirleyen bir konuşma yapmıştır. Baştürk'ün konuşması şöyledir:

Değerli Konuklar,

Değerli basın yayın emekçileri,

İşçi sınıfının uluslararası dayanışmasının değerli temsilcileri, DİSK'i DİSK yapan, fabrikalarda, işyerlerinde baskı ve sömürüye karşı direnen, yılmadan mücadele eden yiğit kardeşlerimizin değerli temsilcileri,

Toplantımıza hoş geldiniz.

İşçi sınıfının 100 yılı aşkın mücadele tarihinde önemli bir kilometre taşı olan DİSK'in kuruluşunun 13. yıldönümünde Türkiye'nin dört bir yanında örgütümüz, örgütümüzü oluşturan işçiler zorlu bir mücadele veriyorlar.

Tekel'de, Tariş'de, Antbirlik'te, Ülker'de İnter'de, Pera Palas'da, yüzlerce fabrikada onbinlerce işçi direniyor. Aylardır, günlerdir, yılmadan usanmadan, gözümüzü budaktan sakınmadan zorbalığa karşı, bizleri sessiz, sömürülmeye razı bir koyun sürüsü haline getirmek isteyenlere karşı sınıfça direniyoruz. Çağdaş sınıflı toplumların motor gücü olan sınıfımız, diğer emekçi sınıf ve tabakaların desteğinde mücadelesini sürdürüyor.

Türkiye işçi sınıfı, tarihin yüklediği onurlu görevi eksiksiz yerine getirmenin mücadelesini veriyor.

Önemli günleri yaşıyoruz. Önü müzdeki büyük günlerin tohumlarının gün ışığına çıktığı günleri yaşıyoruz.

Artık yanlış yapma hakkımız yok.

Yapacağımız küçük bir yanlış, yenilginin başlangıcı olabilir. Burjuvazi elindeki tüm güçleri seferber etmiş boşluğumuzu arıyor. Her bir cepheden saldırıyor.

Dünyaya baktığımız zaman bu saldırının nedenini ve boyutunu görebiliyoruz. Emperyalist sistemin kanını aldığı Ortadoğu'nun zengin petrol yatakları üzerinde yaşayan halklar hızlı bir uyanış içindeler. Ulusal bağımsızlık ve kurtuluş mücadeleleri artan bir güçle sürüyor.

Türkiye toplumu da bu mücadelenin içinde. Türkiye işçi sınıfının öncülüğünde verilen bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi emperyalizmin bölgedeki çıkarlarını ciddi biçimde tehdit etmektedir. Türkiye'de emekçi sınıfların vermekte olduğu bu mücadele bölgemizdeki dengeyi değiştirecek bölge halklarının mücadelesine yeni boyutlar kazandıracak niteliktedir. Mücadelemizin zafere ulaşmasının etkisi İran'dan Libya'ya, Yunanistan'dan Portekiz'e kadar çok sayıda halkın mücadelesinde derinden duyulacaktır. Bu ise emperyalizmin hem Ortadoğu'da hem de Akdenizdeki sonu anlamına gelmektedir. O nedenle de emperyalizm ne pahasına olursa olsun Türkiye işçi sınıfının öncülüğündeki mücadeleyi ezmek Türkiye'yi Ortadoğu'da, İsrail ve Mısır'dan sonra yeni bir saldırı üssü haline getirmek istemektedir.

İşte bu nedenle
yanlış yapma hakkımız yok,

baştürk
"İşçi sınıfının mücadelesinde yanlış yapmamanın en güçlü güvencesi örgüttür. örgütlü olmaktır. Disiplinli olmaktır"

Emperyalizmin içinde bulunduğu derin bunalımdan çok ağır biçimde etkilenmiş olan Türkiye burjuvazisi için durum daha parlak değil. Toplumu bugün açlık tehlikesi ile karşı karşıya getiren talan, yağma ve zorbalığa dayalı ekonomik politikalar tam bir çıkmazın içine girmiş durumda. İzlenen emperyalizme bağımlı kapitalistleşme politikası ekonomiyi iflas noktasına getirmiştir. Her defasında halka "bu sefer kurtulacağız" yalanı ile yutturulmaya çalışılan devalüasyon ve ardından zam furyası artık emekçi halkın taşıyamayacağı ağırlıkta bir yük haline gelmiştir. Son 10 yıl içinde hemen hemen her yıl tekrarlanan bu IMF kaynaklı devalüasyon zam reçetesi bir avuç sömürücünün zenginliğine zenginlik katarken toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan emekçi halkı hızla yoksullaştırmıştır. Emekçi halkımız artık bu yükü daha fazla taşımamak kararındadır.

Burjuvazi ise bu durumda bu yükü zorla taşıtmak yolunu seçmiştir. Hazırlanan bir dizi baskıcı yasa değişikliği ve yasa tasarıları burjuvazinin seçtiği yolu somutlamaya yeterlidir. Burjuvazi sömürüsünü, temel hak ve özgürlükleri yok edebilecek nitelikteki bu baskı yasalarıyla sürdürmek isterken aynı zamanda bağımlı olduğu emperyalizmin Türkiye'yi NATO'nun Ortadoğu'daki ileri saldırı karakolu haline getirmek amacına da hizmet etmektedir. Burjuvazi bir yandan baskı yasalarının çıkartılmasını zorlarken, diğer yandan da saldırılarını sürdüren faşist cinayet şebekelerini özendirmektedir. Siyasal iktidar aracılığıyla faşistler hızla devlet aygıtının önemli noktalarına yerleştirilmektedir. Tariş'te, Antbirlik'te yaşamakta olduğumuz ve diğer kooperatif birliklerinde, KİT'lerde ve de yakın bir gelecekte gerçekleştirilmek istenen saldırılar, siyasal iktidarın bu fabrikaları faşistlerin eline teslim etmek istemesinden başka bir anlam taşımamaktadır.

10 binlerce işçi bir ağızda sokağa dökülmek isteniyor. Onbinlerce memur ailesi parçalanıyor. Sürgünler, işten el çektirmeler, memur ailelerinin yaşamını cehenneme çevirmiş durumda. Burjuvazi işte böylesi bir saldırı içindeyken, onbinlerce işçi işleri, ekmekleri, çocuklarının geleceği için hayatlarını ortaya koyarak mücadele ederken hiç kimsenin yanlış yapmaya hakkı yoktur.

Arkadaşlarım,

İşçi sınıfının mücadelesinde yanlış yapmamanın en güçlü güvencesi örgüttür, örgütlü olmaktır. Disiplinli olmaktır. Böylesi bir ortamda disiplinsizliğe sorumsuzluğa yer yoktur. Günlük çıkar hesaplarına, kişisel hırslara en ufak bir müsamaha göstermek sınıf mücadelesine ihanetten başka bir anlam taşimamaktadır.

O nedenle uzun mücadelemizin zengin birikimlerinin ürünü olan örgütsel ilkelerimizin eksiksiz uygulanması her zamankinden daha fazla gereklidir, zorunludur. Bazıları çok acı olan deneyler yaşadık, bu deneylerden gereken dersleri çıkartmalıyız. Onları . iyice özümsemeliyiz. İşçi sınıfının bilimini süslü bir söz olarak değil, onun gereklerini yerine getirerek, davranışlarımızı onun aydınlattığı yoldan belirleyerek düzeltmeliyiz. İşçi sınıfı biliminin belirleyici üstünlüklerinden biri özeleştiri kavramının algılanış biçimidir. Yapmış olmak için değil daha güçlü olmak için, yanlışlarımızı düzeltmek için özeleştiri, kendi yanlışlarımızı görmek kendimizi eleştirmek. Bu işçi sınıfının bilimini gereğince kavramayı gerektiren zor bir iştir.

Sınıfımıza, emekçi halkımıza yönelik saldırıda örgütümüzü mücadelemizin en güçlü silahlarından biri olarak görüyorsak onun ilkelerine öncelikle kendimiz uymalıyız. Organ kararlarına demokratik merkeziyetçi işleyişine önce kendimiz uymalıyız. Sonra yine örgüt içi eleştiriyi, örgütsel demokrasi kuralları içinde diğerlerine uygulatmaya çalışmalıyız.

Bunu yapmayı beceremezsek, yanlış yapmaktan da kurtulamayız.

Arkadaşlarım,

Milyonlarca yoksul köylünün, memurun, öğretmenin, teknik elemanın, doktorun, avukatın küçük esnafın ve zanaatkârın gözü üzerimizde. Toplumun umudu işçi sınıfında.

Artık kişilere bağlı umutlara yer yok. Sınıf mücadelesi toplumun önünde izlenecek yolu çizmiştir.

Bu yol,
İşçi sınıfının yoludur.

1940'ların sonlarına doğru başlayan çok partili dönemde toplum önüne hep umut diye çıkarılan fakat sonunda hep kendine kazık atan seçeneklerin hepsini denemiş durumda. Yıllardır kurtuluş yolu olarak gösterilen yolun aslında sömürü ve baskı yolu olduğu emekçi kitlelerin büyük bir çoğunluğunca kavranmıştır. İşçi sınıfının uluslararası mücadele deneyleri ve bilimi böylesi bir gelişme içinde gerçek kurtuluş yolunu sömürüsüz ve baskısız bir topluma ulaşmanın yolunu göstermektedir.

Toplumun bu yol ayrımında bize yönelttiği umudu desteği boşa çıkartmaya hakkımız yok.

Burjuvazinin bizi davet ettiği savaşı ancak örgütsel birliğimizi, örgüt disiplinimizi gözbebeğimiz gibi koruyarak kazanabiliriz.

Uzunca süren bir ayrılıktan sonra Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen temsilcilerini yeniden aramızda görmenin kıvancı için de, bu üç sendikamızın gerekli bazı örgütsel yükümlülükleri yerine getirecek, yeniden örgütümüz saflarındaki yerlerini almalarının gücümüze güç katacağına inanıyorum.

Aradan geçen bir yıllık süreden, Onur Kurulunun kararına neden olan gelişmelerden gerekli dersler çıkartılmalıdır. Bugün soğukkanlılıkla geriye bakıp bu olay yerli yerine oturtulmalıdır. Organ kararlarına beğensek de, beğenmesek de nasıl bir sorumluluk ve örgüt disiplini içinde uyulması gerektiğini organ kararlarına sorumsuzca tepki göstermenin yanlışlığını, örgüt yöneticilerine yöneltilen suçlamaların yersizliğini ve nedenini iyi değerlendirmeliyiz. Sendikalarda farklı siyasi görüşlerin birlikte çalışmak zorunda olduklarını kafamıza iyice sokmalıyız.

Örgütün tüzüğüne, ilkelerine yönetimde olsak da olmasak da titizlikle uyulması gerektiğini anlamalıyız.

Sorumsuz suçlamaların sınıf mücadelesine de örgütümüze de yarar değil zarar getirdiğini görmeliyiz.

Biraz önce sözünü ettiğim özeleştiri kavramının gereklerini bu olayla ilgili olarak herkes eksiksiz yerine getirmelidir. Gösterişli demeçlerle değil, kendi kendimize hesaplaşarak doğru ve yanlışlarımızı görmeliyiz.

Bütün bunların, yaşadığımız bu bir yıllık süre içinde hepiniz tarafından iyice kavrandığına inanmak istiyorum.

"Burjuvazinin bizi davet ettiği savaşı ancak örgütsel birliğimizi, örgüt disiplinimizi gözbebeğimiz gibi koruyarak kazanabiliriz.

Bölge Temsilciler Meclisi Toplantısına çeşitli ülkelerin sendikal merkez temsilcileri konuk olarak katıldı.

Ve o nedenle de Maden-İş'in, Bank Sen'in, Baysen'in yüzbini aşkın üyesine sizlerin şahsında yuvanıza hoş geldiniz diyorum.

Arkadaşlarım,

DİSK yönetim organlarının ve üye sendikaların yürütme kurullarının Ören'de yaptığı son toplantıda sınıf mücadelesinde yeni bir aşamanın başlangıcı sayılacak önemde kararlar alınmıştır. Ören kararları, Tariş'te, Antbirlik'te siyasal iktidarın başlattığı saldırılarla eş zamanlıdır. Tariş işçilerinin işlerine, ekmeklerine yönelik bu saldırı karşısında gösterdikleri direnç ile Ören kararları arasında paralellikler vardır. İzmir'de 25 Ocak'ta Antalya'da 7 Şubat'ta Tariş ve Antbirlik işçileriyle dayanışmayı somutlamak ama cıyla gerçekleştirilen 2 saatlik iş bırakma eylemleri. Bu iki ilde DİSK'in örgütlediği büyük mitingler ve son olarak İzmirde gerçekleştirilen 24 saatlik bölgesel grev, siyasal iktidarın saldırıları karşısında hak ve özgürlüklerimizi savunmakta tek tek işyerlerinin işkollarının ötesinde sınıf olarak ne denli kararlı olduğumuzun en somut kanıtlarıdır.

TRT'nin belli basın organlarının olayları olabildiğince tahrif ederek çarpıtarak kamuoyuna yansıtmalarına rağmen onbinlerce üretici aileden oluşan Tariş ve Antbirliğin ortakları başta olmak üzere geniş emekçi kitleler, işçilerin siyasal iktidarın yasadışı zorbalıklarına karşı çıkışlarını desteklemektedir.

Demokrasi güçleri, burjuvazinin Güney Amerika'daki diktatörlüklere benzer bir yönetime ulaşmak için giriştiği saldırıda bu girişimi önleyebilecek tek gücün işçi sınıfı olduğunu kavramıştır. O nedenle Tariş, Antbirlik, Tekel işçilerinin eylemleri sınıf mücadelesinde büyük bir öneme sahiptir. Onbinlerce işçinin Anayasa ve yürürlükteki yasalar yok sayılarak, toplu sözleşme hükümleri çiğnenerek sokağa atılmasına izin veremeyiz. Biliyoruz ki burjuvazi buralarda açtığı yoldan saldırısını artırarak sürdürecektir.

Burjuvazi bu saldırısıyla sınıfsal örgütlülüğümüzü yok etmek istemektedir. Sınıf sendikacılığını yok etmek istemektedir. İşçi sınıfının sömürü ve baskıya karşı mücadelesini ezmek istemektedir. Hazırlanan baskı yasaları ile bu saldırıları birbirinden ayırmak mümkün değildir.

Burjuvazi kartlarını açmıştır. Onbinlerce madeni eşya işçisi MESS patronlarına karşı toplu sözleşme mücadelesi verirken, MESS'in başkanı Başbakanlık Müsteşarlığına ve Devlet Plânlama Teşkilâtının başına getirilmiştir. Diğer yandan binlerce işçi, genç, aydın zindanlara atılmıştır. Hapishaneler dolup taşmakta, ama tutuklamalar sürmektedir. Faşist katillerin birer birer kaçırıldığı hapishanelere demokratlar, ilericiler, sosyalistler doldurulmaktadır.

Bu noktada elimizdeki olanakları en doğru biçimde değerlendirmek zorundayız. Gücümüzü abartmadan, gerçekçi çözümler bulmak zorundayız.

Bugün tarım, gıda, kamu hizmetleri, enerji, banka ve büro hizmetleri, dokuma, madeni eşya yapı malzemesi, ilâç, lastik, cam, turizm, madencilik gibi ekonomik hayatın kilit alanlarında üretim bizlerin elin değir. Ancak örgütlü olarak elimizde tuttuğumuz bu üretim faaliyeti burjuvaziye kan vermeye devam etmektedir. Burjuvazinin elinde egemen sınıf olmanın sağladığı güçler vardır. Bize yarattığımız değerlere el koyarak emeğimizin ürünlerinden güç alarak saldırmaktadırlar. Bu çelişkiye son vermek zorundayız.

DİSK bu sınıf mevzilenmesi içinde işçi sınıfının ekonomik demokratik mücadelesinin aracıdır. Görevi bu alanla sınırlıdır. Yani Tekel, Tariş, Antbirlik gibi yerlerde sürdürdüğümüz mücadele üyelerimizin toplu sözleşmelerden, yasalardan ve Anayasa'dan doğan haklarının korunması ve genişletilmesi ile sınırlıdır. Oysa mücadelenin boyutları bu sınırları aşmış durumdadır. Hareket ekonomik mücadele boyutlarını aşmış siyasal bir öz kazanmıştır. O nedenle işçi sınıfının siyasal hareketinin üzerine büyük görevler düşmektedir.

Şimdiye dek, sosyalist siyasal partiler ve siyasetler işçi sınıfının ekonomik demokratik mücadelesine çok sert eleştiriler yöneltmişlerdir. Çeşitli sosyalist parti ve siyasetin yayın organlarında sendikalara yönelik suçlamalar eleştiriler büyük bir yer tutmuştur. Hatta bazı siyasetler eleştiri ve suçlamaları da yeterli görmeyip, işi ayrı sendikalar kurmaya kadar vardırmışlardır. Her siyasete ayrı bir sendika, ayrı bir konfederesyon gibi eğilimler zaman zaman tehlikeli ve hareketi geriletici boyutlara ulaşmıştır.

Türkiye işçi sınıfının devrimci sendikal örgütü adına şimdi bütün sosyalist parti ve siyasetlere sesleniyorum. Siyaset olmanın, siyasal parti olmanın asgari gereği olan içinde bulunduğumuz durumda somut siyasal hedefleri kitlelere ulaştırma görevini gereğince yapabiliyor musunuz? İşçi sınıfının bu siyasal hedefler doğrultusunda yönlendirilmesini yapabiliyor musunuz?

Bu sorulara olumla yanıt veremeyenlerin kendilerine siyasetim partiyim demek hakları olamaz. Toplumun içinde bulunduğu durumda siyasetler bu asgari görevlerini yapamıyorlarsa, işçi sınıfının ekonomik-demokratik örgütsel aracılığıyla verdiği mücadeleye siyasi boyutu ekleyemiyorlarsa tersine sendikaları doğrudan siyasal eylemlere dolaysız siyasal sonuçlar yaratmaya yönelik davranışlara zorluyorlarsa siyaset olarak varlıklarının hiçbir anlamı kalmaz.

Arkadaşlarım,

Sınıf mücadelesinin bugün ulaştığı noktada beklemeye tahammülü yoktur. Burjuvazi bizim eksiklerimizi görmekte taktiklerini bu eksiklere göre yönlendirmektedir. O nedenle sendikal bir örgüt olarak üzerimizdeki görev bir yandan elimizde tuttuğumuz mevzileri savunurken diğer yandan da bütün gücümüzle sınıfımızın siyasal hareketinin sorunlarını aşması için durmadan dinlenmeden çalışmak olmalıdır.

DİSK üyeleri olarak farklı siyasal görüşlere sahip olabiliriz, farklı siyasal örgütler içinde yer almış olabiliriz. Ancak bu durum bizleri fabrikalardaki, ekonomik-demokratik mücade le alanındaki birliğimizi siyasal alana da yansıtmaktan alıkoyan bir engel değildir. Şunu iyi bilmeliyiz ki önümüzde bu eksiklikleri gidermek için fazla zamanımız yoktur. Geniş emekçi kitlelere mücadele içinde ortaya çıkan yeni durumlar karşısında somut siyasal hedefler göstermeden uzun süre burjuvazinin saldırılarını göğüslemek, yani hep savunmada kalarak başarıya ulaşmak mümkün değildir.

Bu değerlendirme ışığında onbinlerce işçinin direnerek sürdürmekte olduğu mücadelenin anlamı ve acil ihtiyaçları daha kolay görülmektedir.

Nebioğlu'nun okuduğu "Demokrasi Bildirgesi" temsilcilerin oybirliği ile kabul edildi.

Arkadaşlarım,

DİSK 13 yıllık geçmişi içinde işçi sınıfımızın mücadelesine azımsanmayacak kazanımlar getirmiştir. Bu süre içinde sendikalarımızın ve konfederasyonun yaptığı eğitimler, basın yayın çalışmaları, eylemler geniş işçi kitlelerin bilinçlenmesinde önemli bir yer tutar. Bugün 600 bine yaklaşık DİSK üyesi işçi sömürüyü, emperyalizmi, faşizmi, kapitalizmi, devalüasyonu, enflasyonu gereğince değerlendirmekte, olaylara sınıfsal çıkarları açısından bakabilmektedir. Eksiğimiz yok mu? Elbette var. Ama bu eksiklikleri de biz bilinçli temsilciler, bilinçli üyeler aracılığıyla hızla gidermekteyiz. Olaylar bu gelişmeyi hızlandırmaktadır. Bu azımsanacak bir birikim değildir. Bu birikimin değerini iyi bilmeliyiz. Birbirimizle tartışmaktan korkmadan sorunlarımızı nasıl aşacağımızı konuşmalıyız. Eğer "üreten biziz, yöneten de biz olacağız" diyorsak kendimizi yönetici olmaya hazırlamalıyız. Yönetici sınıf olmanın hazırlıklarını hızla tamamlamalıyız. İşimizde, mahallemizde hatta mektupla ulaştığımız köyümüzde, yakın çevremize burjuvazinin saldırısının ne anlama geldiğini, bu çekilmez hale gelen hayatı nasıl yaşanabilir hale getirebileceğimizi bıkmadan usanmadan anlatmalıyız.

Onlara şöyle demeliyiz:

Toplum olarak karar vermek zorundayız. Ya giderek daha da zenginleşen bir azınlığın değirmenine su taşıdığımız hergün biraz daha yoksullaştığımız kışın soğukta, yarı aç yarı tok, dinlenemeden, sağlık, eğitim, kültür olanaklarından yoksun olarak yaşamaya uğraştığımız bir toplumu kabulleneceğiz.

Ya da kendi ürettiklerini arasında eşitçe üleşen, herkesin insanca yaşamak için gerekli olan herşeye sahip olduğu çok sayıda emekçinin hızla gecekonduların çamurlu yollarından yaşanabilir, çağın gereklerine uygun konutlara yerleştiği ilâç sömürüsünün, sağlık ticaretinin olmadığı, herkese yeterli sağlık hizmeti veren, eğitimin herkese istediği kadar verildiği, çevresini yok ederek değil, yeniden üreterek gelişen bir toplum.

Vergi kaçakçılığının, vurgunculuğun ve karaborsacılığın faşist saldırıların olmadığı bir toplumu her tuğlasını yaşadığımız bunca acı deneyin bize kazandırdığı dikkat ve titizlikle örerek kendi ellerimizle kuracağız.

İşte bu iki yoldan birini seçmek durumundayız.

Evet onlara böyle demeliyiz. İşçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin işçi ve emekçilere neler kazandıracağını anlatmalıyız.

Böylelikle arkadaşlarım, bir yandan hak ve özgürlüklerimize yönelik, işimize aşımıza yönelik saldırıyı püskürtürken diğer yandan da işçileri emekçileri önümüzdeki büyük günlere hazırlamalıyız.

Bu çalışmamızla eksikliklerimizi hızla gidereceğiz. Yönetici sınıf olmak için mücadele eden bir sınıfın sahip olması zorunlu örgütlenmeleri gerçekleştirmiş olacağız.

Mücadelemizde işçi sınıfının uluslararası dayanışması bizim temel desteğimizdir.

Arkadaşlarım,

Bizleri gerçekten güç görevler bekliyor. Hepinizin bu bilinç içinde olduğuna ve yılmadan yorulmadan boş vermeden bu mücadeleyi zafere ulaştırmaya kararlı olduğumuzu biliyoruz.

M. Aktulgalı toplantıda Ören'de alınan tarihi kararları okurken.

Sizin yaratıcı aklınız, hünerli elleriniz sömürü ve baskının olmadığı toplumu mutlaka kuracaktır.

Zafer işçi sınıfının ve emekçi halkımızın olacaktır.

Zafer faşizme, emperyalizme, şovenizme karşı bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm güçlerinin olacaktır.

Selam olsun "bütün ülkelerin işçileri birleşiniz" bayrağı altında mücadele eden Türkiye İşçi Sınıfına,

Selam olsun sömürü ve baskıya karşı mücadele edenlere, Selâm olsun bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm kavgasını yılmadan sürdürenlere,

Yaşasın tüm anti-faşist, anti-emperyalist, anti şovenist güçlerin güç ve eylem birliği,

Yaşasın Devrimci Mücadelemiz,

Yaşasın sosyalizm,

YAŞASIN DİSK

Sık sık alkış ve slogonlarla kesilen konuşmasını tamamlayan G.Başkan Baştürk'ten sonra DİSK Eğitim Kültür Merkezi (DKM) korosu hocaları Timur Selçuk'un yönetiminde devrimci marşlardan oluşan kısa bir gösteri yapmışlardır.

Daha sonra kürsüye gelen DİSK Genel Başkan Vekili Kemal Nebioğlu, DİSK temsilciler meclisinin oybirliği ile kabul ettiği DEMOKRASİ BİLDİRGESİ'ni okumuştur.

DİSK Yürütme Kurulu üyesi Mustafa Aktulgalı, DİSK yönetim organları ve üye sendikaların yürütme kurullarının Ören'de yaptıkları toplantıda alınan kararları okumuştur.

Toplantı ozan Ruhi Su ve Timur Selçuk'un katılımıyla sürmüştür. Toplantıda ayrıca DKM Diyarbakır ve Artvin Folklor ekipleri gösteriler yapmışlardır.

● Demokrasi Bildirgesi: İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Avrupa Sosyal Sözleşmesi tümüyle uygulanmaladır. 1 Mayıs1977 komplosu ve Kahramanmaraş soykırımı başta olmak üzere tüm cinayetlerin sorumlularından hesap sorulmalıdır.

13 Şubat 1980 tarihinde Spor Sergi Sarayında toplanan DİSK Bölge Temsilciler Meclisinde aşağıdaki kararlar oybirliğiyle kabul edilmiştir:

Biz DİSK 13., 14. ve 15 bölge işyeri temsilcileri, 600 bine yakın DİSK üyesini temsil eden işyeri temsilcilerinin katıldığı son DİSK Bölge Temsilciler Meclisi toplantılarında alınan kararlar ve 12 Şubat 1980 günlü Konfederasyonumuzun toplantısına katılan örgütlerin önerileri dikkate alınarak hazırlanan "DEMOKRASİ BİLDİRGESİ" ni tüm kamuoyuna duyururuz.

DEMOKRASİ BİLDİRGESİ

Ülkemiz yakın tarihin en büyük ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımını yaşamaktadır. Bu bunalımın temelinde, Türkiye'nin emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı, az gelişmiş ülke olması gerçeği yatmaktadır. Aşırı hayat pahalılığı, işsizlik ve can güvenliği olmayışı bu bunalımın en somut belirtileridir.

İşte böyle bir ortamda emperyalistler ve başta tekelci sermaye olmak üzere egemen sömürücü sınıflar, işçi sınıfı ve emekçilere karşı bugüne dek görülmedik yoğunlukta ekonomik, politik ve ideolojik saldırıya geçmişlerdir.

Bunalımdan çıkışın faturasını tamamiyle emekçilere ödetmek üzere son aşırı zamlar yapılmış, işçi ücretleri dondurulmak istenirken, gerçek işçi ücretleri görülmedik düzeye düşürülmüştür.

Öte yandan faşist saldırı ve cinayetler sürmekte, işyerinde, sokakta, okulda konutlarda, yaşamın her alanında anti-demokratik baskı ve uygulamalar sürmektedir. Sendikal çalışmalarımız engellenmekte, sendika şubeleri basılmakta, sendika yöneticileri göz altına alınmakta ya da tutuklanmaktadır.

Anayasal çalışma hakkı çiğnenerek, kooperatif birliklerinde ve KİT'lerde korkunç işçi kıyımı ve sürgünlere girişilmekte, işçiler devlet terörü ile sindirilmek istenmektedir.

Irkçı, şoven baskılar artmaktadır.

Ancak daha önemlisi baskı ve zulmü artıracak yasa değişiklikleri ve yeni baskı yasaları meclislerin gündemindedir.

Biz, DİSK işyeri temsilcileri, "anarşi ve terörü" önleme bahanesiyle getirilen yeni önlem paketinin ve düşünülen diğer yasal değişikliklerin ne anlama geldiğini bilecek deney ve bilince sahibiz.

MC'lerin devamı gerici-baskıcı AP iktidarı "anarşi ve terörü" önleme sözleri ardına gizlenerek temel hak ve özgürlüklerimizi boğmaya girişmiştir.

"Anarşi ve terörün" kaynağı temel hak ve özgürlükler değildir. Temel hak ve özgürlüklerin budanması ile terörü önlemek mümkün değildir.

Yapılması amaçlanan değişikliklerle özel hayatın korunması ve gizliliği, konut dokunulmazlığı, haberleşme hürriyeti, düşünce hürriyeti, toplantı ve gösteri yürüyüşü, dernek kurma, kişi güvenliği, sendika kurma ve grev yapma gibi temel hak ve özgürlüklerimiz ortadan kaldırılmak istenmektedir.

Gerçek anlamda bir polis devletinin temellerinin atılması amaçlanmakta ve devlet kademeleri faşistleştirilmektedir.

Yapılmak istenen değişikliklere, zaten sınırlı olan hak ve özgürlükleri genişletmeye çalışan tüm çalışanlar, emekçiler SUSTURULACAK, EZİLECEKTİR.

Bu değişikliklerle elimizden alınmak istenen işimizdir, ekmeğimizdir, haklarımızdır.

Yapılacak değişiklikler Anayasa'ya, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesine, Avrupa Sosyal Sözleşmesine aykırıdır.

Ancak varolan iktidar Anayasayı da değiştirmeyi amaçladığını; yıllardır söylemektedirler.

Türkiye'de egemen-sömürücü sınıflar İnsan Hakları Evrensel Bildirgesini ellerinden düşürmüşler, burjuva demokratik özgürlükler bayrağını bir yana atmışlardır.

Bu nedenle aşağıdaki acil ve ivedi istemlerimizi bir kez daha duyuruyoruz:

Öncelikle yaşama hakkı sağlanmalıdır.

- İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Avrupa Sosyal Sözleşmesi tümüyle uygulanmalıdır.
- Anayasadaki eşitlik, kişi dokunulmazlığı, özel hayatın korunması ve gizliliği, konut dokunulmazlığı, seyahat ve yerleşme, haberleşme hürriyeti, düşünce, söz, yazı, ifade hürriyeti, gazete ve dergi çıkarma, kitap ve broşür çıkarma, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma, dernek kurma, kişi güvenliği, kanuni yargılanma sendika kurma ve grev yapma, çalışma hakkı temel hak ve özgürlükler hiçbir sınırlama görmeden kullanılmalıdır.
- Çocuklar korunmalıdır.
- Faşist ve ırkçı yuvalar dağıtılmalıdır.
- 1 Mayıs 1977 komplosu ve Kahramanmaraş soy kırımı baş ta olmak üzere tüm cinayetlerin sorumlularından hesap sorulmalıdır.
- Eğitim ve öğretimdeki engeller ve ayrıcalıklar kaldırılmalı ve demokratikleştirilmelidir.
- Korkusuz yaşama hürriyeti sağlanmalıdır.
- "Bağımsız ve tabi yargı ilkeleri" hayata geçirilmelidir.

DİSK Eğitim Kültür Merkezi (DKM) kısa süre önce başlayan çalışmalarının ilk ürünlerini sergiledi. DİSK üyesi ışçilerden oluşan Timur Selçuk yönetimindeki DKM Korosu ve Folklor Ekibinin gösterileri coşkuyla izlendi.

- Temel hak ve özgürlükleri kısıtlayan tüm yasalar demokratikleştirilmelidir.
- TCK'nın 141. ve 142. maddeleri kaldırılmalıdır.
- Kamu görevlilerinin siyasal partilere girmelerini yasaklayan yasa maddeleri kaldırılmalıdır.
- Tarım ve orman işçileri yasal güvencelere kavuşturulmalı yasal güvence dışında hiç bir emekçi bırakılmamalıdır.
- 12 Marttan sonra Anayasa'da yapılmış değişiklikler kaldırılmalıdır.
- Anayasa tastamam uygulanmalıdır.
- Basın özgürlüğünü kısıtlayan tüm engeller kaldırılmalıdır.
- Halkımız üzerindeki ırkçı ve şoven baskılara son verilmelidir.
- Çalışanlar arasında işçi-memur ayrımı kaldırılmalı, tüm çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı tanınmalıdır.
- Tüm yurttaşlara sosyal güvence getirilmelidir.
- Genel grev, ve tüm grev türleri yasallaşmalıdır.
- Uluslararası Çalışma Örgütünün tüm tavsiye ve kararlarına uyulmalıdır.
- Lokavt suç sayılmalıdır.
- Sendika seçme özgürlüğü REFERANDUM'la sağlanmalıdır.
- Sıkıyönetim kaldırılmalıdır.
- Demokratik kitle ve meslek örgütleri üzerindeki baskılar kaldırılmalı, kapatılan örgütler açılmalı, yöneticileri serbest bırakılmalıdır.

1- Sendikalara karşı girişilen baskılara son verilmeli, gözaltına alınan, tutuklanan sendika yöneticileri ve işçiler serbest bırakılmalıdır.
2- Çalışma hayatı demokratik ilkelere kavuşturulmalıdır.
3- Asgari ücret insanlık onuruna yakışır bir düzeye çıkarılmalıdır.
4- Ve de işyerlerindeki ve kamu kuruluşlarındaki işçi memur kıyımına son verilmelidir.

Yukarıdaki talepler için yoğun bir mücadele vereceğimizi belirtirken temel hak ve özgürlüklerimizi yok etmeyi amaçlayan yasa değişikliklerine şiddetle karşı çıkıyoruz ve tüm demokratik güçlerin bu değişikliklere karşı çıkmasını istiyoruz.

Başta işçi sınıfı olmak üzere, yoksul köylüler, küçük esnaf ve zanaatkâr lar, sendikal hakları ellerinden alınan eğitim emekçileri, sağlık emekçileri, teknik elemanlar, kısacası tüm kamu çalışanları, demokratik hakları kısıtlanan öğrenci gençlik bu tasarılara karşı çıkacaktır. Toplumun tüm anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-şovenist güçleri bu mücadelede birlikte saf tutacaklardır.

Bu mücadele temel hak ve özgürlüklerin savunulması ve geliştirilmesi ile sınırlı değildir. Temel hak ve özgürlüklerin korunması, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin bir parçasıdır. Temel hak ve özgürlüklerin hiçbir kısıtlama ve koşul olmaksızın kalıcı biçimde kullanılması sömürüsüz ve baskısız bir toplumun kurulmasına bağlıdır.

Biz DİSK Yöneticileri ve İşyeri Temsilcileri,
Bu inanç, kararlılık ve bilinçle,
Daha ileri haklar ve özgürlükler için,
İnsanın insan tarafından sömürülmediği bir toplum için,

Hiçbir baskının olmadığı, toplumsal değerleri yaratanların toplumun siyasal ve ekonomik bütün karar alma süreçlerine sınırsız ve bilinçli biçimde katıldıkları, işçilerin ve emekçilerin demokrasisi için, Mücadele ettiğimizi unutmadan,

Uzun yıllar süren inançlı bir mücadele boyunca işçi sınıfı tarafından söke söke koparılıp alınan demokratik kazanımlara göz bebeğimiz gibi sahip çıkacak ve onları ödün vermeksizin savunacağız ve bu kazanımların genişlemesi için azimle mücadele edeceğiz.

Bu mücadelede 15-16 Haziranlar 1 Mayıslar DGM Direnişleri 20 Martlar bize ışık tutacaktır.

Önümüzdeki günler, zor günler olabilir.

Sınıfımızın bilimi bize yol gösterecektir.

Bu mücadeleyi biz kazanacağız.

Şimdi Türkiye işçi sınıfının temsilcileri olarak sesleniyoruz.

İLERİCİLER,
DEMOKRATLAR,
YURTSEVERLER,
SOSYALİSTLER DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİMİZİN SAVUNULMASI VE GENİŞLETİLMESİ İÇİN GÖREV BAŞINA

DİSK'İN SESİ

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİMİZİ ÇİĞNETMEYECEĞİZ

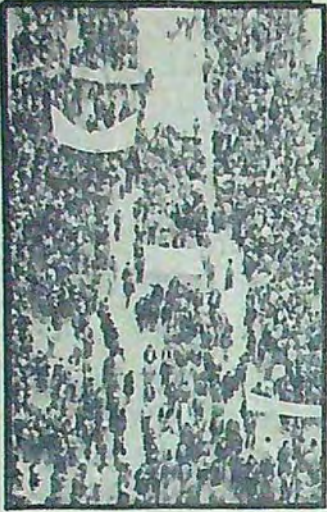
DİRENECEĞİZ

GENEL BAŞKAN ABDULLAH BAŞTÜRK'ÜN İŞÇİLERE, EMEKÇİLERE MESAJI:

MÜCADELEMİZDE YILGINLIĞA VE KARARSIZLIĞA YER YOKTUR

Demirel iktidarının işbaşına gelmesiyle birlikte işçi ve emekçilere yönelik, onların temel hak ve özgürlüklerine, onların işlerine, aşlarına, canlarına yönelik saldırı yoğunluk kazanmıştır. Bu saldırıların öncelikle devlet memurlarına ve kamuya ait işyerlerine yöneltilmiş olması siyasal iktidarın devlet aygıtını ve kamu işyerlerini faşist militanlarını denetimi altına sokmak isteğinden kaynaklanmaktadır. TARİŞ'teki gelişmeler, siyasal iktidarın bu yönelişinin çok açık biçimde gözler önüne serildiği bir olaylar dizisidir.

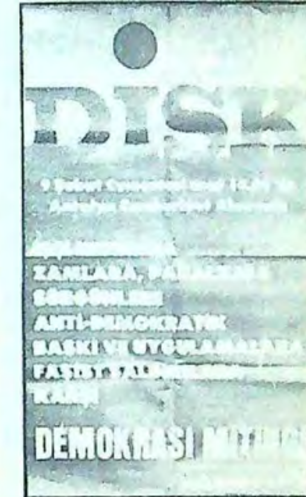

TARİŞ'teki gelişmeler üzerine DİSK'in 26 Ocak'ta İzmir'de düzenlediği "Demokrasi Mitingi"nde tüm İzmir tek bir ses olarak haykırıyordu: TARİŞ'TE FAŞİSTLERE YER YOK!"

TARİŞ'te siyasal iktidarın istediği plânını uygulanmasına işçilerin izin vermemesi öncelikle Tarım Satış Kooperatif Birliklerini giderek de tüm kamu işyerlerini ele geçirmek isteyenleri daha da saldırganlaşarak diğer kooperatif birliklerinde benzer saldırılar başlatmaya yöneltmiştir. Güvenlik kuvvetlerinin saldırıya geçmesi üzerine ANTBİRLİK işçileri işlerini, ekmeklerini korumak amacıyla işyerlerini savunma eylemine başlamışlardır.

9 Şubat'ta DİSK'in Antalya'da düzenlediği "Demokrasi Miting"nde Antalya'dan ve çevreden gelen tüm işçiler, emekçiler, demokrat,ilericiler, sosyalistler Antbirlik işçileriyle birlikte haykırıyordu: "ANTBİRLİK'TE FAŞİSTLERE YER YOK!"

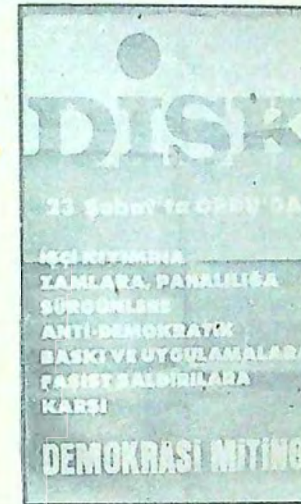

DİSK'in 23 Şubat'ta Ordu'da düzenlediği "Demokrasi Mitingi" Ordu sınırlarını aşarak tüm Karadeniz mitingine dönüştü. O gün tüm Karadeniz halkı hep birlikte haykırdı:"FAŞİZME KARŞI OMUZ OMUZA!",

Baştürk mitingde şöyle diyordu:

Tariş ve Antbirlik'te olaylar olmuş ve halen olmaktadır da. Neden Çukobirlik ve Fiskobirlik'te çatışma ve olay olmamaktadır? Yani Demirel'in deyimiyle neden "anarşi ve terör" yoktur. Çünkü buralara ve Tariş ve Antbirlik'de olduğu gibi saldırılmamıştır.

Bütün bunlar gizlenebilecek midir?
Bu mızrak hangi çuvala sığacaktır?
Sanıyorlar mı ki bütün bunların hesabı sorulmayacak?

Bugün iktidar aynı biçimde diğer kooperatif birliklerinde işçilere karşı savaş plânı uygulama hazırlığı içindedir. Ama fındık üreticilerinin, fındık işçilerinin birliği ve vereceğimiz kararlı mücadele buna imkân vermeyecektir.

"Burjuvazi bizi yokluğa, işsizliğe, açlığa, sefalete boyun eğmeye çağırdı.
Bizi teslim olmaya zorluyor.

Cevabımız:elbette ki hayır, bin kere hayırdır.

Önümüzde iki yol var:

Birincisi, bir avuç zorba asalağın bizi daha fazla sömürmesine boyun eğmek, diğeri ise mücadele etmek.

Ekmeğimiz, aşımız, geleceğimiz için direnmek, mücadele etmek.

Burjuvazi kavgaya davet etti bizi. Davetler. kabulümüzdür."

"İşçi sınıfının ekonomik, politik ve ideolojik mücadelesinin bütünlüğü içinde, işçi sınıfının siyasi birliğinin en fazla gerekli olduğu günleri yaşıyoruz. Böylesi günlerde işçi sınıfının öncülüğünü kabul eden, faşizme, emperyalizme ve şovenizme karşı tüm güçlerle birlikte mücadele edeceğiz.

Bugünkü durumda hiçbir yurtsever, demokrat ve sosyalist bölünme yaratabilecek yeni çabalara giremez. Ve faşizme, emperyalizme ve şovenizme karşı verilecek örgütlü mücadeleden kaçamaz.

Gün birlik, mücadele ve zafere yaklaşma günüdür.

Yılgınlığa, kararsızlığa, teslimiyete yer yoktur".

"Burjuvazi bizi yokluğa, işsizliğe, açlığa, sefalete boyun eğmeye çağırdı. Bizi teslim olmaya zorluyor.

YASA DEĞİŞİKLİKLERİNİN HEDEFİ TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERDİR

Anarşi ve Terörü önleme gerekçesi arkasına gizlenerek temel hak ve özgürlükleri tümüyle yok edebilecek nitelikteki yasa değişiklikleri ve yeni yasa taslaklarının Parlamento'nun gündemine getirilmesi, toplumdaki demokrasiden yana güçlerin geniş ve sert tepkisiyle karşılaştı. Demokrasiyi savunanlar grubu adı altında ülkenin önde gelen demokratik kitle ve meslek örgütlerinin yöneticilerinin imzaladıkları ve yapılmak istenen yasa değişikliklerini getireceği yeni kısıtlamaları somutlayan metin Parlamento'da parlamenterlere dağıtıldı.

GİRİŞ

Biz, aşağıda imzaları olanlar, terörü durdurma bahanesiyle getirilen yeni önlem paketinin ve düşünülen başka yasal değişikliklerin demokrasimizi tehlikeye sokacağı inancındayız. Gerçekten zor günler yaşadığımız doğrudur. Terör herkesi bunaltmış durumdadır. Kimse için can ve mal güvenliği kalmamıştır. Dehşet ortamı dört bir yanımızı sarmıştır. Elbet bu gidişe bir son vermek gerekir. Ancak herkes şunu iyi bilmelidir ki, terörün kaynağı demokrasi ve özgürlükler değildir.

Örneğin, hiçbir sanık düşünce özgürlüğünü kullanarak cinayet işlememiştir. Yine hiçbir sanık demokrasiden yararlanıp cezaevinden kaçmamıştır. Yürürlükteki yasalarımıza göre adam öldürmek zaten suçtur. Silahlı örgüt kurmak suçtur. Yurda silah sokmak suçtur. Cezaevinden adam kaçırmak suçtur. O halde terörü durdurabilmek için yasal bir eksiklik yoktur. Suçlular yakalanıp, kanıtlar toplanırsa herhangi bir sorun kalmaz. Yeter ki suç odaklarına uzanılsın, gümrük kapılarına ve haber alma örgütlerine hakim olunsun, yani sivrisineği besleyen bataklık kurutulsun.

HEDEF ŞAŞIRTILMASIN

Ama görüyoruz ki, asıl kaynak bir yana bırakılıyor, temel hak ve özgürlüklerimiz terörün kaynağı olarak gösteriliyor. Bu açık bir hedef şaşırtmacadır. Çünkü seçilen araç varılmak istenen amaca götürmez. Demokrasiyi budamak terörü durdurabilmenin bir yolu değildir. Tam tersine, terörü plânlayanlar zaten devleti ele geçirip demokrasiye son vermek istemektedirler. O halde, terörle savaş adına özgürlükleri kısmak, onların ekmeğine yağ sürmek anlamına gelir. Yani terörle savaş bir yerde demokrasiyi korumak içindir. Demokrasiyi korumak için de demokrasiye zarar verilmez. Oysa parlamento gündemine getirilen kamu güvenliği ve kolluk hizmetlerine ilişkin tasarı doğrudan doğruya temel hak ve özgürlüklerimizi kısıtlamaya yöneliktir. Bu bakımdan, sorunu tartışmak hepimizin ödevidir ve son derece önemlidir.

KISA BİR ÖZET

Kamu güvenliği ve kolluk hizmetlerine ilişkin bu tasarı, tam 8 yasayı değiştiriyor. 3 ana bölümde özetleyecek olursak, polisin mülkiye amirlerinin yetkileri artırılıyor. Dernek kurma ve derneklerde çalışma hakkı ile bu hakkın memurlar bakımından kullanımı kısıtlanıyor. Toplantı ve gösteri özgürlüğü sınırlanıyor.

Düşünülen değişikliklerin birinci özelliği Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş hükümleri yeniden getirmesidir. Gerçekten, 3 ana bölümde de aynı eğilimi görüyoruz. Polisin yetkileri bakımından 73/41-74/13 sayılı karar, dernekler bakımından 73/3-37 sayılı karar, toplantı ve gösteri özgürlüğü bakımından 76/27-51 sayılı karar açıkça hiçe sayılıyor. Böylece, temel hak ve özgürlüklerimiz yargı güvencesinden çıkarılıp, yürütme organının takdirine bırakılıyor.

ANAYASAYA AYKIRILIK

Hemen söyleyelim ki, düşünülen bu düzenleme Anayasamızın temel ilkelerine aykırıdır. Çünkü bu düzenleme ile kişiler için yargı güvencesi yıkılmakta, yürütme organı yargının yerine çıkarılmaktadır. Yani, "kuvvetler ayrılığı" ilkesi yaralanmakta ve polis devletinin temelleri atılmaktadır. Artık, bu hükümlerle, temel hak ve özgürlüklerimiz üzerinde hükümetler diledikleri gibi oynayabileceklerdir.

Kabul edelim ki, yürütmeye tanınan bu geniş yetkiler bir tek sonuç verecektir. Her türlü siyasal muhalefet, her türlü demokratik eylem ve her türlü kitlesel tepki anında ezilebilecektir. Yani terör bahene edilerek, ifade özgürlüğü ortadan kaldırılacaktır. Polis istediği zaman istediği eve girebilecek, istediği belgeyi alıp götürebilecek, istediği kişiyi tutabilecektir. Mülkiye amiri dilerse dernek kurma ve dernekte çalışma hakkını bütünüyle işlemez hale getirebilecek, toplantı ve gösteriyi yasaklayabilecektir.

HERKES SUSTURULACAK

Bu tasarıya Olağanüstü Haller Yasasıyla, DGM'leri ve Sıkıyönetim Yasasına ilişkin değişiklikleri eklersek, neyin nasıl önleneceği apaçık görülür. Olağanüstü Haller Yasasıyla işçilerin ücretleri sınırlanır, DGM Yasasıyla hükümete bağlı mahkemeler kurulur, Sıkıyönetim Yasasıyla idarenin yetkileri biraz daha artırılıp askeri yargıçların atanması bütünüyle siyasi iktidara bırakılırsa, doğabilecek sonuçlar bellidir. Hiç kimse konuşamayacak, konuşanın başı ezilecektir. Hatta, terörün kaynaklarını tartışmak ve göstermek bile yasaklanacaktır. Suçlular hakkında yazmaya kalkan kendisini hükümete bağlı mahkemelerin önünde bulacaktır.

KARŞI ÇIKMALIYIZ

Kısacası, bu tasarının yasalaşmasıyla terör önlenmiş olmayacak, sadece demokrasi sınırlanacaktır. Bizler yaşadığımız zor günlerin bilinci içinde, demokrasiyi koruyup kollamayı ve özgürlüklerimizi savunmayı en başta gelen görevlerimiz arasında sayıyoruz. Bu nedenle, temel hak ve özgürlüklerimizi siyasal iktidarın keyfine terkeden kamu güvenliği tasarısına şiddetle karşı çıkıyor ve karşı çıkılmasını istiyoruz. Bu amaçla da tasarıya ilişkin görüşlerimizi ilişikte sunuyor, bilgilerinizi diliyoruz.

Saygılarımızla,

Abdullah BAŞTÜRK	DİSK Genel Başkanı
Oktay KURTBÖKE	Türkiye Gazeteciler Sendikası Genel Başkanı
Cevdet SELVİ	Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı
Aziz NESİN	Türkiye Yazarlar Sendikası Genel Başkanı
Dr. Erdal ATABEK	Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı
Av. Orhan APAYDIN	İstanbul Barosu Başkanı
Av. Merih SEZEN	Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcısı
Av. İlhan KUTAN	Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Doç. Türker ALKAN	TÜMÖD Genel Başkanı
Dr. Mehmet Ali OTURAN	TÜMAS Genel Başkanı
Av. İbrahim AÇAN	Çağdaş Hukukçular Derneği Başkanı
Doç. Ersin TOLUNAY	ODTÜ Öğretim Üyeleri Derneği Başkanı
Dr. Nevzat EREN	Ankara Tabip Odası Başkanı
Prof. Nuri KARACAN	TÜMÖD İstanbul Şube Başkanı
Dr. Eser AYANOĞLU	TÜMAS İstanbul Şube Başkanı
Av. Gülçin ÇAYLIGİL	Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi
Prof. Bahri SAVCI	TÜMÖD Üyesi
Dr. Yıldırım ULAR	TÜMÖD Üyesi
Dr. Doğu ERGİL	TÜMÖD Üyesi
Dursun AKÇAM	Türkiye Yazarlar Sendikası Üyesi
Doç. Yücel SAYMAN	TÜMÖD Üyesi
Dr. Gündüz VASAF	TÜMÖD Üyesi
Av. Turgut KAZAN	İstanbul Barosu Üyesi
Vedat TÜRKALİ	Türkiye Yazarlar Sendikası Üyesi

POLİS VAZİFE VE SELAHİYET YASASINA GETİRİLMEK İSTENEN DEĞİŞİKLER

I. POLİSİN KİŞİLERİN ÜSTLERİNİ ARAMASINA-EVRAKLARINA EL KOYMASINA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİKLİĞİN İNCELENMESİ

Tasarı: Md. 9'a ek fıkra "Polis, kamu düzenini ve Anayasal hak ve özgürlükleri korumaya yönelik olarak, gecikmede sakınca bulunması halinde ve gerektiğinde il sınırları içinde valinin, ilçe sınırları içinde kaymakamın emriyle: (....) Yukarıdaki fıkranın A,A,C ve D bentlerinde sayılan alet ve eşyaların bulundurulup bulundurulmadığını saptamak amacıyla, kişilerin üstlerini, araçlarını ve eşyalarını arar,suç unsuru gördüklerine el koyar, evrakıyla birlikte adalete verir."

Not: Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununun 154. maddesinde öngörülen değişiklikle, suç işleyen polis hakkında dava açılması Valinin oluru ya da İçişleri Bakanının iznine bağlı olmaktadır. İzin verilmezse, dava açılamamaktadır.

Tasarının yasalaşmasıyla ortaya çıkabilecek sonuç:

1. Hukuki durum:
   a. Bu hüküm, daha önce Anayasa Mahkemesinin 25.9.1974 gün ve 973/41 esas, 974/13 sayılı kararı ile iptal edilmişti.Tasarı, iptal kararını hiçe saymaktadır.
   b. Hüküm, Anayasının "özel hayatın gizliliğine dokunulamaz" ilkesine aykırıdır.

2. Uygulamada ortaya çıkacak durumlar:
   a. Tasarı, özel hayatın gizliliğini yargıç güvencesi dışına çıkartmaktadır. Bu nedenle polis dilediği gibi herkesin üstünü, araçlarını arayabilecek, evraklarına el koyabilecektir.
   b. Polis, greve hazırlanan bir sendikanın yöneticilerini, derneğin yöneticilerini bu maddeye dayanarak tutabilir. Böylece bu kuruluşların faaliyetlerini engelleyebilir.
   c. Günümüz koşullarında, polis içinde siyasi görüşleri doğrultusunda hareket eden bazı kişiler bulunduğu gözönünde tutulursa, maddenin ne denli suistimallere açık olduğu görülür.

II. POLİSİN KİŞİLFRİN EVLERİNDE VE İŞYERLERİNDE ARAMA YAPMASINA VE EŞYALARA EL KOYMASINA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİĞİN İNCELENMESİ:

Tasarı: Md 17'ye ek fıkra "Polis (....) olayların muhtemel faillerini ve suçta kullanılacak alet ve eşyaları ele geçirmek üzere, il sınırları içinde valinin, ilçe sınırları içinde kaymakamın emriyle, bunların bulunabilecekleri veya barınabilecekleri gerçek veya tüzel kişilerin hangi maksatla olursa olsun kullandığı bütün yapılara girer, buralarda arama yapar ve bulduğu suç eşyalarına el koyar."

Tasarının yasalaşmasıyla ortaya çıkabilecek durumlar:

1. Hukuki durum:
   a. Tasarı,Anayasa Mahkemesinin 25.9.1974 tarihli iptal kararını hiçe saymaktadır.
   b. Tasarı,yargı organının kararı olmadan arama yapılmasına imkan sağlamakla, Anayasadaki konut dokunulmazlığına ve özel hayatın gizliliğine ilişkin maddelerine aykırıdır.

2. Uygulamada ortaya çıkabilecek durumlar:
   a. Keyfiliğe açık, yargı organının kararı olmaksızın aramaya imkân sağlayan bu madde sonucu,polis günün ya da gecenin herhangi bir saatinde kadın,erkek herkesin evine girebilecektir.
   b. Evlerden kitap, plak vs. toplanması yaygınlaşacak, yoğunlaşacaktır.
   c. Günümüz koşullarında,polis içinde çeşitli siyasi görüşten bazı kişilerin kendi görüşleri doğrultusunda yan tutarak görev yaptıkları gözönüne alınırsa,maddenin can ve mal güvenliğini ne derece tehlikeye soktuğu anlaşılır.
   d. Polis olmayan ama polis giysileriyle ev ve işyerlerine soygun, adam öldürme,vs. gibi amaçlarla gelen kişiler, bu maddenin yasalaşmasıyla teşvik edilmiş olacaklardır. Bu da can ve mal güvenliğini tehlikeye sokacaktır.
   e. Ev ararken, evsahibine zarar veren (hatta öldüren) polis hakkında koğuşturma yapılabilmesi, (CUMK 154'cü madde de öngörülen değişiklik sonucu) valinin oluruna veya içişleri bakanının iznine bağlıdır. Vali ya da İçişleri Bakanı izin vermezse, polis hakkında koğuşturma yapılamayacaktır. Böyle bir hüküm polisi savcının denetimi dışına çıkaracak, başına buyruk kılacaktır. Oysa, bir hukuk devletinde, savcı polisin ilk denetim amiri olmalıdır. İkincisi, bu hüküm devlet eliyle suç işlemenin kapılarını açacaktır.

DERNEKLER YASASINA GETİRİLMEK İSTENEN DEĞİŞİKLİKLER

I. DERNEĞİ AMAÇ BAKIMINDAN SINIRLAYAN DEĞİŞİKLİKLERİN İNCELENMESİ:

Tasarı: Md. 4 "(....) Amacını güden, tek ve belirli olmayan, herhangi bir siyasi faaliyette bulunmayı amaçlayan .... derneklerin kurulması yasaktır."

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1. kısım 2. bölüm sonuna eklenen "Ek Madde": "Devlet Memurları, bu bölümün 6,7,8,9,10,11 ve 12. maddelerinde belirtilen ilke, ödev ve sorumlulukları bağdaşmayan amaçlar güden ya da bu tür çalışmalar yapan dernekler kuramazlar, bu yolda çalışan derneklere üye olamazlar, bu derneklerin çalışmalarını destekleyemezler, başkalarını üye ve destek olmaya zorlayamazlar ve veya özendiremezler. Kurulmuş bu tür derneklerle bu yolda çalışan dernekler mahkeme kararı ile kapatılır."

Md. 64 "Bu kanunun 4. maddesinde kurulması yasak dernekleri kuranlar veya kurulmuş dernekleri bu yasak amaçlar doğrultusunda yönetenler (....) hakkında (.......) cezasına hükmolunur ve her halde derneğin kapatılmasına karar verilir."

Tasarının gerekçesi: Derneklerin siyasi faaliyette bulunmalarını engelleyerek anarşiye karşı mücadele etmek,

Tasarı yasalaşırsa ortaya çıkacak sonuç:

1. Hukuki durum:
   a. Md. 4 "amacı **belirli** olmayan" dernek kurulmasını yasaklarken, hukuki unsurlar dan yoksun ve uygulamada tamamen keyfiliğe açık bir ifade kullanmıştır. Böylece, dernekler daha kurulurken idarenin keyfi uygulamalarına karşı açık tutulmaktadır.
   b. Mevcut Yasalar (Der.Yas.madde 4/1 ve Siyasi Partiler Kanunu Md. 2) derneklerin siyasi iktidar mücadelesi vermesini, bir siyasi partiyi desteklemesini yasaklamaktadır. Tasarı ise, daha ileri giderek genel dünya ve yurt sorunları ile ilgilenmeyi yasaklayarak, Anayasanın 20 ve 11/2. maddesine aykırı düşmektedir.
   c. 657 sayılı yasaya getirilen ek madde ile, devlet memurları görevleri dışında da memur sayılmaktadır. Bu, hukuka aykırıdır. Ayrıca, memur sıfatı ve statüsü ile dernekçi sıfatı ve statüsü birbiriyle karıştırılarak, memurların dernek kurma özgürlüğü ortadan kaldırılmaktadır. Bu Anayasanın 29. maddesine ve taraf olduğumuz milletlerarası antlaşmalara aykırıdır.
   d. Bu ek madde, üstelik memurlara getirdiği bir yasağa uymayan memurun fiilini, derneğe mal ederek, derneğin kapatılmasını öngörmektedir. Bu, Anayasanın 29, ve "cezaların şahsiliğini" öngören 35. maddesine aykırıdır.

2. Uygulamada ortaya çıkabilecek durumlar:
   a. Derneklerin amaçlarını "İnsan hakları evrensel bildirisi çerçevesinde", "çağdaş eğitim ilkeleri ışığında", "demokratik hak ve özgürlükler doğrultusunda" gibi ifadelerle açıklaması bile **belirsiz** sayılarak dernek kapatılabilecektir.
   b. Dernekler, kendi amaçları ile bağlantılı olarak yurt ve dünya sorunları üzerinde görüş bildiremeyecekler; kendi amaçları doğrultusunda bir yasanın çıkması ya da varolan bir yasanın kaldırılması için faaliyette bulunamayacaklardır. Yine dernekler,hükümetin kendi amaçlarına uymayan işlemlerini eleştiremeyecek,karşı koyamayacaklardır.
   c. Üyeleri arasında devlet memurları bulunan mevcut dernekler 657 sayılı yasaya getirilen ek madde nedeniyle kapatılabileceklerdir.
   d. Bir devlet memurunun,bir başka kişiyi varolan bir derneğe üye olmaya çağırması halinde dernek kapatılacaktır.Yine,bir devlet memurunun varolan bir dernek çalışmalarına katılarak, rapor hazırlaması, konferans, seminer vermesi, o dernek adına kitap yazması durumunda dernek kapatılabilecektir.
   e. Bu "ek madde", sendikalar bakımından da uygulanabileceğinden (d) paragrafında belirttiğimiz sakıncalar sendikalar açısından da doğacaktır.
   f. Varolan dernekler, üyelerinin arasında devlet memurunun bulunup, bulunmadığını üyeleri teker teker inceleyerek bulup, dernek üyeliğinden çıkartmak zorunda kalacaklardır.

II. DERNEĞİN AMACI-ÇALIŞMA KONULARI-ÇALIŞMA BİÇİM ARASINDA "UYUM" OLMASINI SAĞLAMAYA YÖNELİK DEĞİŞİKLİKLERİN İNCELENMESİ:

Tasarı: Md. 4. "(.....) tüzüğünde saptanan çalışma konuları ve çalışma biçimleri amaca uygun bulunmayan derneklerin kurulması yasaktır."

Md. 35/Ia "(Dernekler) Tüzüklerinde gösterilen amaç ve amacı gerçekleştirmek üzere sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları ve çalışma biçimleri dışında herhangi bir faaliyette bulunamazlar."

Md. 7b "(Derneğin tüzüğünde) derneğin amacı ve çalışma biçimleri (gösterilecektir.)"

Md. 9/1 "İçişleri Bakanlığı ve valiler gerekli gördüklerinde dernek tüzüklerini yeniden inceleyebilirler."

Md. 64 "Bu kanunun 4. maddesinde kurulması yasak dernekleri kuranlar veya kurulmuş dernekleri bu yasak amaçlar doğrultulsunda yönetenler...... hakkında .... cezasına hükmolunur ve her halde derneğin kapatılmasına karar verilir."

Tasarının gerekçesi: Derneğin amacı, bu amacı, bu amacın içine giren çalışma konuları ve amacı gerçekleştirecek çalışma biçimlerinin birbirleriyle uyum içinde olması ve bunların tüzükte belirtilmesi. Böylece, derneklerin idare tarafından denetimini güçlendirmek.

Tasarı yasalaşırsa ortaya çıkacak sonuç:

1. Hukuki durum:
   a. Değişiklik, Anayasaya göre asıl olarak

yargı denetimine tabi olan dernekleri, yürütme organının denetimine vermektedir. Fiilen valilere ve içişleri bakanlığına, yargı organının yetkilerini gasp etme olanağı verilmektedir. Bu Anayasaya aykırıdır.

b. Değişiklik, amaç-çalışma konuları-çalışma biçimleri uyumu açısından somut kriterler getirmediğinden,yürütme organı (Valiler ve İçişleri Bakanlığı) keyfi kararlarla Dernek özgürlüğünü ortadan kaldırabileceklerdir.

c. Valiliklere ve İçişleri Bakanlığına, derneklerin tüzüğünü her an yeniden inceleme yetkisi verilerek, bu makamların her yıl birkaç kez amaç-çalışma konusu, çalışma biçimi arasında uyum olmadığını ileri sürmesi yolu açılmaktadır. İdare hukuku müktesap haklar anlayışına ve hukuki istikrara ters düşen bu madde Anayasamızın 29.maddesiyle de çelişmektedir.

2. Uygulamada ortaya çıkabilecek sonuç:

a. Çalışma konusu ve çalışma biçimi tüzükte gösterilmek gerektiğinden, hayatın akışı içinde ve gelişen olaylara göre ortaya çıkan,ya da tüzük yapılırken düşünülmemiş çalışma konuları ve çalışma biçimleri (örneğin, anket, imza kampanyası) sonradan benimsenemeyecektir.

b. İçişleri Bakanlığı ya da Valilik amaç-çalışma konusu-çalışma biçimi arasında uyum bulmazsa:

aa. Mevcut dernekler genel kurulu toplayarak tüzüklerini değiştirmek zorunda kalacaklardır.

bb.Tasarı Valilere ve İçişleri Bakanlığına her an tüzüğü yeniden inceleme olanağı verdiğinden,aynı dernek bir yılda birkaç kez genel kurula giderek tüzüğünü değiştirmek zorunda kalacaktır.

cc. İçişleri Bakanlığı ya da Valilik,istemediği çalışma konularını ve çalışma biçimlerini tüzükten çıkarttırabilecektir. Böylece, bir derneğin öğrenme-öğretme, bilimsel araştırma yapma, bildiri yayınlama, gösteri ve yürüyüş yapma vs.gibi özgürlükleri, dernek daha kurulurken yürütme organınca ortadan kaldırılabilecektir.

c. Amaç-çalışma konusu-çalışma biçimi arasında uyum olmadığını ileri süren Valilik, 45.maddedeki yetkisini kullanarak derneği faaliyetten alıkoyabilmektedir.

d. Değişiklik, "..Dernek her halde kapatılır" dediğinden,uyumsuzluğun derecesi ve niteliği ne olursa olsun, dernek kapatılacaktır.

e. Dernekler Yasasının 35.maddesi sendikalara da uygulandığından, amaç-çalışma konuları ve çalışma biçimleri bakımından yukarıda belirtilenler sendikalar açısından da söz konusu olabilecektir.

III. DERNEĞİN FAALİYETLERİNİ SINIRLAMAYA YÖNELİK DEĞİŞİKLİKLERİN İNCELENMESİ

Tasarı: Md. 35/Ib "Türkiye Cumhuriyeti ülkesi üzerinde milli veya dini kültür farklılıklarına yahut bölge, ırk,din,meshep veya tarikat ayrılıklarına dayanan azınlıklar olduğunu ileri sürmek; Türk dilinden ve kültüründen gayrı dil ve kültürleri korumak veya geliştirmek yahut yaymak ya da bölge,ırk,din,meshep veya tarikat ayrımına dayanmak yoluyla Türkiye Cumhuriyeti ülkesi üzerinde azınlıklar meydana getirerek millet bütünlüğünü bozmak;......

"Bu kanunun ..... 35. maddenin 1 Nolu fıkrasının (b)... bentlerine aykırı faaliyette bulunan dernek yöneticileri hakkında.... cezasına hükmolunur ve her halde derneğin kapatılmasına karar verilir."

Md. 64

Tasarının gerekçesi: Derneklerin, milletin bütünlüğünü bozucu, yıkıcı faaliyetlerde bulunmasını engellemek.

Tasarı yasalaşırsa ortaya çıkacak sonuç:

1. Hukuki durum:

a. 35/Ib maddesi olduğu gibi Siyasi Partiler Kanunu 89. maddesinden aktarılmıştır. Bu maddenin Anayasaya aykırı olduğu, Anayasa Mahkemesinde görülmekte olan TEP davasında ileri sürülmüştür. Önümüzdeki günlerde Anayasa Mahkemesine gidilip gidilmemesi konusunda karar verilecektir.Maddenin Anayasaya aykırı olduğu konusunda kuşku yoktur.

b. Değişiklik tasarısı bizzat bu maddesiyle Türkiye'de azınlıklar olduğunu kabul etmekte,ama bunun ileri sürülmesini yasaklamaktadır. Tıpkı Siyasi Partiler Kanunu madde 89, TCK 142 gibi. Bu maddenin hukuk ve mantık açısından savunulacak hiçbir yanı yoktur.

IV. DERNEĞİ KAPATMA SEBEPLERİNE İLİŞKİN DEĞİŞİKLİKLERİN İNCELENMESİ

Tasarının getirdiği yeni kapatma sebepleri şunlardır:

1. Amacı belirli olmayan, herhangi bir siyasi faaliyette bulunmayı amaçlayan dernekler. (Md. 4 ve Md. 64)
2. Kurulduktan sonra herhangi bir siyasi faaliyette bulunan dernekler. (Md.4 Md. 64)
3. Tüzüğünde saptanan çalışma konuları ve çalışma biçimleri amaca uygun olmayan dernekler. (Md.4 ve Md. 64)

4. Devlet memurlarının kurdukları ya da üye bulundukları ve 657 sayılı yasanın 6, 7,8,9,10,11 ve 12. maddelerinde belirtilen ilke, ödev ve sorumluluklar ile bağdaşmayan amaç güden, ya da bu yolda çalışma yapan dernekler. (657 sayılı yasanın 1 kısım, 2. bölüm sonuna ek madde)
5. Devlet memurlarının çalışmalarını destekledikleri, başkalarını üye ve destek olmaya zorladıkları, özendirdikleri dernekler. (657 sayılı yasanın 1 kısım 2. bölümüne ek madde)
6. Türkiye'de azınlıklar olduğunu ileri süren, ya da Türkiye'de azınlıklar yaratan (!) dernekler, (Md. 35/Ib ve Md. 64)
7. Derneğin suç sayılan eylemlerin yapıldığı yer olduğunun belirlenmesi halinde. (Ek madde 1)

Tasarı yasalaşırsa ortaya çıkacak sonuç:

1.Hukuki durum:

a. Kapatma sebepleri uygulamada dernek özgürlüğünü ortadan kaldıracak nitelikte olduklarından, Anayasanın 29. maddesine aykırılık vardır.

b. Kapatma sebepleri, genel çizgileriyle, belli konularda araştırma, inceleme, faaliyette bulunamama (Md. 4); belli konularda düşünce açıklayamama (Md. 4 ve 35/Ib) sonucu doğurduğundan, Anayasanın öğrenme ve öğretme, bilim, düşünce özgürlüğüne ilişkin hükümlerine aykırıdır.

c. Kapatma sebepleri dernek yöneticilerinin, üyelerinin ya da üye olmayan kişilerin eylemlerinden doğmaktadır. (Md. 4. 35/Ib ve 657 sayılı yasanın 1. kısım 2. bölümüne ek madde) Kişilerin eylemleri sonucu dernek kapatıldığından durum Anayasanın "cezaların şahsi olması" ilkesini öngören 33. maddesine aykırıdır. Yani Anayasa Mahkemesi dernek yöneticisinin bir eylemini bile kapatma nedeni saymazken, tasarı üçüncü kişilerin eylemleri nedeniyle kapatma öngörmektedir.

2.Uygulamada ortaya çıkabilecek sonuç:

a. Her kapatma sebebinin uygulamada yol açacağı durumları ana çizgileriyle yukarıda maddeler ele alınırken belirttik.

b. Kapatma nedenlerinin bulunması durumunda Dernekler Yasasının 45. maddesine göre Valilerin ön tedbir olarak dernekleri faaliyetten alıkoyma yetkisi vardır. Kapatma sebepleri genişletilmekle uygulamada bu sebeplerin varlığını ileri sürecek Valiler dernekleri faaliyetten alıkoyabileceklerdir. Tek başına bu durum, dernekleri iş yapamaz duruma sokabilecektir.

V. DERNEĞİN SUÇ SAYILAN EYLEMLERİN YAPILDIĞI YER OLARAK BELİRLENMESİ DURUMUNDA UYGULANACAK EK 1. MADDENİN İNCELENMESİ

Tasarı: Md. Ek 1 "Bir derneğin suç sayılan eylemlerin kaynağı olduğu belirlenmesi durumunda bir ilde çalışan dernekler için ilgili Valiliğin, birden çok ilde çalışan dernekler için İçişleri Bakanlığının istemi üzerine mahkemece o dernek kapatılır."

"Bir derneğin suç sayılan eylemlerin kaynağı olduğu belirlenmesi, Anayasada yer alan temel hak ve hürriyetleri; dil, ırk, sınıf, din, meshep veya tarikat ayrılığına dayanarak, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ve nitelikleri Anayasada belirtilen cumhuriyeti ortadan kaldırma amacıyla ya da siyasal veya ideolojik bir amaçla işlenen:

a) Adam öldürme, müessir fiil, yol kesmek ve adam kaldırmak, nasıl izrar yangın, su baskını, gasp suçlarıyla öteki büyük tehlike suçları, ulaştırma ve haberleşme araçlarına karşı suçlar, Türk Ceza Kanununun 394 ve 395. maddelerindeki suçlar, ammenin itimadı aleyhine cürümler TCK'nun 311 ve 313, 314, 315. maddelerindeki suçlarla hürriyet aleyhindeki suçlar, devletin arzı ulusal şahsiyetine karşı veya Devlet Kuvvetleri aleyhinde cürümler, cürüm sayılan fiili alenen öven ve halkı kanunlara itaatsizliğe kışkırtma suçları, hükümete karşı şiddet veya mukamet ve kanunlara muhalefet suçları, resmi sıfata haiz olanlar aleyhinde cürümler, yabancı devletlerle bunların reis ve elçilerine karşı işlenen suçlarla;

b) Kişilere veya eşyaya karşı cebir kullanarak işlenmiş olmak kaydı ile 171 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri hürriyeti hakkında kanuna 1630 sayılı dernekler kanununa aykırılık teşkil eden suçların;

1. Dernek yöneticileri veya üyeleri tarafından, ülkenin başka yerlerinde olsa bile yoğun bir şekilde işlenmiş olduğunun ya da,
2. Bu suçların dernek yöneticilerin onayı veya bunlarca özendirilmesi, zorlanması ya da kolaylık sağlanması ile işlendiğinin kesinleşen mahkeme kararlarına dayanarak kanıtlanması ile olur.

Tasarının gerekçesi: Suç sayılan eylemlerin kaynağı haline gelmiş derneklerin kapatılmasını sağlamak.

Tasarının yasalaşması ile ortaya çıkacak sonuç:

1.Hukuki durum:

a. Derneğin suç sayılan eylemlerin kaynağı haline gelmesi durumunda kapatılması zaten Dernekler Yasasının mevcut 4. maddesine göre mümkündür. 4. madde değişiklik tasarısı Ek 1. maddede belirtilen suçları amaç edinen derneklerin kurulamayacağını belirtmiş, bir fıkrasında da "derneğin kanunlara....aykırı faaliyette bulunamayacağını" öngörmüştür. Yasanın 64.maddesine göre de 4.maddeye aykırı olarak kurulmuş olan ya da yöneltilen dernekler kapatılırlar.Bu nedenle Ek 1.madde gereksizdir.

b. Ancak, Ek 1. madde, yöneticilerin ya da bir-iki üyenin fiilini tüm derneğe yayarak, bu fiiller nedeniyle derneğin suç sayılan eylemlerin kaynağı durumuna düşeceği sonucuna varmaktadır.
Bu, Anayasanın 33. maddesindeki, cezaların şahsiliği ilkesine aykırıdır.

2. Uygulamada ortaya çıkabilecek durumlar:

a. Derneğin lokallerinde izinsiz bildiri dağıtılması ya da bir (yürütme organının suç sayacağı) boykota destekleme çağrısının yapılması, vs. gibi durumlarda dernek kapatılabilecektir.
b. Derneğin kapatılması için tertiplere elverişli bu Ek 1.madde sonucu,kötü niyetli 1-2 üye derneği kapattırabilecektir.

KAMU GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN OLARAK DİĞER YASALARI DEĞİŞTİREN TASARILAR

I. 657 SAYILI DEVLET MEMURLARI YASASI 1.KISIM 2.BÖLÜM SONUNA EK MADDE

Bu madde Dernekler Yasasını değiştiren tasarı incelenirken ele alındı (I ve IV nolu başlıklar)

II. OLAĞANÜSTÜ HALLER YASASI

Bu konuda şimdilik bir tasarı hazırlanmış değil.

Anayasamıza göre Sıkıyönetim düzeni dışında sıkıyönetimsiz sıkıyönetim uygulanamaz. Çünkü Anayasamız böylesi durumlar için sadece sıkıyönetimi öngörmüştür. 123. maddenin kapsamına göre ancak doğal afetler ve ekonomik krizler karşısında uygulanacak bir olağanüstü haller yasası düşünülebilir.

Durum böyle olunca, getirilebilecek tasarı "ekonomik kriz" temeline oturan bazı düzenlemeler içerecektir.Yani,hükümet ekonomik nedenlere dayalı bir olağanüstü hal ilân edebilecek ve Anayasanın 123. maddesine yaslanarak "çalışma yükümlülüğü" isteyebilecektir. Bu yasa ile ücretler dondurulabilecek, hiç değilse, toplu sözleşmeler için artış tavanı konabilecek, grevler yasaklanabilecektir. Bu yasa, hükümete kişilerin mallarına el koyma yetkisi de verebilecektir.

TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ YASASINA GETİRİLMEK İSTENEN DEĞİŞİKLİKLER

I. TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİNDE BİLDİRİM SÜRESİNİ ARTIRAN DEĞİŞİKLİĞİN İNCELENMESİ:

Tasarı: Md. 7 "Toplantı, toplantının yapılmasından en az 72 saat önce ve çalışma saatleri içinde toplantının yapılacağı yerin bağlı bulunduğu yerin en büyük mülkiye amirliğine.... bir bildirimin verilmesinden sonra yapılabilir."

Not: Bu madde, mevcut 11. madde gereğince yürüyüşler için de uygulanacaktır.

Tasarının gerekçesi: Toplantı ve gösteri yürüyüşünün selameti bakımından gerekli idari önlemlerin alınmasını sağlayacak bir sürenin öngörülmesi.

Tasarı yasalaşırsa ortaya çıkabilecek sonuç:

1. Hukuki durum:

a. Daha önce, 19.6.1973 gün ve 1742 sayılı yasa ile bildirim süresi 4 gün olarak belirlenmişti. CHP bu sürenin Anayasaya aykırılığı nedeniyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmıştı. Gerekçe, idarenin ve zabıtanın alacağı güvenlik tedbirlerinin gerektirdiği zorunlu süre aşılarak hakkın kullanılmasının kısıtlanması; sınırlanmanın "önceden izin alma" koşulunu aşan bir nitelik kazanmasına yol açmasıydı. Anayasa Mahkemesi maddeyi biçim açısından iptal etti. Sonra bu süre 19.1.1976 tarih ve 1932 sayılı yasa ile 48 saat olarak belirlendi. Şimdi sürenin 72 saate çıkartılması isteniyor.

Üç günlük süre, güvenlik tedbirlerinin alınması için uzundur; buna karşılık ve gösteri yürüyüşünün güncelliğini yitirmesine yol açabilmesi bakımından Anayasanın 28. maddesindeki özgürlüğün kullanılmasını engellemektedir.

b. Tasarı, toplantı ve gösteri yürüyüşünü anarşiye yol açan bir durum olarak görmektedir. Yani, bir özgürlüğün kullanımı anarşiyle birleştirilmek istenmektedir. Böylece yasal olan bir durum cezalandırılmak istenmektedir, Bu Anayasanın temel hak ve özgürlükler düzenlemesine aykırıdır.

2. Uygulamada ortaya çıkabilecek durumlar:

a. Toplantı ve gösteri yürüyüşünün konusu 3 günlük bildirim süresi içinde önemini yitirerek kamuoyunun ilgisini çekmez duruma gelecektir. Böylece, toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğünün kullanımı etkisini kaybedecektir.

II. TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜNÜ ERTELEME YETKİSİNE İLİŞKİN DEĞİŞİKLİĞİN İNCELENMESİ:

Tasarı: Md. 10 "O yerin mülkiye amiri, toplantı ya da gösteri yürüyüşü sırasında şiddet eylemlerine girişileceği veya toplantı ya da yürüyüşün şiddet eylemlerine dönüşeceği veya toplantı ya da yürüyüşün bozulacağı veya yapılmasına veya devamına engel olunacağı yolunda ciddi bilgiler elde edildiği yahut toplantı ya da gösteri yürüyüşü özgürlüğünün korunması ile ilgili etkin önlemlerin alınabilmesi için daha uzun süreye gereksinme duyulduğu durumlarda toplantı ve gösteri yürüyüşünü 8 günü aşmamak üzere erteleyebileceği gibi, 4. madde gereğince saptanan toplantı yeri ile gösteri yürüyüşü yolunu, aynı maddenin ilk fıkrasının son cümlesinde yazılı süre sınırlamasıyla bağlı olmaksızın değiştirebilir."

Tasarının gerekçesi: Toplantı ve gösteri yürüyüşünün tehlikeye gireceği, ya da tehlikeli boyutlara ulaşacağı konusunda bilgi edinilmesi durumunda, gerekli idari önlemlerin alınabilmesi için yeterli sürenin öngörülmesi.

Tasarı yasalaşırsa ortaya çıkabilecek sonuç:

1. Hukuki durum:

a. Daha önce, mülki amirlerin toplantı ve gösteri yürüyüşlerini erteleme yetkisi Anayasa Mahkemesinin 18-22 Kasım 1976 tarih ve 976/27-51 sayılı kararı ile iptal edilmişti. Yüksek Mahkeme, erteleme yetkisinin toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının özüne dokunduğunu gerekçe olarak göstermişti. Tasarı, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir hükmü geri getirmekle Anayasanın 28. maddesini ihlâl etmekte ve Anayasa Mahkemesinin kararını hiçe saymaktadır.
b. Taslak erteleme yetkisini, "girişileceği", "dönüşeceği", "bozulacağı", "engel olunacağı" gibi gelecek zamana yönelik VARSAYIMLARA dayanarak tanımaktadır. Varsayımlara dayalı bu ifadeler tamamen keyfiliğe açıktır ve hukuki istikrar anlayışına aykırıdır.

2. Uygulamada ortaya çıkabilecek sonuç:

a. Bildirim süresi, 8 günlük erteleme eklenince toplantı ya da gösteri yürüyüşü ancak 12-13 gün sonra yapılabilecektir. Böylece konunun kamuoyu önünde hiçbir güncelliği kalmamış olacaktır. Hatta 5-6 gün sonra meydana gelecek bir olayı protesto etmek için toplantı ya da gösteri yürüyüşü yapmak mümkün olmayacaktır.

b. Tasarıya göre toplantı ve gösteri yürüyüşünün yerini ve yönünü önceden ilân etmeye gerek kalmaksızın ve bir süreye bağlı kalmaksızın değiştirebilecek olan mülki amirler bu yola başvurarak toplantı ve yürüyüşü anlamsız hale getirebileceklerdir. Limanda bulunan yabancı filoları protesto yürüyüşü Topkapı'ya, bir başka toplantı Kuşdili çayırına gönderilebilecektir.

III. KANUNA AYKIRI TOPLANTI VE YÜRÜYÜŞ LERE İLİŞKİN DEĞİŞİKLİĞİN İNCELEN_ MESİ:

Tasarı: Md. 13/b "Ateşli silahlar veya patlayıcı maddeler veya kama, hançer, sivri uçlu ve oluklu bıçaklar, saldırma, şişli baston, sustalı çakı, pala, kılıç gibi her türlü kesici, delici veya topuz, topuzlu kamçı, muşta, taş (pankart, döviz veya afiş gibi propoganda malzemesini tespit veya taşımak için kullanılması halinde suç aleti olarak kullanılabilecek nitelik ve yapıda) sopa, demir, lastik çubuklar veya boğma teli ve zincir gibi her türlü bereleyici veya boğucu araçlar ile yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı eczalar veya her türlü zehirler yahut her türlü sis ve gaz maddeleri ile salt saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel nitelikte bulunan benzeri madde ya da araçları taşıyarak" ... yapılan toplantılar ve yürüyüşler kanuna aykırı sayılır.

Md. 9/2 "...Yukarıdaki fıkrada yer alan maddeler gereğince hükmolunan cezalar hiçbir biçim ve surette tecil edilemez, bunlardan hapis cezası niteliğinde olanlar hiçbir biçim ve surette para cezasına çevrilemez."

Tasarı yasalaşırsa ortaya çıkabilecek sonuç:

a. Görevi toplantı ve gösteri yürüyüşünün selametini sağlamak olan idareye, toplantı ya da yürüyüşte yukarıda belirtilen silahları ya da araçları taşıyan kişileri yakalayarak haklarında koğuşturma yapmak gerekirken, toplantı ya da yürüyüşü yasaya aykırı sayarak dağıtma imkânı verilmektedir.

b. Toplantı ya da gösteri yürüyüşünde 10 kişinin üzerinde silâh bulunması sonucu 100 bin kişilik gösteri dağıtılabilecektir. Oysa gösteri yerine, 10 kişilik grup dağıtılabilir.
c. Toplantı ya da yürüyüş yerinde asılmış bulunan pankartların çubukları gösterinin dağıtılmasına yol açabilecektir.
d. Tasarı, "saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel nitelikte bulunan benzeri madde ve araçlar" gibi son derece muğlak ve keyfiliğe yol açabilecek bir düzenleme getirmektedir. Bu ifadeye dayanarak dağıtılmayacak toplantı ve yürüyüş kalmayacaktır.
e. Tasarı, cezaların tecil edilmeyeceğini, para cezasına çevrilmeyeceğini öngörerek ana amacının özgürlüklerin kullanımını ortadan kaldırmaya yönelik olduğunu göstermektedir. Örneğin, taşınan pankart çubuklarının kullanımı ile suç işlenebileceği kanaatına varılırsa, toplantı ya da yürüşüyü düzenleyen tertip heyetine verilecek ceza tecil edilmeyecektir.

Görüldüğü gibi bu tasarının terörle bir ilgisi yoktur. Çünkü, kahve bombalayanlar yahut pusu kurup adam vuranlar zaten "yasadışı" çalışıyorlar. Onlar yasal dernek kurmuyorlar ki, dernek hakkı kendilerini ilgilendirsin. Onlar, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmıyorlar ki, getirilen değişikliklerden etkilensinler. O halde sunulan araç bizi gösterilen yere götürmeyecektir. Bu apaçık bellidir. Aslında demokrasiyi sınırlamak isteyenler terörü önlemeyi değil, terörün yarattığı dehşeti sömürebilmeyi düşünüyorlar. Yani oldu bitti içlerine sindiremedikleri demokrasiyi terör bahanesiyle biraz daha sınırlamak istiyorlar. Böylece kitlelerin demokratik özlem ve tepkilerini bastırabilmeyi planlıyorlar. Kısacası, ekonomik krizin yükünü emekçilerin sırtına vurmayı ve bunu yapabilmek için de özgürlükleri kısmayı amaçlıyorlar.

İşte, oynanan oyun budur. Öncelikle bu oyun bozulmalıdır. Demokrasiyi savunmak, can güvenliğimizi savunmaktan ayrılamaz.

ENERJİ SEKTÖRÜ II

TÜRKİYE'DE PETROL ÜRETİMİ

Geçen sayımızda, Tükiye'nin enerji sorununa kısaca değinmiş, petrole olan bağımlılığımızı anlatmış ve elektrik enerjisinin üretimi üzerinde daha ayrıntılı durmuştuk. Bu yazımızda, petrole olan bağımlılığımızı ve ülkemizdeki petrol üretimini ayrıntılı biçimde inceleyeceğiz.

Demiştik ki, toplam enerji üretimi içindeki payı 1975'de %13 olup, 1980'de %11'e düşecek petrolün toplam tüketim içinde 1975'de %47 olan payı 1980'de % 51'e çıkacak. Üretimle tüketim arasındaki büyük fark ithalat yoluyla kapanmak zorundadır. Ve döviz darboğazı yaşadığımız son birkaç yıl, petrol ve ürünlerinin yeterli düzeyde ithal edilememesine, bunun sonucunda arabalar kamyonlar, traktörler için benzin ve motorin kuyruklarına, fuel-oil'le ısınan binalarda, gaz sobasıyla ısınan evlerde oturanların soğukta kalmasına (sıvılaştırılmış petrol gazı olan) tüp gaz kuyruklarına ve bir çok elektrik santralinin fuel-oil'le işlemesinden ötürü elektrik ve hatta havagazı kısıntılarına yol açtı. Kısacası yeterli ham petrol ve ürünlerinin ithal edilememesi günlük yaşamın bir çok alanında çeşitli sıkıntılar yarattı.

Bugün üretilen ve ithal edilen petrolün, % 34,5'i ulaştırmada, % 17,5'i konutlarda, % 24.5'i sanayida, % 10.7'si elektrik üretiminde, % 7.3'ü tarımda, % 1.8'i petro-kimyada ve % 3.7'si diğer kesimlerde kullanılıyor. En büyük payın ulaştırmaya ait olması, karayolları taşımacılığının yıllarca teşvik edilmesinin ve petrol gibi dışa bağımlı bir enerji kaynağının yaygınlaştırılmasının, ulusal çıkarlarımıza ne denli ters olduğunu açıkça vurguluyor.

İthal edilen petrole ödenen paranın toplam ithalat ve ihracat değerleri içindeki payını, yıllar itibariyle aşağıdaki çizelgeden görebiliriz. (Çizelge 1)

Ocak-ağustos (kaynak: Maliye Bakanlığı, 1979 Yıllık Ekonomik Rapor, s.27)

Petrolün toplam ithalat içindeki payı giderek artmaktadır. 1973'den 1979'a altı yıl içinde bu pay %10.6'dan % 29.7'ye çıkmış, hemen hemen 3 kat artmıştır. Petrolün toplam ithalat içindeki payı arttıkça (bu, ithal edilen petrol miktarındaki artıştan çok, petrol fiyatındaki artıştan ileri gelmektedir.) İhracat gelirlerinin daha büyük kısmının petrole ayrılması gerekmektedir. Nitekim 1977 yılında, ihracattan elde edilen gelirin %84'ü petrol ithalatına ödenmek zorunda kalınmıştır. Bu oran, toplam ithalatın kısılması nedeniyle petrol ithalatının da kısılması sonucu ve ihracattaki artışa bağlı olarak 1978'de %57'ye düşerken, 1979'un Ocak-Ağustos döneminde % 60 civarında kalmıştır.

Fiyatı sürekli arttığı için, Türkiye'nin ihracat gelirlerinin giderek artan bölümünün kendisine ayrıl-

Çizelge 1, Petrol ithalatı ve Dış Ticaretteki Yeri (milyon $)

Yıllar	petrole ödenen	Toplam ithalat	Petrolün ithalattaki payı (%)	Toplam ihracat	Petrolün ihracata oranı (%)
1973	221,6	2086,2	10,6	1317,1	16,8
1974	762,9	3777,6	20,1	1532,2	49,7
1975	811,5	4738,6	17,1	1401,1	57,9
1976	1125,7	5128,6	21,9	1959,8	57,4
1977	1469,7	5796,3	25,4	1753,0	83,8
1978	1297,2	4599,0	28,2	2288,2	56,6
1979	893,5	3009,9	29,7	1487,1	60,0

masını zorunlu kılan petrolün Türkiye'de üretilmesinin tarihçesine şöyle bir göz atalım.

- Petrol Üretimin Tarihçesi:

1. Dünya savaşı öncesinde emperyalist devletlerin Osmanlı İmparatorluğu toprakları üzerinde petrol aramak ve işletmek için elde ettikleri imtiyazlar araya savaşın girmesi nedeniyle geçerlilik kazanamadı. Kurtuluş Savaşı ertesinde, Lozan Konfedansında Türkiye, İngiltere'nin dayatmasını kabul ederek başlıca petrol alanları olan Musul ve Kerkük'ün Irak'a, dolayısıyla İngiltere'ye bırakılmasına razı oldu.

Cumhuriyetin ilanından sonra, petrol konusunda yapılan ilk çalışma 1926 yılında çıkarılan 791 sayılı petrol yasasıdır. Bu yasayla Türkiye'deki madenlerin ve petrol yataklarının işletilmesi hakkı hükümete veriliyordu. Devletin petrol arama işine ciddi biçimde eğilmesi 1935 yılında MTA'nın kurulmasıyla oldu ve 1948'de ilk petrol kuyusu Raman'da açıldı.

Türkiye'de özellikle 1950'lerden sonra izlenen dışa açılma ve liberal ekonomi politikası çerçevesinde, 1952 yılında DP hükümeti bir bildiri yayınladı ve petrol arayan şirketlerin millileştirilmeyeceğini açıkladı. Mayıs 1953'de de yabancı petrol şirketlerinin uzmanı Max Ball yeni bir petrol yasası hazırlamakla görevlendirildi. Mart 1954'de kabul edilen 6326 sayılı yasanın amacı, petrol kaynaklarının "hususi teşebbüs eli ve yatırımları ile süratle, fasılasız ve verimli bir şekilde geliştirilip kıymetlendirilmesini sağlamak" olarak açıklanıyordu. Yasayla, yabancı şirketlere petrol arama, işletme, arıtma ile ilgili çeşitli kolaylıklar sağlayacak teşvik hükümleri getiriliyordu. 6327 sayılı yasayla kurulan devlet kuruluşu TPAO, yabancı şirketlerle eşit kabul ediliyor, hiç bir özel koruma ve teşvik önleminden yararlanamıyordu. Petrol yasasına göre, TPAO, herhangi bir yabancı şirket gibi bir bölgede ancak 8 arama ruhsatı alabilirdi. 1973 yılında, "petrol reformu"diye sunulan 1702 sayılı yasada ise TPAO'nun alabileceği ruhsal sayısı 16'ya çıkarılarak TPAO'nun durumu sözde düzeltilmiş oluyordu!

1954'de çıkarılan petrol yasası, petrol şirketlerinin ürettikleri petrolün % 12,5'ini devlet hissesi olarak devlete vermelerini öngörmektedir. Oysa bazı ülkelerde devletin aldığı pay % 85'e kadar çıkmıştır. Ayrıca petrol yasasında petrol karlarının %55'ten çok vergilendirilemeyeceği öngörülmüş böylece petrol alanı yabancı sermaye içinde adeta bir cennete çevrilmiştir.

Bu yasayla, Türkiye'ye petrol aramak üzere birçok yabancı şirket gelmiştir. Ancak Türkiye'de diğer ortadoğu ülkelerindeki gibi zengin kaynaklar olmadığını görünce ya terk edip gitmişler ya da kendileri için çok karlı olmayacak bazı alanlarda "petrol yok" diyerek veya petrol arar görünerek ruhsat sahalarını başkalarına kapalı tutmuşlardır.

Petrol arama çalışmalarında ağırlıkla kimlerin yer aldığına bakarsak 1956-73 döneminde yapılan jeolojik çalışmaların %28'ini TPAO'nun % 72'sini özel şirketlerin gerçekleştirdiğini görürüz. Bu dönemde TPAO'nun çalışmaları on kat artarken, öbürlerinin ki 100 kat azalmıştır.

Yine aynı dönemde yapılan tüm jeofizik etüdlerin % 41'ini TPAO, % 59'unu öbür şirketler gerçekleştirmiştir. TPAO'nun çalışmaları 10 katından fazla artarken, öbür şirketlerin çalışmaları 10 kat azalmıştır. Bu dönemdeki sondaj çalışmalarının ise % 62'sini TPAO gerçekleştirmiştir. Aynı dönemde üretilen ham petrolün % 40'ını TPAO üretmiştir. Oysa bu dönemde 5 adedi yerli, 1 adedi yerli-yabancı 64 adedi yabancı olmak üzere toplam 70 şirket petrol arama faaliyetinde bulunmuştur. Öbür şirketlerle aynı statüde bulunan TPAO'nun giderek artan payı, diğer şirketlerin büyük çoğunluğun ya çok az aramada bulunduğunun ya da bulunmadığını göstermektedir. Çünkü ham petrol üretmek yerine bağlı oldukları çok uluslu şirketlerden ithal edilen petrolü pazarlamak çok daha karlı gelmektedir.
-Günümüzde Durum: (Çizelge 2)

Çizelge 2: 1955-79 Yılları Arasında Ham Petrol Üretimi (metrik ton)

	1955,74	1975	1976	1977	1978 a	1979 a
Toplam	34831,151	3095,486	2595,355	2713,036	2736,300	2 900000 x
TPAO	13763,093	1101,598	1030,124	1070,117		
Üretim içindeki payı (%)	39.5	35,6	39,7	38,0		
Shell	149930,26	16289;38	12501,22	12131,88		
ü.i.p (%)	43,0	52,6	48,2	43,1		
Mobil	47363,97	2826,34	2389,05	3408,42		
ü.i.p (%)	13,6	9,1	9,2	12,1		
Dorchester	7536,63	696,35	629,61	851,90		
ü.i.p.(%)	2.2	2.2	2.4	3,0		
Ersan	5848.872	126,81	132.43	636,99		
ü.i.p (%)	1,7	0,4	0,5	2.3		

a- Şirketlere ilişkin bilgi elde edilememiştir.
x- tahmini (kaynak: T.C.Petrol işleri genel müdürlüğü dergisi. no:22)

Yabancı şirketler içinde, en önemli petrol üreticisinin Shell olduğu görülmektedir. Elde edilen ham petrol Batman, İpraş, Aliağa ve Ataş rafinelerinde işlenmektedir. Bunlardan ilk üçü devlete aittir Ataş'ın ise %56'sı Mobil'e % 27'si Shell'e % 17'si BP'ye ait olup, bunlara sonradan %5 hisse ile Marmara Petrol ve Rafineri İşleri A.Ş'de katılmıştır. Türkiye'de üretilen ham petrol Türkiye'nin gereksinmesinin ufak bir bölümünü, örneğin 1977'de altıda birini karşılamaktadır. Rafinerilerde, ham petrolün işlenmesi sonucu elde edilen ürünler rafineri yakıtı, LPG (tüpgaz), rafta, benzin, jet yakıtı, gaz yağı, motorin, fuel-oil (4-5-6), makina yağları ve asfalttır. Rafinerilerde, önemli ölçüde ithal petrolün işlenmesinin yanı sıra, üretilen petrol ürünlerinin yeterli olmaması ham petrolle birlikte petrol ürünlerinin de ithaline yol açmaktadır. Örneğin 1977 yılında tüketilen toplam LPG'nin % 39'u, motorin % 24'ü, fuel-oil (6)'nın % 20 si ithal edilmiştir.

Rafinerilerden elde edilen veya ithal edilen petrol ürünlerinin dağıtım ve pazarlaması Petrol Ofisi, Shell, BP, Mobil, Türk Petrol, İpraş, Akaryakıt Dağıtım A.Ş (Adaş) ve Isılitaş tarafından yapılmakta olup, petrol ürünlerinden LPG (tüpgaz) 16 özel firmaca pazarlanmaktadır. Ayrıca TPAO ve Ataş büyük tüketici kuruluşlara doğrudan satışta bulunmaktadır. Ancak asıl pazarlamacı devlet kuruluşu 1941'de kurulan Petrol Ofistir. Beyaz ürünler (benzin, gazyağı, motorin), siyah ürünler (fuel-oil) madeni yağ diye üç ana grupta pazarlanan petrol ürünlerinin pazarlaması içinde Petrol Ofisinin ve özel şirketlerin payları söyledir: (Çizelge 3)

Çizelge 3: Petrol ürünlerinin Pazarlama Yüzdeleri

	Beyaz Ürünler		Siyah ürünler		Madeni yağ	
Yıllar	Petrol ofisi	özel kesim	petrol ofisi	özel kesim	petrol ofisi	özel kesim
1965	26 x	74	16	29	32	68
1970	32	68	12	67	41	59
1975	47	50	35 x	34	36	64

TPAO satışları dahil.
Not. Rafinerilerden doğrudan yapılan satış+petrol ofisi+özel kesim= 100 (Kaynak: Türkiye Dördüncü Petrol Kongresi, s.39)

TPAO'nun petrolün % 38-39'unu üretmesine, ATAŞ dışındaki rafinerilerin devlete ait olmasına karşın üretilen ürünlerin pazarlamasında devletin payının daha düşük olduğu görülmektedir. Özel kesimin pazarlamada büyük bir paya sahip olması bu işin, üretimden çok daha karlı olmasından ötürüdür.

Çalışma Koşulları:

1977 yılında, ham petrol üreten, 23'ü kamuya, 18'i özel sektöre ait toplam 41 işyeri vardır. Kamu işyerlerinde 393, özel işyerlerinde 420 olmak üzere toplam 893 kişi çalışmaktadır. Bunun 600'ü üretimde çalışmaktadır. Üretimde çalışanlara 1977'de ödenen brüt ortalama ücret 17339 TL'dir. Ücretlerin bu denli yüksek olmasının nedeni, üretimde çalışanlar kapsamına mühendis vb.lerin girmesi, yabancı şirketlerin çalıştırdıkları yabancı mühendislere çok yüksek ücretler ödemeleridir. Zaten bu işkolundaki şirketlerin tekelci konumu, çalıştırdıkları işçilere de göreli yüksek ücret ödemelerine olanak tanımaktadır.

4 Petrol rafinerisinde 1978 sonunda üretimde çalışanların sayısı 2530'dur. Rafinerilerde çalışanların 1976 yılındaki brüt ortalama ücretleri 6236 TL. olarak bulunmuştur. DİSK'e bağlı Petkim-İş ve Türk-İş'e bağlı Petrol-İş sendikaları bu işkolunda örgütlüdürler.

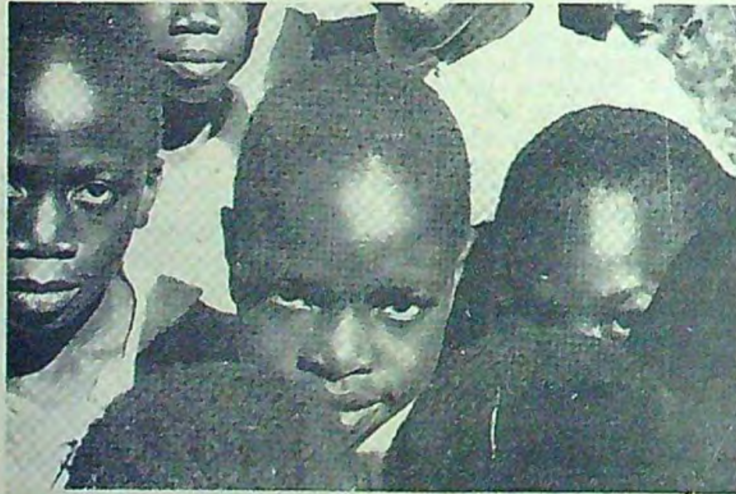
Yararlanılan Kaynaklar

- T.C Petrol İşçileri Genel Müdürlüğü Dergileri.
- Türkiye Dördüncü Petrol Kongresi, Bildiriler ve Açık Oturum (1978)
Türkiye Petrol Jeologları Derneği, Türkiye Jeofizikçiler Derneği, Kimya Mühendisleri Odası, Tüm İktisatçılar Birliği
- Türkiye'de Petrol Sorunu (1975) TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, Petrol Mühendisleri Odası, Tüm İktisatçılar Birliği, Türkiye Jeofizikçiler Der., Türkiye Jeoloji Kurumu
Türkiye Petrol Jeologları Derneği
- DİE imalat Sanayi anketi 1977 (IV)-1978 (IV)
—DİE Maden İstatistikleri 1976-1977
- Maliye Bakanlığı, 1979 Yıllık Ekonomik Rapor.

DÜNYA'DA ÇOCUK YILININ ARDINDAN

Dünya'da 1,5 milyar Çocuk yaşıyor

1976'da dünya nüfusu 4 milyardan fazlaydı. Bunun 1,5 milyarı çocuktu. Yani dünya nüfusunun % 35'i. Toplam nüfus içinde çocuk oranının en yüksek olduğu kıtalar Güney Amerika (% 41) ve Afrika-dır (% 43). Tüm diğer kıtaların toplamından daha fazla nüfusu olan Asya'da çocuk oranı da oldukça yüksektir: % 38. Nüfus artışı hızına ve daha uzun yaşam süresine bağlı olarak Avrupa ve Kuzey Amerika'da çocuk sayısı göreceli olarak diğer kıtalardan daha düşüktür: Avrupa'da % 24, Kuzey Amerika'da % 26.

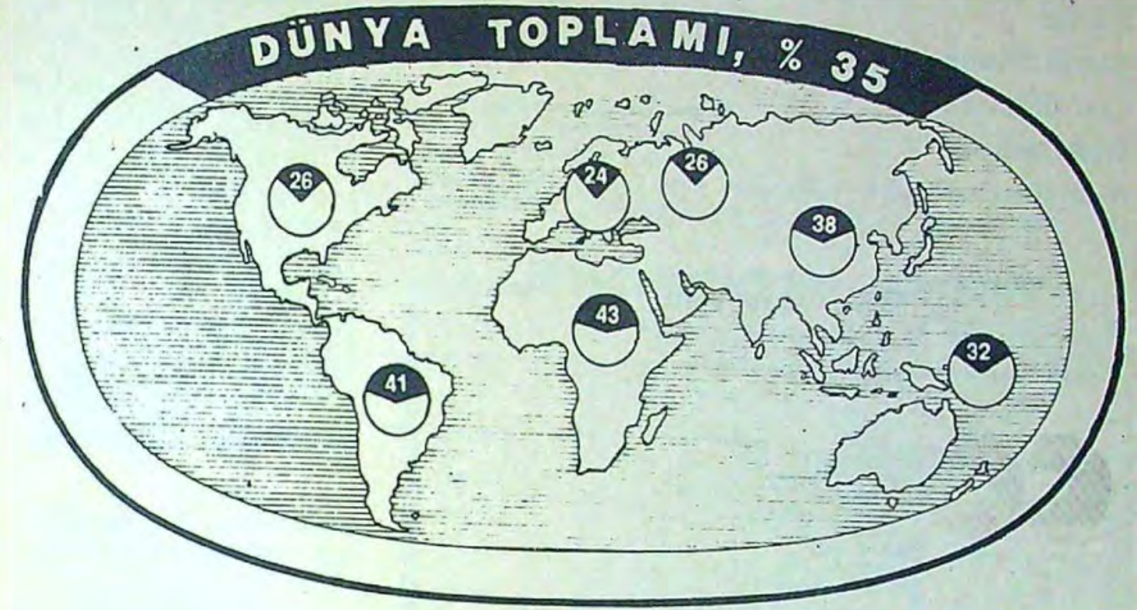
Çizelge 1

1976'DA KITALAR İTİBARİYLE DÜNYA NÜFUSU VE ÇOCUK SAYISI (milyon olarak)

	Toplam Nüfus	Çocuk Sayısı / (X)
Avrupa	476	113
Asya	2304	868
Afrika	412	177
K. Amerika	239	61
G. Amerika	333	136
Okyanusya	22	7
Dünya Toplamı	4044	1428

(X) 1975 Rakkamları

Tablo 1 KITALAR İTİBARİYLE ÇOCUK ORANI %-1975

Her yıl 100 milyon çocuk doğuyor.

Doğum oranları kıtalar arasında, ve bu kıtalardaki ülkeler arasında büyük farklılıklar göstermektedir.

Her bin kişiden en yüksek doğum oranı Afrika'dadır: Binde 46. Bu kıtada Etyopya, Kenya, Mali Cumhuriyeti, Nijer Cumhuriyeti ve Nijerya gibi ülkelerde canlı doğum oranı binde 50 civarındadır. Mısır Arap Cumhuriyeti ve Tunus ise % 30 ile % 40 arasıdaki en alt kuşaktadır.

Asya'da her yıl her bin kişide 40'dan fazla doğum görülen ülkeler vardır: Bangladeş Halk Cumhuriyeti, Endonezya, İran, Kamboçya, Pakistan, Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti gibi. Diğer yandan Japonya'daki binde 16.3 lük doğum oranı birçok Avrupa ülkesinden de düşüktür. Tüm Asya'daki ortalama ise binde 36 dolayındadır.

Güney Amerika'da da canlı doğum oranı yüksektir: binde 38. Brezilya, Meksika, Kolombiya, Venezuela gibi Güney Amerika ülkelerinde bu oran binde 40 dolayındadır. Arjantin ve Şili'de her bin kişi içinde doğan çocuk sayısı daha düşüktür.

Avrupa ve Kuzey Amerika'da canlı doğum oranı binde 20'nin altındadır. 1976'da her bin kişide canlı doğum oranı binde 10'dan aşağı olan bir tek ülke vardı: Federal Alman Cumhuriyeti. Diğer ülkelerde bu oran binde 10 ile 20 arasında değişmekteydi.

Tablo 2

Son yirmi yıldır, Avrupa ülkelerinin büyük bir bölümünde aileler, ailenin kuruluşuyla birlikte doğacak çocukların sayısını planlamaktadır. Son birkaç yıldır aile planlaması, bazı gelişmekte olan ülkeler dahil olmak üzere diğer kıtalara da yayılmaktadır.

Çizelge 2

Türkiye'de nüfus artışı % 2,9'dur. Bu artıs oranıyla Türkiye nüfus artışında dünyada 2. sırayı almıştır.

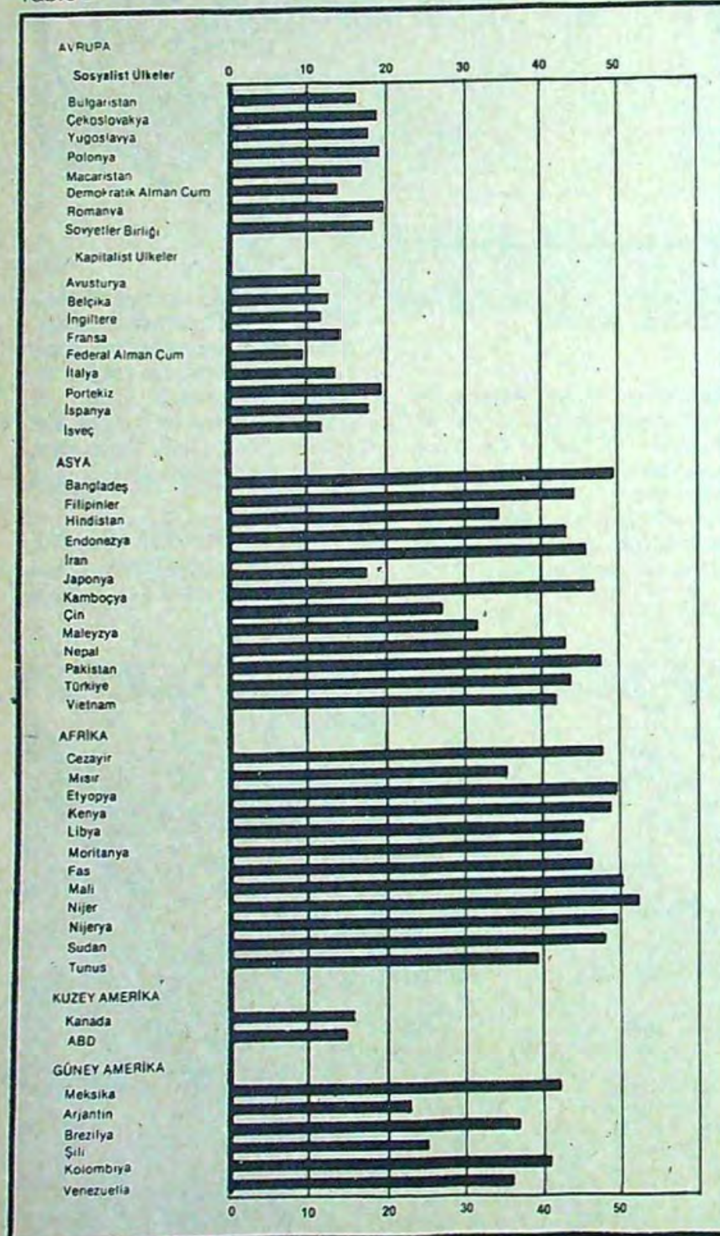
Ortalama yaşam süresi
çocuk ölümü
Çocuklar için tıbbı bakım

Bugün dünyada yeni doğan bebeklerin ortalama olarak, 56 yıl yaşayacağı bekleniyor. Bu süre Asya'da 46 yıl, Afrika'da 53 yıl, Güney Amerika'da 63 yıl, Avrupa'da 70 yıl ve Kuzey Amerika'da 72 yıldır.

Türkiye'de ortalama yaşam süresi 54 yıldır. Nüfusun % 61,4'ünü 0-24, % 34,2'sini 24-64, % 4,4'ünü ise 65'in üzerindeki yaş grupları oluşturmaktadır. Yani nüfusumuzun % 65'ini çocuk ve doğurganlık çağındaki kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo 2

DÜNYADAKİ BAZI ÜLKELERDE HER BİN KİŞİDE CANLI DOĞUM ORANI (1970'lerin ortasında)

Çizelge 2

BAZI ÜLKELERDE AİLE PLANLAMASI

	Evlilikte planlanan çocuk sayısı
Birleşik Devletler, 1970	3.05
İngiltere ve Galler, 1967	2.67
Çekoslavakya, 1970	2.32
Danimarka, 1966	2.56
Finlandiya, 1971	2.20
Fransa, 1972	2.36
Polonya, 1972	2.43
Macaristan, 1977	2.05

Sağlık koşullarının yükselmesiyle birlikte, tüm dünyada çocuk ölümü azalmıştır. En az çocuk ölümü Avrupa'dadır. Bununla birlikte, 1970'lerde hala öyle ülkeler var ki bir yıl içindeki ölümlerin % 74'ü çocuklar arasındadır. Tüm Afrika ülkelerinde ve bazı Güney Amerika ve Asya ülkelerinde de bu oran % 40'dan fazladır.

Türkiye'de çocuk ölüm hızı

WHO (Dünya Sağlık Örgütü) verilerine göre, dünyada her gün doğan 180.000 bebekten 40.000'i bir yaşına gelmeden, bir yılda doğan 80.000.000 bebeğin 5.000.000'u aşı yokluğu nedeniyle salgın hastalığa yakalanıp ölmektedir. Dünyada Asya, Afrika ve Güney Amerika ülkelerinde milyonlarca çocuk açlık ve hastalık nedeniyle gelişememektedir. Yalnız Güney Amerika ülkelerinde 1976 yılında 70.000 çocuğun açlıktan öldüğü bildirilmektedir. Venezuela'da 0-5 yaş arası çocukların % 50'sini oluşturan 6.000.000 çocuk boy, kilo ve genel gelişme açısından normal yaşıtlarının çok gerisindedir. Peru'da yeni doğan her 1000 bebekten 100'ü enfeksiyon hastalıklarından ölmekte; her 10.000 kadından 40 tanesi doğum sırasında veya doğuma bağlı nedenlerden yitirilmektedir.

Federal Almanya'da 1976 yılında 0-6 yaş grubu arasında yapılan genel bir muayene sonucunda her dört çocuktan birinin hasta olduğu anlaşılmıştır. Bu ülkede 365.000 çocuğun normal boy ve kilonun gerisinde olduğu saptanmıştır. İngiltere'de çeşitli sosyal sınıflardan gelen 17.000 çocuk incelenmiştir. Elde edilen verilere göre işçi ailelerin çocukları, varlıklı aile çocuklarına göre gelişme bakımından 2 yıl geridedir. Ülkede 700.000 çocuk ailelerinin yoksulluğu nedeniyle yeterince beslenememektedir. ABD'de tüm çocukların % 25'i hiçbir sağlık hizmeti görmez, milyonlarca çocuk standartlara uygun olmayan koşullarda yaşar-

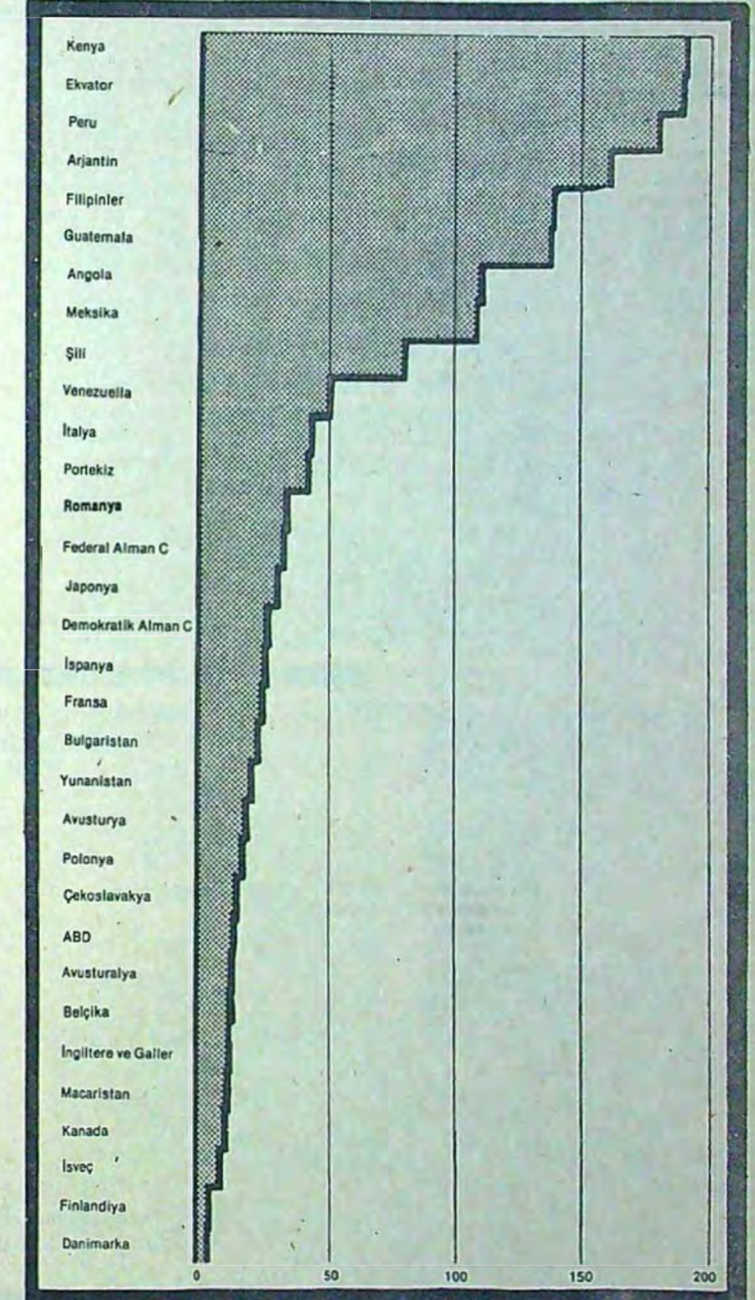
Çizelge 3

TÜRKİYE'DE ÇOCUK ÖLÜM HIZI

Türkiye	0-4 yaş grubu ölüm yüzdesi	Bebek ölümü halinde
Kırsal	1168	54.9
Kentsel	113	38.8
Toplam	153	50.9

Tablo 3

DÜNYANIN BAZI ÜLKELERİNDE HER 100.000 DOĞUMDA ANA ÖLÜMÜ (1970'lerin Ortasında)

Çizelge 4

Türkiye	Ana Ölüm Oranı (10.000 Canlı Doğum)	Yeni Doğan Ölüm Oranı (1000 Canlı Doğum)	Toplam Doğurganlık Oranı
İl ve İlçe Mrk. (1970)	7.5	30.9	
Şehirler (1966-67)			3.9
Köyler (1966-67)			6.1

ken, 800.000 çocuk da mevsimlik işçilerin 1/4'ünü oluşturur.

Bu yüzyılın başında 1 yaşından küçük çocuklardaki ölüm, tüm dünyada binde 100'den fazlaydı. Bugün böylesi yüksek ölüm düzeyi çok enderdir, hatta 1 yaştan küçük çocuklardaki ölüm oranı daha önce binde 3000-400 olan gelişmekte olan ülkelerde bile.

Tablo 3

Türkiye'de gebeliklerin % 35-40'ı düşükle (ya istemedikeri için ya da annenin sağlıksızlığı nedeniyle) sonuçlanmaktadır. Çizelge 4

Yine Türkiye'de doğumda ölen ana sayısı % 1,3 ve düşükte ölen ana sayısı % 5.7'dir.

Çocuk ve salgın hastalıklar

Salgın hastalıkların yaygınlığı, yaşama koşullarına, sağlık koşullarına, yeterli aşı olmasına ve yerel özelliklere bağlı olarak ülkeden ülkeye büyük ölçüde değişir. Difteri, boğmaca, bulaşıcı çocuk felci ve kızamık belli başlı çocuk hastalıklarıdır. 1970'lerin ortalarında çocuk felci en çok Afrika'da Libya'da Asya'da Tayland, Irak, İran ve Suriye'de görüldü. Difteri ise yukarda sayılan ülkelerin yanı sıra Güney Amerika'da Şili, Ekvator, Venezuela ve Avrupa'da Portekiz ve İtalya'da görüldü. Boğmaca ise Amerika ve Avrupa'da bu iki salgından daha sık görülür. Kızamık ise bu ülkelerde en sık görülen hastalıktır. Çizelge 5

Çizelge 5

TÜRKİYE'DE İL VE İLÇE MERKEZLERİNDE 0-4 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARINDA ÖLÜM NEDENİ (1970)

Pnömoni (x)	12.052	% 34.1
Yeni doğan hast.	11.828	% 33.4
Enterit (xx)	6.372	% 18
Kazalar	686	% 1.9
Beslenme Yetersizliği	242	% 0,7
Diğer	4.202	% 11.9
Toplum	35.381	% 100.0

(x) akçiğerlerin yangılı hastalığı
(xx) barsakların yangılı hastalığı

"Çocukların hastalığını belirlemede etken iki önemli özellik bulunmaktadır. Bunların birincisi, çocukların bağışıklık düzeyi en düşük yaş diliminde bulunmalarıdır. İkincisi, çocukların yaşamının ilk yıllarında su kaybına karşı çok dayanıksız olmalarıdır. Bu iki özellik, bağışıklık düzeyinin düşüklüğü ve su kaybına karşı dayanıksızlık, çocukların bu iki türdeki hastalıklara karşı çok duyarlı olmalarına yol açmaktadır. Onun için de, bulaşıcı hastalıklara karşı çok dikkatli korunmaları zorunludur. Su kaybına karşı duyarlılık da, çocukların metabolizmalarının yüksek oluşu, 0-1 yaş arasında deri ve akciğer yoluyla fazla su kaybetmeleri nedeniyle son derece dikkatli olunması gereken bir özelliktir.

"Her iki olayın da temelinde sosyal, ekonomik ve eğitimsel nedenlere bağlı kötü ve yanlış beslenme yatmaktadır." (Toplum ve Hekim, UÇY özel sayısı, sayfa 5-'Çocuk Ölümleri, Dr.Erdal Atabek)

Çocuk ve Aile

İnsan topluluğunun temel birimi ailedir

Gelişmekte olan ülkelerde aile biçimleri daha farklıdır. Kenya, Tunus, Hindistan, Brezilya, Filipinler, Tayland, Mauritius ve El Salvador gibi birçok Güney Amerika, Afrika ve Asya ülkelerinde olduğu gibi birkaç neslin birarada oturması ve yüksek doğum oranı nedeniyle bir evde şimdi bile beş-altı kişi oturmaktadır.

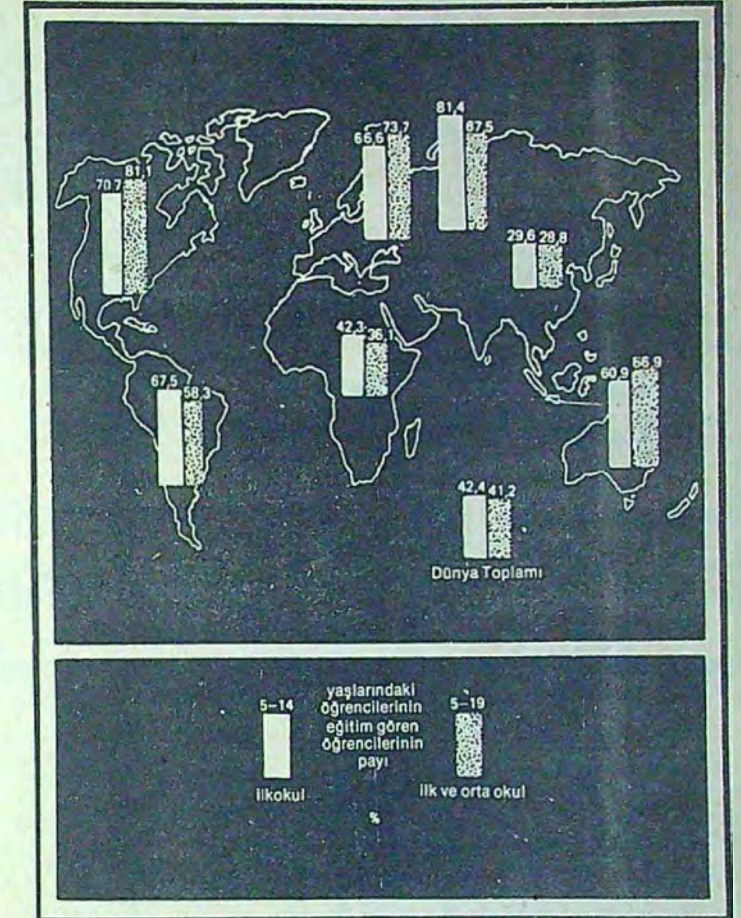
1970 ortalarında her 100 kadına düşen çocuk sayısı:

200'ün altında: İsveç, Belçika, Macaristan, Bulgaristan.
201-250 arasında: Romanya, Polanya, Birleşik Tanzanya Cumhuriyeti, Brezilya.
251-300 arasında: Küba, Kolombiya, El Salvador, Endonezya, Kosta-Rika
300'ün üzerinde: Filipinler, Liberya.

Türkiye'de okur yazar olmayan kadınlarda bir ve daha fazla sayıda çocuğu ölen kadınların

Tablo 4

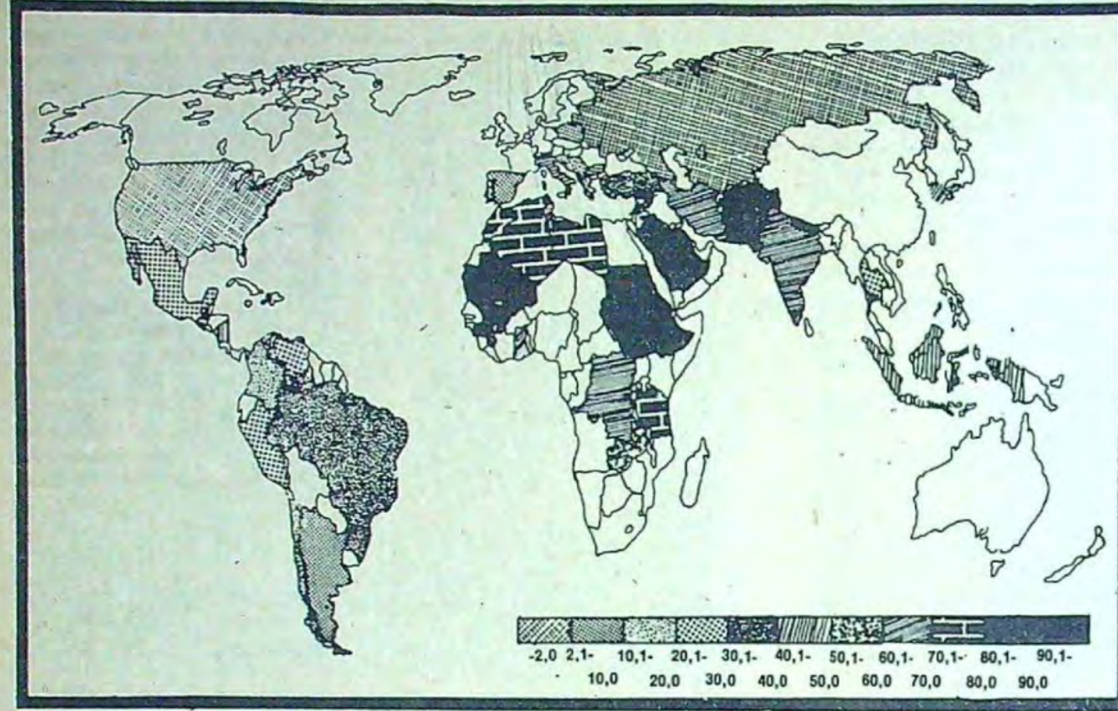
KITALAR İTİBARİYLE ÖĞRENCİ ORANI, %
(1970'lerin Ortasında)

Tablo 5

DÜNYANIN BAZI ÜLKELERİNDEKİ OKUR-YAZAR OLMAYANLARIN PAYLARI, %
(1970'lerin Ortasında)

oranı %42'dir. Üniversite mezunu kadınlarda bu oran %8'e düşmektedir. Yine çok doğum yapma ve sık doğum yapma anne ve çocuk hayatını risk altına alan etmenlerin başlarında gelir. Türkiye toplumunda üreme çağını dolduran kadınların % 11'i 10 ve daha fazla sayıda doğum yapmaktadır. 10 ve daha fazla doğum yapan kadınların %92'si okur yazar değildir.

Çocuk ve Öğrenme

Eğitim sistemi ülkelerin özelliklerine göre değişiklikler gösterir. Okulların genel ya da özel karakterine, okula başlama yaşına ve özel eğitim düzeylerinin süresine bağlı olarak farklılıklar bütünüyle bir yana bırakılamaz. Tüm bunlara rağmen, şu sonuç çıkarılabilir: bu yaş gruplarındaki ilkokul ve orta okul düzeyindeki öğrenci oranı Asya ve Afrika'da en düşük (%29, %36) ve Kuzey Amerika ve Avrupa da en yüksektir (%81, %74) Tablo 4

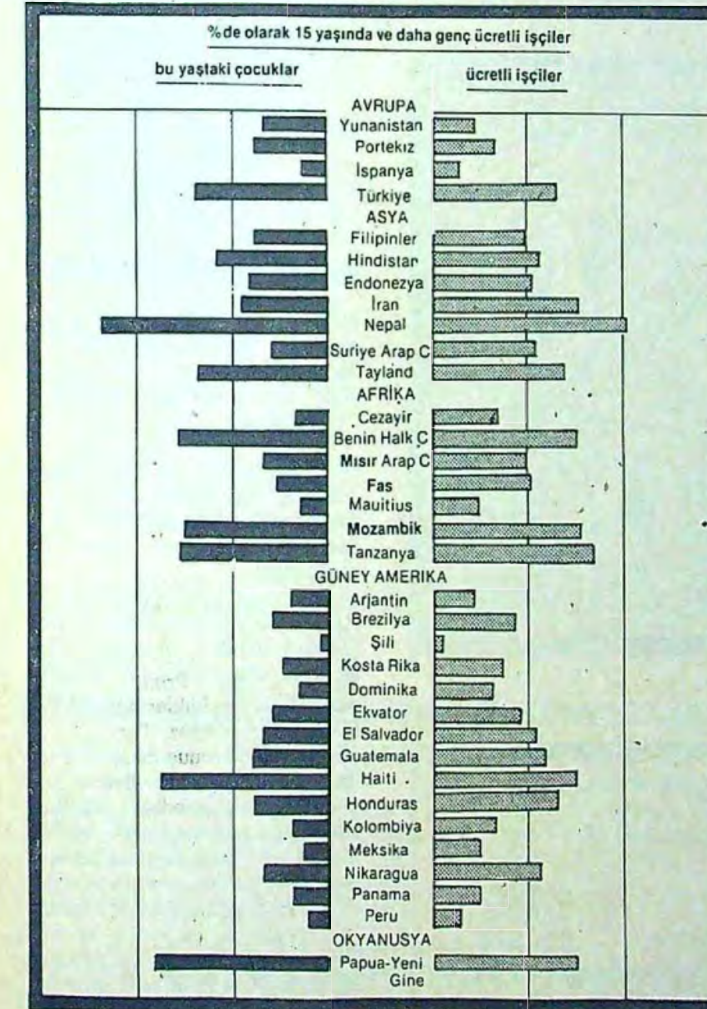
Dünyanın bazı ülkelerinde henüz zorunlu eğitim yaygınlaştırılamamıştır. Dünyada hala öyle ülkeler vardır ki yetişkin nüfusun %90'ı okuma yazma bilmemektedir. Tablo 5

ILO verilerine göre, dünyada şu anda 52 milyon çocuk çalışmaktadır. Hâlâ çocukların % 9-12'sinin ücretli işçi olduğu ülkeler vardır (Güney Amerika, Okyanusya ve Asya). Avrupa'da çocuk çalıştırmanın en yaygın olduğu Türkiye, Portekiz, Yunanistan ve İspanya gibi ülkelerde yasal düzenlemelerle çocukların çalıştırılması yasaklanmıştır. Ancak bu, ekonomik yapıdan kaynaklanan soruna köklü bir çözüm getirememiştir.

Tablo 6

Tablo 6

Dünyadaki bazı ülkelerde çalışan çocuklar, %
(1970'lerin Ortasında)

Çocuk emeğinin sömürülmesi

Kapitalist ülkelerde çocuk ve gençlerin sömürülmesi, çağımızın bilimsel-teknik başarılarına aykırıdır. Kapitalist ülkelerde sınırsız insan kaynağı olmasına karşın, burjuvazi çocuk emeğini tercih eder. Çünkü çocuklar yetişkinlere oranla daha düşük ücretle çalıştırılırlar. Ayrıca çocuk çalıştırdığında işverenlerin sendika, sosyal sigorta ve vergi müfettişleriyle uğraşmaları da gerekmez.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) verilerine göre dünyada 15 yaşından küçük 54 milyon çocuk para kazanmak için çalışmak zorundadır. UNESCO verilerine göre, gelişmekte olan kapitalist ülkelerde 10-14 yaş arasındaki çocuklar işgücünün %4'ünü oluşturuyor.

Çocuk emeği Amerika, Federal Almanya Cumhuriyeti, İtalya, Türkiye ve daha başka ülkelerin tarım bölgelerinde geniş olarak kullanılmaktadır.

Amerika'da mevsimlik tarım işçilerinin çocukları aşırı derecede sömürülmektedir.

Brezilya'da 25 milyon kadar yoksul çocuk kendi başına terk edilmiştir. Yalnız başkentte 35 bin çocuk ağır işlerde çalışarak geçim parası kazanmaktadır.

Genel İtalya İş Konfederasyonunun verilerine göre, 8-14 yaş arasındaki 500 binden fazla çocuk, yaşlarına göre çok ağır işlerde çalışmaktadır. Yine İtalya'da yarısı 10 yaşından küçük 350 bin çocuk 8-10'ar saat çalıştırılmaktadır. 1976 yılında bu ülkede iş kazasında 1 100 çocuk ölmüş bir o kadarı da yaralanmış ve sakat kalmıştır.

İspanya'da genç işçilerin asgari ücreti, yetişkinlerinkinden 2,5 kat daha azdır.

Federal Almanya Cumhuriyetinde ise en az 100 bin çocuk çalışmaktadır. Federal Alman Cumhuriyetinde yapılan bir ankete göre, genç işçilerin 8 saatten fazla çalıştırılmaları yasayla yasaklanmış olmasına karşın, gençlerin %14'ü günde 10 saatten fazla çalışıyor.

Avusturya'da gençlerin iş haftası 65 saati bulmaktadır.

Güney Afrika Cumhuriyetinde, bir Afrikalı 6-7 yaşında çalışmaya başlar.

Endonezya'da 10-14 yaş arasındaki erkek çocukların %22,6'sı çalışmaktadır.

Hong-Hong'da çocukların çalıştırılmaları resmen yasaklanmışsa da son nüfus sayımına göre 10-14 yaş arasındaki 36 bin kadar çocuk "ekonomik olarak aktif" nüfus kategorisine dahil edilmiştir. Bu ülkede çocuklar 9-12 saat çalışmaktadır.

Filipinlerde tüm işkollarında çalışan 6 milyon 112 bin kişiden 679 bini ya da % 10'undan fazlası 10-17 yaşındaki çocuklardır.

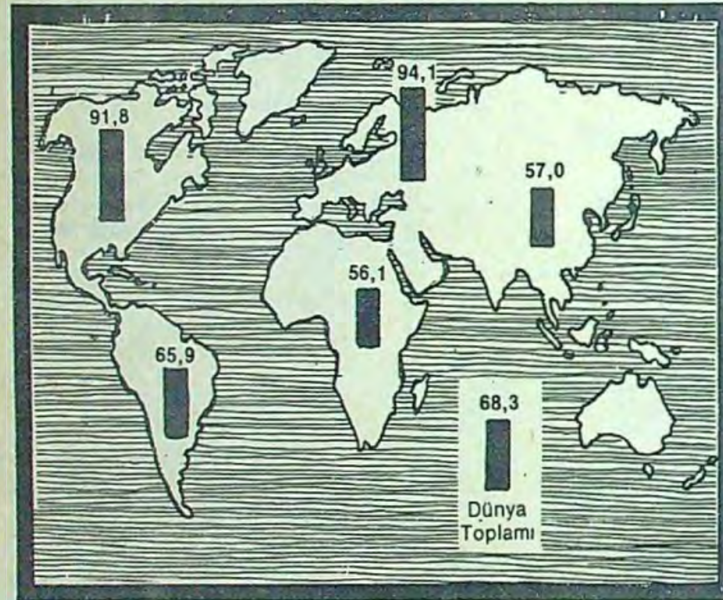
Çocukların yaşama koşulları

1972-1974'de dünyada kişi başına günlük protein tüketimi 68 gramdı. Avrupa ve Kuzey Amerika'da kişi başına günlük protein tüketimi % 30-40 daha yüksektir; bununla birlikte diğer kıtalardaki ülkelerde ise bu oran %4-17 daha düşüktür.

Kişi başına günlük en düşük protein tüketimi olan ülkeler şunlardır: Afrika'da Zaire Cumhuriyeti, Liberya ve Mozambik (31-37 gram); Amerika kıtasında Dominik Cumhuriyeti, Kolombiya, Bolivya, Haiti ve El Salvador (50 gramdan daha düşük). Asya'da Bangladeş Halk Cumhuriyeti'inde, Filipinler'de, Hindistan'da, Tayland'da ve Nepal'de kişi başına düşen protein tüketimi 42-50 gram arasında değişir. Dünyada öyle ülkeler vardır ki çocuklar hala açlıktan ölmektedir. Tablo 7

DÜNYADA KİŞİ BAŞINA GÜNLÜK PROTEIN TÜKETİMİ, KITALAR İTİBARİYLE, GRAM OLARAK (1972-74 yıllarının ortalaması)

Tablo 7

Çizelge 6

HAYVANSAL PROTEİN TÜKETİMİ AÇISINDAN NORMALİN ALTINDA OLAN AİLELERİN ORANSAL PAYI (Gelir Gruplarına göre % olarak dağılımı) (x)

Gelir Grupları	Hayvansal Proteini Eksik Alan Aileler %
2 000 TL ve Az.	85.4
2 001-4 000 TL	71.5
4 001-6 000 TL	53.8
6 001	34.6
Ulusal Ortalama	58.7

(X) O.Köksal, ve Arkadaşları, Türkiye Beslenme Araştırması, 1974

Kişi başına 0-250 TL düşen ailelerde, kişi başına 4.35 gr. hayvansal protein düştüğü, bebek ölüm oranının da binde 200 olduğu görülmektedir.

Kişi başına 2-3 bin TL düşen ailelerde, kişi başına 56.79 gr. hayvansal protein düşmekte, bebek ölüm oranı da binde 11 olmaktadır.

Ayrıca 0-5 yaş arasındaki çocuk ölümleri toplam ölümlerin % 50.9'unu oluşturmaktadır. (Türk Tabipler Birliği İzmir Tabip Odası'nın bir araştırması)

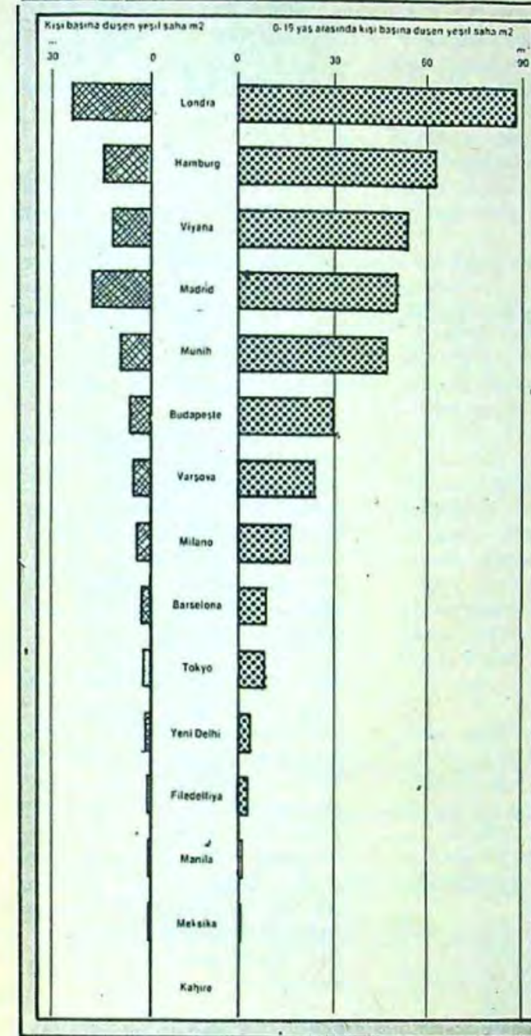
Türkiye'de çocuk beslenmesine ilişkin geleneklerin en olumlu yanı, uzun süre emzirmedir. 1974 Yılı Ulusal Beslenme Araştırmasına göre Türkiye'de annelerin % 76.9'u çocuklarını 4-18 ay arasında emzirmektedir. Bu oran büyük kentlerde % 69.4 ile en düşük, köylerde % 80.4 ile en yüksek dağılımı göstermektedir.

Çizelge 7

BAZI YİYECEKLERİN GRAM PROTEIN MALİYETİ

	1 Kg.	1 Kg. Toplam Protein	1 Gr. Protein Fiyat
Peynir	140 TL	225 gr.	62.-Krş.
Yumarta	70 TL	128 gr.	54.60 Krş.
Yoğurt	35 TL	35 gr.	100.00 Krş.
Süt	34 TL.	35 gr.	96.80 Krş

DÜNYANIN BAZI BÜYÜK KENTLERİNDE ÇOCUK BAŞINA DÜŞEN YEŞİL SAHA, m2 (1970'lerin Ortasında)

Çizelge 8

BEBEK ÖLÜMLERİYLE ÇEVRE SAĞLIĞI KOŞULLARI VE GELİR DAĞILIMIN ARASINDA İLİŞKİ (X)

Kişi başına aylık gelir TL.	0-250	250-500	500-bin	1-2 bin	2-3 bin	3 bin üst.
Bebek ölüm oranı (binde)	200	190	140	66	11	10
Kanalizasyon yok %	88.	52.63	9	5.15	—	—
Su yok %	74.4	65.84	7	1.03	—	—
Kirli sular dışarı akıyor %	96.7	44.47	21	4.12	—	—

(X) Türk Tabipler Birliği İzmir Tabip Odası'nın bir araştırmasından.

DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ

8 Mart 1908'de New York sokaklarında "eşit işe eşit ücret" "oy hakkı" diye haykıran kadın emekçiler üzerine kurşun yağıyordu. Ekonomik, demokratik ve siyasal hakları için sokaklara dökülüp gösteri yapan kadın dokuma işçileri, birçok yoldaşını burjuvazinin ölüm saçan silahlarla saldırdığı bu gösteride yitirdi.

İki yıl sonra Clara Zetkin'in önerisiyle, **Dünya Sosyalist Kadınlar Federasyonu, 8 Mart'ın Dünya Emekçi Kadınlar Günü** olarak kutlanmasına karar verdi. 1910'dan bu yana her yıl **8 Mart** Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak kutlanmaktadır.

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününe ilişkin bir basın açıklaması yaparak DİSK'in emekçi kadın sorunu ve örgütlenmesine yaklaşımını belirtmiştir. Baştürk'ün basın açıklaması aynen şöyledir:

"Ülkemizdeki bağımlı kapitalist düzen emekçi halkın hergün yüz yüze olduğu ve yaşamı çekilmez kılan sorunların başlıca nedenidir. Emekçi kadınların karşılaştığı sorunlar da kaynağını kapitalist sömürü düzeninden ve kapitalizm öncesi toplumlara ilişkin düşünüş ve davranış biçimlerinden almaktadır. Özellikle emekçi sınıfların kadınları, emekçi oldukları için ezilip sömürülürken, bir de kadın oldukları için baskı görmektedirler.

"Bugün analar öldürülen evlâtlarının acısını yüreklerinin derinliklerinde taşımaktadırlar. Artan hayat pahalılığı, evi çekip çevirmeye çalışan ev kadınlarını şaşkına döndürmekte, hayatından bezdirmektedir.

"Öte yandan ekonomik zorunlulukların sonucu giderek daha fazla sayıda kadın çalışma yaşamına katılmaktadır. Kadınların çalışma yaşamına girmesi onların ekonomik özgürlüklerini kazanmaları ve toplumsal mücadeleye katılmalarını sağlamak açısından ileri bir adımdır.

"Ancak çalışma hayatına giren kadınlar üzerindeki toplumsal baskıya ek olarak kapitalistlerin doğrudan sömürü ve baskısı ile karşılaşmaktadırlar. Dışarda çalışmalarının yanı sıra ev işlerinin ve çocuk bakımının arasında sıkışan emekçi kadınlar sınıf mücadelesine yeterince omuz verememekte, sendikaların, demokratik derneklerin, siyasi örgütlerin çalışmalarında yer alamamaktadırlar. Çok az sayıda kadın bu çalışmalara katılsa bile bulundukları birimin etkin ve belirleyici bir üyesi değil, edilgen bir izleyicisi olmaktadır.

"Türkiye işçi sınıfının devrimci sendikal örgütü DİSK, emekçi sınıfların kadınlarını her türlü sorunlarının çözülmesi, emekçi kadınların üzerindeki sömürü ve baskının kaldırılması ve kadınların toplumsal mücadeleye etkin biçimde katılması için özel çaba göstermektedir.

"Bu doğrultuda işyerlerini esas alan, kadın işçi çalışma grupları oluşturulmuştur. DİSK emekçi kadınların baskısız ve sömürüsüz bir dünya özlemlerini daha güçlü dile getirdikleri, bu yolda kadın erkek tüm emekçilerin verdiği mücadeleyi daha da yükselttikleri 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününü, önümüzdeki yıl "Emekçi Kadınlar Kurultayı" olarak kutlamak üzere girişimlerini sürdürmektedir.

"DİSK 'kadınlar katılmaksızın gerçek bir kitle hareketi olamayacağının' bilincindedir. Ve kadınların kurtuluşunu, işçi sınıfı ve tüm emekçilerin kurtuluşu ile birlikte sosyalizmde görmektedir.

"DİSK 'kadınlar katılmaksızın gerçek bir kitle hareketi olamayacağının' bilincindedir. Ve kadınların kurtuluşunu, işçi sınıfı ve tüm emekçilerin kurtuluşu ile birlikte sosyalizmde görmektedir."

AYLIK İSTATİSTİKLER

DİSK Araştırma Enstitüsünün yaptığı 1979 yılına ilişkin araştırması 1979 yılında gerçek ücretlerde % 11.2'lik bir düşüş olduğunu ortaya koymuştur. Araştırma 1970 yılından bu yana gerçek ücretlerdeki düşme oranının böylelikle % 39'a ulaştığını saptamıştır.

DİSK Araştırma Enstitüsünün çalışmasında ayrıca, 1979 yılında toplam 44 868 işçinin grev yaptığı, grevlerde toplam 3 241 350 işgünü kaybolduğu belirtilmiştir.

DİSK Araştırma Enstitüsünün bu çalışmasının bir özeti aşağıdadır:

SİGORTALI İŞÇİ ÜCRETLERİ (1970: 100)

	Net Aylık Ücret	Parasal (net) ücret indeksi	Fiyat artışları indeksi	Gerçek Ücret indeksi
1970	865 TL	100.0	100.0	100.0
1971	943 TL	109.0	119.0	91.6
1972	1 034 TL	119.5	137.3	87.0
1973	1 228 TL	142.0	156.6	90.7
1974	1 491 TL	172.4	194.0	88.6
1975	1 773 TL	205.0	235.1	87.2
1976	2 246 TL	259.7	276.1	94.1
1977	2 759 TL	319.0	347.9	91.7
1978	3 648 TL	421.7	563.2	74.9
1979 (x)	4 290 TL	496.0	812.6	61.0
				–% 39.0

(x) 1979'a ait sayılar ilk 8 ayın ortalaması alınarak bulunmuştur.

1977 ARALIK-1978 AĞUSTOS DÖNEMİ ÜCRETLERİ İLE 1978 ARALIK-1979 AĞUSTOS DÖNEMİ ÜCRETLERİ KARŞILAŞTIRMASI

	Brüt aylık Ücret	Net Aylık Ücret	Parasal (net) Ücret indeksi	Fiyat Artışları İndeksi	Gerçek Ücret indeksi
1977 Aralık	4 963.8 TL	3 055.8 TL	100.0	100.0	100.0
1978 Ağustos	6 110.7 TL	3 596.8 TL	117.7	134.0	87.8
					–% 12.2
1978 Aralık	6 250.5 TL	3 658.7 TL	100.0	100.0	100.0
1979 Ağustos	8 793.0 TL	4 797.4 TL	131.1	147.6	88.8
					–% 11.2

Gerçek ücretlerde 1978'de başlayan büyük düşük 1979'un ilk 8 ayında da devam etmiş ve 1978 Aralık ayına göre bu düşüş oranı % 11.2 olarak gerçekleşmiştir. Diğer bir deyişle fiyatlarda meydana gelen artışlar ücret artışlarını % 11.2 oranında aşmış, gerçek ücretlerde bu oranda düşmüştür. 1979'da görülen bu düşme ile birlikte 1970'ten bu yana gerçek ücretlerde görülen azalma % 39 oranındadır. Yani işçinin parasal ücretindeki artışlara karşın, bu parayla satınalınabilen mallar toplamı % 39 oranında azalmıştır.

1 OCAK 1979 İLE 21 ARALIK 1979 ARASINDA GREVLER, GREVE KATILAN İŞÇİ VE GREVDE KAYBOLAN İŞGÜNÜ SAYILARI

	İşyeri Sayısı	Greve katılan işçi sayısı	Grevde kaybolan işgünü sayısı
A) SONA EREN GREVLER			
DİSK	66	27 888	1 009 771
TÜRK—İŞ	37	9 376	1 070 948
MİSK	7	333	27 699
BAĞIMSIZ	13	980	90 699
TOPLAM	123	38 577	2 199 055
B) DEVAM EDEN GREVLAR			
DİSK	32	2 331	408 601
TÜRK—İŞ	13	1 922	455 675
MİSK	3	127	32 922
BAĞIMSIZ	14	1 799	196 053
TOPLAM	62	6 291	1 042 295
GENEL TOPLAM (A + B)	185	44 868	3 241 350

1 Ocak 1979 ile 21 Aralık 1979 arasında yaklaşık 1 yıllık dönemde 185 işyerinde 44 868 işçinin katıldığı grev uygulaması olmuştur. Bunlardan 98 işyerinde 30 219 işçi DİSK'e bağlı sendikalara üyedirler. Diğer bir deyişle işverenlere karşı ücret mücalesinde en önemli araç olan bu grevlerin yarıdan fazlası, % 53'ü DİSK'e bağlı sendikalar tarafından gerçekleştirilmiş ve aynı zamanda greve katılan işçilerin % 67.4'ü bu sendikaların örgütlülüğü altında toplanmışlardır.

1979 YILINDA TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ

	Toplu İş Sözleşmeleri Sayısı			Kapsadığı işyeri sayısı			Kapsadığı işçi sayısı		
	ÖZEL	KAMU	TOPLAM	ÖZEL	KAMU	TOPLAM	ÖZEL	KAMU	TOPLAM
1977 (Yıllık)	1659	573	2 232	3 681	2 498	6 179	220 774	369 324	590 098
1978 (Yıllık)	1204	666	1 870	3 787	1 530	5 317	230 140	155 737	385 877
1979 (Ocak-Ağus)	840	774	1 614	17 978	5 279	23 257	298 103	99 802	397 905

Kaynak: Çalışma Bakanlığı

TEKSTİL İŞÇİLERİ MUTLAKA AMAÇLARINA ULAŞACAKLARDIR

Tekstil sendikasının kademeli olarak uygulamaya başladığı grevler yaygınlaşarak sürmektedir. Bilindiği gibi Tekstil Sendikası 30 bin tekstil işçisi adına 20.9.1979 tarihinde Tekstil İşverenleri Sendikası ile yeni dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerine başlamıştı. Ancak işverenler özellikle de işveren örgütleri sorumlu oldukları felç olmuş ekonominin tüm olumsuzluklarını ve yüklerini işçi sınıfının ve emekçi halkın sırtına yükleyerek bunalımı aşmak istedikleri için milyarlarca liralık kârlarından fedakârlık etmeyerek görüşmelerin uyuşmazlıkla sonuçlanmasına yol açmışlardır. Ve böylece 23.12.1979 tarihinde uyuşmazlık tutuldu. 4.2.1980 tarihinde 5 işyerinde başladı.

Bugünkü bunalımın faturasını ödememeye kararlı olan yiğit Tekstil işçisi, bu bilinç ve disiplin içinde zorlu bir grev mücadelesine girdi.

13.3.1980 tarihinde grev uygulanmakta olan Teknik Boya işyerinde grevci işçilere bir konuşma yapan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar özetle şöyle demiştir:

"Devlet İstatistik Enstitüsü'nün bir araştırması sektörler içinde en yüksek kârın tekstil işkolunda sağlandığını açıklamıştır. Bu araştırmaya göre 1. 177 özel tekstil işletmesinin 1978 yılındaki toplam kârları 22 milyar 640 milyon lira olmuştur. Bir yanda asgari beslenme ihtiyaçlarının karşılayamaz düzeydeki işçi ücretleri, diğer yanda da milyarlara ulaşan kârlar. Tekstil grevleri işte bu çelişkinin sonucudur. İşveren Sendikaları Genel Başkanı ve Tekstil işvereni Halit Narin bu durumu görmezlikten gelmekte ve tekstil işçilerinin haklı grevlerini kamuoyunun gözünde mahkûm ettirmek içn çaba harcamaktadır.....Tekstil işverenleri grev nedeniyle doğan kayıplarını işçilere ücret zammı olarak vermeyi kabullenebilselerdi sorun çözümlenmiş olurdu.

"..........Diğer yandan grevlerle ilgili olarak sıkıyönetim komutanlığının yayınladığı son bildiri işçilerin haklı mücadelesini daha da sınırlandırıcı bir nitelik taşımaktadır. Grev yerlerinde çeşitli fabrikalardan işçilerin getirdikler dayanışma bezlerinin ve pankartlarının asılmasını yasaklayan, grev çadırlarının sökülmesini isteyen sıkıyönetim bildirisi, sıkıyönetimin tek yanlı bir uygulama içinde olduğu izlenimini kuvvetlendirmektedir. Grevlerin başlamasına neden olan katı ve hak tanımaz tavır içindeki işverenleri, işçilerin haklı taleplerini karşılamak yolunda davranmaya yönelten hiçbir girişimde bulunmayan sıkıyönetimin, yasalardan doğan haklarını kullanan işçilerin zaten yasalarla sınırlandırılmış olan grev mücadelesine yeni yasaklar ve sınır getirmesi tarafsız bir davranış olarak görülemez. Yasal tanımı "İşçilerin ekonomik ve sosyal durumlarını korumak ve geliştirmek" olan grevlerin bu amaca yönelik açıklamaları, dilek ve istemleri içeren pankartların asılmasının yasaklanması, grevden beklenen sonuçun elde edilmesini ve bu haklı taleplere kamuoyunun dikkatinin çekilmesini engellemektedir.... İlân ediliş gerekçesi "anarji ve terörü önleme" ve demokratik hak ve özgürlükleri kullanma olduğu söylenen sıkıyönetimin yasal hak kullanımlarında taraf olması sakıncalı sonuçlar üretibilir. Yine sıkıyönetim bildirisinde grev çadırlarının sökülmesi yolundaki karar, grevci işçilerin ve grev gözcülerinin grev yerlerini terk etmeye zorlayan, soğuklar nedeniyle işçilerin sağlıklarını tehlikeye sokan ve işverenlerin grevlerin kırılması istemlerine uygun düşen bir karar olarak değerlendirilmelidir."

Tekstil Sendikasının grev uygulamasına başladığı işyerleri şunlardır:

İşyeri	ŞUBE	Greve çıkılan tarih
Kendir Keten	Anadoluhisar	25.Şubat.1980
Edip İplik	Bakırköy	21.Şubat.1980
Sarper Çorapçılık	Beyoğlu	21.Şubat.1980
Neyir Örme	"	21.Şubat.1980
Örtel Örme	"	22.Şubat.1980
Güven Boya	"	27.Şubat.1980
Sunjüt	"	11.Mart.1980
Boğaziçi İplik	Büyükçekmece	1.Mart.1980
Dinarsu	Eyüp .	28.Şubat.1980
Muhteşem Kot	Topkapı	21.Şubat.1980
İleri Mensucat	Yedikule	21.Şubat.1980
Kasar Boya	"	27.Şubat.1980
Bisaş A.Ş.,	Bursa	26.Şubat.1980
Gümüşsuyu A.Ş.	Çerkezköy	25.Şubat.1980
Dinarsu A.Ş.	"	26.Şubat.1980
Mısırlı Boya	Bakırköy	12.Mart.1980
Zetip (Sefaköy)	"	
Zetip (Zeytinburnu)	"	"
Uludağ Boyahenesi	Beyoğlu	"
Harmancı Etiket	"	"
Minyon Örme	"	"
Samek Örme	"	"
Ortaş	Yedikule	"
Örme-İş	"	"
Koç Yün İplik	"	"
Teknik Empirme	Topkapı	"
Maydın Çorap	Mahmutpaşa	"
Kartaltepe Mensucat	Edirne	"

HÜRCAM-İŞ

10 BİN CAM İŞÇİSİ UYUŞMAZLIKTA

DİSK üyesi Hürcam-İş sendikasının 10 bin cam işçisi adına 1.1.1980 tarihinde başladığı TİSK görüşmelerinde anlaşma sağlanamadı. 13.3.1980 tarihinde uyuşmazlık tutulan maddelerin bazıları şunlardır:

	SENDİKA TEKLİFİ	İŞVEREN TEKLİFİ	ESKİ SÖZLEŞME
Ücret	50.00-55.00 TL.	25.00-27.5/TL.	10.50 - 10.50 TL.
İkramiye	7 - 8	4,5 - 4,5	4 - 4
İzin Ödeneği	10.000 TL. N	5.000 TL. B	2.500 TL.B
Bayram Ödeneği	8.000 Tl. N	2.000 TL. B	1.000 TL.B
Yakacak Ödeneği	20.000 TL. N	5.000 TL. B	2.500 TL. B
Evlenme Ödeneği	7.500 TL.	5.000 TL.	2.500 TL.
Doğum Ödeneği	6.000 TL.	3.000 TL.	1.500 TL.
Ölüm Ödeneği	20.000 TL.	20.000 TL.	10.000 TL.
	6.000 TL	3.000 TL.	1.500 TL.
Çocuk Parası	100 TL.	—	50 TL.
	200 TL.	—	
	400 TL.	—	
Öğrenim Ödeneği	2.000 TL. N	—	600 TL B
	2.500 TL. N.	—	850 —1.000 TL. B
	3.000 TL. N	—	2.000 TL. B
Konut Kredisi	50.000 TL.	kabul edilmedi	yeni madde
1 Mayıs Ödeneği	2.000 TL.	" "	
Giyim Ödeneği	7.500 TL.	" "	
Aile Yardımı	1.000 TL.	" "	
Kıdem İkramiyesi		mevcut uygulama	
Vardiya zammı	Ücretin %10'u		
	ücretin %20'si	5.00 TL.	2.50 Krş
	% 20	—	
Yemek Parası	100 tL.N	50.-TL.	30.TL.
Yıllık Ücr.İzin.	10.000 TL.	uygulama	3.000 TL.
	6.000 TL.	"	4.000 TL. ölüm
	6.000 TL.	"	3.000 TL. doğum
Kıdem Tazminatı	45 gün	30 gün	30 gün
	55 gün	Kabul edilmedi	yeni madde
	35 gün	kabul edilmedi	yeni mâdde
İşsizlik tazm.	B.ücretin %75'i	yasal	yeni madde
İhbar tazminatı	% 50 ilave	yasal	yasal
Çalışma süresi	42 buçuk saat	uygulama	48 saat

Not: (N) Net ödeme
(B) Brüt ödeme

BANK-SEN

EK ZAM TALEBİNDE İŞÇİLER KARARLI

Burjuvazinin, IMF'nin ve genelde emperyalizmin ücretlerin dondurulması, işçilerin satın alma gücünün düşürülmesi yolundaki dayatmalarının, daha fazla kâr hırsının sonunda ülkenin içine düştüğü ekonomik enkazın yükü işçi sınıfı ve emekçi halkımızın sırtına vurulmak isteniyor. Bu bunalımın yükünü taşımamaya kararlı olan banka ve büro işçileri sendikaları Bank-Sen öncülüğünde verdikleri ek zam talebi mücadelesinde başarılı adımlar atıyorlar.

Ek zam talebinde bulunulan Başak Sigorta'ta aylık ücretlere ek zam alındı. Bu işyerinde alınan ek zam sadece ücretlere değil, aynı zamanda ikramiyelere, sosyal hakalra ve kıdeme aynen yansıyacaktır. Yeni dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde elde edilen yeni ücret zamları; ek zamla beliren ücretlerin üzerine eklenecektir.

İşverenler ilk önce ek zam talebine karşı tavır aldılar. Öncelikle her türlü yeni ödemeye karşı çıktılar. Sonra birkaç ikramiye ödeyerek işi bitirmek istediler. Tüm bu yolları reddeden Başak Sigorta emekçileri, elde edilecek ek zammın kalıcı bir kazanım olacağının bilinci içinde haklarını alana kadar kararlılıklarını gösterdiler.

Bank-Sen Garanti Bankası, Şekerbank, Milli Aydın Bankası, İmar Bankası, Gima, Mais, Robert Kolej ve Ordu Pazarında da ek zam talebinde bulundu.

Ayrıca Anadolu Bankası'nda da ek zam talebinde bulunuldu. İşverenden 3 bin Tl. ek zam istendi. Buna karşılık işveren 10 bin lira ikramiye dağıtmık istedi. Anadolu Bankası emekçileri ise ikramiyelere, kıdem tazminatlarına, fazla mesailere de yansıyacak olan kalıcı zam taleplerinde israrlı olduklarını belirttiler.

USB GENEL YÖNETİM KURULU YAPILACAK

Dünya Sendikalar Federasyonuna bağlı uluslararası ticaret sendikaları birliği yönetim kurulu İstanbul'da toplanıyor. Bank-Sen'in de üyesi olduğu USB sosyalist ve kapitalist ülkelerde 15 milyonu aşkın emekçiyi temsil ediyor. Yılda bir kez toplanan yönetim kurulunun İstanbul'daki toplantısına Bank-Sen temsilcileri ile 16 ülkenin ticaret iş kolundaki sendikal örgütlerinin yetkilileri katılıyor. Toplantıda Dünya Sendikalar Federasyonu ile Ticaret USB sekretaryasından temsilciler de bulunacak.

BAYSEN

BAYINDIRLIK İŞÇİLERİ YENİ YETKİ DÖNEMİNE GİRDİ

DİSK üyesi Baysen Sendikası, 18 No.lu inşaat işkolunda kurulu bulunan 80 kamu işyerinde yeni yetki dönemine girdi.

Sarı sendikaların ve işverenlerin oyunlarına rağmen 1.3.1980 tarihinden geçerli işyeri yetkileri başarıyla yürütülüyor. Özellikle Bayındırlık Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı işyerlerinde sürdürülen işyeri yetkiler hızla Baysen lehine sonuçlanıyor.

Yaşamakta olduğumuz bunalımlı dönemde verdikleri ekonomik mücadelede örgütlü olmanın zorunluluğunun bilincinde ve kararlılığında olan bayındırlık işçileri DİSK-Baysen saflarında birleşiyorlar.

TİS GÖRÜŞMELERİ SÜRÜYOR

1.3.1980 tarihinden geçerli olacak kamu işyerlerinde TİS görüşmelerine başlandı. Bayındırlık Bakanlığı Yapı Genel Müdürlüğü'nde örgütlü bulunan Baysen, işçi ve emekçilerin taşıyamaz hale geldikleri yükü biraz olsun hafifletebilmek için iş güvenliği, ücret, daha iyi çalışma koşullarını kapsayan yeni toplu iş sözleşmesi taslağını işverene verdi. Görüşülmeye başlanan sözleşme taslağı 2 yıl sürelidir.

KAMU İŞYERLERİNDE KIYIMLAR YOĞUNLAŞTI

Demirel iktidarının işbaşına gelmesiyle birlikte başlayan işçi, memur, öğretmen, teknik eleman kıyımları Baysen sendikasının örgütlü olduğu kamu işyerlerinde ve özellikle Bayındırlık Bakanlığında bütün yoğunluğuyla sürmektedir. Baysen üyesi, yöneticisi, temsilcisi durumundaki üyeler faşistlerin yoğun olduğu yerlere sürülmektedir. İşverininyasadışı bu uygulamalarına karşı Baysen üyeleri direneceklerdir. Yürürlükteki toplu iş sözleşmesini çiğnetmemeye kararlılar. Sürgünler Bayındırlık Bakanlığı Yapı Genel Müdürlüğüne bağlı Baysen'in yetikili olduğu işyerlerinde daha yoğun biçimde uygulanmaktadır. Tüm bu tayinler faşistlerin yoğun olduğu Yozgat ve Erzurum'a yapılmaktadır.

Bayındırlık Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nde örgütlü bulunan Baysen, işçi ve emekçilerin taşıyamaz hale geldikleri yükü biraz olsun hafifletebilmek için iş güvenliği, ücret, daha iyi çalışma koşullarını kapsayan yeni toplu iş sözleşmesi taslağını işverene verdi. Görüşülmeye başlanan sözleşme taslağı 2 yıl sürelidir.

LASTİK-İŞ

GENEL YÖNETİM KURULU TOPLANTISI YAPILDI

Lastik-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu toplantısı 10-11-12 Mart 1980 tarihlerinde İstanbul'da yapıldı. 3 gün süren görüşmeler sonunda Genel Yönetim Kurulu kamuoyuna şu açıklamayı yapmıştır:

"Lastik-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu, Türkiye'nin içine düşrüldüğü derin bunalımdan çıkış yolunun varlığı inancını kamuoyuna duyurmayı en başta gelen görev sayar.... Demirel iktidarının sürdüğü bunalımlı dönemin 100 günlük hesabını alın akıyla verememiş, Anayasa dışına çıkışının yol açtığı suç işleme alışkanlığının sonucu şu sayılarla somutlanmıştır: 4 Mart 1980 tarihine kadarki dönem içindeki 11 aylık Sıkıyönetim süresi içinde 14 bin 96 kişi tutuklanmıştır. 39 bin 47 kişi gözaltına alınmıştır.....Bütün bunlar daha 1967'lerde boy gösteren ve Demirel iktidarlarınca hoşgörü ile karşılanan faşist parti kamplarından, vatandaşlar arasında inanç ve düşünce ayrılığını körükleyerek bir kısım insanları "vatan haini" gösterme eğilimlerinden kaynaklanmıştır.....Yoklukların, pahalılıkların, terörün, can güvensizliğinin, ağır yükleri altında her türlü örgütlenmeye karşı çıkan iktidarın dayatmasıyla karşılaşan işçilerimiz bu gidişe boynunu bükerek yol vermeyecektir...."

MADEN-İŞ GENEL TEMSİLCİLER KURULU 9 MART'TA TOPLANDI

Türkiye Maden-İş Sendikasının 9 Mart'ta İstanbul Spor ve Sergi Sarayında yapılan Genel Temsilciler Kurulu Toplantısına 90 bin Maden-İş üyesini temsilen katılan 5 bin işyeri temsilcisi, MESS'in dayatmacı tavrı ile kaçınılmaz hale gelen grevlerin bir an önce başlatılması kararını aldı.

Sendika Genel Başkanı Kemal Türkler, Genel Başkan Vekili ve Toplu Sözleşme Dairesi Başkanı Kemal Daysal ve dokuz bölgeden işyeri temsilcilerinin konuşma yaptığı toplantıda oybirliği ile şu kararlar alındı:

1- MESS, toplu sözleşme istemlerimize, ülke ve yaşam koşullarına kesinlikle uygun olmayan, kabul edilemeyecek bir düzeyde cevap vermiştir. Üstelik parasal konularda olduğu gibi, iş güvencesi-işçi sağlığı, iş güvenliği, çalışma süreleri gibi konularda da dayatmacı bir tutum takınmıştır. MESS'in bu tavrı nedeniyle kaçınılmaz hale gelen grevlerin, Genel Merkezimizin planlaması içinde biran önce başlatılmasına;

2- 23. Dönem Merkez Genel Kurulumuzda karar altına alındığı gibi, **"savaşımda başarı büyük ölçüde tüm üyelerimizin ve özellikle toplu sözleşme görüşmeleri yapılan işyerlerinde metal işçilerinin birlikte ve kararlılıkla hareket etme yeteneklerine, örgütlü savaşkanlık düzeylerine bağlıdır."** Grevimizin etkisi, MESS'i caydırıcı gücü, her şeyden önce katılımın kararlılığına, yığınsallığına, grevcilerin disiplinli birliğine, direncine bağlıdır. Bu nedenle, greve çıkan işyerlerinde, işçilerin gönüllü birliğini pekiştirici önlemlerin alınmasına ve birlik anlayışına ters düşecek her türlü davranışın kesinlikle mahkum edilmesine;

3- Grevimizin boyutları, yığınsallığı, sendikamızın verebileceği grev ödentisi düzeyini ister istemez etkileyecektir. Sendikamızın tüm mali olanaklarının seferber edilmesinin yanısıra, ülke çapında ve uluslararası düzeyde bir dayanışma kampanyası örgütlemek zorunludur. Bu alanda, her şeyden önce, grev dışındaki işyerlerinde çalışan MADEN-İŞ üyelerine büyük görevler düşmektedir. Grevin başarısı, tüm MADEN-İŞ üyelerinin, tüm işçi sınıfının başarısı olacaktır. Tüm üyelerimizin, dayanışma kampanyasının yürütümü konusunda sürekli aydınlatılmasına, en geniş dayanışma ağının örülmesi için çalışmalar yapılmasına;

4- Son devalüasyon ve zamlar, tüm işçi ve emekçilerin satın alma gücüne ağır darbeler indirmiştir. Sözleşmesi yürürlükte olan işyerlerinde çalışan kardeşlerimizin de satın alma gücünü geliştirmek ve korumak acil bir zorunluluktur. Bu nedenle, toplu sözleşmeleri yürürlükte olan, sözleşmeleri bitmemiş olan işyerlerinde hızla artan hayat pahalılığına karşı ek parasal istemlerin pahalılık zammının derhal öne sürülmesine, Bölge Temsilcilerine bu talebin hayata geçirilmesi için görev ve yetki verilmesine;

5- Tekelci, holdingçi patronlar işçi sınıfımızı ve emekçi halkımıza topyekun saldırı içerisindedir. Tekstil işçileri bu saldırının bir parçasına karşı koymak için grev çadırlarındadır. Cam işkolunda çalışan sınıf kardeşlerimiz, gıda işkolunda, petro kimya işkollarında çalışan işçiler ekmek ve onur kavgasının sıcağı içerisindedir. Bu noktadan hareketle, diğer işkollarında grevde olan sendikalara bağlı işçi kardeşlerimizle, dayanışmanın, ziyaretlerin aktif bir şekilde örgütlenmesi yönünde yoğun, enerjik çabaların gösterilmesine karar verilmiştir."

MADEN-İŞ 12 İŞYERİNDE MESS'E KARŞI GREV UYGULAMASINA BAŞLADI

Greve çıkan işçi sayısı 4 bini aşıyor.

Maden-İş, toplu sözleşme istemlerine ülke ve yaşam koşullarına kesinlikle uygun olmayan, kabul edilemeyecek bir düzeyde cevap veren MESS'e karşı 13 Mart 1980'de 12 işyerinde grev uygulamasına başladı.

Sözkonusu işyerleri şunlardır:

1.BÖLGE (İstanbul-Topkapı)

Perfektüp Ambalaj San ve Tic.A.Ş.
Çukurova İthalat ve İhracat T.A.Ş.

3.BÖLGE (İzmir)

Ege Endüstri ve Tic.A.Ş.
(10.Mart.1980'de başladı)

6.BÖLGE (İstanbul-Gültepe)

Beldesan Motorlu Vasıtalar San.A.Ş.
Telra Televizyon Radyo San. Ve Tic. A.Ş.
Elaks Elektronik Aksam San A.Ş.

7.BÖLGE (İzmit)

Rabak Elektrolotik Bakır ve Mamulleri A.Ş.

14.BÖLGE (İstanbul-silahtarağa)

Rabak Elektrolitik Bakır ve Mamulleri A.Ş.

16.BÖLGE (İstanbul-Sefaköy)

Bimak Birleşik Makina San.ve Tic.A.Ş.
Özköseoğlu Isı San.ve Tic.A.Ş.

25.BÖLGE (Gebze)

Tezsan Takım Tezgahları San ve Tic.A.Ş.

ADANA MERKEZ TEMSİLCİLİĞİ (Diyarbakır)

1- Çukurova İthalat ve İhracat T.A.Ş.

Çukurova İthalat ve İhracat T.A.Ş. Diyarbakır Şubesi

BASIN-İŞ GENEL KURULU YAPILDI

DİSK üyesi Basın-İş Sendikası Genel Kurulu 9-10 Şubat 1980 günleri arasında İstanbul'da DİSK Genel Merkezi Konferans Salonunda yapılmıştır. DİSK Yürütme Kurulu üyesi Mukbil Zırtıloğlu'nun Divan Başkanlığını yaptığı Genel Kurul'da Basın-İş Genel Başkanlığına yeniden Burhan Şahin, Genel Sekreterliğe Hüseyin Karahan, Yürütme Kurulu üyeliklerine ise Nurettin Yıldız, Mehmet Rahat ve Yılmaz Özdemir seçilmiştir.

Basın-İş Genel Kurulunda alınan kararlardan bazıları şöyledir:

- İşsizlik ve pahalılıkla mücadele,
- Anti-demokratik baskılara karşı mücadele,
- Toplu işçi çıkartmalara, ihbarsız ve tazminatsız işçi çıkarmalara ve özellikle KİT'lerdeki işçi kıyımına karşı mücadele,
- Yaklaşmakta olan 1980 1 Mayıs'ının kutlanması için özelinde Basın-İş'in genelinde işçi sınıfının olağanüstü çaba göstermesi,
- Asgari ücretin vergi dışı bırakılması ve vergi adaletsizliğine karşı mücadele,
- Basın işkolundaki birlik çalışmalarının hızlandırılması,
- Tüm fikir ve kol işçilerinin 20 yılda emeklilik hakkı,
- Basın-Yayın işkolundaki tekelleşmeyle ilerici basının susturulmasına karşı mücadele,

DEV MADEN-SEN GENEL KURULU YAPILDI

Dev Maden-sen Genel Kurulu Ankara'da Çağdaş Sahne Salonunda yapılmıştır. 17 Şubat'ta başlayan Genel Kurul 4 gün sürmüştür. DİSK Yürütme Kurulu üyesi Mustafa Aktulgalı'nın Divan Başkanlığına getirildiği Genel Kurul'un üçüncü gününde DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk bir konuşma yapmıştır.

Devrimci Demokratik Birlik listesinin kazandığı seçimlerin sonunda 93 oy alan Müslim Şahin Genel Başkanlığa, 103 oy alan Adil Gürhan Genel Sekreterliğe getirilmiştir. Yapılan seçimler sonunda belirlenen yeni Yürütme Kurulu üyeleri ise şunlardır: Hüseyin Koparan, Zeyni Sunal, Süleyman Kırteke, Mahmut Pur, ve Yılmaz Bütün.

Genel Başkanlığa seçilen Müslim Şahin, yaptığı konuşmada, yeraltı maden işçisini zorlu mücadelenin beklediğini ve bu mücadeleye zaman geçirilmeksizin hazırlanmanın zorunluğunu vurgulamıştır. Genel Sekreterliğe seçilen Adil Gürhan ise önümüzdeki dönemde işçi sınıfının neler yapabileceğini dile getirmiştir.

Kongre'de DİSK'in hazırladığı Tek Tip Demokratik Tüzük kabul edilmiş ve Dev Maden-Sen yönetiminin DİSK'in ilkeli birliğinin pekiştirilmesi için kararlı olduğu vurgulanmıştır.

LİMTER-İŞ GENEL KURULU YAPILDI

Limter-İş Sendikası 4.Olağanüstü Genel Kurulu 20 Ocak 1980 tarihinde İstanbul'da DİSK Genel Merkezi Konferans Salonunda yapılmıştır. Divan Başkanlığına DİSK Genel Sekreter Yardımcısı Hüseyin Ekinci seçilmiştir. İlk ve tek turda Genel Başkanlığa Metin Yağmur (108 oy), 2. turda Genel Sekreterliğe Kemal Bozkurt (76 oy) getirilmiştir. Seçilen yeni Yürütme Kurulu üyeleri ise şunlardır: Aşur Ergin, Ekrem Erdemir ve Mehmet Yılmaz.

SİNE-SEN GENEL KURULU YAPILDI

DİSK Üyesi SİNE-SEN 2. Olağan Genel Kurulu 4 Şubat 1980'de İstanbul'da yapıldı. Genel Kurul sendika genel başkanı Mevlüt Ekinci'nin yaptığı bir konuşma ile açılmıştır. Divan Başkanlığına DİSK Yürütme Kurulu üyesi Tuncer Kocamanoğlu'nun seçildiği Genel Kurul'da gündem oybirliği ile kabul edildi. Daha sonra Divana verilen bir önerge ile aidat yükümlülüklerini yerine getirmemeleri nedeniyle sendika yönetim kurulunca üyelikten düşürülen işçilerin yeniden sendika üyeliğine kabulü önerildi ve yapılan oylama sonucunda üyelikten düşürülen işçilerin yeniden sendika üyeliğine alınmaları oy birliği ile kabul edildi.

Gündem gereği Genel Kurula katılan konukların tanıtılmasından sonra idari, mali ve denetleme raporları okundu ve görüşüldü. DİSK'in hazırladığı Tek Tip Demokratik Tüzük kabul edildi.

Sine-Sen Genel Kurulu'nda Türkiye sinema emekçilerinin temsilcileri sinema işkolundaki emekçilerin sorunlarını tartışmış ve aşağıdaki kararlara varmışlardır:

- DİSK ile ilişkilerin hayatiyet kazanması,
- Sendikal birliğin sağlanması,
- Toplu sözleşme düzeninin hayata geçirilmesi,
- Üretim ve tüketim kooperatiflerinin öncelikle kurulması,
- En kısa zamanda bir lokale kavuşulması,
- Demokratik sinema yasası doğrultusunda çalışmalar yapılması,
- Örgütlenme ve mesleki eğitime hız verilmesi.

SİNE-SEN Genel Kurulu, Dünya Sendikalar Federasyonu'na katılma kararı alarak, sinema emekçilerinin ekonomik, kültürel ve siyasal çıkarları doğrultusunda verilecek mücadeledeki yerini böylece saptamış oldu.

Yeni Yürütme Kurulu şu üyelerden oluşmuştur:

Genel Başkan Rauf Ozangil, Genel Sekreter Arif Özserin, Ahmet Keskin, Necmettin Çobanoğlu,

Fazlı Doğanay, Şeref Yılmaz, Erol Batıbeki.

Sonuçlanan Genel Kurul'dan sonra üyelerine ilk açıklamasını yapan Sine-Sen, önümüzdeki dönemde sinema emekçilerinin ve onların sendikal örgütü olarak Sine-Sen'in üzerine düşen görevleri şöyle sıralamaktadır:

"Önümüzde aşılacak daha çok engellerimiz, yapılacak çok işlerimiz, tamamlanacak çok sorunlarımız var. Bütün bunlar için her zamankinden daha çok birlik ve dayanışma içinde olmak, sendikamızın çatısı altında, sıkışmış tek bir yumruk halinde toplanmamız gerekiyor. Çünkü bu hızlı gelişme karşısında, çıkarları bozulanlar her türlü tertip ve oyuna gideceklerdir. Sendikamız çatısı altında toplanacağız ve gerek mesleki, gerekse sınıfsal eğitimimizi güçlendireceğiz. Mücadelemizin başarıya ulaşması için hepimiz tek tek bilinçli, kararlı üyeler haline geleceğiz. Sendikamızın çalışmasında demokratik işlerliği sağlayacağız."

T.İ.S GENEL KURULU YAPILDI

DİSK üyesi TİS 9. Olağan Genel Kurulu 23-24 Şubat 1980 günlerinde Ankara'da toplanmıştır. DİSK Genel Başkan Vekili Rıza Güven'in Divan Başkanlığına getirildiği Genel Kurul'da Tek Tip Demokratik Tüzük kabul edilmiştir. Yapılan seçimler sonunda Genel Başkanlığa Yalçın Talaka, Genel Sekreterliğe Ahmet Ağır, Merkez Yürütme Kurulu üyeliklerine de Hüseyin Tursun, Hasan Üldes ve Mahmut Demirler getirilmiştir.

T.İ.S Genel Kurulunda ayrıca Dünya Sendikalar Federasyonu üyesi Uluslararası Tarım, Orman ve Plantasyon İşçileri Sendikası'na (U.I.S.T.A.F.P) katılma kararı alınmıştır.

FKÖ'NÜN 15. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ TÖRENLERLE KUTLANDI.....

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün (FKÖ) 15. Kuruluş Yıldönümü 1 Ocak'ta Beyrut'ta düzenlenen çeşitli kitlesel eylemlerle ve kapalı salon toplantılarıyla kutlanmıştır. Kutlamalara çok sayıda ülkeden konuk katılmıştır. FKÖ'nün 15. yıldönümünü kutlamalarına DİSK adına Yönetim Kurulu üyesi ve Basın-İş Sendikası Genel Başkanı Burhan Şahin katılmıştır.

FKÖ'nün 15. Kuruluş Yıldönümü nedeniyle düzenlenen ve 100 bin kişinin katıldığı mitingde FKÖ lideri Yaser Arafat bir konuşma yaparak Filistin halkının emperyalizme, siyonizme, karşı sürdürdüğü mücadelede FKÖ'nün önemini ve işlerini vurgulamıştır. Filistin halkının ulusal kültürel değerlerini somutlayan gösterilerin de yapıldığı törenlerde, çok sayıda konuk Filistin halkının halk davasına ilişkin görüş ve değerlendirmelerini içeren tebliğler sunmuşlardır.

DİSK adına kutlamalara katılan B.Şahin FKÖ Lideri Yaser Arafat'ı özel olarak ziyaret etmiş ve Türkiye halkının haklı davasında yanında olduğunu belirtmiştir. B.Şahin ayrıca Filistin halkının liderlerinden Kaddumi ve Habbaş ile görüşmelerde bulunmuştur.

ASTER-İŞ

KOCAELİ BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ KAPATILDI

28 Aralık'ta DİSK üyesi Aster-İş Sendikası Kocaeli Bölge Temsilciliği yasadışı biçimde arandı. Bu keyfi uygulama sonucunda Temsilcilik hiçbir gerekçe gösterilmeden kapatıldı.

Aster-İş için bu dönem, bölgede önemli ve yoğun çalışmaların olduğu bir dönemdir. Böylesi yasadışı uygulamanın böyle bir döneme rastlaması raslantı olmasa gerek.

1980 Şubat'ında Aster-İş sendikasının Kocaeli Bölgesinde birçok işyerinde yeni dönem yetki mücadelesi başlıyor. Bu işyerlerinin başında Gölcük Tersanesi geliyor.

Aster-İş üyesi ve DİSK-Aster-İş'te örgütlenmeye kararlı işleri bu tür engeller yıldırmayacaktır.

Aster-İş Sendikasının Kocaeli Bölge Temsilciliğinin yasadışı bir biçimde kapatılması üzerine DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar bir açıklama yaptı. Işıklar'ın açıklaması şöyledir:

"Aster-İş'in Bölge Temsilciliğinin kapatılması varolan siyasi iktidarın egemen sınıflar çıkarları doğrultusunda genel olarak demokratik hak ve özgürlüklere, özel olarak da sınıf ve kitle sendikalarına ve demokratik kitle örgütlerine yönelttiği saldırıların bir halkası olmaktan öte, siyasi iktidarın sendika kapatmaya varan, daha önceden görülmedik boyutlarda giriştiği bir saldırıdır. DİSK, sendikaları kapatmaya yönelik bu saldırılar karşısında susmayacak, 12 Mart uygulamalarını aşan bu tür saldırılara izin vermeyecektir."

- İstisnasız tüm işçiler Etibank genel Müdürlüğüne devredilecektir.
- Tüm işçilerin geçmiş kıdem tazminatlarını Etibank Genel Müdürlüğü üstlenecektir.
- 21.8.1979 (Etibank devir tarihi) tarihinden itibaren grevde geçen süre için çalıştırılmış gibi işlem yapılacaktır.
- Toplu iş sözleşmesi 1 yıllık olacaktır.
- İşyerinin devir tarihi olan 21.8.1979 tarihine kadarki dönem için her işçiye 45.000 TL net para ödenecektir.
- 21.8.1979 tarihinden itibaren bütün işçilerin daha önceki ücretlerine 160 TL. ücret zammı ve her işçiye 10 TL kıdem zammı verilecektir.
- Fazla mesai ücretleri % 100 ödenecektir.
- İkramiye 21.8.1979 tarihi ile yıl sonu arasında yasal ikramiyelere 1 maaş ilâve.
- Kıdem tazminatı her yıl için 40 günlük olarak hesaplanacaktır.

BASIN-İŞ

TİS GÖRÜŞMELERİ SÜRÜYOR

Ankara'da kurulu Türk Tarih Kurumu'nda Basın-İş Sendikası tarafından alınan grev ilanı devam ediyor.

Daha önce Türk-İş üyesi Basın-İş'in örgütlü olduğu Ayyıldız Matbaasında çalışan işçiler DİSK üyesi Basın-İş Sendikasında örgütlenmişler. Bu yeni örgütlenen işyerinde çalışanlar adına yürütülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamamış ve sendika bu işyerinde uyuşmazlığa gitmiştir.

İstanbul'da kurulu Randekal Çıkartma Sanayinde (ve Foks Matbaasında) toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürüyor.

DİSK/Basın-İş saflarında yeni örgütlenen Erler Matbaasında toplu iş sözleşmesinde anlaşma sağlanamadı ve uzlaştırma kuruluna gidildi.

APA Ofset'te yeni dönem toplu iş sözleşmesi görüşmeleri başladı.

İstanbul'da kurulu Duran Ofset'te çift vardiya çalışılırken tek vardiyaya geçilmesi üzerine işveren 19 işçiyi işten çıkarttı. Arkadaşlarının işten çıkarılmasını protesto eden işçiler direniş yaptı. Basın-İş işten çıkarılan üyelerine, 32 gün üzerinden olan kıdem tazminatlarının 40 gün üzerinden ödenmesini sağladı.

DEV MADEN-SEN

BORTAŞ'TA TİS BAĞITLANDI

Kestelek'te kurulu Etibank Boraks İşletmesinde Dev Maden-Sen üyesi işçiler 5 aydır grevdeydi. Bağıtlanan yeni dönem sözleşmeyle işçilere şu haklar sağlandı:

MTA'YA FAŞİST KADROLAR YERLEŞTİRİLİYOR

Yeni hükümet değişikliği ile birlikte MTA'da çalışanların tümü Genel Direktöründen, Genel Direktör Yardımcısından odacasına kadar herkes değiştirilmeye başlandı. MTA'da

iki önemli daire vardır: 1. Sosyal ve İdari İşler Dairesi ve 2. İşçi İşleri Dairesi. Bu 2 önemli daireye daha önce haklarında kovuşturma açılmış kişiler getirilmiştir. Bu görevlerde bulunan tüm ileri, demokrat ve devrimci kişiler yeni hükümetle birlikte görevlerinden uzaklaştırıldı. Bu görevlere getirilen yeni kişiler şimdi 3 bin işçinin, 2 bin memurun özlük işlerini yürütüyor. Ancak daha önce bu tür görevlerde bulunmamış olduklarından şu anda özellikle bu 2 dairenin tüm işleri durmuş bulunmaktadır. Bu durumu protesto etmek amacıyla MTA'da çalışanlar 4.1.1980'de İdari İşler Dairesi önünde toplandı. Sıkıyönetime yapılan ihbar sonunda işyerine ve gelen güvenlik kuvvetleri 186 kişiyi gözaltına aldı. Sendikanın girişimi sonunda 160 kişi ayrı günün gecesi serbest bırakıldı. Ertesi gün de 3 kişi serbest bırakıldı. Şu an hâlâ 23 kişi Mamak Tutukevinde bulunuyor. Tüm özlük dosyalarının bu yeni atanan kadrolar tarafından yürütülmesinden MTA'da çalışanların tümü kuşku duymaktadır. Şimdi MTA'da 100'ün üzerinde asker bulunuyor. MTA'da çalışan tüm işçi r, memurlar, teknik elemanlar üye oldukları üst örgütleriyle birlikte ortak davranıyorlar. Bu amaçlar Dev Maden-Sen MTA'da örgütlü olan tüm demokratik kuruluşlarla bu amaç için ortak komite oluşturmuştur.

YETKİ MÜCADELESİ SÜRÜYOR

Balıkesir Bigadiç'te 1400 işçi adına verilen yetki mücadelesi 5 Ocak'ta başladı. Mataş-İş ile Dev Maden-Sen buradaki işyerleri için Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurdular. Bu işyerlerinden daha çok işçinin çalıştığı mezarbaşı, Avşan ve Arka Güneri, Ön Güneri için toplu iş sözleşmesi yetkisi Mataş-İş'e verildi. Acep, Kurtpınar ve Kireçlik Ocaklarında ise yetki Dev Maden-Sen'e verildi. Yetki tesbitinde Bölge Çalışma Müdürlüğünün işlemleri tamamlanmak üzereyken Çalışma Bakanı göreve geldikten bir saat sonra müfettişleri Ankara'ya

çağırttı; ve bunların yerine özel müfettişler gönderildi. Dev Maden-Sen Bölge Çalışma'nın yetki tesbitine itiraz etti. Ancak noter kanalıyla yapılan itirazların hiçbiri B.Ç.M.'nce dikkate alınmadı. Dev Maden-Sen'in yetki itirazı hâlâ sürmektedir.

Ayrıca Etibank Kesterek Boraks İşletmesinde toplu iş sözleşmesi yetkisini DİSK üyesi Dev Maden-Sen aldı. Bu işyeri için toplu iş sözleşmesi hazırlıkları başladı.

TKİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İLE 6 İŞYERİ İÇİN TİS BAĞITLANDI

Dev Maden-Sen'in örgütlenme çalışmaları sonunda TKİ'nin Yatağan, Milas, Eskihisar, Karakuyu, Ilgın ve Bursa işyerlerinde çalışan işçiler DİSK saflarına katıldı. Daha önce Maden Federasyonu ve Mataş-İş Sendikalarının örgütlü olduğu bu işyerlerinde DİSK üyesi Dev Maden-Sen yetki aldı, ve TKİ işverenler Sendikası ile TİS görüşmelerine başlandı. Bu 6 işyerinde çalışan işçiler adına bağıtlanan yeni dönem sözleşmeyle şu haklar sağlandı:

- Ücretler: İşçiler sanat ve ünvanlarına göre 4 gruba ayrılmış olup ücretleri asgari ücretten 412.-TL, 403.-TL, 395.-TL, 39.-TL. olarak saptanmıştır.

- Sanat ve ağırlık zammı: Yine işçilerin yevmiyelerine sanat ve ünvanlarına göre 60.-TL, 45.-TL, 30.-TL, 25.-TL. eklenmiştir.

- Gece çalışma ücreti: 1 saat için 200 krş. gece çalışma primi.

- İkramiye: 4 maaş tutarında ve diğer sosyal haklar.

ERKEN GENEL KURUL KARARI ALINDI

5.11.1979'da Dev Maden-Sen Genel Merkezinde toplanan Genel Yönetim Kurulu erken genel kurul kararı almıştır.

Normal olarak 1980 Kasım'ında yapılması gereken Genel Kurul, 3.Nolu madencilik işkolundaki gelişmeler ve DİSK'in 6. Genel Kurul'unda alınan Tek Tip Demokratik Tüzük kararını uygulamak için 17 Şubat 1980'e alınmıştır.

DEVRİMCİ YAPI-İŞ

FETHİYE'DE TİS BAĞITLANDI

Fethiye Orman Ürünleri Entegre Tesisi İnşaatında çalışan Devrimci

Yapı-İş üyesi işçileri adına 14 ay süreli yeni dönem toplu iş sözleşmesi bağıtlandı.

1.12.1979 tarihinden geçerli olmak üzere günlük ücretlere seyyanen 160 TL. zam yapıldı. Ayda 250 TL. aile ödeneği. Yılda 7500 TL. yakacak ödeneği. İlkokulda okuyan çocuklar için 500 TL., orta ve dengi okullar için 750 TL. lise ve dengi okullar için 1000 TL., yüksek öğrenimdeki çocuklar için 2000 TL. öğrenim ödeneği. Yol, yemek, doğum, ölüm, ödeneği gibi bazı sosyal haklarla birlikte yılda 3 maaş tutarında ikramiye sağlanmıştır.

TİS GÖRÜŞMELERİ SÜRÜYOR

Sümerbank Çanakkale Sentetik Deri Fabrikaları işyerindeki toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürüyor.

İstanbul İmar 2 ınt. Şirketi Genel Merkezi üyeleri adına toplu iş sözleşmesi görüşmeleri yürütülüyor.

İzmir'de PTT kanal inşaatında çalışan Devrimci Yapı-İş üyesi işçileri adına bağıtlanan protokolle işçiler lehine yeni maddeler getirildi.

ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Devrimci Yapı-İş Sendikasının İzmir Sigara Fabrikasındaki örgütlenme çalışmaları tamamlandı. İşyerinde çalışan 75 işçinin tümü DİSK/Devrimci Yapı-İş saflarında yer aldı.

GENEL-İŞ

DİYARBAKIR BELEDİYESİNDE GREV BAŞLADI

Diyarbakır Belediyesinde çalışan 1250 Genel-İş üyesi işçi birikmiş 3 aylık alacaklarının hâlâ işverenlikçe ödenmemesi üzerine 7.11.1980 tarihinde greve çıktılar.

Ayrıca daha önce başlamış olan Marmara, Çerkeş, Elbistan, Isparta, Geyve, Tuzla Belediyelerindeki grevler de devam etmektedir.

EĞİTİM SEMİNERLERİ BAŞLADI

Genel-İş Sendikasının 1979'da düzenlediği örgüt içinden eğitimci yetiştirme seminerlerinde yetişen iki Genel-İş üyesi işçi şimdi profesyonel eğitimci olarak göreve başlamıştır.

Ayrıca sendikacı eğitim seminerini başarıyla bitiren 30 arkadaşın katılacağı temel eğitim semineri başlamış bulunmaktadır. 3'er gün sürecek olan bu seminerler Ocak 1980'den Şubat 1981'e kadar sürecektir. 5 grup halinde tüm Türkiye çapındaki bölgelerdeki 5 bin işçiyi kapsayacak olan bu temel eğitim seminerlerine bugüne kadar hiçbir seminere katılmamış olan işçiler katılacaktır.

GIDA-İŞ

ÜLKER İŞÇİSİ HÂLÂ DİRENİYOR

Yiğir Ülker işçisi 28.7.1979'dan bu yana yasadışı lokavta karşı direniyor.

İşten atılan 6 arkadaşlarını yeniden işe almalarını isteyen 1200 ülker işçisine, işverenin verdiği yanıt "yasadışı lokavt" oldu. İşyerinde örgütlü olan DİSK üyesi Gıda-İş Sendikasının başvurusu üzerine, işyerinde inceleme yapan İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü müfettişleri, işverenin eyleminin kanunsuz lokavt olduğunu saptayarak, hakkında kovuşturma yapılması istemi ile Zeytinburnu C.Savcılığına başvurdular. Zeytinburnu C.Savcılığının kanuni takibatı hâlâ sürmektedir.

Ülker işvereni, yasadışı lokavtla yetinmeyerek, sokağa attığı 1200 işçi üzerinde daha başka baskı uygulama yöntemleri araştırmaya başladı.

Yasadışı lokavta karşı direnen işçilerin fabrika önüne kurdukları çadırları, işveren uşakları aracılığıya silahlı saldırılar düzenlemeye ve fabrikaya silahlı kişiler sokmaya başladı. Ülker işçileri kararlı mücadeleleriyle tüm bu oyanları boşa çıkardılar. Geçtiğimiz günlerde polis ve jandarma birlikleri Ülker işçisinin direniş çadırlarını yıktı. İşyeri baştemsilcisi ve 7 işyeri temsilcisi arkadaşlarıyla birlikte 1.Şube ve Sıkıyönetim Komutanlığınca 10 gün süreyle gözaltında tutuldular. İşyeri baştemsilcisi daha sonra çıkarıldığı Sıkıyönetim Mahkemesince tutuklandı.

Ama tüm bu baskı ve engeller işçilerin birliğini bozamadı. Ülker işçisi hâlâ direniyor.

ÜLKER İŞÇİLERİYLE DAYANIŞMA GECESİ DÜZENLENDİ

6 aya yakın bir süredir yasadışı lokavta karşı direnen Ülker işçileriyle dayanışma gecesi düzenlendi. Ülker işçisinin örgütlü olduğu Gıda-İş Sendikasının düzenlediği gecede Ülker işçisinin yanında olan tüm sınıfdaşları, sınıf dayanışmalarını bir kez daha somutladılar.

2 Şubat'ta Tepebaşı Gazinosunda yapılan Ülker İşçileriyle Dayanışma Gecesi, yasadışı lokavta karşı direnen tüm Ülker işçileri adına bir Ülker işçisinin yaptığı konuşmayla açıldı. Gıda-İŞ adına da Yürütme Kurul üyesi Vehbi Komaç bir konuşma yaptı.

DİSK'e bağlı sendikalardan çok sayıda işçinin bulunduğu geceye şu sanatçılar katıldı: Can Berkman, Murat Parıldar, Nazmi Demir'den oluşan Birlik Grubu, Ruhi Su, Timur Selçuk, Ozan Hüseyin Türkoğlu, Sadık Gürbüz, Melike Demirağ ve İFAD Diyarbakır Ekibi.

ZAFER MUTLAKA TEKEL İŞÇİSİNİN OLACAKTIR

İstanbul'daki Cibali Sigara Fabrikası işyeri temsilcisi Sebahattin Çakmak'ın 21 Aralık'ta öldürülmesi üzerine onbini aşan Tekel işçisinin başlattığı direniş, Tekel Genel Müdürlüğü'ne bağlı işyerlerinde çalışan ve sayıları yüzbine yaklaşan işçi kitlesinin sorunlarını ve taleplerini kamuoyunun gözleri önüne serdi. Tekel ürünlerinin bazılarının piyasadan çekilmesi, bazılarının da güç temin edilir duruma gelerek milyonlarca yurttaşın alışkanlıklarını etkilemesi, direnişin toplumun tüm kesimlerinde güncellik kazanmasına yol açtı. Tekel işçileri bu eylemleriyle bir yandan yıllardan beri sarı sendikacılar ve işveren tarafından örülen duvarları yıkarak mücadelelerine yeni boyutlar kazandırırken, diğer yandan da referandum talebini bir kez daha gündeme getirdi.

21 Aralık'ta Cibali Sigara Fabrikasında 2400, Cevizli'deki İstanbul Sigara Fabrikasında 5000, Tekel Ambalaj Fabrikasında 2000 ve Yaprak Tütün Depolarında 600 işçinin başlattığı iş bırakma eylemine değişik işyerlerinde sayıları onbine yaklaşan işçi de işi yavaşlatarak ya da yemek boykotu yaparak dayanışmalarını gösterdiler.

Onbinden fazla işçinin katılımını ve bir o kadarının da aktif desteğini kazanan Tekel direnişinin arkasında yatan, yılların biriktirdiği sorunlara kulaklarını kapatan Tek Gıda-İş yöneticilerinin duyarsızlığı ve sendika seçme özgürlüğüne vurulan zincirdir. Kamu İktisadi Teşebbüslerine devrimci sendikaların girmemesi için işverenlerle sarı sendikacıların ortak çabaları, bu doğrultuda yapılan her türlü anti-demokratik uygulama, tasfiye, sınıf bilinçli işçilerin işten atılmaları ve çeşitli yetki oyunları bu işyerlerinde çalışan işçiler arasındaki huzursuzluğu had safhaya çıkarmıştır. Bu durum, oldukça sağlıksız çalışma koşulları ve düşük ücretlerle birleşince var olan hoşnutsuzluğun boyutlarını tahmin etmek zor değildir. Ancak Tekel işçilerinin sorunlarını çözme mücadelesi bir çok kez kanla bastırılmak istenmiş, bugüne değin Muammer Karan, Hamit Akyıldırım ve son olarak da Sebahattin Çakmak vurularak öldürülmüşlerdir.

Tekel işçilerinin başlattığı direnişle ilgili olarak DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk yaptığı açıklamada: "Tek Gıda-İş yöneticileri referandum yolunu tıkayan davranışları derhal terkederek, işçilerin özgür iradeleriyle sendikalarını seçmelerine olanak verilmelidir" diyerek yetkilileri, sorunu işçilerin istemleri doğrultusunda çözmeye çağırmıştır. Baştürk, ayrıca, işçilerin istemleri dışındaki çabaların yaratacağı olumsuz sonuçların sorumlularının gerici siyasal iktidar ve onunla işbirliği yapan Tek Gıda-İş'in merkez yönetimi olacağını vurgulamıştır.

Tekel işçileri bu eylemleriyle can güvenliklerinin sağlanmasında bir adım olabilecek her vardiyaya servis konulmasını, 21 aydır imzalanmayan işyeri sözleşmesinin imzalanmasını ve işçiler arasında ayrıma yol açan %55 ücret zammının tüm işçilere uygulanmasını istiyorlar.

Onbinden fazla işçinin iş durdurma eylemine Tekel'e bağlı işyerlerindeki ve diğer işkollarındaki işçiler dayanışma eylemleri ile Tekel direnişini desteklediklerini göstermişlerdir. Paşabahçe, Rakı, Bomonti, Bira ve Üsküdar Yaprak Tütün İşçileri gerek iş bırakma ve gerekse de yemek boykotu yaparak işçilerin isteklerinin zaman geçirilmeksizin karşılanmasını istemişlerdir. Ayrıca Tek Gıda-İş Sendikasının 2 No.lu Şube Yönetim Kurulu üyeleri ile Gıda-İş'in Cevizli Şubesinin Yönetim Kurulu Üyeleri de bu yönde ortak açıklamada bulunmuşlardır. Bunlara karşılık, Tek Gıda-İş'in Merkez Yönetimi ise sorunu çözmek için çaba göstermek ve işçilerin haklı istemlerine sahip çıkmak şöyle dursun, yayınladığı bildiri ve gazetelerle işi çıkmaza sokmuş ve işveren yanlısı bir politika izlemiştir. Hatta Tekel'in zararının işçilerden tahsil edilmesi gerektiğini söyleyecek kadar işçi düşmanı bir tavır takınmıştır.

Kamu kuruluşlarına devlet eliyle yerleştirilen ve sınıf bilinçli işçilerin mücadelesi ile temelleri çatırdamaya başlayan sarı sendikaların başında Tek Gıda-İş gelmektedir. Tek Gıda-İş şimdi artık varlığını ancak çeşitli oyunlar ve entrikalarla koruyabilir. Yetkili olduğu Tekel Genel Müdürlüğü'ne bağlı 850'ye yakın işyerinin bir çoğunda DİSK'e bağlı Türkiye Gıda-İş Sendikası örgütlenme çalışmaları yürütmektedir ve belli başlı büyük fabrikalarda çoğunluğu sağlamıştır: Tek Gıda-İş'in işveren yanlısı tutumunun arkasındaki korku ve telaşın nedeni işte bu gerçektir.

Tekel işyerlerinde sınıf ve kitle sendikacılığının bayrağını yükseltme mücadelesi verenler bu kavganın zorluğunun bilincindedirler. Onlar bu sorunun çözümünün her türlü acelecilikten uzak, uzun soluklu bir mücadele ile olacağını biliyorlar. İşverenin yalnız olmadığını ve yedek lastiği rolündeki uzlaşmacı sendikanın yeni oyunlar peşinde koştuğunu yaşadıkları sayısız deneyden çıkarıyorlar. Ancak ne işverenin ne de sarı sendikanın oyunları artık sökmeyecek.

Sorunların çözümünün tek bir yolu vardır; o da sendika seçme özgürlüğü önündeki tüm engellerin kaldırılmasıdır.

HÜRCAM-İŞ

TİS HAZIRLIKLARI TAMAMLANDI

DİSK üyesi Hürcam-İş Sendikasının çeşitli cam fabrikalarında çalışan 4 bin cam işçisi adına yapacağı toplu iş sözleşmesi hazırlıkları tamamlandı. Ortaya çıkan son taslağın cam tekelleriyle görüşülmesine yakında başlanacak.

Pendik dolayında kurulu Tam cam'da başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri devam ediyor. Bu işyerinde 100 işçi çalışmaktadır.

İLERİCİ DERİ-İŞ

KUMSAN İŞÇİLERİNİ HİÇBİR GÜÇ YILDIRAMAYACAK

İstanbul Avcılar'da kurulu Kumsan Kundura San. ve Tic. A.Ş.'de DİSK üyesi İlerici Deri-İş Sendikası bu işyeri için yetki çağrısında bulundu. Bölge Çalışma Müdürlüğünden İlerici Deri-İş'e yetkisizlik kararı çıktı. Daha önce bu işyerinde MİSK üyesi Türk Deri-İş Sendikası yetkiliydi. İşçiler 15 Mayıs 1979'da bu sendikadan toplu olarak istifa ettiler ve DİSK/İlerici Deri-İş'e üye oldular. Yani 15 Mayıs'tan bugüne kadar işçilerin sorunlarıyla ilgili işlemleri fiilen İlerici Deri-İş yürüttü.

İşyerinde bir tek üyesi dahi bulunmayan Türk Deri-İş sahte üye fişleri düzenleyerek yetki mücadelesini uzatma yoluna gitti; işçilerin mağdur edilmesini, işverenin işine yarayacak biçimde uzattı. 15 Mayıs'tan bu yana işyerine bir kez bile gelip işçilerle görüşme yapabilecek gücü

olmayan Türk Deri-İş Sendikası yetki alamayacağını kesin olarak bilmesine rağmen, sar. işçi düşmanı tavrını devam ettirmektedir. Ancak Kumsan işçileri ve sendikaları İlerici Deri-İş tüm bu zorlukları aşarak ve işyerindeki yetkiyi kesinleştirecektir.

BEYMEN'DE YETKİ ALINDI

15.11.1979'da Deri-İş ile İlerici Deri-İş Sendikası arasında yetki konusundaki uyuşmazlık çözüme kavuştu. 210 kişinin çalıştığı Beymen Alboy Ayakkabı Sanayi işyerinde İlerici Deri-İş'in yetkisi kesinleşti.

KERAMİK-İŞ

GREVLER BAŞARIYLA SÜRÜYOR

- Trabzon Vakfıkebir'de kurulu Vakfıkebir Büyük Güneş Tuğla Fabrikasında çalışan 100'den fazla Keramik iş üyesi işçinin grevi sürüyor.

- İstanbul Beykoz, Ömerli'de kurulu ve 110 işçiyi kaspayan Petek Tuğla Fabrikasındaki grev başarıyla sürüyor.

- Bilecik, Osmanelinde kurulu Göllü Toprak Sanayii A.Ş.'de 60 Keramik-İş üyesi işçinin başlattığı grev aynı kararlılık içinde sürüyor.

- Bilecik, Söğüt'te kurulu ve 400 işçinin çalıştığı Söğüt Seramik Sanayi A.Ş. işyerinde alınan grev kararı önümüzdeki günlerde uygulamaya konulacaktır.

SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ SÜRÜYOR

Keramik-İş Sendikasının toplu iş sözleşmesi görüşmeleri şu işyerlerinde sürdürülüyor:

- Samsun'da kurulu Peltaş Femarit Karo Fabrikasında 50 işçi adına,

- Giresun, Keşap'ta kurulu Keşap Tuğla Fabrikasında çalışan 40 işçi adına,

- Mersin'de kurulu Çimsa Çimento Sanayi A.Ş.'de çalışan 500 işçi adına,

- Adana'da kurulu Çukurova Çimento sanayi T.A.Ş.'de Keramik-İş Sendikasının 800 işçi adına yürüttüğü TİS görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine bu işyerinin için grev kararı alınmıştı. Grev kararı Bakanlar Kurulu tarafından ertelenmişti. Şu anda ertelenmesi sona eren bu işyerinde grev uygulamasına geçilecektir.

OLEYİS

MEHMET KOÇAK FAŞİSTLER TARAFINDAN KATLEDİLDİ

Oleyis Sendikasının tüm ülke çapında toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürmektedir. Erzurum Atatürk Öğrenci Yurdunda da toplu iş sözleşmesi görüşmeleri var. Ancak bu işyerinde MİSK üyesi Oleysen ile DİSK üyesi Oleyis Sendikasının yetki çekişmesi var. Böylesine kritik bir işyerinde işçilerin DİSK saflarında birliği için ön saflarda savaşan Oleyis üyesi Mehmet Koçak faşist katiller tarafından katledildi. Ancak Mehmet Koçak'ın öldürülmesi, işçilerin DİSK saflarında toplanmak için verdikleri mücadeledeki kararlılığı daha da pekiştirmektedir.

GREVLER SÜRÜYOR

İzmir'de kurulu Atlantik Palas grev yeri 3. kez saldırıya uğradı. Haklarını alana kadar direnmeye kararlı olan Oleyis işçilerini hiçbir güç engelleyemeyecektir.

Emekli Sandığı'na bağlı Büyük Samsun Oteli Demirel Hükümeti tarafından kapatılmış ve 160 işçi açlığa terkedilmiştir.

Gaziantep'te kurulu Büyük Otel'de grev kararı alındı.

SOSYAL-İŞ

KARAPINAR KOOPERATİFİNDE TİS BAĞITLANDI

DİSK Sosyal-İş Sendikasında örgütlü Karapınar Kooperatifi işyerinde toplu iş sözleşmesi bağıtlandı. Teknik eleman 8.500 TL., Büro işçisi 7.500 TL., düz işçi (bekçiler dahil) 7.000 TL. başlangıç ücretine getirildi. Bu ücretler üzerine 1. yıl 2000 TL., 2. yıl 2500 TL. ücret zammı, 2 maaş tutarında ikramiye, 3000 TL. net izin ödeneği sağlandı ve kıdem tazminatı 60 gün olarak saptandı. İki yasal asgari ücret arasındaki fark mevcut ücretlere ve başlangıç ücretlerine yansıyacak.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNDE TİS BAĞITLANDI

Sosyal-İş sendikası ile Türkiye Barolar Birliği arasında süren toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı. Yeni dönem sözleşmeyle Sosyal-İş üyelerine şu haklar sağlandı:

- Yıllık izin 30 işgünü, ayrıca 2 gün yol izni,

- Başlangıç ücreti 7000-9000 TL.

- 2000 TL net ücret zammı,

- Toplu iş sözleşmesinin geçerli olduğu tarihte 6 ikramiye (sözleşme 18 ay geçerlidir.)

- Ayda 3000 TL. net yemek, 2000 TL. net giyim, 2000 TL. net yakacak ödeneği

TEKGES-İŞ

YETKİ MÜCADELESİ SONUÇLANIYOR

1000 kişinin çalıştığı Adana ve 1200-1500 kişinin çalıştığı Diyarbakır Devlet Su İşlerinde DİSK üyesi Tekges-İş Sendikasının toplu iş sözleşmesi için yetki mücadelesi sürüyor. Yetki mücadelesi verilen iki ilde toplam 117 işyeri bulunmaktadır. Bu işyerlerinden çoğunda yetki kesinleşmiş durumdadır. Sonuç alınan işyerlerinin çoğunda yetki DİSK/Tekges-İş Sendikasınındır.

Ayrıca Türkiye Elektrik Kurumu'nun yeni açılan işyerlerinde yetkiler kesinleşmiş durumdadır. Bu işyerlerinde kesinleşen yetkilerin gerçeği yansıtmaması üzerine Tekges-İş Sendikası mahkemeye itirazda bulunmuştur.

TEK'in yakında başlayacak olan yeni dönem toplu iş sözleşmesi hazırlıklarına başlanılmıştır.

DSİ'de ise yeni dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerine 1.3.1980'de başlanacaktır.

OLAĞANÜSTÜ ŞUBE KONGRELERİ BAŞLIYOR

Tekges-İş Sendikasının Adana Şubesinin Olağanüstü Şubesi Kongresi 2 Şubat 1980 tarihinde yapılacaktır. Ayrıca İzmir ve Seydişehir Olağanüstü Şube Kongreleri de Şubat ayında toplanacaktır.

EĞİTİM ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Yakında başlayacak olan toplu iş sözleşmesi hazırlıklarının bir parçası olarak programlar an eğitim çalışmaları sürüyor. İşyerlerinin dağınıklığı nedeniyle eğitimler 60-70 kişilik gruplar halinde yapılmaktadır. Bu eğitimlere DİSK Eğitim Dairesi de çeşitli film ve slaytlar göstererek katılmaktadır.

ÇEKOSLAVAKYA SENDİKALARI DELEGASYONU DİSK'İ ZİYARET ETTİ

Çekoslavakya Sendikaları Merkez Konseyi Denetim Kurulu Başkanı Matei Kalman ve Dış İlişkiler görevlisi Z.Beran 9-15 Aralık 1979 tarihlerinde DİSK'in çağrılısı olarak ülkemize geldiler.

DİSK yöneticileri ile konuk delegasyon yaptıkları ortak toplantılarda iki örgüt arasındaki ortak sorunları görüşmüş ve her iki örgüt arasında varolan ilişkilerin daha genişletilmesi üzerinde durmuşlardır.

Konuk delegasyon Roche İlaç Fabrikasını gezmiş, daha sonra yasadışı lokavta karşı aylardır yiğitçe direnen İnter işçilerini ziyaret etmişlerdir.

Çekoslovakya Sendikalarının durumu ve tarihsel gelişimi ile ilgili olarak sorduğumuz soruyu Matei Kalman özetle şöyle yanıtladı:

"Çekoslovakya sendikal hareketi 100 yıllık bir geçmişi vardır. Yani 100 yıllık deneye sahiptir. İşçi sınıfının mücadelesi ve Çekoslovakya işçi sınıfının sosyal ve siyasal gelişimiyle çok yakından ilişkilidir. Yerli ve yabancı tekellere karşı mücadelede ve 1940-45 arasındaki dönemde faşizme karşı mücadelede, ilerici sendikal hareketimiz tüm ilerici, demokrat ve toplumsal güçlerle işbirliği içine girdi. 1948'de kurulan yeni Çekoslovakya Halk Cumhuriyeti ile birlikte sendikaların faaliyetleri de değişti. En önemli görevimiz ekonomimizin gelişmesine aktif olarak katılmak ve işçilerimizi tüm talepleri için yani işgüvenliği, sosyal güvenlik, kültür gibi konularda savaşmaktır.

"Bugün devrimci sendikal hareketimiz yaklaşık olarak 7 milyon işçiyi kucaklamaktadır. Yani tüm işçilerin % 97'sini. Sendikalarımızın görevleri arasında işçilerin eğitimi önemli bir yer tutar.

"Ülkenizde çok güç ve zor koşullar altında olduğunuzu gördük. DİSK'in işçilerin ekonomik, demokratik istemleri için mücadele ettiğini ve etmeye kararlı olduğunu gördük. DİSK, kapitalist batı ülkeler arasında en ilerici örgütlerinden biridir. DİSK

ile olan ilişkilerimizin daha gelişeceğini ve güçleneceğini ümit ederiz. Çekoslovakyalı işçilerin Türkiye işçi sınıfına en iyi duygularını iletmek isteriz. Faşizme, emperyalizme ve tekellere karşı verdiğiniz mücadelede başarılar dilerim."

TEKSTİL

YİĞİT EDİP İŞÇİSİ DİRENİYOR

DİSK üyesi Tekstil Sendikasının örgütlü bulunduğu Mahmutbeyköy'de kurulu Edip İplik Fabrikasında işveren, Tekstil Sendikasının yetkisini düşürmek ve işçilerin örgütlü gücünü kırmak için her türlü baskı yolunu kullanmaktadır. Toplu çıkışlar ve işçi kıyımları yapılmış ve faşist militanlar DİSK üyesi işçilerin üzerine silahlı saldırılar düzenlemişlerdir.

22.1.1980 tarihinde 4 DİSK Tekstil üyesi işçi işten atıldı. Olayı işverenle görüşmek üzere işyerine giden sendika yöneticileri üzerine işverenin uşakları saldırdı. İşverenin çağrısı üzerine işyerine gelen güvenlik kuvvetleri sendika yöneticilerini tutukladı. Bunun üzerine Edip işçileri işi durdurdu. 23.1.1980 günü saat 11'de işyerine gelen güvenlik kuvvetleri 800 Edip işçisini alıp Bakırköy Kartaltepe İlkokulu'na götürerek gözaltına aldı. Bu arada işçilere DİSK üyesi Tekstil'den istifa ederek MİSK üyesi Türk Mensucat-İşe geçmeleri için baskı yapıldı.

Edip işçisi üzerindeki baskıları protesto eden 1000'e yakın Tekstil işçisi öğle yemeklerini yemeyerek, direnen sınıfdaşlarına getirdiler. Cumartesi günü 2000 Tekstil işçisi, Edip işçisiyle dayanışma içinde olduklarını göstermek için Bakırköy Meydanında toplandılar. İlkokul'da gözaltında tutulan işçiler aynı gün Sıkıyönetime götürüldü. Pazar günü serbest bırakılan işçiler Pazartesi fabrikaya gittiler. İşyerinde DİSK üyesi bir sendika istemeyen işveren MİSK üyesi dışında tüm işçilerin iş aktini 17. maddeye göre feshetti. Şimdi Edip işçisi işverenin bu yasadışı tavrına ve anti-demokratik uygulamalarına karşı direniyor.

T.İ.S.

2. OLAĞAN GENEL YÖNETİM VE BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

Tarım İşçileri Sendikası T.İ.S'in İkinci Olağan Genel Yönetim ve Başkanlar Kurulu sendikanın Ankara'daki genel merkez toplantı salonunda yapıldı. 14-15-16 Aralık tarihlerinde yapılan bu toplantıda, Genel Kurul'dan bu yana yapılan çalışmalar değerlendirilmiş ve gelecek dönemde izlenecek politika saptanmıştır.

DİSK 6. Genel Kurulunda karar altına alınan tek tip tüzüğün hayata geçirelebilmesi için Genel Kurul'un 11 Nisan 1980'de toplanması kararlaştırılmıştır.

Genel Yönetim ve Başkanlar Kurulu toplantısında konuşan T.İ.S. Genel Başkanı Yalçın Talaka şöyle demiştir:

"Türkiye'de hergün onlarca can yakan cinayet çetelerinin arkasında kimlerin bulunduğunu artık tüm dünya bilmektedir. Sermaye iktidarları; faşist parti ve örgütlerin üstüne gitmediler, hesap sormadılar, sormuyorlar. Bu baskı ve sömürü düzeninin bir ürünü olan anarşi, emperyalizmin ve işbirlikçi bir büyük sermayenin öteden beri ve herkesçe bilinen komando kamplarında yetiştirdiği faşist milis kuvvetlerince tezgahlanıyor.

"T.İ.S, sermaye sınıfının kurduğu tuzakların bir bir bozulması, faşist tırmanışın durdurulması, demokratik mevzilerin korunup güçlendirilmesi giderek işçi sınıfı ve tüm emekçiler iktidarının sağlanması amacıyla demokrasiden yana tüm kişi ve güçleri eylem birliği yapmaya çağırıyor."

Daha sonra Genel Yönetim ve Başkanlar Kurulu Çalışma Raporu okunarak tartışılmış ve karara bağlanmıştır. Genel Yönetim ve Başkanlar Kurulunda alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Sendikalar, Dernekler, toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri ile Polis Vazife ve Selâhiyetleri yasalarını geriye doğru değiştirme girişimleri derhal durdurulmalıdır.

- Yıllardan beri avutulan, hiçbir yasal güvencesi olmayan Tarım ve Orman işçilerini kapsamına alan Tarım İş yasası öncelikle çıkarılmalıdır.
- Çalışanlar arasında işçi-memur gibi ayrımlar kaldırılmalı, tüm çalışanlara grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklar tanınmalıdır.

- Grev hakkı üzerindeki tüm kısıtlamalar kaldırılmalı, Anayasa'da yeri olmayan LOKAVT yasaklanmalıdır.

- Tarım ve orman işçilerinin asgari ücret ile sanayi işçilerinin asgari üretimi ayrı ayrı saptanma işleminden vazgeçilmesi için gerekli yasal değişiklikler gerçekleştirilerek, tek tip asgari ücret benimsenmelidir.
- Asgari ücretle çalışanlardan hiç vergi alınmamalı ve asgari ücret vergi dışı tutulmalıdır.
- Toplu-iş sözleşmesi yetki anlaşmazlıklarında, yetkili sendikanın belirlenmesi için gizli oy, açık sayım ilkesine dayalı "REFERANDUM" yasallaştırılmalıdır.
- İş yasası demokratikleştirilmeli, 13. ve 17. maddeler yasadan çıkarılmalıdır.

DİSK YAYINLARI

DİSK Dergisi abone dönemi şubat ayında sona ermektedir. Dergimize abone olmak ve aboneliklerini yenilemek için Türkiye İş Bankası Merter Şubesi 146 sayılı hesaba, Ziraat Bankası Merter Şubesi 55 sayılı hesaba, Yapı ve Kredi Bankası Merter Şubesi 920.000 sayılı hesaba ve Akbank Merter Şubesi 12039 sayılı hesaba yıllık abone bedeli tutarı olarak 250 TL yurtiçi, 500 TL yurtdışı yatırmak yeterlidir.

DÜZENLİ YAYINLAR:

1-DİSK AJANSI
2-DİSK AJANSI AYLIK ÖZETİ (İngilizce ve Fransızca)
3-DİSK DERGİSİ (Aylık Yayın Organı)
4-DİSK'İN SESİ (Onbeş günlük kitle yayın organı)

KİTAP VE BROŞÜRLER:

1.TÜRK-İŞ Çıkmazı 1976 (Tükendi)
2.Kuruluş Bildirisi Anatüzük 1967 (..)
3.İşçilerin Uyanışı 1967 (..)
4.2.Genel Kurul Çalışma Raporu 1968 (..)
5.Sıkıyönetim Anayasaya Aykırıdır 1970 (..)
6.DİSK'in 4.Mücadele Yılı 1970 (..)
7.TÜRK-İŞ'e Verilen Dörtlü Rapor 1971 (..)
8.Anayasa Mahkemesi'nin İptal Kararı 1972 (..)
9.IV.Genel Kurul Raporu 1973 (..)
10.Referandum 1973 (..)
11.Erdemir Grevinin İçyüzü 1974 (..)
12.Genel Af 1974 (..)
13.Anatüzük 1974 (..)
14.Ortak Pazar ve Türkiye 1974 (..)
15.V.Dönem Çalışma Raporu 1975 (..)
16.V.Genel Kurul Belgeleri 1975 (..)
17.Anatüzük 1975 (..)
18.Ana ve Emekçi Olarak İşçi Kadının El Kitabı (..)
19.1 Mayıs 1976 (..)
20.Anatüzük 1976 (..)
21.Göçmen İşçiler Sorunu 1976 (..)
22.1 Mayıs 1978
23.Yeni Vergi Tasarısı üzerine görüşler 1978
25.Anatüzük 1978
26.6.Genel Kurul Kararları
28.Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığının Temel İlkeleri
29.Sınıf ve Kitle Sendikacılığının Disiplin İlkeleri Açısından
30.Demokratik Tek Tip Tüzük
31.Daha Fazla Kan, Daha Fazla Kâr
32.DİSK Yürütme Kurulu Uyarıyor.
33.DİSK Nedir?

